

Univerzita Karlova v Praze

Právnická fakulta

Samuel Král

AUTORSKOPRÁVNÍ ASPEKTY

WEBOVÝCH STRÁNEK

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Irena Holcová

Ústav autorského práva, práv průmyslových a práva soutěžního

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 17. 5. 2015

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předloženou diplomovou práci jsem vypracoval samostatně a že všechny použité prameny a literatura byly řádně uvedeny a citovány. Dále prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Samuel Král

Autor diplomové práce

Poděkování

Chtěl bych tímto velmi poděkovat JUDr. Ireně Holcové za výtečné vedení mé práce a za trpělivost a odbornou pomoc, kterou mi po celou dobu vzájemné spolupráce prokazovala.

Obsah

Úvod.....	- 4 -
1. Stručná historie ochrany duševního vlastnictví.	- 5 -
1.1. Prehistorie současné ochrany duševního vlastnictví.	- 6 -
1.2. Internacionalizace ochrany duševního vlastnictví.....	- 8 -
1.3. Ochrana duševního vlastnictví v éře počítačů.....	- 10 -
1.4. Ochrana duševního vlastnictví v éře internetu.	- 14 -
2. Vymezení problematiky webových stránek– vymezení pojmů.....	- 19 -
2.1. Website vs webpage	- 20 -
2.2. GUI a webový prohlížeč	- 21 -
2.3. Principy fungování webových prezentací.....	- 25 -
2.4. Administrace stránek	- 28 -
2.4.1. GUI administrace stránek.....	- 29 -
2.4.2. Administrace – principy fungování.....	- 29 -
2.5. Jednotlivé webové aplikace.....	- 30 -
3. Autorskoprávní aspekty webových stránek.....	- 31 -
3.1. Web jako počítačový program	- 34 -
3.2. Autorská práva	- 39 -
3.2.1. Zaměstnanecké dílo.....	- 40 -
3.2.2. Web na objednávku.....	- 42 -
3.2.3. Majetková práva autorská.....	- 44 -
3.2.4. Sdělování veřejnosti.....	- 45 -
3.2.5. Teorie efektu a teorie cílení – viditelný obsah.....	- 50 -
3.2.6. Nároky autora v případě zásahu do práv	- 54 -

3.3.	CMS.....	- 58 -
3.3.1.	Public domain	- 61 -
3.3.2.	Open source, free software	- 63 -
3.3.2.1.	GNU GPL	- 67 -
3.3.2.2.	LGPL, BSD a MIT	- 73 -
3.3.3.	Trial, Shareware, Freeware.....	- 76 -
3.3.4.	Bezúplatné zákonné licence.....	- 78 -
3.3.5.	CMS od třetích stran	- 86 -
3.3.6.	Vlastní CMS – spory o autorství.....	- 89 -
3.3.6.1.	Právní ochrana programovacího jazyka a souborů.....	- 90 -
3.3.6.2.	Zdrojový kód.....	- 100 -
3.3.6.3.	Ochrana hospodářské soutěže	- 104 -
3.3.7.	GUI CMS.....	- 106 -
3.3.8.	Patenty a CMS	- 108 -
3.4.	Vzhled stránek pro koncového uživatele	- 109 -
3.4.1.	GUI.....	- 110 -
3.4.1.1.	Cookies	- 113 -
3.4.1.2.	Templaty	- 114 -
3.4.2.	Viditelný obsah.....	- 116 -
3.4.2.1.	Sdílení obsahu	- 118 -
3.4.2.2.	Creative Commons	- 123 -
3.5.	Databáze.....	- 125 -
3.5.1.	Právo autora k databázi	- 126 -
3.5.2.	Právo pořizovatele k databázi.....	- 129 -
3.6.	Jednotlivé webové aplikace.....	- 134 -

3.7.	Vyhledávací servery, uživatelsky vkládaný obsah.....	- 135 -
3.7.1.	Vyhledávací servery.....	- 136 -
3.7.2.	Služby s uživatelsky vkládaným obsahem	- 138 -
3.8.	Doménová jména.....	- 141 -
4.	Budoucí východiska autorskoprávní ochrany webových stránek.....	- 145 -
4.1.	Shrnutí nedostatků současné úpravy.....	- 145 -
4.2.	Nastínění východisek budoucí úpravy.....	- 148 -
4.2.1.	Vzhled stránek	- 148 -
4.2.2.	CMS a GUI CMS.....	- 150 -
4.2.3.	Databáze	- 152 -
4.2.4.	Ochrana webové prezentace jako svébytného celku.....	- 152 -
5.	Závěr práce	- 154 -
6.	Seznam použitých zkratk	- 156 -
7.	Bibliografie	- 160 -
8.	Shrnutí	- 182 -
9.	Abstract.....	- 183 -
10.	Klíčová slova/Keywords.....	- 184 -

Úvod

Ochrana webových stránek jako autorského díla a jeho jednotlivých součástí jako autorských děl je spolu se softwarovým právem jednou z nejdynamičtěji se vyvíjejících oblastí práva. Přesto je však jejich komplexní úprava opomíjena. Důvodů pro to může být mnoho, přesto lze na základě současné úpravy zajistit výše vyjmenovaným dílům určitou základní ochranu. Tato ochrana je však roztržštěná a často původně tvořená na odlišné instituty. Počítačové programy (tedy i webové stránky) jsou podle našeho platného a účinného práva v souladu s mezinárodněprávní a evropskou právní úpravou chráněny jako díla literární. Je nasnadě, že aplikace ochrany děl literárních je do určité míry vhodná, přesto však nereflektuje například Content Management System (CMS) nezbytný pro správu obsahu webových prezentací, kdy CMS lze zajisté považovat za počítačový program, který však pro svou správnou funkčnost potřebuje další dílčí části. Především databáze, do kterých vstupuje určitým specifickým způsobem často charakteristickým pro konkrétní CMS, včetně struktury, coby výsledku uspořádání databáze. Dále je pro jeho správný chod nutné uživatelské prostředí samotného administrátorského rozhraní a jeho uspořádání, včetně ovládacích prvků a zvolených programovacích prostředků. Poslední nedílnou součástí je samotný vzhled stránky, který je pod určitým klíčem generován koncovému uživateli spojením funkcí databáze, CMS a dalších souborů obsažených na serveru, kde jsou dané stránky uloženy. Jednotlivé webové prezentace, ovládané pomocí CMS, jsou natolik komplexním souborem přesně definovaných postupů, které předpokládají přesně umístěné, pojmenované a nadefinované programované soubory, obrázky a další, kdy absence byť jednoho z nich může poškodit celou strukturu a vzhled webové stránky, generovaný koncovému uživateli. Právě komplexnost a požadavky na určitost a přesnost programování a tak i jeho výsledku podle mého názoru ochrana literárních děl nereflektuje. Dalším významným aspektem pro webové prezentace jsou spory o autorství, jak k jejich částem, ze kterých se skládají, tak k celku. Právě těmito problémy bych se chtěl ve své práci zabývat a dále rozvinout úvahy o možnosti zlepšení ochrany počítačového programu v České republice a případně ochrany webové stránky jako svébytného zvláštního celku.

1. Stručná historie ochrany duševního vlastnictví.

Pojem duševního vlastnictví je široký a hned na začátku je nutné zmínit, že není přesně definován. O jeho definici se snažilo hned několik mezinárodních dokumentů a organizací. Všechny definice jsou však buď definicemi kruhem, nebo demonstrativním výčtem.

Dle Světové organizace duševního vlastnictví (dále v textu práce jako „WIPO“) se duševním vlastnictvím rozumí *„výtvary lidské mysli, tedy vynálezy, literární a umělecká díla, symboly, názvy a obrazy (obrazová vyjádření) používané v obchodním styku.“*¹. WIPO duševní vlastnictví dále dělí do dvou kategorií a to na průmyslové vlastnictví, tedy patenty, ochranné známky, a autorské právo a práva související s právem autorským. Úmluva WIPO ve svém článku 2 bodu viii) podává pouze demonstrativní výčet toho, co se rozumí duševním vlastnictvím a tento výčet uzavírá *„a všechna ostatní práva vztahující se k duševní činnosti v oblasti průmyslové, vědecké, literární a umělecké“*², čímž rezignuje na přesnou definici daného pojmu.

Dle světové obchodní organizace (dále v textu práce jako „WTO“) se za práva duševního vlastnictví považují *„práva spojená s výtvary lidské mysli, která běžně dávají autorovi výhradní právo nakládat s dílem po určitou dobu“*³. Přičemž WTO dále duševní vlastnictví rozděluje do stejných oblastí, jako WIPO.

Daleko obecnější definici podává literatura, která za duševní vlastnictví považuje *„nové produkty lidského duševního úsilí“*⁴. Přestože tato definice je velmi obecná, popisuje ve svém důsledku vše, co lze za duševní vlastnictví obecně považovat.

¹ (WIPO), World Intellectual Property Organization. *What is Intellectual Property?* [online]. Geneva: WIPO, 2011[cit. 2015-02-19]. WIPO Publication No. 450(E). ISBN 978-92-805-1555-0. Dostupné z:

http://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/intproperty/450/wipo_pub_450.pdf, s. 2

² Vyhláška ministra zahraničních věcí 69/1975 Sb. o mluvě o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví, podepsané ve Stockholmu dne 14. července 1967. 1975, čl. 2 bod viii).

³ http://www.wto.org/english/tratop_e/trips_e/intell1_e.htm.

⁴ Z anglického originálu *„the novel products of human intellectual endeavour“*, WAELDE, Charlotte, G LAURIE, Abbe E BROWN, Smita KHERIA, Jane CORNWELL a Hector L

V rámci této kapitoly bude dále analyzován vývoj ochrany duševního vlastnictví v jednotlivých érách. Připomenutí stručného vývoje ochrany duševního vlastnictví je významné vzhledem k postavení webových stránek a také počítačových programů v rámci jejich ochrany. Z duševního vlastnictví tedy bude nadále věnována především pozornost autorskému právu, a to zejména literárním dílům, počítačovým programům a databázím, jelikož právě tato úprava je klíčová pro tuto práci.

1.1. Prehistorie současné ochrany duševního vlastnictví.

Historie ochrany autorského práva a jiných forem duševního vlastnictví v evropských zemích má svůj původ již ve starověku v souvislosti s antickým divadlem. Historie moderní ochrany duševního vlastnictví má však své počátky až v 15. a 16. století, kdy panovníci jednotlivých zemí vyvíjeli různě úspěšnou snahu o regulaci knihtisku. Zatímco před vynálezem knihtisku byla každá kniha ručně přepisována a tudíž kopií každé knihy byl velmi omezený počet, tisk umožnil vytváření kopií ve značném množství. Šíření nápadů a myšlenek prostřednictvím literatury nebylo vládami a panovníky vnímáno negativně, ovšem šíření protistátních či proticírkevních myšlenek již negativně vnímáno bylo, a proto začalo docházet k regulaci tisku formou zavedení systému udělování panovníkovy svolení s provozováním knihtisku, či přímo k cenzurování textů. Právě tato povolení opravňovala konkrétní tiskaře k tisku konkrétních děl po určitou dobu a zároveň zakazovala tisk stejných děl jiným tiskařům. Tato povolení byla tudíž privilegium udělené panovníkem konkrétnímu tiskaři a nijak nechránilo autory děl.⁵ Přestože tato povolení, již ze své podstaty původu od panovníka konkrétního státu, byla omezena na stát svého vydání, jednotlivé státy brzy začaly zakazovat dovoz stejných děl ze zahraničí, čímž uvedly pod vlastní kontrolu veškerou produkci daného díla na svém státním území. S rozvojem knihtisku docházelo k rozvoji tiskařských cechů. Tyto cechy v některých zemích dosáhly výsadního postavení i

MACQUEEN. *Contemporary intellectual property: law and policy*. Third edition. United Kingdom: Oxford University Press, 2011, lxxiv, 1025 pages. ISBN 01-996-7182-6, str. 6.

⁵ Tamtéž, str. 31.

v oblasti cenzury, kdy vzhledem k povinné registraci literárních děl, která měla jít do tisku, měly výsadní postavení v rozhodování o tom, jaká literatura se bude vydávat, jalikož pouze ony mohli registraci provádět. Tato situace nastala například v Anglii a znamenala obrovský obrat pro celé autorské právo jako takové⁶.

Vzhledem k tomu, že stav, kdy soukromá autorita má fakticky větší pravomoc, než autorita státní, byl pro tehdejší členy anglického parlamentu nežádoucí, rozhodli se jednat a v roce 1709 přijali Copyright Act 1709⁷, který unifikoval úpravu na území Anglie, Walesu a Skotska⁸. Zákon zavedl pravidlo, které je využíváno dodnes, a to, že o vytištění knihy rozhoduje pouze a jen její autor, stejně tak o tom, komu vytištění své knihy umožní. Tento zákon zakládá práva autorů k dílu, které v obměněných podobách zůstávají přítomna i v dnešní úpravě. Autoři sice stále museli své knihy registrovat u cechu, ovšem ten již neměl rozhodovací pravomoc, nýbrž musel zapsat všechny knihy, které splňovaly zákonné požadavky. Právo autorů k dílu trvalo 14 let od jeho registrace, přičemž pokud po uplynutí této doby autoři ještě žili, prodloužilo se právo o dalších 14 let. Odlišná situace byla u děl neregistrovaných. Autoři takových děl stále měli svá autorská práva, ovšem pouze do první publikace svého díla. Publikací přišli o veškeré výsady. I u registrovaných děl – jakmile bylo dané dílo publikováno a uplynula první ochranná lhůta viz výše, pak autor již nemohl kontrolovat vytváření dalších kopií svého díla a ani jeho kopírování zabránit, přestože se jeho právo znovu obnovilo⁹ (právo zamezit kopírování, respektive tištění díla, sice existovalo, ale bylo nevymahatelné). K ochraně literárních děl se brzy začala přidávat další díla, jako sochy, obrazy nebo divadelní hry. Rovněž se prodlužovala zákonná doba ochrany¹⁰.

⁶ K tomu např.: ROSE, Mark. *Authors and owners: the invention of copyright*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1993, x, 176 p. ISBN 06-740-5308-7.

⁷ Známý také jako Zákon královny Anny („the Statute of Anne“).

⁸ První mírové zasedání spojeného Britského a Skotského parlamentu proběhlo v roce 1707.

⁹ K tomu např.: Velká Británie. Rozhodnutí Sněmovny lordů ze dne 22. března 1774 ve věci Alexander Donaldson, and Another v Thomas Beckett, and Others. In: *(1774) II Brown 129*. 1774.

¹⁰ WAELDE, Charlotte, G LAURIE, Abbe E BROWN, Smita KHERIA, Jane CORNWELL a Hector L MACQUEEN. *Contemporary intellectual property: law and policy*. Third edition.

Na našem území lze komplexní úpravu autorského práva najít až ve Všeobecném zákoníku občanském z 1. 6. 1811 (dále v textu této práce jako „ABGB“) v rámci úpravy nakladatelské smlouvy. Samostatný zákon v dané době neexistoval a úprava v ABGB nepostačovala standardům, které se v té době již podařilo rozvinout. Zlom přichází v roce 1846 s vydáním císařského patentu¹¹, jehož účelem bylo bránit neautorizovanému rozmnožování uměleckých děl. Tyto tendence k lepší ochraně autorů následně vyvrcholily zákonem č. 197/1895 ř. z., o právu původském k dílům literárním, uměleckým a fotografickým, který reagoval na Bernskou úmluvu¹². Tento zákon již svým způsobem rozděloval autorská práva na majetková (se kterými může autor nakládat) a osobnostní (která jsou nezcizitelná) a také reagoval na rozvoj mezinárodních styků, a to úpravou uznávání autorských práv autorů z jiných států¹³.

1.2. Internacionalizace ochrany duševního vlastnictví.

Jak je zřejmé, ochrana autorského práva se rozvíjela v různých zemích Evropy jiným tempem. Zatímco ve Velké Británii již na počátku 18. století měli samostatný autorský zákon, v Českých zemích se jeho ochrana objevuje až na konci století devatenáctého. Již od prvopočátků byla ochrana pouze teritoriální, tedy platná na území jednotlivých států. S rozvojem mezinárodního obchodu, který nastal po průmyslové revoluci, vyvstala potřeba regulovat autorské právo a především průmyslová práva v rámci několika, zejména sousedních, států. S rozvojem průmyslové revoluce byly čím dál častější nové objevy, vynálezy, patenty, či ochranné známky, přičemž ty všechny měly zaručenou ochranu pouze v rámci území státu, kde byly zaregistrovány.

United Kingdom: Oxford University Press, 2011, lxxiv, 1025 pages. Third edition. ISBN 01-996-7182-6, str. 32

¹¹ Císařský patent ze dne 19. Října 1846 č. 992 sb. z. s., k ochraně literárního a uměleckého vlastnictví proti nedovolenému uveřejnění, patisku a padělání.

¹² Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl ze dne 9. září 1886, 133/1980 Sb.

¹³ PITELOVÁ, Olga. *Vývoj a ochrana autorských práv v oblasti kultury*. Brno, 2007. Diplomová práce. Masarykova univerzita Právnická fakulta, str. 25.

Za účelem zajištění dalšího průmyslového a inovačního vývoje bylo iniciováno několik mezinárodních jednání. První úmluvou v této oblasti se tak stala Pařížská úmluva o ochraně průmyslového vlastnictví z 20. března 1883. Byla několikrát revidována, ovšem již ve svém originálním znění přináší základní principy, na kterých poté budou založeny ostatní mezinárodní úmluvy v této oblasti.

Potřeba společného přístupu a kooperace v oblasti autorského práva, která byla mimo literární díla pocíťována především u divadelních inscenací a hudebních děl, vyústila v mezinárodní jednání, jehož výsledkem poté byla Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl ze dne 9. září 1886, která byla později revidována v Paříži (1896), Berlíně (1908), Římě (1928), Bruselu (1948), Stockholmu (1967) a opět v Paříži (1971). Původně byla jejím předmětem ochrana děl literárních a uměleckých, později přibyla ochrana filmu. Bernská úmluva znamenala zásadní posun ve vnímání autorů a jejich práv. Předně zavedla princip národních výhod, čímž se rozumí, že autor ze zahraničí požívá na území signatářských států stejná práva, jako autor z daného státu. Zavedla minimální standardy ochrany autorských práv. Do popředí autorského práva se dostává autor, jako jediná osoba nadaná jak osobnostními autorskými právy (velká revize z roku 1928), tak majetkovými právy autorskými.¹⁴ Rovněž daná práva vznikají vytvořením autorského díla a nikoliv registrací, jak tomu bylo doposud. Československo se k Bernské úmluvě připojilo již ve znění její Berlínské revize v roce 1921 a k poslední, Pařížské revizi, se připojilo v roce 1980.

Na Bernskou úmluvu navazovaly další úmluvy, například Madridská dohoda o mezinárodní registraci ochranných známek a Madridská dohoda o zákazu klamavého označení zboží z roku 1891, Haagská dohoda o mezinárodní registraci průmyslových vzorů z roku 1925 a další. Každá z uvedených mezinárodních úmluv měla vlastní orgány, které dohlížely na její plnění. Jak postupně přibývaly úmluvy zabývající se mezinárodní ochranou duševního vlastnictví, především tedy průmyslového vlastnictví,

¹⁴ WAELDE, Charlotte, G LAURIE, Abbe E BROWN, Smita KHERIA, Jane CORNWELL a Hector L MACQUEEN. *Contemporary intellectual property: law and policy*. Third edition. United Kingdom: Oxford University Press, 2011, lxxiv, 1025 pages. Third edition. ISBN 01-996-7182-6, str. 35

bylo jasné, že stav, kdy každá z úmluv či dohod má své vlastní mezinárodní orgány, je neudržitelný. V návaznosti na to byla dne 14. července 1967 podepsána Úmluva o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví, která se stala mezinárodní organizací, spravující všechny mezinárodní úmluvy a dohody v oblasti duševního vlastnictví.

Dalším významným mezníkem v ochraně duševního vlastnictví bylo uzavření Dohody o zřízení Světové obchodní organizace (dále v textu této práce jako „WTO“) v roce 1994. Ta ve svém článku 9 zakotvila povinnost členských států přistoupit k Bernské úmluvě, co se týče majetkových autorských práv. Tím se počet signatářských států Bernské úmluvy ještě navýšil a tato úmluva se stala mezinárodně uznávaným minimálním standardem ochrany.¹⁵ Další neméně významnou je dohoda o právech duševního vlastnictví souvisejících s obchodem, známá jako Dohoda TRIPS¹⁶, která reagovala na překážky v mezinárodním obchodu s duševním vlastnictvím vyplývajících z teritoriality jejich ochrany. Dohoda TRIPS byla podepsána jako příloha dohody o zřízení WTO a je tudíž spravována přímo WTO. Další významnou dohodou je Smlouva Světové organizace duševního vlastnictví o právu autorském¹⁷ známá také jako WCT, tedy „*WIPO Copyright Treaty*“, která náleží k tzv. internetovým smlouvám WIPO, které v souvislosti se vznikem internetu rozšiřovaly stávající ochranu i do oblastí, které doposud nebyly chráněny na základě předešlých dohod.

1.3. Ochrana duševního vlastnictví v éře počítačů.

S příchodem počítačů přichází i nové druhy duševního vlastnictví, které bylo třeba právně uchopit. Právě jejich začlenění do již existující struktury bylo klíčovým úkolem právních expertů.

¹⁵ Tamtéž, str. 35-37.

¹⁶ Sdělení ministerstva zahraničních věcí č. 191/1995 Sb., dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví. 1995.

¹⁷ Sdělení ministerstva zahraničních věcí č. 33/2002 Sb.m.s. o přístupu České republiky ke Smlouvě o právu autorském. 2002.

Počátek éry počítačů lze hledat v různých obdobích a v různých událostech. Dle mého názoru přichází éra počítačů s rozvojem standardu PC – *personal computer* (osobní počítač) a jeho rozšíření mezi běžné domácnosti. Přestože již některé společnosti vyráběly menší počítače vhodné pro domácnosti, opravdový přelom přinesl až počítač IBM PC 5150, který přišel na trh v srpnu roku 1981. Tento počítač zavedl dnes již mezinárodně používané označení PC. Základem těchto počítačů byl a dodnes stále zůstává BIOS – *Basic Input-Output System* (Základní vstup-výstup systém). Ten je uložen na základní desce počítače (nikoliv na harddisku) a skrz tento základní ovládací program přistupují veškeré další programy k jednotlivým komponentům počítače. Skrze něj komunikuje zbytek počítače navzájem a on sám je ovládán pomocí některého z programovacích jazyků umožňujících vytvoření počítačového programu ve zdrojovém kódu, potažmo vyjádření ve strojovém kódu. Právě zrození programovacích jazyků, tedy souboru standardizovaných příkazů, jejichž prostřednictvím je vyjádřen počítačový program ve zdrojovém či strojovém kódu, které vyvolají v systému počítače předem definovanou odpověď, akci, je klíčovým okamžikem v rozvoji počítačů. Programování a pracování s počítači se tak eliminuje na znalost daného jazyka a toho, jak na něj počítač reaguje.

Již první IBM PC z roku 1981 obsahoval DOS – *Disk Operating System* (Ovládací systém disku) – tedy pomocí programovacího jazyka vytvořený jednoduchý textový ovládací systém, pomocí kterého bylo možné pouze s minimální znalostí textových příkazů využívat všechny možnosti daného přístroje. Již s prvním vlastním PC přišla společnost Microsoft se svou verzí MS-DOS, která se stala fenoménem pro svou jednoduchost a získala velkou oblibu mezi uživateli. Vzhledem k univerzálnosti BIOSu se začínají hojně objevovat programy třetích stran, tedy nikoliv pouze výrobců počítačů a jejich spřízněných subjektů. Dalším zlomovým momentem je verze MS-DOS s velmi jednoduchým tabulkovým uživatelským rozhraním. Právě tuto verzi lze dle mého názoru označit za již plnohodnotný operační systém. Na obrazovce byla jednoduchá tabulka s oddíly disku a spustitelnými počítačovými programy (dále v textu práce též jen „programy“) a uživatel mohl pouhým stiskem klávesy spustit libovolný program, který měl uložený na svém disku. Daný MS-DOS je stále součástí operačního

systemu Windows a zapíná se spolu se startem celého systému¹⁸. Další boom v oblasti počítačů znamenal vývoj GUI – *Graphical User Interface* (Grafické uživatelské rozhraní) – tedy ovládání procesů počítače za pomoci grafických prvků, včetně metody drag and drop – tedy táhni a pusť. Jde o vyspělejší technologii než MS-DOS, kde sice grafické rozhraní již existovalo, ovšem nešlo je ovládat pomocí myši nebo jiných pozičních technik. První experimenty s GUI proběhly na půdě společnosti Xerox již kolem roku 1981. Kdo poté znamenal pro rozvoj GUI nejvíce, není úplně jednoznačné. Jisté je, že v roce 1983 se objevuje počítač Apple Lisa a v roce 1984 Apple Macintosh s GUI a svým prvním operačním systémem. Jakmile se objevilo grafické rozhraní, které bylo na ovládání velice jednoduché, a koncoví uživatelé se nemuseli učit žádné textové příkazy, počítače se začaly stávat ještě běžnější součástí vybavení kanceláří, ale i domácností.

Doslova překotný zlom znamenal operační systém Windows 95, který za využití myši a v dané době líbivých grafických prvků a nápadů dokázal ovládání počítačů natolik zjednodušit, že se počítače staly ovladatelné téměř pro každého. Operační systém Windows na principech své první verze v podstatě funguje dodnes a stal se nejrozšířenější platformou používanou na počítačích. Kde je ovšem určitý originální produkt, jsou bohužel i ti, kteří se pokouší daný produkt napodobit nebo přímo nelegálně rozmnožovat. Počítačové programy byly velmi často kopírovány a ať již byly chráněny sebevíce proti kopírování, hackeři vždy našli cestu, jak ochranu obejít. Bylo nutné co nejrychleji zavést adekvátní principy právní ochrany tvůrců programů.

Je neoddiskutovatelné, že hardware počítače může být patentován nebo registrován jako topografie polovodičových výrobků. Daleko problematičtější je právní úprava počítačových programů. V dané oblasti lze za jednoho z pionýrů právní úpravy programů označit USA, kde došlo k první registraci počítačového programu k právní

¹⁸ DIBLÍK, Jan. *Autorskoprávní ochrana počítačových programů a problematika licenčních smluv*. Praha, 2009. Rigorózní práce. Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta. Vedoucí práce JUDr. Irena Holcová.

ochraně na základě tamějšího Copyright Act 1909 v roce 1964¹⁹. V Evropě byla průkopníkem v oblasti Velká Británie. První zákon upravující software byl přijat v roce 1985 (Copyright (Computer Software) Amendment Act 1985), který je platný dodnes. Již tento zákon zakotvil přístup k programům, který převládá dodnes, a to že veškerá ustanovení o ochraně literárních děl obsažená v Copyright Act 1956 (ten nahradil zde již zmiňovaný Copyright Act 1709) se užití i na programy a jejich autory. Velká Británie tak na vývoj počítačových programů reagovala poměrně rychle, a to již po prvních úspěších IBM PC, přesto bohužel spíše na úkor kvality úpravy.

Evropské společenství počalo diskusi o úpravě programů na konci osmdesátých let (Bílá kniha, Zelená kniha) a 14. května 1991 byla vydána směrnice 91/250/EEC²⁰ o právní ochraně počítačových programů. Ta po vzoru britské úpravy ve svém článku 1 odst. 1 vztáhla úpravu literárních a uměleckých děl obsaženou v Bernské úmluvě i na programy, přičemž stanoví, že autorskoprávní ochraně podléhá i přípravný koncepční materiál. Ochrana se vztahuje na vyjádření programu v jakékoliv formě, nikoliv však na myšlenky a zásady, na kterých je založen samotný program nebo jeho rozhraní. Počítačový program musí být ovšem rovněž původní ve smyslu, že je vlastním duševním výtvozem autora²¹.

Lze tedy shrnout, že počítačové programy byly postaveny na roveň literárním dílům, aniž by jimi však musely být. Základním kamenem této úpravy je opět Bernská úmluva, jejíž ustanovení byla programy vztažena. Právě aplikace ochrany literárních děl na ochranu počítačových programů má svůj základ v teorii, že zatímco u knihy je hlavním přínosem autora příběh, jména postav, děj a zvraty v něm, u počítačového programu je v podstatě vyjádřeno to stejné ve formě algoritmů a operačních sekvencí, přičemž toto je vyjádřeno v programovacím jazyce. Jedná se tak o kvalitativně stejná

¹⁹ HOLLAR, Lee A. 2002. Chapter 2: Copyright of Computer Programs. *Digital Law Online* [online]. [cit. 2015-4-10]. Dostupné z: <http://digital-law-online.info/lpdi1.0/treatise17.html>

²⁰ Evropská unie. Směrnice Rady 91/250/EHS ze dne 14. května 1991 o právní ochraně počítačových programů. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 1991, Celex 31991L0250, L122/42-46.

²¹ Tamtéž, čl. 1 odst. 3.

díla, která zasluhují stejnou podobu ochrany²². Tato představa je však velice zjednodušená a zvláště v oblasti moderních komunikací problematická.

1.4. Ochrana duševního vlastnictví v éře internetu.

Příchod internetu znamenal velký obrat jednak v potřebě ochrany duševního vlastnictví sdíleného na internetu, v rychlosti registrace k ochraně a také v oblasti kopírování a napodobování. Bez internetu lidé sice stále kopírovali CD nosiče s hudbou nebo programy, ale dělo se tak především na bázi známostí – nosiče se půjčovaly, nebo kopírovaly zpravidla pro úzký okruh osob. Stejně viry se šířily pouze mezi několika uživateli a neznamenal takovou hrozbu pro soukromí.

První dálkové síťové propojení počítačů byl ARPANET, který vznikl v roce 1969 v USA. Jednalo se o síťové propojení 4 universitních pracovišť. Do této sítě se postupně napojovaly další počítače. Již tato síť se stala terčem kybernetického útoku, kdy se sovětským hackerům podařilo prolomit přístupová hesla k jednomu z počítačů v síti a tak se dostat k informacím, na síti uloženým. Nutno ovšem dodat, že přístupové heslo a uživatelské jméno daného počítače nebylo nijak inovativní (heslo bylo „password“ tedy v překladu heslo a uživatelské jméno bylo „user“ tedy v překladu uživatelské jméno). Již tedy v této síti se začíná dbát na bezpečnost jednotlivých uzlů napojených do sítě a rovněž na bezpečnost přenosu dat. S potřebou zabezpečení dochází k vývoji mnoha komunikačních protokolů, pomocí kterých jednotlivé počítače přistupují k síti. Jak se počítače zmenšovaly, zlevňovaly a stávaly se ovladatelnějšími (viz. kapitola 1.3.), připojovalo se více počítačů k síti, až vznikla síť internet, jako známe dnes. V prvních fázích, aby mohl uživatel přistoupit ke konkrétnímu počítači v síti, bylo nutné znát IP adresu počítače (IP adresa, tedy *Internet Protocol address* je přidělena každému přístroji napojenému na internet, např. 193.61.253.9). Číselná adresa

²² Velká Británie. Rozhodnutí Supreme Court of UK ze dne 24. března 1994 ve věci IBCOS Computers Ltd v Barclays Mercantile Highland Finance Ltd. In: [1994] F.S.R. 275. 1994; nebo Velká Británie. Rozhodnutí Supreme Court of UK ze dne 15. dubna 1999 ve věci Cantor Fitzgerald International v Tradition (UK) Ltd. In: [2000] R.P.C. 95. 1999.

však byla matoucí a těžko zapamatovatelná a proto v roce 1983 přišel Paul Mockapetris s nápadem na zjednodušení zadávání adres a navrhnul *Domain Name System* (DNS), tedy systém, který distribuuje doménová jména konkrétním připojeným počítačům a tato jména propojuje s IP adresami, přičemž tato propojení ukládá tak, aby k nim měly přístup všechny počítače v síti. Tak vznikl základ doménového systému, který je běžný dnes (např. www.uclan.ac.uk, jehož IP adresu lze nalézt v předchozím příkladu).

Možnosti internetu neunikly soukromým subjektům a první ze soukromých společností, umožňujících komerční připojení k internetu, začaly vstupovat na trh na konci osmdesátých let a na začátku let devadesátých minulého století.

Veškerá odborná literatura se zdráhá definovat internet. To má svůj původ ve skutečnosti, že internet je natolik komplexním prostorem pro výměnu informací, že z hlediska právního vlastně není objektem ani subjektem práva. Je jednak sítí a jejím fyzickým substrátem v podobě kabelů, je ale i sběrnici informací a virtuálních identit konkrétních osob. Nelze jej považovat za věc v právním smyslu a ani není právem jako takovým.

Od internetu je třeba odlišit *World Wide Web* (zkratka *www* používaná v doménové adrese, dále v textu práce jako „*www*“). *Www* je informační systém vzájemně propojených hypertextových dokumentů (daný pojem je v práci dále vysvětlen), ke kterým se přistupuje prostřednictvím internetu. K jednotlivým dokumentům nebo soustavě dokumentů se přistupuje skrze doménovou adresu, pod kterou je daný dokument (či soustava) umístěn. Otcem *www* je Sir Timothy John Berners-Lee, britský počítačový expert, který v roce 1989 poprvé vytvořil a vyzkoušel webovou stránku. Prvním serverem byl NeXT Computer, na kterém se nacházela i první webová stránka, která popisovala celý projekt *www*, jak byl vymyšlen sirem Bernes-Leem a jeho spolupracovníky. Pro zabezpečení a unifikaci komunikace počítače a serveru byl vymyšlen protokol HTTP, jehož první verze byla publikována v roce 1991 a daný protokol uměl pouze číst konkrétní dokumenty, k nimž přistupoval. Uživatel tak musel znát jméno konkrétního dokumentu a i jeho celou DNS adresu. V roce 1994 sir Bernes-Lee založil *World Wide Web Consortium* (známé pod zkratkou W3C), které

vypracovalo většinu technických dokumentů, které jsou základem pro vytváření webových stránek a pro přistupování k www jako takovému.

Česká republika (v dané době Česko-Slovenská Federativní republika) vstoupila do éry internetu 13. února 1992 a to spuštěním připojení k internetu na Českém vysokém učení technickém v Praze.²³

V prvopočátcích internetu byla veškerá pravidla pouze v podobě manuálů a nikoliv právních pravidel závazných pro všechny. Jednotlivé státy začaly s právní úpravou komunikačních technologií, kmitočtů, a jiné regulaci internetu, tedy samotného propojení mezi počítači nebo servery. Evropské společenství na tento vývoj reagovalo ochranou počítačových programů vydáním Směrnice Rady 91/250/EHS ze dne 14. května 1991 o právní ochraně počítačových programů. Poměrně brzy následovala ochrana databází, které obsahují nesčetné množství informací a ke kterým má díky internetu přístup v podstatě každý. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/9/ES ze dne 11. března 1996 o právní ochraně databází navazuje na předchozí směrnice dotýkající se autorského práva, které ovšem explicitně na rozvoj internetu nereagovaly.²⁴ Právní úprava, zaměřující se opravdu na internet a jeho možnosti komunikace na dálku, přichází až deset let po založení internetu. Klíčové jsou směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu (dále v textu práce též jen „směrnice o el. obchodu“) a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti (dále v textu práce též jen „informační směrnice“). V dané době ještě připravované znění informační

²³ DIBLÍK, Jan. *Autorskoprávní ochrana počítačových programů a problematika licenčních smluv*. Praha, 2009. Rigorózní práce. Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta. Vedoucí práce JUDr. Irena Holcová.

²⁴ Evropská Unie. SMĚRNICE RADY 92/100/EHS ze dne 19. listopadu 1992 o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 1992, Celex 31992L0100, L346/61., Evropská unie. Směrnice Rady 93/98/EHS ze dne 29. října 1993 o harmonizaci doby ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 1993, Celex 31993L0098, L 290/9.

směrnice ovlivnilo přípravy²⁵ tuzemského zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (dále v textu práce též jen „autorský zákon“), který dodnes zůstává stěžejní normou českého práva upravující autorské právo.

Úprava internetu a www jako jeho součásti je kusá a neúplná, neexistuje předpis, který by se zabýval svébytně pouze touto tematikou. Navíc každý stát má v dané oblasti jiné předpisy. Tak v dnešní době dochází k určitému návratu zpět, kdy i přes mezinárodní napojení na celosvětovou síť mají jednotlivé státy přístup k jinému obsahu internetu, a to ať už z cenzurních důvodů (Čína, Pakistán), tak z důvodů územního omezení licenčních smluv (například hudba, videa apod. dostupná na světových serverech nemusí být dostupná v zemi, ze které na internet konkrétní uživatel přistupuje).

Www znamenal obrovský rozvoj ve výměně informací a v možnostech mezinárodní komunikace. Znamenal ovšem i vznik komunit, ve kterých bylo porušování autorského práva na denním pořádku. V této souvislosti si lze vybavit poměrně často užívané rčení spojené s internetem, a to „co se jednou dostane na internet, zůstane na internetu“, které vyjadřuje fakt, že veškerý nelegální obsah se kopíruje, duplikuje a sdílí napříč celou sítí a stačí být jen jediný zdroj nelegálního obsahu (pirátská kopie autorského díla) k celosvětovému rozšíření, byť byla na internetu dostupná pouze po velmi krátkou chvíli. Právě internetové pirátství a hackerské útoky jsou v dnešní době běžné, ovšem postihy za ně jsou ukládány na základě různých právních norem, ať už porušení práva na soukromí, porušení práva autora na zveřejnění díla, a podobné. Vzhledem k tomu, že k internetu je možné přistoupit z celého světa, ovšem v každé zemi platí jiná pravidla, dochází k častým problémům se zabraňováním šíření nelegálního obsahu a s postihováním pachatelů. Proto v dnešní době hraje nejdůležitější roli judikatura, která se svým způsobem snaží na nastalou situaci reagovat.

²⁵ CHALOUPKOVÁ, H., HOLÝ, P., autorský zákon, Komentář, 4. Vydání, Praha : C.H. Beck, 2012, ISBN 978-80-7400-432-2, str. 32.

V posledních několika letech se ovšem objevily dva významné a více či méně úspěšné pokusy o změnu stávající situace.

Předně dohoda ACTA²⁶ (*Anti-Counterfeiting Trade Agreement*, tedy obchodní dohoda o padělatelství). Počátky vzniku dohody a první jednání o jejím obsahu lze datovat do roku 2007, kdy o uzavření dohody jednaly státy severní Ameriky. Dohoda byla nakonec uzavřena 1. října 2011 v Tokiu a podepsalo ji 8 zemí. Dohodu následně podepsalo i 22 zástupců ze zemí Evropské unie (dále v textu práce též jako „EU“) s podmínkou ratifikace dané dohody Parlamentem Evropské Unie. Ten její ratifikaci dne 4. července 2012 významnou většinou odmítl. Je však třeba brát v úvahu, že dohoda je platná mezi 8 státy, které ji řádně ratifikovaly. Dohoda ACTA byla kritizována hned z několika důvodů:

- kvůli přísným přeshraničním kontrolám, umožňujícím prohledávat elektronická zařízení na nelegální obsah,
- rigidnímu přístupu k ochraně autorských práv v době moderních technologií,
- možnosti faktické cenzury internetového obsahu,
- povinnost poskytovatelů služeb spolupracovat s vládami států a to i tajně a poskytovat jim informace, které jsou osobního charakteru,
- vytvoření nadnárodní instituce, která by dodržování vynucovala.

Dohoda ACTA byla mnohokrát označena, byť mnohdy nedůvodně, za dohodu zavádějící policejní stát nebo za hrozbu svobody slova²⁷.

Další z pokusů o jednotnou úpravu byl pokus Organizace Spojených Národů z roku 2012 o uzavření návrhu mezinárodní dohody o telekomunikacích²⁸, která se

²⁶ Originální znění dostupné na: https://www.eff.org/files/filenode/acta1105_en.pdf, přístup: 22. 2. 2015.

²⁷ KOVALÍK, Jan. ACTA staví autorská práva nad svobodu projevu. In: Aktualne.cz [online]. 2012 [cit. 2015-02-22]. Dostupné z: <http://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/technika/acta-stavi-autorska-prava-nad-svobodu-projevu/r~i:article:730583/>; nebo Anti-Counterfeiting Trade Agreement. In: Electronic Frontier Foundation [online]. 2012 [cit. 2015-02-22]. Dostupné z: <https://www.eff.org/issues/acta>.

zabývá i internetem a především připojením k němu. Dohoda byla představena na Světové konferenci o mezinárodních telekomunikacích v Dubaji v roce 2012 a schválena 89 členy, což ovšem k ratifikaci nestačilo. Navíc proti jejímu znění vystoupily jedny z největších ekonomik světa jako USA a Velká Británie.

Společným argumentem, proč ani jedna z výše uvedených iniciativ nebyla úspěšná, byla ochrana soukromí jednotlivců. Na internetu je uloženo o jeho uživatelích velké množství informací a zájmové skupiny napříč politickým spektrem nemohou dojít ke konsenzu ve vyvážení ochrany práva na soukromí a práv autorů k jejich dílům.

Výše uvedená stručná genealogie vývoje internetu a ochrany duševního vlastnictví, respektive vymáhání ochrany duševního vlastnictví na internetu, je významná pro tuto práci hned v několika ohledech. Jednak z hlediska pochopení, co je zkoumaným předmětem této práce, jednak z hlediska uvedení do velmi spletité problematiky, ve které je jednodušší se orientovat se základními znalostmi jejího vývoje.

2. Vymezení problematiky webových stránek– vymezení pojmů

Vymezení problematiky webových stránek není jednoduché jak z hlediska praktického, tak z hlediska právního. Zatímco u českého názvosloví není příliš jasný rozdíl významu pojmu webová (internetová) stránka a webové stránky, v anglické jazykovědě je situace jednodušší..

²⁸ Návrh dostupný na: <http://www.itu.int/en/wcit-12/Documents/final-acts-wcit-12.pdf>.

2.1. Website vs webpage

Přestože jsou jednotlivé pojmy „*web page*“ a „*website*“ vzájemně často zaměňovány, anglicky psaná literatura je rozlišuje. Poměrně jasné vodítko výkladu dává například Oxford Dictionaries, který k pojmu „*web page*“ uvádí, že se jedná o hypertextový dokument připojený k síti *www*²⁹. Hypertextovým dokumentem se rozumí elektronický soubor obsahující text v programovacím jazyce, který po svém otevření, případně vyvolání (záleží na metodě přístupu k danému dokumentu), umožní zobrazení předem definovaného obsahu, pomocí kterého se lze připojit k dalším hypertextovým dokumentům nebo dalšímu obsahu a to pomocí „linků“, tedy odkazů umožňující propojení více dokumentů mezi sebou. Další definice pojmu charakterizuje hypertextový dokument jako elektronický soubor, který propojuje to, co je zobrazeno na displeji zařízení (počítače), s informacemi, grafickými prvky a dalším obsahem, ke kterému přistupuje metodou „point-and-click“³⁰. Tato metoda umožňuje návštěvníkovi přejetím kurzoru nad definovanou oblast vyvolat za pomoci myši předem definovanou akci kliknutím na konkrétní oblast³¹. S rozvojem programovacích jazyků je ovšem přesnější první uvedená definice. Webová stránka má svou URL – „*Uniform Resource Locator*“ adresu, pod kterou ji lze v rámci *www* najít. Tato adresa právě umožní spuštění konkrétní webové stránky.

Zatímco k pojmu „*website*“ se uvádí, že se jedná o umístění připojené k internetu, které obsahuje jednu nebo více webových stránek dostupných na *www*³². Čeština tak striktně neodlišuje význam webová stránka, ve smyslu jediného hypertextového dokumentu umístěného na *www*, a význam webová stránka jako

²⁹ „*A hypertext document connected to the World Wide Web*“ Oxford Dictionaries. *Oxford Dictionaries* [online]. 2015 [cit. 2015-02-27]. Dostupné z: www.oxforddictionaries.com.

³⁰ „*A software system that links topics on the screen to related information and graphics, which are typically accessed by a point-and-click method.*“ Oxford Dictionaries. *Oxford Dictionaries* [online]. 2015 [cit. 2015-02-27]. Dostupné z: www.oxforddictionaries.com.

³¹ „*(Of an interface) giving the user the ability to initiate tasks by using a mouse to move the cursor over an area of the screen and clicking on it.*“ Oxford Dictionaries. *Oxford Dictionaries* [online]. 2015 [cit. 2015-02-27]. Dostupné z: www.oxforddictionaries.com.

³² „*A location connected to the Internet that maintains one or more pages on the World Wide Web.*“ Oxford Dictionaries. *Oxford Dictionaries* [online]. 2015 [cit. 2015-02-27]. Dostupné z: www.oxforddictionaries.com.

soustava hypertextových dokumentů umístěných na jednom místě v síti www dostupném pod doménovým jménem. Je jisté, že nejpřesnější je použití pojmu webové stránky (toliko již hojně používaném) pro soustavu dokumentů, umístěných na alokovaném prostoru připojeném k www a dostupném přes konkrétní doménovou adresu. V rámci pojmosloví této práce by však tato malá odlišnost mohla být matoucí.

Proto se webovou stránkou pro potřeby této práce dále rozumí jednotlivý hypertextový dokument umístěný na www. Zatímco webem se pro potřeby této práce rozumí soustava vzájemně propojených a vzájemně komunikujících webových stránek (hypertextových dokumentů), uložených na alokovaném místě na serveru či samostatném serveru připojeném k internetu a www, které tvoří jednotný kooperující celek, samotný počítačový program jako takový.

Pro potřeby této práce je však potřeba vymezit souborný pojem spojující všechny části. V této práci je tedy soustava veškerých souborů umístěných na serveru (alokovaném místě na serveru) označována jako webová prezentace (dále v textu práce též jen „prezentace“). Jde tedy o funkční propojení GUI, webu, databáze a viditelného obsahu (bude vysvětleno dále v této práci). Tento pojem nejvíce odpovídá účelu a funkci, kterou webová prezentace má – a to sdílení viditelného obsahu s co nejvíce návštěvníky. Současná právní úprava někdy v tomto významu užívá pojem „internetová stránka“³³, ovšem jak bylo zdůrazněno výše, www je podmnožinou internetu a jen jednou z jeho součástí a proto by takové označení nebylo přesné.

2.2. GUI a webový prohlížeč

Grafický vzhled webu, který každý návštěvník vidí ve svém webovém prohlížeči, je nazýván GUI, z anglického „*Graphical user interface*“, tedy grafické

³³ Evropská unie. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu („směrnice o elektronickém obchodu“). In: *Úřední věstník Evropské unie*. 2000, Celex 32000L0031, L178, odst. (19) předmluvy.

uživatelské rozhraní. GUI umožňuje návštěvníkovi pomocí grafických prvků, zobrazených na jeho monitoru, ovládat to, co web udělá, přičemž vybrat si může z předem definovaných možností, které mu umožňuje zdrojový kód. GUI je tedy množina jednotlivých grafických souborů, obrázků, které jsou prostřednictvím webu jako počítačového programu, za pomoci zdrojového a strojového kódu, uspořádány tak, že vytvářejí dojem jednotného vzhledu celé webové prezentace. Tím jsou odlišné od webu samotného, který je, jak bylo uvedeno výše, počítačovým programem. V zahraniční literatuře je často označován spojením „*look and feel*“ tedy co je „*vidět a cítit*“ a pomocí čeho může návštěvník ovládat zobrazení informací a funkce webu³⁴. To návštěvníkovi tedy umožňuje najet kurzorem myši na konkrétní odkaz, kterým je grafický prvek nebo text, a po kliknutí myši tím vyvolat umístění (URL), kam odkaz směřuje, což se v praxi projeví zobrazením konkrétního obsahu. Právě GUI je využíváno ke zobrazení samotného viditelného obsahu, samotného článku – tedy textu, doprovodných obrázků a podobných, které jsou samy o sobě jednotlivými autorskými díly. Viditelný obsah, tedy text, který se zobrazí na displeji zařízení (případně doprovodné obrázky a ilustrace) (dále v textu práce též jen „viditelný obsah“), není spojen s webem ani s GUI samotným, je samostatným chráněným dílem³⁵, které je prostřednictvím webu a jeho GUI zobrazováno na displej zařízení v konkrétní formě, jaká pro něj byla zvolena.

Provozovatelem se pro potřeby této práce rozumí osoba (právnícká či fyzická), která provozuje, administruje a stará se o prezentaci, její viditelný obsah, běžný provoz, může viditelný obsah i celou prezentaci jako takovou měnit i smazat a je zodpovědná za výdaje v souvislosti s prezentací (dále v textu práce též jen „provozovatel“). Provozovatel je zpravidla uveden jako vlastník prezentace v rámci prezentace samotné. Od provozovatele je třeba odlišit návštěvníka, kterým se pro potřeby této práce rozumí

³⁴ WESTON, Sally. Software interfaces - stuck in the middle: the relationship between the law and software interfaces in regulating and encouraging interoperability. *International Review of Intellectual Property and Competition Law*. 2012, roč. 43, č. 4, s. 427-450.

³⁵ Česká republika. Rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 20. listopadu 2007 ve věci 30 Cdo 376/2007. In: *Sbírka rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu*. ECLI:CZ:NS:2008:30.CDO.376.2007.1.

osoba nebo zařízení (jakýkoliv přístroj s přístupem k www), který si uloží webovou prezentaci do cache paměti konkrétního zařízení (daný pojem je vysvětlen dále v této práci), přičemž nemá běžně možnost prezentaci jakkoliv měnit či do ní zasahovat, pokud mu tuto pravomoc neudělí provozovatel. Za návštěvníka, jak je výše uvedeno, je třeba považovat i zařízení, jelikož konkrétní fyzická osoba může mít více zařízení, na kterých si současně zobrazí webovou prezentaci, ovšem z pohledu serveru jde o více návštěvníků, jelikož pro server je důležitá komunikace s konkrétním zařízením.

Webová prezentace bývá vždy uložena na serveru, tedy počítači upraveném pro velké a rychlé přenosy dat a pro připojení mnoha jednotlivých zařízení ke stejnému souboru nebo místu na serveru. Server je možné vytvořit pouze za použití speciálních počítačových programů prakticky z jakéhokoliv počítače. Účelem těchto programů je přeměnit zdrojový kód na strojový kód a vyvolat tím činnost serveru, která má za následek zobrazení prezentace na displeji zařízení návštěvníka. Zdrojový kód je text psaný v programovacím jazyce, jež lze dále upravovat a je srozumitelný pro odborného uživatele – programátora. V případě webu jde typicky o jednotlivé hypertextové dokumenty, které obsahují zdrojový kód. Zatímco strojovým kódem se rozumí posloupnost akcí serveru, které budou vykonány serverem na základě přeložení zdrojového kódu do kódu strojového, jež je logicky čitelný pouze samotnému serveru. Jelikož počítače pracují na principu binárního kódu půjde nejčastěji o specifickou soustavu jedniček a nul³⁶.

Webová prezentace může fungovat na soukromém serveru, který slouží pouze k provozu konkrétní prezentace, přičemž daný server patří zároveň i provozovateli. Poté existují tzv. hostingové služby, tedy že provozovatel svou prezentaci umístí na server ve vlastnictví třetí osoby s tím, že se třetí osobou uzavře smlouvu. Na základě této smlouvy může třetí osoba poskytnout provozovateli serverhosting, tedy že ve svém serverovém prostoru vytvoří samostatnou funkční serverovou jednotku (slot) s vlastním připojením

³⁶ Tato definice vychází z obecného vnímání povahy a charakteru strojového kódu, ovšem například pro potřeby GNU GPL je strojovým kódem vše, co není zdrojovým kódem. K tomu viz GNU General Public License. 2007. GNU.org [online]. [cit. 2015-03-16]. Dostupné z: <http://www.gnu.org/licenses/gpl-3.0.html>

k internetu, která funguje jako samostatný server. Serverhosting je určen pro velké weby a webové prezentace užívající velké množství operační paměti a prostoru na harddisku a zároveň mají velký provoz – tedy počet návštěvníků za určitý časový úsek a kapacitu – tedy počet návštěvníků, kteří si mohou prezentaci prohlížet ve stejnou chvíli. Právě kapacita serveru je hlavním nástrojem pro DDOS útoky, kdy je kapacita serveru přetížena a ten se restartuje nebo odpojí od internetu. V souvislosti se servery je možný i serverhousing, kdy třetí osoba neposkytne provozovateli pouze serverovou jednotku, ale celý server, který převede do vlastnictví provozovatele, ovšem ponechá jej umístěný ve vlastních prostorách a pod vlastní správou. Další možností je webhosting, kdy je webové prezentaci přiřazen (alokován) prostor na harddisku a v databázi konkrétního serveru s tím, že na daném serveru existuje několik dalších prezentací. Webhosting se tedy užívá u menších webových prezentací, které nepotřebují vysokou kapacitu. Existuje několik dalších možností používání serverů, ale výše uvedené tři základní způsoby jsou nejčastěji používané. Návštěvník webové prezentace k jejímu zobrazení musí použít webový prohlížeč (dále jen „prohlížeč“). Tím se rozumí počítačový program instalovaný přímo v zařízení daného návštěvníka, který přečte zdrojový nebo strojový kód a vykoná příslušné úkony/akce. Prohlížeč tak načte jednotlivé webové stránky, které je nutné načíst, GUI a případně další soubory do cache paměti zařízení a zobrazí je návštěvníkovi na displeji. Cache paměť slouží k propojení míst s nižší přenosovou rychlostí dat, s místy s rychlejší přenosovou rychlostí dat tak, aby jednak návštěvník nerozeznal tento rychlostní rozdíl a zároveň aby prohlížeč, pokud již jednou danou informaci do cache paměti uložil, nemusel ji ukládat znovu. Každý prohlížeč disponuje svou cache pamětí propojenou s cache pamětí zařízení. Proto pokud již návštěvník jednou danou webovou stránku v prohlížeči otevře, její opětovné otevření trvá kratší dobu, jelikož její obsah již je uložen v cache paměti. Vždy, když se návštěvníkovi zobrazí v prohlížeči GUI a viditelný obsah, jedná se o kooperaci několika webových stránek, ovšem nikoliv využití celého webu. Je tím využita pouze konkrétní funkce webu, umožňující zobrazení konkrétního viditelného obsahu. Lze si danou situaci představit jako psaní v textovém editoru – při psaní je také využívána pouze funkce psaní, kterou program umožňuje, ovšem nikoliv další editační funkce. Ty jsou

používány až po kliknutí kurzorem myši na příslušné tlačítko (příslušnou část grafického rozhraní editoru).

2.3. Principy fungování webových prezentací

V této fázi vyjasnění pojmů je vhodné rozdělit webové stránky na statické a dynamické. Statická webová stránka obsahuje předem definovaný obsah, který se nikdy nemění, ať už k dané webové stránce přistupuje konkrétní návštěvník kdykoliv. Je pořád stejná. Zatímco obsah dynamické webové stránky se proměňuje v závislosti na předem naprogramovaných kritériích. Obsah dynamické webové stránky se tak proměňuje v čase a v závislosti na tom, kdo stránku navštíví. Na stejném principu lze rozdělit i webovou prezentaci jako takovou, tedy na statickou, založenou na webu složeném ze statických webových stránek, a dynamickou, založenou na webu složeném z dynamických webových stránek.

Každá webová prezentace má svou domovskou stránku, homepage, která se zobrazí návštěvníkovi ve chvíli, kdy zadá doménovou adresu/jméno (dále jen „doména“), na které je prezentace umístěna. Tato webová stránka se označuje jako index. Doména se skládá z několika částí oddělených tečkami. Tyto části se označují jako řády a jejich číslování je vzestupné a počíná od konce zápisu doménového jména. Tedy doména prvního řádu je .cz, .com, .org a ty jsou vytvářeny a schvalovány neziskovou organizací ICANN (*Internet Corporation for Assigned Names and Numbers*) na mezinárodní úrovni. Správou domén prvního řádu udělených jednotlivým státům jsou pověřeni národní registrátoři, v případě České republiky jde o zájmové sdružení právnických osob CZ.NIC založené v roce 1998 (stejně, jako ICANN) provozovateli připojení k internetu. U CZ.NIC je možné registrovat doménu druhého řádu, tedy (libovolný text).cz, přičemž danou registraci je možné provést online přes autorizovaného obchodníka s doménami. Doména třetího řádu pak je tedy (libovolný text).(libovolný text).cz.

Podoba domovské stránky (indexu) se liší podle toho, jestli jde o statickou nebo dynamickou webovou prezentaci. U statické bude pravděpodobně napsaná v programovacím jazyce HTML (*Hypertext Markup Language*) a bude obsahovat veškeré informace o dané webové stránce. Předně tedy základní strukturu – kde má být umístěný ten který prvek na dané webové prezentaci, kde má být umístěné menu, kde záhlaví stránky, zápatí stránky, viditelný obsah a podobně. Bude také sama obsahovat veškerý viditelný obsah, který se návštěvníkovi při zobrazení webové prezentace v jeho prohlížeči zobrazí. Také bude obsahovat adresu prvků, které se mají návštěvníkovi zobrazit. Jednotlivé prvky, tedy například obrázky a jiné grafické prvky nejsou součástí samotného hypertextového dokumentu, ale jsou spolu s ním umístěny na serveru, případně jsou umístěny samostatně na serveru v rámci celé sítě www. Domovská stránka je tedy výsledek, samotný výstup, který se návštěvníkovi zobrazí při zadání doménového jména. Daná webová stránka může obsahovat CSS styly (*Cascading Style Sheets*), ve kterých jsou v HTML zakódovány rozměry jednotlivých prvků na webové stránce, barvy menu, barvy pozadí a podobné informace určující finální vzhled webové prezentace. CSS styly bývají uloženy v samostatném souboru na serveru a webová stránka je z daného souboru načte do cache paměti. CSS styly tedy fungují jako jakási matice, přes kterou se filtrují veškerá ostatní data a CSS styly jim určují jejich vzhled a přiřazují jim místo na webové stránce. Každý obrázek, který se zobrazí návštěvníkovi, každý soubor nebo další webová stránka prezentace je umístěn/a na serveru prezentace nebo jinde na internetu a je charakterizován/a svou adresou (www.domena.cz/obrazky/obrazek.jpg). Právě za použití této adresy a v kombinaci s CSS styly je vytvářeno GUI.

Pokud domovská stránka statické prezentace obsahuje odkaz na jinou stránku, po kliknutí na daný odkaz (například v menu) se načte jiná webová stránka, která obsahuje opět stejné CSS styly, stejné obrázky, grafické prvky, ale jiný obsah nebo zčásti jiný obsah.

U dynamické prezentace je situace o něco složitější. Zde domovská webová stránka obsahuje zpravidla text v jiném programovacím jazyce (nejčastěji v jazyce PHP

– „*Personal Home Page*“ nebo „*PHP: hypertext processor*“). Základem domovské stránky je opět část napsaná v HTML a ta část, která je v jiném jazyce, často obsahuje příkazy k vyvolání jiných webových stránek uložených na serveru. Tedy domovská stránka obsahuje základní strukturu webové prezentace včetně CSS stylů a jednotlivá políčka v dané struktuře jsou vyplněna dalšími webovými stránkami. Výsledná webová stránka, která se zobrazí návštěvníkovi, je tak složeninou několika dalších webových stránek, které existují samostatně, ovšem nelze je samostatně zobrazit, nýbrž jen v domovské stránce (pokud tedy nechceme rozbít strukturu webu). Domovská stránka je poté mapou, která se podle stanoveného klíče složí tak, aby všechny části zapadaly do sebe.³⁷ Každá jednotlivá webová stránka, která se načte do struktury vytvořené domovskou stránkou, může obsahovat další text v PHP, který v ní samotné promítne další webovou stránku atd. PHP (a obdobné programovací jazyky) tak v podstatě tvoří sumu příkazů, pomocí kterých prohlížeč sestaví strukturu webové prezentace ve své cache paměti předtím, než ji ukáže návštěvníkovi, který takovou prezentaci ovšem vnímá jako jednodušou (statickou) webovou stránku. Pro dynamickou domovskou stránku se nejčastěji používá struktura tabulky o třech sloupcích a čtyřech řádcích, kdy první a poslední řádek je záhlaví a zápatí, druhý řádek menu, třetí řádek se skládá ze tří sloupců a to levé obsahové menu, samotný viditelný obsah stránky, pravé obsahové menu. A každá z buněk tabulky je vyplněna jinou samostatnou webovou stránkou nebo soustavou webových stránek.

Žádná dynamická stránka neobsahuje viditelný obsah. Všechny tyto informace a texty jsou uloženy v databázi (Nejčastěji MySQL databázi, která je součástí serveru, na němž je prezentace umístěna.). Databázi si lze představit jako tabulku nebo více propojených tabulek. Do databáze se ukládají veškeré informace, které nejsou předem definovány programátorem, ale jsou definovány - vytvářeny až samotným provozovatelem (příp. administrátorem – viz kapitola 2.4.1. této práce). V databázi se ukládají i jména uživatelů a jejich osobní údaje (zpravidla zakódované), adresy souborů,

³⁷ BANDEY. Over-categorisation in copyright law: computer and internet programming perspectives. *European Intellectual Property Review*. 2007, roč. 29, č. 11, s. 461-465.

které se mají zobrazit a mnoho dalších. Webová stránka tak podle svého naprogramování vstoupí do konkrétní databáze a podle vložených údajů najde konkrétní záznam v databázi a vyvolá z něj obsah, který zobrazí v prohlížeči.

Proto je daná prezentace dynamická. Pokud návštěvník klikne na položku v menu prezentace, uvádí tím do chodu určitý dotaz, kterým spustí přesně definovaný postup příkazů v programovacím jazyce, který se dotáže databáze na konkrétní záznam a obsah tohoto záznamu promítne do sousledu webových stránek, které se poté zobrazí návštěvníkovi v jeho prohlížeči. Viditelný obsah je tudíž konkrétní záznam v databázi, který je pomocí webu transformován do výsledné podoby webové prezentace, která je nahrána do cache paměti prohlížeče návštěvníka.

Paradoxem tedy je, že samotný viditelný obsah, tedy konkrétní článek, záznam, který si návštěvník zrovna prohlíží, není ničím jiným, než záznamem v databázi, který je webem, tedy počítačovým programem, transformován do podoby webové prezentace a zobrazen v této podobě návštěvníkovi. Stačí však jedna jediná chyba v programovacím jazyce, resp. v kódu programu, a web nebude fungovat tak, jak byl naprogramován.

2.4. Administrace stránek

Téměř žádná dynamická prezentace, kterých je v dnešní době naprostá většina, se neobejde bez administrace stránek, tedy bez systému, který umožní běžnému provozovateli bez znalostí programovacího jazyka vytvářet viditelný obsah a vůbec provádět jakékoliv operace s webovou prezentací..

Tato část webové prezentace není zpravidla vidět, je neveřejná (oproti veřejné části, kterou vidí každý návštěvník). Téměř za každou prezentací stojí systém pro správu obsahu, administrační systém, nazývaný CMS (z anglického „*Content Management System*“, dále v textu práce též jako „CMS“). CMS je webem samotným a umožňuje provozovateli ovládat to, jak se webová prezentace chová a co zobrazuje.

CMS je tedy nejvýznamější částí prezentace, je jejím operačním centrem, počítačovým programem, které zajišťuje vytváření viditelného obsahu, jeho zobrazování a umožňuje provozovateli vykonávat běžné činnosti spojené se správou webové prezentace. V textu této práce užívaný pojem web je širší, než CMS. Web je jakýkoliv sousled webových stránek na serveru zajišťující existenci a fungování webové prezentace, zatímco CMS je druh webu, jež je složen z dynamických webových stránek, umožňující laikovi ovládat běh webu. Je však jisté, že pokud se v této práci dále mluví o webu nebo o CMS, jedná se o pojmy z hlediska terminologického zaměnitelné a závěry, k nimž je v této práci dospíváno u jednotlivých pojmů - web a CMS - jsou vzájemně aplikovatelné na oba tyto pojmy.

2.4.1. GUI administrace stránek

Každé CMS má své vlastní GUI, umožňující ovládání webové prezentace, zpravidla nezávislé na GUI, které vidí návštěvník. Jedná se tedy v podstatě o stejný princip, jak je popsán v kapitole 2.2. této práce, ovšem pomocí tohoto GUI provozovatel vkládá viditelný obsah, pohybuje s objekty v GUI, které vidí návštěvník, nebo dokonce celé GUI, viditelné pro návštěvníka, od základu změní. Proto je třeba pro potřeby této práce odlišit GUI, kterým se dále rozumí pouze vzhled webové prezentace, jak ji vidí běžný návštěvník, tedy veřejná část webové prezentace, a GUI CMS, tedy vzhled administrátorského rozhraní CMS tak, jak jej vidí pouze administrátor, popřípadě provozovatelem určené další osoby, které mají přístup do neveřejné části webové prezentace. Administrátorem se dále pro potřeby této práce rozumí fyzická osoba, která má plná administrátorská práva k webu, což znamená, že může na webové prezentaci měnit jakýkoliv její prvek nebo část a může webovou prezentaci i smazat.

2.4.2. Administrace – principy fungování

Velké množství webových prezentací je vytvářeno jednak na míru zákazníkovi a jednak na míru tomu kterému konkrétnímu CMS. Programátoři buď používají již existující CMS (Wordpress, drupal, Joomla, SilverStripe atd. V současnosti existuje okolo 100 všeobecně používaných CMS) nebo vytvoří svůj vlastní CMS. Vzhledem k tomu, že naprogramovat takový CMS trvá hodiny času a každý CMS obsahuje tisíce

vzájemně propojených webových stránek (např. CMS Wordpress obsahuje přes 4000 souborů a webových stránek), jakmile tvůrce naprogramuje vlastní CMS, používá jej poté s obměnami u ostatních webových prezentací, na kterých pracuje. Proto lze říci, že nejdříve, před vytvořením GUI je na server uložen CMS, který je potřeba propojit s databází. V rámci databáze vytvoří CMS strukturu a obsah části databáze, která zajišťuje funkčnost CMS a zároveň vytvoří další část databáze, která bude zajišťovat funkčnost veřejné části prezentace. Až po takovém zavedení CMS na server je na konkrétní CMS implantováno GUI v podobě šablony/templatu tak, aby fungovala podle potřeb toho, kdo si tvorbu webové prezentace objednal. Administrátor poté může skrze GUI CMS libovolně vkládat nové příspěvky, mazat příspěvky a ovládat web jako takový. Proto je CMS samotným počítačovým programem, který umožňuje jak vytvoření webové prezentace, její smazání, tak její ovládání.

2.5. Jednotlivé webové aplikace

Každé CMS samo o sobě je zároveň webovou aplikací, čímž se rozumí počítačový program poskytovaný uživateli prostřednictvím internetu. Je tedy nainstalovaný na serveru a uživatel jej využívá prostřednictvím prohlížeče. CMS sám je webovou aplikací a zároveň může být sám složen z mnoha webových aplikací, které jsou schopny fungovat samy o sobě, nezávisle na chodu CMS jako takovém, přičemž do GUI CMS a do CMS jako takového pouze promítnou svou existenci a umožní administrátorovi užívat je prostřednictvím GUI CMS. Pokud tedy běžně dostupné CMS nedisponuje všemi funkcemi, co by od něj administrátor očekával, lze k CMS přidat webové aplikace, které byly vytvořeny třetími stranami a určeny ke spolupráci s konkrétním CMS. Tyto aplikace jsou často distribuovány prostřednictvím specializovaných obchodů s aplikacemi pro jednotlivé CMS. Tyto aplikace mohou být vytvořeny třetími osobami a pouze se prostřednictvím CMS do daného CMS implementují a tím rozšíří jeho možnosti využití. Aplikace sestávají ze struktury webových stránek, které jsou naprogramované k plnění definovaného úkolu, funkce. V počítačovém názvosloví se jim říká pluginy, tedy programy, které jsou psané na míru

již existujícímu programu, jež obohacují, vylepšují, přidávají mu konkrétní funkci. Pluginy nejsou užívány pouze v rámci webů, ale i v rámci všech počítačových programů. Pro potřeby této práce bude pojem webová aplikace používán ve smyslu naprogramovaných vzájemně propojených webových stránek, které plní konkrétní funkci, úkol v rámci webu a byly vytvořeny samostatně, nezávisle na tvůrci CMS.

3. Autorskoprávní aspekty webových stránek

Internet, přestože je ovládán a založen na vzájemné kooperaci soukromých subjektů a mezinárodních organizací, je vládami napříč státy regulován. Přístup jednotlivých států k regulaci ochrany práv na internetu je rozdílný v Evropě a v zámoří, stejně tak ovšem existují i rozdíly mezi státy uvnitř EU. Vzhledem k těmto rozdílům je třeba uvést zdroje platného práva a principy, dle kterých bude v následujících částech této práce probíhat výklad právního stavu, který se váže k jednotlivým částem webové prezentace.

Autorskoprávní předpisy, a vůbec veškeré předpisy, vztahující se k právům k nehmotným statkům, jsou založeny na teritoriálním omezení, tedy že jejich působnost se omezuje na hranice státu, který je vydal.³⁸ Autorská díla jsou tak vždy, dle zásady *lex loci protectionis*, posuzována a klasifikována dle práva státu, ve kterém jsou užívána. Právě toto omezení mělo smysl v době, kdy svět nebyl natolik propojený pomocí moderních komunikačních technologií, jako je dnes. V současnosti je uplatňování této zásady spíše neduhem, o jehož odstranění se snaží mezinárodní smlouvy i právo EU. Tedy jak posouzení toho, jestli je určité dílo dílem autorským, jestli byla porušena práva autora i doba trvání majetkových práv autorských bude posuzována v každé zemi, ve které je dílo dostupné, samostatně. Zejména co se kvalifikace díla jako díla autorského týče, jsou mezi státy významné rozdíly, kdy v České republice je za autorské dílo považováno jakékoliv dílo, splňující základní znaky uvedené v ust. § 2 odst. 1, potažmo

³⁸ TELEČ, Ivo. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2007, xviii, 971 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7179-608-4, str. 218.

§ 2 odst. 2 autorského zákona, ve vztahu k počítačovým programům a databázím, zatímco ve Velké Británii je za autorské, a tedy chráněné, považováno pouze dílo, které odpovídá charakteristikám jedné z osmi taxativně stanovených kategorií chráněných děl.³⁹ První problémy s teritoriálním principem nastaly u satelitního vysílání, přičemž ty byly vyřešeny mezinárodní smlouvou a posléze i směrnicí EU, které stanovily, že se vysílaný program řídí právem země původu signálu.⁴⁰ S příchodem internetu mnoho lidí věřilo, že internet bude místem jednotného práva, kde jednak každý bude mít přístup ke stejnému obsahu, jednak budou aplikována stejná práva napříč všemi připojenými zeměmi. Odborníci se přikláněli k obdobnému řešení, jako u satelitního vysílání, ovšem s příchodem IP adres a možností na základě IP adresy lokalizovat pozici každého zařízení, připojeného k internetu, se veškeré snahy o změnu teritoriálního principu rozplynuly. Naopak možnost lokalizace pozice a s tím zabránění přístupu zařízení z vybraných lokalit k obsahu internetu (přičemž toto omezení lze nastavit i na jednotlivém webu pomocí několika málo řádků programovacího kódu) princip teritoriality pouze utvrdilo.⁴¹

Vzhledem k tomu, že tato práce je zaměřena na autorskoprávní aspekty aplikovatelné na našem území, základním právním předpisem tak je autorský zákon, který upravuje autorství, jeho vznik a ochranu. Věcná příslušnost autorského zákona je vyjádřena v ust. § 107 autorského zákona, jež stanoví, že autorský zákon se vztahuje na díla státních občanů České republiky, ať již byla zveřejněna kdekoliv.⁴² Zároveň se vztahuje na díla cizích státních příslušníků nebo osob bez příslušnosti podle mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána, a pokud není takových smluv,

³⁹ Velká Británie. Copyright, Designs and Patents Act 1988 ze dne 19. listopadu 1988. In: *c. 48* 1988., s. 1

⁴⁰ TELEČ, Ivo. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2007, xviii, 971 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7179-608-4, str. 248-262.

⁴¹ TRIMBLE, Marketa. The territoriality referendum. *The WIPO Journal*. 2014, roč. 6, č. 1, s. 89-98.

⁴² Česká republika. Zákon č. 121/2000 ze dne 7. dubna 2000 o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). In: *Sbírka zákonů*. Česká republika, 2000, Částka 36, § 107 odst. 1.

pak pokud je zaručena jejich vzájemnost⁴³ (ve smyslu vzájemnosti chráněných práv). Pokud nelze užít ani jednu z výše uvedených působností, pak se autorský zákon vztahuje na autorská díla cizích státních příslušníků, pokud jejich díla byla na území České republiky poprvé zveřejněna nebo pokud zde mají takoví příslušníci bydliště.

Česká republika, jak lze vyčíst z předchozích kapitol, ratifikovala hned několik mezinárodních smluv, jejichž předmětem je autorské právo. Nejvýznamnějšími jsou Bernská úmluva, TRIPS a Úmluva WIPO. Tyto mezinárodní smlouvy jsou v souladu s čl. 10 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., ústava České republiky (dále v textu práce jako „Ústava“) součástí právního řádu ČR a mají přednost před zákonem. V souladu se smlouvami, kterými ČR přistoupila k EU se uplatní rovněž předpisy EU, tedy zejména směrnice o programech, informační směrnice, směrnice o databázích, směrnice o el. obchodu, směrnice o el. komunikacích a další předpisy práva EU.

Věcná působnost autorského zákona se tedy tímto v souladu s ust. § 107 odst. 2) autorského zákona značně rozšiřuje i o signatářské státy (nejen) výše uvedených dohod a o státy EU. Autorský zákon ovšem není jediným předpisem, který se dotýká internetu nebo autorského práva, zákon č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti (dále v textu práce též jen „zákon o SIS“) je vysoce důležitým předpisem v oblasti ochrany autorského práva na internetu, zejména ve vztahu k vyhledávacím portálům a serverům s uživatelsky nahrávaným obsahem (pojmy budou vysvětleny dále v této práci), zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů (dále v textu práce též jen „ZOOSÚ“), NOZ (především ust. § 2358 a násl.) a další, které se budou vztahovat ke konkrétním tematickým kapitolám.

Úprava dotýkající se ochrany autorského práva je tudíž široká, ovšem určitý problém nastává v případě postihů za porušování autorských práv. Každý stát je

⁴³ Tamtéž, § 107 odst. 2.

odpovědný za prosazování ochrany autorských práv na svém území⁴⁴ a každý stát k tomuto přistupuje jinak.

3.1. Web jako počítačový program

Jak již bylo nastíněno výše, web není v podstatě nic jiného, než počítačový program, který je fyzicky uložený na alokovaném prostoru serveru, připojený k www, k jehož řádnému užívání je třeba prohlížeč, instalovaný v zařízení návštěvníka. Ke stejnému závěru dochází i Ústavní soud, tedy že „...*počítačový program (včetně webové prezentace vytvořené pomocí html kódu), je-li původní v tom smyslu, že je autorovým duševním výtvořem, je dílem chráněným autorským zákonem.*“⁴⁵

Česká právní úprava pojem počítačový program nijak nedefinuje. Na úrovni práva EU rovněž nelze nalézt jasnou definici tohoto pojmu, jelikož směrnice o programech se v definici programu ve svém článku 1 odst. 1 omezuje pouze na konstatování, že počítačovým programem je i přípravný koncepční materiál⁴⁶, což *stricto sensu* nelze považovat za definici pojmu. Definici samotného pojmu můžeme ovšem nalézt například v informačních materiálech WIPO, kdy počítačový program je definován jako „*set of instructions expressed in words, codes, schemes or in any other form, which is capable, when incorporated in a machine-readable medium, of causing a computer — an electronic or similar device having information-processing capabilities — to perform or achieve a particular task or result.*“⁴⁷ Což lze přeložit jako soubor

⁴⁴ čl. 3 odst. 1 Směrnice o el. obchodu, čl. 2 odst. 2 bernské úmluvy, čl. 1 odst. 1 TRIPS.

⁴⁵ Česká republika. Rozhodnutí Ústavního soudu České republiky ze dne 15. září 2009 ve věci III. ÚS 433/09. In: *Sbírka rozhodnutí Ústavního soudu.*

⁴⁶ „*V souladu s ustanoveními této směrnice chrání členské státy počítačové programy autorskými právy stejně jako literární díla ve smyslu Bernské úmluvy o ochraně literárních a uměleckých děl. Pro účely této směrnice se „počítačovým programem“ rozumí i přípravný koncepční materiál*“, Evropská unie. SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2009/24/ES ze dne 23. dubna 2009 o právní ochraně počítačových programů. In: *Úřední věstník Evropské unie.* 2009, Celex 32009L0024, L 111/16-24, čl. 1 odst. 1.

⁴⁷ WIPO. *WIPO Intellectual Property Handbook.* 2. vyd. Ženeva: WIPO Publication, 2008. Second Edition. ISBN 978-92-805-1291-5. Dostupné z: <http://www.wipo.int/about-ip/en/iprm/>, str. 437.

instrukcí vyjádřený slovy, kódem, schémata nebo v jiné formě, která je schopná, pokud je zapsána ve strojově čitelném médiu, vyvolat v počítači nebo obdobném elektronickém přístroji konkrétní úlohu nebo výsledek. Jde o velmi podobnou definici, jakou obsahuje ust. § 5 odst. 8 zákona č. 618/2003 Z.z. o autorském práve a právech súvisiacich s autorským právom (autorský zákon), tedy autorský zákon Slovenské republiky, který stanoví, že „*Počítačový program je súbor príkazov a inštrukcií použitých priamo alebo nepriamo v počítači. Príkazy a inštrukcie môžu byť napísané alebo vyjadrené v zdrojovom kóde alebo v strojovom kóde. Neoddeliteľnou súčasťou počítačového programu je aj podkladový materiál potrebný na jeho prípravu; ak splňa pojmové znaky diela (§ 7 ods. 1), je chránený ako literárne dielo.*“.

Tato definice je poměrně přesná a právě za soubor příkazů a instrukcí vyjádřených ve zdrojovém nebo strojovém kódu, použitých nepřímo v počítači, resp. hardwaru, jak uvádí směrnice o programech, lze považovat web (CMS) případně jeho jednotlivé webové stránky, pokud samy plní definici počítačového programu. Stejně tak koncepční a přípravný materiál jako je například manuál, je hodný ochrany, jelikož obsahuje postupy, na kterých bude daný program založen a jak přesně budou operovat jeho jednotlivé části.

Ne všechny počítačové programy jsou však chráněny autorským právem. Chráněny jsou pouze programy, které jsou původní v tom smyslu, že jsou autorovým vlastním duševním výtvořem a jsou vyjádřeny v jakékoliv objektivně vnímatelné podobě, včetně elektronické⁴⁸. Kromě původnosti není ke stanovení způsobilosti programu k ochraně stanoveno žádné jiné kritérium⁴⁹. Tedy aby byl počítačový program způsobilý ochrany na základě autorského práva, musí být:

- autorův vlastní duševní výtvoř,

⁴⁸ Česká republika. Zákon č. 121/2000 ze dne 7. dubna 2000 o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). In: *Sbírka zákonů*. Česká republika, 2000, Částka 36, § 2 odst. 1 a 2.

⁴⁹ Evropská unie. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/24/ES ze dne 23. dubna 2009 o právní ochraně počítačových programů. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 2009, Celex 32009L0024, L 111/16-24, čl. 1 odst. 3.

- vyjádřen v objektivně vnímatelné době,
- přesáhnout rámec čistě technické dovednosti⁵⁰.

Pro úplnost lze uvést, že naše úprava je téměř doslovně převzata ze směrnice o programech⁵¹.

Počátek ochrany programu je spojen se vznikem objektivní vnímatelnosti programu jako takového⁵². Co se týče požadavku objektivní vnímatelnosti programu, znamená to „*vyjádření programu v programovacím jazyku v takové formě, kdy by její rozmnožení způsobilo rozmnožení počítačového programu a umožnilo by tak počítači, aby plnil svoji funkci*“⁵³. Při aplikaci tohoto závěru Soudního dvora EU (dále v textu práce též jen „SDEU“) je nutné za počítač považovat server, na kterém je web uložen, který sám o sobě vykonává příkazy, které mu web prostřednictvím svých funkcí dává (za počítač v daném smyslu nelze považovat počítač návštěvníka, jelikož web pracuje s funkcemi serveru, které prostřednictvím internetu na vyžádání návštěvníka zobrazí skrze jeho prohlížeč, ovšem daný zobrazený obraz je pouze výsledkem výpočetní práce serveru.). Vyjádřením programu tak je zdrojový nebo strojový kód, přičemž v případě webu jde většinou o kód zdrojový, uložený v elektronické formě na konkrétním úložišti. Zde však vyvstává problém ve fungování webů. Jak již bylo nastíněno výše, web se skládá z mnoha webových stránek, mnohdy z tisíců, z nichž některé plní funkce pouze průchozích bodů, které obsahují programovací jazyk v několika řádcích a samy o sobě nevyvolávají žádnou funkci počítače. Je proto třeba přistupovat k jednotlivým částem webu individuálně. Lze si představit případy, kdy bude jediná webová stránka chráněna

⁵⁰ Česká republika. Rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 20. listopadu 2007 ve věci 30 Cdo 376/2007. In: *Sbírka rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu*. ECLI:CZ:NS:2008:30.CDO.376.2007.1.

⁵¹ Evropská unie. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/24/ES ze dne 23. dubna 2009 o právní ochraně počítačových programů. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 2009, Celex 32009L0024, L 111/16-24, čl. 1 odst. 3.

⁵² Česká republika. Zákon č. 121/2000 ze dne 7. dubna 2000 o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). In: *Sbírka zákonů*. Česká republika, 2000, Částka 36, § 9 odst. 1.

⁵³ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (třetího senátu) ve věci C-393/09 ze dne 22. prosince 2010: Bezpečnostní softwarová asociace - Svaz softwarové ochrany proti Ministerstvo kultury. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2010, Celex 62009CA0393, I-13971., bod 38.

autorským právem, jelikož je původní a je zachycena ve vnímatelné podobě, tedy v podobě zdrojového nebo strojového kódu uloženého v souboru⁵⁴, a která sama o sobě je schopna vyvolat konkrétní funkci serveru. Nejčastěji však právní ochrana vznikne až v případě existence množství webových stránek, které jsou vzájemně propojené a při vzájemné interakci vyvolávají konkrétní funkci serveru, a jejichž rozmnožení by způsobilo rozmnožení programu, který funkci vyvolává. Je však vždy třeba existenci takového funkčně propojeného uskupení posuzovat individuálně.

Nicméně ochrana vznikne rovněž pouze, pokud je program původní ve smyslu že je autorovým vlastním duševním výtvozem. Program tedy musí pocházet od samotného autora, fyzické osoby, proto právní ochrana nevznikne osobě, která byt program vytvořila, použila již existující zdrojový kód nebo jeho části, jelikož jednak se k nim váží autorská práva jejich původního tvůrce, jednak nejsou autorovým vlastním duševním výtvozem. Vzhledem k požadavkům na vyjádření programu v objektivně vnímatelné podobě, je třeba požadavek vlastního duševního výtvoru vztáhnout na dané vyjádření. Pokud lze za program považovat pouze takovou část programovacího kódu, která vyvolá požadovanou funkci serveru a jejíž zkopírování by způsobilo rozmnožení programu jako celku, vyvstává otázka, jestli postačí, aby byla pouze část programovacího kódu autorovým vlastním duševním výtvozem, nebo jestli se tento požadavek váže na celý text programovacího jazyka, který tedy musí být jako celek autorovým vlastním duševním výtvozem. K objasnění situace lze vyjít z rozhodnutí SDEU ve věci *Infopaq*, kdy SDEU dospěl k závěru, že: *„Na jednotlivé části díla se tak vztahuje ochrana podle uvedeného ustanovení za podmínky, že obsahují určité prvky, které jsou vyjádřením vlastního duševního výtvoru autora tohoto díla. S přihlédnutím k požadavku extenzivního výkladu rozsahu ochrany poskytnuté článkem 2 uvedené směrnice⁵⁵ nelze vyloučit, že některé jednotlivé věty, nebo dokonce některé větné členy v dotčeném textu mohou čtenáři zprostředkovat původní povahu takové publikace, jako je*

⁵⁴ Tamtéž, bod 34.

⁵⁵ Evropská unie. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 2001, Celex 32001L0029, L167/10.

článek z tisku, tím, že mu komunikují prvek, který je sám o sobě vyjádřením vlastního duševního výtvoru autora tohoto článku. Takové věty nebo větné členy tedy mohou být předmětem ochrany stanovené v čl. 2 písm. a) směrnice.⁵⁶“ SDEU tím položil základ ke kumulativnímu testu, kdy autorské právo k dílu, případně kvasidílu, může vzniknout. Autorskopravní ochrana tak vzniká, pokud volba příkazů, jejich pořadí a kombinace v daném zdrojovém kódu je sama o sobě autorovým vlastním duševním výtvozem. Tento požadavek je třeba vnímat spíše v rozšiřujícím smyslu ve prospěch ochrany práv autorů.⁵⁷ SDEU tak vyjádřil myšlenku, že není rozhodné, jak velká část konkrétního díla je autorovým vlastním duševním výtvozem, spíš jako nakolik autor vlastním přičiněním dané dílo obohatil, jak jej změnil, zpracoval, frázoval apod. Je tedy rozhodné kvalitativní hledisko, jakou přidanou hodnotu autor vlastním duševním pochodem vložil do konkrétního díla, než jak velkou část tento jeho vlastní výtvor tvoří. Přestože dané rozhodnutí se nevztahovalo k programu, vzhledem k extenzi ochrany literárních děl na počítačové programy a vzhledem k judikatuře SDEU je třeba toto rozhodnutí vztáhnout i na programy.⁵⁸ Na jeho základě lze tedy dospět k názoru, že ne veškerý programovací kód, na němž je konkrétní počítačový program založen, musí být původní ve smyslu že musí být autorovým vlastním výtvozem, ovšem záleží na tom, do jaké míry autorův vlastní duševní výtvor, projev, osobnost daný kód ovlivnili a tím ovlivnili program samotný.

Počítačové programy se významně liší od ostatních autorských děl, která navíc musí být jedinečná.⁵⁹ Právě u programů není jedinečnost požadována, jelikož může existovat stejný, nebo podobný program, který je ovšem naprogramován jiným jazykem či založen na jiných algoritmech, než program původní, přesto vzhledem

⁵⁶ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (čtvrtého senátu) ze dne 16. července 2009 ve věci C - 5/08: Infopaq International A/S v. Danske Dagblades Forening. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2009, Celex: 62008CA0005, 2008/C 064/41, odst. 1.

⁵⁷ Tamtéž, bod 40.

⁵⁸ SDEU. Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 2. května 2012 ve věci c-406/10: SAS Institute Inc. proti World Programming Ltd. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2012, Celex: 62010CJ0406, ECLI: ECLI:EU:C:2012:259, bod 69.

⁵⁹ Česká republika. Zákon č. 121/2000 ze dne 7. dubna 2000 o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). In: *Sbírka zákonů*. Česká republika, 2000, Částka 36, § 2 odst. 1.

k uživateli/návštěvníkovi plní stejnou funkci. Každou funkci, kterou má server splnit, lze naprogramovat různými způsoby, kdy návštěvníkovi se výsledek bude zdát stejný, ovšem reálně půjde z hlediska zdrojového či strojového kódu o zcela jiný program.

Ochraně podle autorského zákona nepodléhají myšlenky a principy, na kterých je program/web založen.⁶⁰ Toto řešení je ovšem zcela logické, jelikož samotná myšlenka nemůže být chráněna, dokud není vyjádřena v objektivně vnímatelné podobě a pokud v ní vyjádřena je, pak existuje mnoho rozličných způsobů, jakými naprogramovat stejnou funkci, aby naplňovala stejnou myšlenku. V tom je právě také účel výjimky u počítačových programů, že nemusí jít o jedinečný výsledek autorovy duševní činnosti. Programovací jazyk má pouze omezené možnosti a tak se mnohdy jednotlivé funkce mohou nezávisle vyskytovat u různých programů.

3.2. Autorská práva

Jelikož autorský zákon nepřipouští autorství právnických osob, autorem je tudíž dle ust. § 5 odst. 1) autorského zákona vždy fyzická osoba, která program vytvořila, případně na základě domněnky autorství dle ust. § 6 autorského zákona fyzická osoba, jejíž pravé jméno je obvyklým způsobem uvedeno na díle a to i tehdy, je-li toto jméno pseudonymem, pokud autorem přijatý pseudonym nevzbuzuje pochybnosti o autorově totožnosti. Autor je držitelem výlučných osobnostních práv ve smyslu ust. § 11 autorského zákona. Těchto práv se dle ust. § 11 odst. 4 autorského zákona nelze vzdát, jsou nepřevoditelná a zanikají smrtí autora. Mezi osobnostní autorská práva dle ust. § 11 autorského zákona patří právo rozhodnout o zveřejnění díla, osobovat si autorství a rozhodnout, jakým způsobem má být autorství díla uvedeno a právo na nedotknutelnost díla. U webu obecně platí, že autor webu zveřejňován není, jelikož webová prezentace je předně prezentací toho, kdo si jej objednal, nikoliv autora webu samotného. Existují samozřejmě (v praxi často) výjimky.

⁶⁰ Tamtéž, §65 odst. 2.

Dále nabývá vytvořením díla majetková práva autorská ve smyslu § 12 a násl. autorského zákona. Ani těchto práv se autor nemůže vzdát, jsou též nepřevoditelná, smrtí autora však nezanikají, ale jsou předmětem dědictví.⁶¹ Autor však může licenci jinému udělit oprávnění k výkonu majetkových práv, čímž ovšem jeho práva nezanikají, pouze musí strpět zásah do těchto práv v souladu s licenci.⁶²

Pokud byl web vytvořen více osobami (což je nejčastější případ), a je tak výsledkem společné tvůrčí činnosti těchto osob, užijí se na jeho úpravu ustanovení o spoluautorství dle § 8 autorského zákona, tedy jednotliví spoluautoři mají společná a nerozdílná autorská práva k danému webu. Pokud jsou výsledky tvůrčí činnosti jednotlivých údajných spoluautorů použitelné samostatně či v jiném oboru tvůrčí činnosti, pak ovšem nedochází ke vzniku spoluautorství. Při tvorbě webu k tomu může dojít například v situaci, kdy je GUI vytvořeno jedním autorem a CMS druhým autorem, nebo pokud několik autorů vytvoří jednotlivé webové aplikace, které na sebe nenavazují v rámci běhu programu, ale pouze vizuálně v rámci GUI CMS. Za spoluautora se ovšem nepovažuje osoba, která poskytla pouze technické, administrativní nebo odborné rady.⁶³ Proto pokud je web vytvářen na zakázku, přičemž jeho koncepční a přípravné materiály vypracuje někdo jiný, často osoba, která vytvoření webu požaduje, nebude taková osoba považována za spoluautora ve smyslu autorského práva.

3.2.1. Zaměstnanecké dílo

V zájmu ochrany investic do tvorby autorských děl byla zákonem stanovena dispozitivní omezení výlučných autorských práv ve prospěch investorů. Jedná se o kvazilicenční omezení, která na rozdíl od bezúplatných licencí ve smyslu ust. § 29 nebo § 66 autorského zákona, jež jsou ustanoveny ve veřejném zájmu, jsou naopak ustanoveny v zájmu čistě soukromém – zájmu investorů, tedy zaměstnavatelů, pro které

⁶¹ Tamtéž, § 26 odst. 1. a 2.

⁶² Tamtéž, § 12 odst. 2

⁶³ Tamtéž, § 8 odst. 2.

pracují jendotlivé fyzické osoby na vytváření autorských děl.⁶⁴ Toto omezení je podmíněno existencí závazku mezi autorem a investorem v podobě pracovního poměru a v případě počítačových programů postačí i závazek spočívající ve vytvoření autorského díla na objednávku.⁶⁵ Na rozdíl od ostatních omezení se v případě ust. § 58 autorského zákona jedná o dispozitivní ustanovení a strany závazku si tak vždy mohou sjednat mezi sebou něco jiného.

Osobnostní práva dle ust. § 11 autorského zákona náleží vždy autorovi, fyzické osobě, ovšem pokud je autor zaměstnán (či má služební vztah) u zaměstnavatele, pro kterého vytvoří dané autorské dílo, v tomto případě web, bude zaměstnavatel vykonávat vlastním jménem autorova majetková práva.⁶⁶ Autorova osobnostní práva zůstávají zásadně nedotčena. Majetkovými právy se dle ust. 12 odst. 1) autorského zákona rozumí právo dílo užít a jiná majetková práva. Zaměstnavatel tak může dílo užít ve zpracované či jinak změněné podobě, samostatně nebo v souboru s jiným dílem, přičemž za užití díla se považuje rozmnožení díla, rozšíření, pronájem, půjčení, vystavování a sdělování veřejnosti. Majetková práva jsou, stejně jako práva osobnostní nepřevoditelná a náleží pouze autorovi,⁶⁷ ovšem u zaměstnaneckého díla je vykonává zaměstnavatel, který může poskytnout oprávnění k výkonu práva dílo užít prostřednictvím licence⁶⁸ anebo postoupit právo výkonu majetkových práv. Užití díla samozřejmě neznamená neomezené nakládání s dílem, nýbrž nakládání s dílem, které neohrožuje práva ostatních a neodporuje veřejnému pořádku ve smyslu norem, zakazujících určité chování nebo jednání (nejčastěji normy veřejného práva).⁶⁹ Užití díla je ovšem také omezeno osobnostními právy autora. Autorova osobnostní práva k zaměstnaneckému dílu

⁶⁴ TELEČ, Ivo. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2007, xviii, 971 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7179-608-4, str. 554 a násl.

⁶⁵ Česká republika. Zákon č. 121/2000 ze dne 7. dubna 2000 o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). In: *Sbírka zákonů*. Česká republika, 2000, Částka 36, § 58 odst. 7.

⁶⁶ Tamtéž, § 58 odst. 1.

⁶⁷ Tamtéž, § 26 odst. 1.

⁶⁸ Česká republika. Zákon č. 89/2012 Sb. ze dne 3. února 2012, občanský zákoník. In: *Sbírka zákonů*. 2012, Částka 33, § 2358 a násl.

⁶⁹ Česká republika. Zákon č 40/2009 Sb. ze dne 8 ledna 2009, trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů*. 2009, Částka 11.

zůstávají nedotčena. Pokud není ujednáno jinak a zaměstnavatel vykonává majetková práva, má se za to, že autor svolil ke zveřejnění, úpravám, zpracování včetně překladu, spojení s jiným dílem, zařazení do díla souborného, jakož i k tomu, aby zaměstnavatel uváděl zaměstnanecké dílo na veřejnost pod svým jménem.⁷⁰ Zaměstnavatel má v tomto případě také právo nehotové dílo dokončit, hotové dílo zveřejnit, upravit, jinak zpracovat, spojit s jiným dílem a další.

Pro úplnost je třeba poznamenat, že zánikem zaměstnavatele bez právního nástupce přecházejí majetková práva na zaměstnance, který je autorem.⁷¹ Rovněž pokud zaměstnavatel nevykonává majetková práva nebo je nevykonává dostatečně (u webu by bylo možné za nedostatečné považovat jeho neumístění na server, nezpřístupnění veřejnosti), může autor požadovat na zaměstnavateli udělení licence. Skončením vztahu mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem nejsou majetková práva, resp. jejich výkon nijak dotčeni.⁷²

3.2.2. Web na objednávku

U webu na objednávku, tedy vytvořeném nikoliv zaměstnanci v zaměstnanecském poměru, může dojít k několika situacím:

- i. web je vytvářen přímo autorem na základě smlouvy o dílo na objednávku a je vytvářen individuálně pro objednatele,
- ii. je vytvořen několika autory - fyzickými osobami z podnětu a pod vedením objednatele, kdy každá osoba vytvoří pouze určitou část webu,
- iii. fyzická osoba vytvoří nebo právnická osoba nechá vytvořit pouze jednotný web, který využívá u všech svých projektů a mění pouze GUI v závislosti na objednavce objednatele.

⁷⁰ Česká republika. Zákon č. 121/2000 ze dne 7. dubna 2000 o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). In: *Sbírka zákonů*. Česká republika, 2000, Částka 36, § 58 odst. 4.

⁷¹ Tamtéž, § 58 odst. 2.

⁷² Tamtéž, § 58 odst. 8.

U prvního případu autorský zákon ve svém § 58 odst. 7 stanoví: „*Počítačové programy a databáze, jakož i kartografická díla, která nejsou kolektivními díly, se považují za zaměstnanecká díla i tehdy, byla-li autorem vytvořena na objednávku; objednatel se v takovém případě považuje za zaměstnavatele. Ustanovení § 61⁷³ se na tato díla nevztahuje.*“ Tedy v tomto případě web bude vždy při splnění všech zákonných podmínek považován za zaměstnanecké dílo a jeho objednatel bude mít práva jako zaměstnavatel.

V druhém případě, pokud je web vytvořen více autory z podnětu a pod vedením fyzické nebo právnické osoby a uváděn na veřejnost pod jménem této právnické nebo fyzické osoby, přičemž příspěvky zahrnuté do takového webu nejsou schopny samostatného užití, tedy bez ostatních částí nefungují, bude se jednat o dílo kolektivní ve smyslu ust. § 59 autorského zákona, pokud jsou splněny všechny zákonné podmínky. Právě k dikci zákona se velmi trefně vyjadřuje Nejvyšší soud, který uvádí: „*Kolektivní dílo musí být vytvářeno na základě podnětu fyzické či právnické osoby. Musí se jednat o právně relevantní podnět, nikoli pouze o prostý nápad, ideu, impulz či iniciativu. Vedením při vytváření díla je nutné rozumět konstantní dozor výkonu tvořivé činnosti a její řízení spočívající zejména v udávání celkové koncepce a obsahového, funkčního či hospodářského charakteru díla a jeho konečného vzhledu. Na rozdíl od děl zaměstnaneckých je uvedení díla pod jménem fyzické nebo právnické osoby podmínkou pro vznik režimu kolektivního díla. V opačném případě se nejedná o dílo kolektivní. Objednávka, jako právně relevantní podnět investora, musí směřovat k vytvoření příspěvku kolektivního díla. Předmětem smlouvy o dílo musí být vytvoření takového příspěvku, nikoli vytvoření prostého díla na objednávku. Rozhodný je zde účel takové smlouvy, který musí být zjišťován dle konkrétních okolností případu. Je tomu tak i proto, že uplatnění režimu kolektivního díla znamená zásadní zásah do majetkových zájmů autora. Současně je třeba vzít zřetel i na zásadu, že u kolektivního díla příspěvky*

⁷³ Dílo vytvořené na objednávku na základě smlouvy o dílo nebo smlouvy obdobné.

*zahrnuté do takového díla nejsou schopny samostatného užití.*⁷⁴ Ovšem kolektivní dílo se ve smyslu ust. § 59 odst. 2 autorského zákona považuje za dílo zaměstnanecké. Opět tedy bude platit, že objednatel má práva jako zaměstnavatel.

U posledního případu již však půjde o jinou situaci. Zde není web vytvořen na objednávku, ale je zde vytvořeno nejčastěji CMS. To je vytvořeno pro potřeby fyzické nebo právnické osoby, která jej umožňuje užívat svým zákazníkům prostřednictvím licencí. Teprve GUI, které se mění zákazník od zákazníka, je pak samostatným autorským dílem vytvořeným na objednávku vlastníkem CMS pro konkrétního objednatele. V daném případě se proto již ustanovení o zaměstnaneckém díle, co se tedy vztahuje k objednateli a dodavatelé webu týče, na web neuplatní. Uplatní se však na GUI.

Poslední zmíněná forma tvorby webové prezentace je velmi častou a výše uvedené jsou spíše výjimečnými případy, kdy konkrétní objednatel má velmi specifické požadavky, které nelze uspokojit jednotným CMS.

3.2.3. Majetková práva autorská

Autorský zákon ve svém ust. § 12 stanoví, že majetková práva autorská spočívají v právu dílo „užít v původní nebo jiným zpracované či jinak změněné podobě, samostatně nebo v souboru anebo ve spojení s jiným dílem či prvky a udělit jiné osobě smlouvou oprávnění k výkonu tohoto práva“.⁷⁵ Co se rozumí užitím díla stanoví autorský zákon demonstrativně⁷⁶ v ust. § 12 odst. 4, kdy se právem dílo užít rozumí právo na rozmnožování díla, právo na rozšiřování, pronájem, půjčování a vystavování originálu nebo rozmnoženiny díla a právo na sdělování díla veřejnosti.

⁷⁴ Česká republika. Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 29. listopadu 2012 ve věci 30 Cdo 725/2012. In: *Sbírka rozhodnutí Nejvyššího soudu*. 2012, ECLI:CZ:NS:2012:30.CDO.725.2012.1.

⁷⁵ Česká republika. Zákon č. 121/2000 ze dne 7. dubna 2000 o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). In: *Sbírka zákonů*. Česká republika, 2000, Částka 36, § 12 odst. 1.

⁷⁶ TELEČ, Ivo. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2007, xviii, 971 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7179-608-4, str. 179 a násl.

Rozmnožování díla je jedním z tzv. mechanických práv, kdy fixace díla do určitého nosiče je předpokladem jeho rozmnožení. Musí být tedy vytvořena rozmnoženina (kopie) díla. U webové prezentace bude její rozmnožení možné pouze několika způsoby. Nejčastější je rozmnožení v podobě stažení souboru obsahujícího web z www do počítače nebo přímo na server. Tedy kliknutím na tlačítko pro stažení a úplným nebo částečným stažením do harddisku počítače či jiného zařízení návštěvníka dojde k rozmnožení webu.⁷⁷ Ten je tím uložen na harddisk, který je sám o sobě běžným nosičem elektronických souborů. O rozmnožení webové prezentace tak půjde vždy, pokud byla vytvořena elektronická úplná či částečná kopie prezentace na datovém úložišti rozdílném od původního úložiště, na němž byla uložena.

Jedním ze základních předpokladů rozšíření díla je jeho inkorporace do hmotného nosiče,⁷⁸ právě prodej nebo jiný převod vlastnického práva k takovému nosiči, včetně jeho nabízení za tímto účelem, je považováno za rozšiřování díla dle autorského zákona⁷⁹. U webových prezentací není běžné, aby byly jakkoliv kopírovány na hmotný nosič a prostřednictvím něho pak distribuovány.

Hmotný nosič, hmotná podoba, je rovněž základním předpokladem pronájmu, půjčování a vystavování díla. V případě webových prezentací tak není běžné jejich užití žádnou z daných forem, i když není možné ji vyloučit. (U některých prezentací dochází například k pronájmu CMS v hmotné podobě).

3.2.4. Sdělování veřejnosti

Sdělení díla veřejnosti, jako jeden ze způsobů užití díla, nevyžaduje pro svou realizaci hmotnou formu, naopak sdělení díla veřejnosti nejčastěji probíhá datovým či

⁷⁷ TELEČ, Ivo. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2007, xviii, 971 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7179-608-4, str. 182 a 184; SDEU. Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 2. května 2012 ve věci c-406/10: SAS Institute Inc. proti World Programming Ltd. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2012, Celex: 62010CJ0406, ECLI: ECLI:EU:C:2012:259, bod 48.

⁷⁸ Tamtéž, str. 190.

⁷⁹ Česká republika. Zákon č. 121/2000 ze dne 7. dubna 2000 o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). In: *Sbírka zákonů*. Česká republika, 2000, Částka 36, § 14 odst. 1.

jiným přenosem (elektronicky). Je tedy zřejmé, že webová prezentace svým umístěním na server a tím zpřístupněním pomocí internetu všem uživatelům www, je sdělována veřejnosti. Tato forma užití díla ovšem vyvolává hned několik právních problémů, které je třeba rozvést. Předně kdy a jak je dokončeno sdělení webové prezentace veřejnosti a co je považováno za veřejnost.

Samotné sdělování díla v sobě nese tři základní elementy, a to vystavení díla (*emisi*, tedy umístění rozmnoženiny webové prezentace na server – ergo existence rozmnoženiny), přenos díla (*transmise*, datový přenos mezi návštěvníkem a serverem) a příjem díla (*recepce*, zobrazení webové prezentace v prohlížeči návštěvníka)⁸⁰. Emise samotná je v případě webových prezentací důležitá pouze do té míry, že zde dochází ke zpřístupnění díla v nehmotné podobě a tím je umožněna jeho transmise, která do určité míry přináší významný právní problém. Propojení všech zemí internetem a jejich napojení na celosvětovou www otevřelo Pandořinu skříňku, kterou je teritorialita ochrany autorských práv. Vzhledem k tomu, že k emisi webové prezentace dochází na území konkrétního státu, tedy kde se nachází server, ovšem přenos a příjem díla se mohou nacházet v rozličných státech, je teritorialita autorskoprávní úpravy problémem. Autorský zákon, i mezinárodní smlouvy, ponechávají problematiku určení místa komunikace (sdělení) díla neupravenou, vyjma tedy satelitního vysílání. V této souvislosti vznikly dvě teorie:

1. emisní, podle níž dochází ke sdělení díla v místě, kde dochází k jeho zpřístupnění a na dané dílo se tedy uplatní právní úprava státu, v němž došlo k emisi, a
2. komunikační teorie, která za místo sdělení díla považuje jak místo emise, tak místo, kde je umožněna materializace přenosu díla, tedy se na dílo uplatní právní úprava státu emise i právo státu recepce díla⁸¹.

⁸⁰K tomu TELEČ, Ivo. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2007, xviii, 971 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7179-608-4, str. 216 a násl.

⁸¹ Tamtéž, str. 217 a násl.

Dle posledních rozhodnutí SDEU⁸² je jisté, že zvítězila komunikační teorie. Je zde ovšem třeba striktně odlišovat sdělování veřejnosti jako takové a sdělování díla veřejnosti způsobem, že kdokoliv může mít k němu přístup na místě a v čase podle vlastní volby, které je podmnožinou samotného sdělování díla veřejnost.

Jak již bylo uvedeno výše, web je počítačový program, který umožňuje provozovateli zpřístupňovat veřejnosti autorskoprávně samostatně chráněný viditelný obsah jako jsou jednotlivé příspěvky, informace, obrázky a podobně. Samotný web je pouze „prázdnou“ schránkou, která umožňuje naplnit jeho databázi obsahem, který je skutečnou přidanou hodnotou samotné webové prezentace. Web a GUI se nemění v závislosti na jednotlivém návštěvníkovi, zůstává vždy stejný, neměnný. Je plně funkční i když jej žádný návštěvník nenavštíví. Jakýkoliv provozovatel má především zájem na tom, aby si návštěvník přečetl, co na své webové prezentaci píše, co konkrétně zveřejnil, aby si přečetl nejnovější článek nebo informace o webové prezentaci a web jako počítačový program toto pouze zprostředkuje. U webu jako takového, tedy *stricto sensu* samotného počítačového programu, je akt sdělení veřejnosti dokonán jeho umístěním na server a tím umožnění jeho recepce veřejností. Výše uvedené se vztahuje i na GUI a GUI CMS, které mají stejný charakter, jako web, tedy neměnnost v závislosti na návštěvníkovi. Viditelný obsah, tedy skutečný text, obrázky a podobné, jakožto samostatná autorská díla, se mění v závislosti na tom, co si konkrétní návštěvník momentálně prohlíží. Viditelný obsah je tedy závislý na tom, kdo a v jakém čase k němu přistupuje. Definice autorského zákona není úplně přesná, daleko přesnější je vyjádření tohoto druhu sdělování veřejnosti v angličtině – „*on-demand transmission*“,⁸³ tedy přenos na žádost, který užívá informační směrnice v anglickém znění. K přenosu viditelného obsahu dochází v závislosti na jednotlivém návštěvníkovi a jeho

⁸² ROSS, Alexander. *Football Dataco Ltd v Sportradar GmbH. Entertainment Law Review*. 2013, roč. 24, č. 2, s. 64-66; SDEU. Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ve věci C-324/09 ze dne 12. července 2011: L'Oréal SA a další proti eBay International AG a další. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2011, Celex 62009CJ0324, I-06011.

⁸³ Evropská unie. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 2001, Celex 32001L0029, L167/10, odst. 25 odůvodnění směrnice.

„požadavku“ odeslaného na web, který v závislosti na tomto požadavku vyvolá konkrétní záznam v databázi a zobrazí jej v zařízení uživatele. Viditelný obsah, byť již je součástí webové prezentace, nemusí být dostupný veřejnosti – může existovat pouze ve formě nezveřejněného konceptu, nebo může být dostupný pouze návštěvníkům z konkrétního státu. Sdělování viditelného obsahu jakožto sdělování „na žádost“ je proto dokonáno umožněním recepce v prohlížeči návštěvníka.⁸⁴

Pojem veřejnost není nikde, ani v evropském, ani v tuzemském právu definován. Vzhledem k tomu, že se jedná o pojem, jež je užíván evropským právem, pak pouze SDEU je oprávněn k výkladu daného pojmu, jež je následně platný na celém území EU.⁸⁵ Níže uvedený test, odvozený od judikatury SDEU,⁸⁶ je universálně platný, jelikož pojem veřejnost používá Bernská úmluva, z níž jej převzaly ostatní mezinárodní dokumenty, včetně evropského práva a tudíž jej na základě mezinárodních dohod převzal i autorský zákon. Na území EU tedy vznikl „čtyřbodový test“ pro určení toho, jestli lze skupinu osob považovat za veřejnost ve smyslu evropského práva a mezinárodních úmluv. Nutno podotknout, že výčet bodů je taxativní, tudíž musí být naplněny všechny z nich. Za veřejnost se tedy považuje:

1. neurčitý neomezený počet osob, přičemž tento počet musí být vysoký,
2. osoby uvedené ad 1. mají přístup ke stejnému autorskému dílu ve stejný čas (případně postupně na kumulativním principu),

⁸⁴ SMITH, Joel a Rachel MONTAGNON. Databases hosted outside the UK can infringe rights in UK databases: Football Dataco v Sportradar (C-173/11). *European Intellectual Property Review*. 2013, roč. 35, č. 2, s. 111-113; Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ve věci C-324/09 ze dne 12. července 2011: L'Oréal SA a další proti eBay International AG a další. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2011, Celex 62009CJ0324, I-06011.

⁸⁵ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (třetího senátu) ve věci C-306/05 ze dne 7. prosince 2006: Sociedad General de Autores y Editores de España (SGAE) proti Rafael Hoteles SA. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2006, Celex 62005CJ0306, I-11519

⁸⁶ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (třetího senátu) ve věci C-89/04 ze dne 2. června 2005: Mediakabel BV proti Commissariaat voor de Media. In: *Sbírka soudních rozhodnutí*. 2005, Celex 62004CJ0089, I-4932; Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (třetího senátu) ve věci C-306/05 ze dne 7. prosince 2006: Sociedad General de Autores y Editores de España (SGAE) proti Rafael Hoteles SA. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2006, Celex 62005CJ0306, I-11519; Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (třetího senátu) ve věci C-135/10 ze dne 15. března 2012: Società Consortile Fonografici (SCF) proti Marco Del Corso. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2012, Celex 62010CJ0135, ECLI: ECLI:EU:C:2012:140.

3. sdělování autorských děl se děje za účelem dosažení určitého zisku, zvýhodnění, výtěžku nebo dosažení určité míry prestiže, a zároveň
4. existuje zde vůle osob ad. 1 takové dílo sledovat a vnímat, nebo je zde úmysl původce díla, aby dané osoby dílo vnímaly a sledovaly.⁸⁷

Umístěním webové prezentace na server dochází k umožnění všem uživatelům internetu si ji zobrazit dle své vůle, přičemž každá prezentace má svůj účel, ať už je to propagace firmy a jejích produktů, nebo osobní blog, kterým je sledováno dosažení určité prestiže v online kruzích, či návštěvnosti za účelem zisku z reklamy. Stejně tak každá prezentace je vytvořena pro to, aby byla svými návštěvníky sledována a vnímána. Určité rozdíly mezi jednotlivými prezentacemi může nastat právě v posledním z bodů, kdy webová prezentace může být primárně určena pouze návštěvníkům připojícím se z konkrétního státu, nebo naopak mají být návštěvníci z konkrétního státu vyloučeni z jejího příjmu. Nebo webová prezentace může být neveřejná, tedy pro zobrazení jejího obsahu je nutné se přihlásit pod registrovaným jménem a heslem. Jednotlivé webové prezentace mohou mít rovněž určité funkce nebo informace skryté pro běžné návštěvníky, přičemž takové informace se zobrazí až po přihlášení do neveřejné části webové prezentace. Pokud se návštěvníci, kterým nebyl určen určitý viditelný obsah prezentace (byl pro ně skryt nebo nedostupný) k danému obsahu dostanou, bude se jednat o novou veřejnost a dojde k opětovnému sdělení díla veřejnosti.⁸⁸ Novou veřejností rozumí SDEU okruh osob, které neměly být zamýšlenými členy veřejnosti v okamžiku sdělení díla veřejnosti a o kterých provozovatel webové prezentace nemohl předpokládat, že budou mít k danému dílu přístup.⁸⁹ SDEU se zabýval tímto pojmem i

⁸⁷ KRÁL, Samuel. *Zaměstnanci jako veřejnost podle autorského práva*. Praha, 2014. Studentská vědecká odborná činnost. Univerzita Karlova v Praze, str. 13.

⁸⁸ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (třetího senátu) ve věci C-173/11 ze dne 18. října 2012: Football Dataco Ltd vs Sportradar GmbH. In: *Sbírka soudních rozhodnutí*. 2012, Celex 62011CJ0173, ECLI: ECLI:EU:C:2012:642.

⁸⁹ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (třetího senátu) ve věci C-306/05 ze dne 7. prosince 2006: Sociedad General de Autores y Editores de España (SGAE) proti Rafael Hoteles SA. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2006, Celex 62005CJ0306, I-11519; Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (čtvrtého senátu) ze dne 13. února 2014 ve věci C-466/12: Nils Svensson a další proti Retriever Sverige AB. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2014, roč. 2014, Celex: 62012CJ0466, ECLI: ECLI:EU:C:2014:76, bod 31.

v jiných rozhodnutích v souvislosti se sdělováním veřejnosti a především v souvislosti s odkazy, které budou zmíněny dále v textu této práce.

3.2.5. Teorie efektu a teorie cílení – viditelný obsah

S ohledem na teritorialitu ochrany autorských práv tedy vzniká velmi komplexní právní stav. Právě aplikací právních řádů jednotlivých států zejména s ohledem na charakter webové prezentace se zabývaly soudy po celém světě, ovšem ve své podstatě pouze v souvislosti s viditelným obsahem, respektive databází. Předchozí výklad ohledně sdělování veřejnosti bude v tomto případě nápomocný a to zejména s ohledem na fakt, že se jedná o způsob užití díla běžný pro viditelný obsah. V této souvislosti vznikly v právní nauce dva přístupy k aplikaci právních norem jednotlivých států na viditelný obsah v případě zásahu do práv oprávněných držitelů:

- k zásahu do práv došlo ve státě, v němž je viditelný obsah dostupný, tedy kterýkoliv stát, v němž jej lze přijmout v prohlížeči (*teorie efektu*),⁹⁰
- k zásahu do práv došlo ve státě, v němž je viditelný obsah odsutpný, tedy jej lze přijmout skrze prohlížeč, ovšem pouze v případě, že prezentace byla na daný stát zaměřena nebo byla návštěvníkům z tohoto státu určena (*teorie zaměření/cílení*).⁹¹

Teorie efektu tedy stanoví, že již umožněním komukoliv vnímat viditelný obsah, kterým bylo zasaženo do práv duševního vlastnictví, a tedy jeho prostým zveřejněním na webové prezentaci, dochází k zásahu do práv oprávněného držitele daných práv a to v kterémkoliv státě, v němž je viditelný obsah dostupný. Proces zásahu do práv je dokonán umožněním veřejnosti k dílu přistoupit, tedy jeho umístěním do

⁹⁰ Rozhodnutí ve věci Yahoo - La Ligue Contre Le Racisme Et L'Antisemitisme, v. Yahoo! Inc (YHOO.O.), 05-1302, k tomu SCHULTZ, Thomas. Carving up the internet: jurisdiction, legal orders, and the private/public international law interface. *European Journal of International Law*. 2008, roč. 19, č. 4, s. 799-839, s. 812 a násl.

⁹¹ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (třetího senátu) ve věci C-173/11 ze dne 18. října 2012: Football Dataco Ltd vs Sportradar GmbH. In: *Sbírka soudních rozhodnutí*. 2012, Celex 62011CJ0173, ECLI: ECLI:EU:C:2012:642, bod 35 a násl.

veřejné části webové prezentace. To tedy znamená, že v případě zásahu do práv autora nebo jiného oprávněného držitele práv by za stát zásahu do práv byl považován automaticky i stát autora, pokud je v něm viditelný obsah dostupný a to bez dalšího. To přináší určitou disparitu kdy konkrétní viditelný obsah může být sice chráněným dílem dle práva státu autora nebo jiného oprávněného držitele, ovšem dle práva státu toho, kdo viditelný obsah zveřejnil, být chráněn nemusí.⁹² To ve svém důsledku znamená, že na konkrétní dílo i jeho obsah by se tak vztahovaly předpisy všech států, z nichž je veřejnosti dostupné. Uplatnění teorie efektu má ovšem za následek tzv. „efekt nejpomalejší lodi“. Tedy provozovatel webové prezentace v rámci snahy o předejití vzniku jakýchkoliv možných sporů bude následovat právo státu, které má pravidla pro obsah internetu nejprísnější a tím tedy tento stát, který ve smyslu právním zaostává ve vývoji vztahu internetu (www) a práva, by byl určující laťkou pro obsah webové prezentace.⁹³ Tento vývoj je značně nežádoucí především s ohledem na všeobecný zájem společnosti na šíření informací a na kulturním a duševním rozvoji, ovšem existují jeho zastánci. Právě o teorii efektu se opřel francouzský soud ve svém nálezu ve věci *Yahoo*.⁹⁴ Ve věci šlo o spor mezi společností Yahoo! Inc. se sídlem v USA a se servery v USA a francouzskou Ligou proti rasismu a antisemitismu. Spor spočíval v tom, že na webové prezentaci společnosti Yahoo byly zveřejněny předměty s nacistickými symboly, jejichž zobrazování je ve Francii zakázáno. Francouzský nejvyšší soud rozhodl v tom smyslu, že pokud společnost umožnila dostupnost zobrazení těchto předmětů veřejnosti ve Francii, porušila francouzské právo a to i přes fakt, že jak server, tak sídlo společnosti byly v USA, kde zobrazování těchto symbolů zakázáno není. Soud se přitom otázkou aplikace vlastní jurisdikce nezabýval, pouze prohlásil, že již toto

⁹² Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (třetího senátu) ve věci C-173/11 ze dne 18. října 2012: *Football Dataco Ltd vs Sportradar GmbH*. In: *Sbírka soudních rozhodnutí*. 2012, Celex 62011CJ0173, ECLI: ECLI:EU:C:2012:642, bod 37.

⁹³ SCHULTZ, Thomas. Carving up the internet: jurisdiction, legal orders, and the private/public international law interface. *European Journal of International Law*. 2008, roč. 19, č. 4, s. 799-839, str. 7.

⁹⁴ Rozhodnutí ve věci *Yahoo - La Ligue Contre Le Racisme Et L'Antisemitisme, v. Yahoo! Inc (YHOO.O)*., 05-1302, k tomu SCHULTZ, Thomas. Carving up the internet: jurisdiction, legal orders, and the private/public international law interface. *European Journal of International Law*. 2008, roč. 19, č. 4, s. 799-839, s. 812 a násl.

umožnění si danou stránku zobrazit bylo proti francouzskému právu, které automaticky aplikoval⁹⁵ (daný spor by patrně dopadl stejně i za použití teorie cílení, jelikož společnost Yahoo měla na této prezentaci umístěnou reklamu ve francouzském jazyce).

Druhá teorie aplikace práva konkrétního státu na viditelný obsah nazývaná teorie zaměření, cílení vychází z teorie efektu, ovšem poměrně její aplikaci zužuje. Teorie cílení vychází z předpokladu, že na konkrétní viditelný obsah lze použít pouze právo státu, pro který je tento obsah určen. K této teorii, tedy teorii cílení se přiklonil i SDEU ve svých nálezech jako *Football Dataco*,⁹⁶ *L'Oréal*⁹⁷ nebo *Premiere League*,⁹⁸ ve kterých jasně stanoví, že pokud úmyslem toho, kdo konkrétní dílo sdělil veřejnosti, nebylo umožnit veřejnosti v konkrétním státě přístup k danému dílu, pak ke sdělení veřejnosti daného díla v daném státě nemohlo dojít, jelikož veřejnost v takovém státě není veřejností, jíž autor zamýšlel seznámit se svým dílem. Obdobně se k teorii cílení staví i High Court of Australia, který v nálezu *Gutnick*⁹⁹ došel k závěru, že lze aplikovat australské právo pouze v případě, že konkrétní obsah byl určen i veřejnosti v Austrálii. Ke stejným závěrům dochází i soudy v USA a lze tedy tuto teorii aplikace práva považovat za všeobecně přijímanou.¹⁰⁰ Tedy v případě zásahu do práv k viditelnému obsahu dojde k takovému zásahu nejenom na území serveru nebo provozovatele webové prezentace, který se dopustil takového zásahu, ale i na území státu, na nějž byl viditelný obsah, jež byl získán zásahem do práv nebo jímž dochází k zásahu do práv

⁹⁵ SCHULTZ, Thomas. Carving up the internet: jurisdiction, legal orders, and the private/public international law interface. *European Journal of International Law*. 2008, roč. 19, č. 4, s. 799-839, str. 6.

⁹⁶ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (třetího senátu) ve věci C-173/11 ze dne 18. října 2012: *Football Dataco Ltd vs Sportradar GmbH*. In: *Sbírka soudních rozhodnutí*. 2012, Celex 62011CJ0173, ECLI: ECLI:EU:C:2012:642.

⁹⁷ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ve věci C-324/09 ze dne 12. července 2011: *L'Oréal SA a další proti eBay International AG a další*. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2011, Celex 62009CJ0324, I-06011.

⁹⁸ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 4. října 2011 ve věci C-403/08: *Football Association Premier League Ltd a další proti QC Leisure a další*. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2011, Celex: 62008CJ0403, I-09083.

⁹⁹ Austrálie. *Dow Jones & Company Inc. v Gutnick* [2002] HCA 56. In: *High Court of Australia*. 10. prosince 2002, HCA 56.

¹⁰⁰ SCHULTZ, Thomas. Carving up the internet: jurisdiction, legal orders, and the private/public international law interface. *European Journal of International Law*. 2008, roč. 19, č. 4, s. 799-839, str. 8 a nsál.

autora, zaměřen. Tento přístup je patrný právě v nálezu SDEU ve věci *Football Dataco*, ve kterém se jednalo o právo k databázím, kdy vzhledem k povaze toho, že stát emise, transmise a recepce viditelného obsahu se mohou lišit, SDEU upozornil na konkrétní rozdíly mezi prostým umožněním vnímat chráněné dílo a zaměřením se na konkrétní stát.

Prostým neoprávněným umístěním viditelného obsahu získaného zásahem do práv na webové prezentaci dochází k zásahu do práv ve státě umístění serveru, případně pokud je odlišný, ve státě provozovatele takové prezentace a tamější právní úpravu je rovněž třeba vztáhnout na daný zásah ve smyslu ust. článku 8 odst. 1 nařízení Řím II.¹⁰¹ Z dikce SDEU lze ovšem také vyvodit, že charakterem prostého zveřejnění je takové zveřejnění, které je dokonáno umístěním na server, tedy zveřejnění webu, GUI a GUI CMS a případný zásah do chráněných práv tak proběhnou ve státě umístění serveru, popřípadě státě provozovatele webu. Pokud by se ovšem kterákoliv z daných součástí stala viditelným obsahem, tedy například CMS by bylo zkopírováno ze serveru a poskytnuto na jiné webové prezentaci ke stažení, došlo by k zásahu do práv i ve státech, na něž je webová prezentace a dané stažení cíleno a tudíž by došlo i k aplikaci jejich právní úpravy.

Důležité je zmínit volné užití díla ve smyslu ust. § 30 autorského zákona, tedy „*Za užití díla podle tohoto zákona se nepovažuje užití pro osobní potřebu fyzické osoby, jehož účelem není dosažení přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu, nestanoví-li tento zákon jinak*“.¹⁰² Jelikož zákon sám vylučuje danou činnost jako užití díla, nemůže dojít k zásahu do majetkových práv autorských, pokud osoba, která se dané činnosti dopouští, dodrží veškeré zákonné podmínky. Dané ustanovení se vztahuje i na napodobeninu a rozmnoženinu chráněného díla, přičemž zákon nestanoví,

¹⁰¹ Evropská unie. Nařízení Evropského parlamentu a Rady 864/2007/ES ze dne 11. července 2007 o právu rozhodném pro mimosmluvní závazkové vztahy (Řím II) In: *Úřední věstník Evropské unie*. 2007, Celex 32007R0864, L 40.

¹⁰² Česká republika. Zákon č. 121/2000 ze dne 7. dubna 2000 o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). In: *Sbírka zákonů*. Česká republika, 2000, Částka 36, ust. § 30 odst. 1.

kolik rozmnoženin je možné na základě tohoto ustanovení pořídít.¹⁰³ Je však třeba aplikovat ust. § 29 odst. 1 autorského zákona, jež stanoví tříbodový test pro omezení práva autorského. Veškerá omezení ochrany práv autorů je třeba vykládat restriktivně¹⁰⁴ a lze je uplatnit pouze ve zvláštních případech stanovených zákonem a pouze tehdy, pokud takové užití není v rozporu s běžným užitím díla a ani jím nejsou nepřiměřeně dotčeny oprávněné zájmy autora.¹⁰⁵ Aplikace daného ustanovení na počítačové programy je však striktně vyloučena a to samotným autorským zákonem v ust. § 30 odst. 3, které neumožňuje rozmnožování počítačového programu dle daného ustanovení ani „*pro osobní potřebu fyzické osoby či vlastní vnitřní potřebu právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby včetně zhotovení rozmnoženiny takových děl i pro takovou potřebu*“.¹⁰⁶ Ustanovení autorského zákona o volném užití se tak užijí pouze na GUI, GUI CMS a viditelný obsah.

3.2.6. Nároky autora v případě zásahu do práv

Nároky autora do jehož práva bylo neoprávněně zasaženo nebo jehož právu hrozí neoprávněný zásah upravuje ust. § 40 až 45 autorského zákona. Autorskoprávní delikty tak mohou být ohrožující nebo porušující právo autorské. Přičemž mohou zasahovat do osobnostních nebo majetkových práv autorských. Autorské právo předpokládá objektivní odpovědnost a tudíž se zavinění níže uvedných osob nevyžaduje. Autorský zákon v ust. § 40 odst. 1 stanoví demonstrativní výčet žalobních nároků postiženého autora, které mu vznikají vůči osobě, která do jeho práv zasáhla nebo je ohrozila a jež lze uplatnit samostatně nebo i kumulativně:

- a) určovací nárok, tedy nárok na určení autorství.

¹⁰³ Česká republika. Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 25. března 2009 ve věci 5 Tdo 234/2009. In: *Sbírka rozhodnutí Nejvyššího soudu*. 2009, ECLI:CZ:NS:2009:5.TDO.234.2009.1.

¹⁰⁴ TELEČ, Ivo. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2007, xviii, 971 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7179-608-4, str. 626.

¹⁰⁵ Česká republika. Zákon č. 121/2000 ze dne 7. dubna 2000 o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). In: *Sbírka zákonů*. Česká republika, 2000, Částka 36, ust. § 29 odst.1.

¹⁰⁶ Tamtéž, ust. § 30 odst. 3.

- b) záporní nárok, jehož účelem je zákaz jednání, které ohrožuje (neoprávněná propagace, včetně inzerce a jiné reklamy) nebo porušuje autorské právo (neoprávněná výroba, neoprávněné sdělování díla veřejnosti).
- c) informační nárok, jehož účelem je povinnost poskytnout zákonem stanovené informace o způsobu a rozsahu neoprávněného užití díla, o původu a ceně neoprávněné rozmnoženiny nebo napodobeniny, ceně služby, která s neoprávněným užitím souvisí a o totožnosti osob, které se neoprávněného užití účastní nebo pro něž byly napodobeniny nebo rozmnoženiny díla určeny. Tato informační povinnost vzniká nejen ohrožitelům a porušitelům autorského práva, ale pokud se tak stalo za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu, také držitelům rozmnoženiny nebo napodobeniny, uživatelům služby, poskytovatelům služeb nebo osobám označeným výše uvedenými osobami.
- d) restituční nárok, jehož účelem je odstranit důsledky neoprávněného zásahu, přičemž tento nárok se vztahuje na neoprávněné rozmnoženiny nebo napodobeniny, předměty sloužící k obcházení technických prostředků ochrany a materiály a nástroje použité k výrobě uvedených předmětů, kdy tento výčet je demonstrativní. Obsahem tohoto nároku je stažení uvedených předmětů z obchodování, včetně jakýchkoliv odbytových kanálů, tedy i webových prezentací, stažení předmětů obchodování a jejich zničení. Musí však být přihlédnuto k zájmům třetích osob, zejména spotřebitelů a osob jednajících v dobré víře.
- e) satisfakční nárok, jehož účelem je poskytnutí přiměřeného zadostiučinění (vznikla nemajetková újma) ve formě omluvy, zveřejnění rozsudku na náklady účastníka soudního řízení (ust. § 40 odst. 3 autorského zákona) nebo v penězích (pokud je omluva nedostačující zejména s přihlédnutím k vzniklé újmě).

- f) zvláštní záporní nárok proti poskytování služby, kterou využívají třetí osoby k porušování práv. Tento nárok může směřovat proti poskytovatelům služeb informační společnosti dle informační směrnice (resp. Zákona o SIS) a to pouze v případě, že taková třetí osoba je odpovědná jako rušitel nebo ohrožovatel a k porušení nebo ohrožení došlo v příčinné souvislosti se službou.
- g) jiný nárok vzplývající z práva autorského podle autorského zákona.¹⁰⁷

Jak vyplývá z výše uvedeného, daných nároků se může domáhat autor, spoluautor, nabyvatel práva autorského (dědic, jiný nabyvatel), držitel výhradní licence (v rozsahu ust. § 41 autorského zákona), zákonný vykonavatel majetkových práv, kolektivní správce, a osoby autorovi blízké nebo právnické osoby sdružující autory, pokud jde o domáhání se posmrtné ochrany. Rušitelem (kdo právo porušuje) je osoba (právnícká nebo fyzická), která svým jednáním a na vlastní odpovědnost poruší autorská práva. Ohrožitel je pak osoba, která svým jednáním způsobuje nebezpečí zásahu do autorského práva.¹⁰⁸ „Autorský zákon z důvodu právní jistoty stanoví, že vznikem autorskoprávní odpovědnosti není dotčen možný vznik obecné soukromoprávní odpovědnosti za škodu a bezdůvodné obohacení související s porušením či ohrožením autorského práva. Jedná se pouze o normu odkazovací, protože právo na náhradu škody a právo na vydání bezdůvodného obohacení již legislativně vyplývají z občanského zákoníku, který generálně upravuje příslušné skutkové podstaty.“¹⁰⁹

Dalším autorskoprávním deliktem, jež má význam ve spojení s webovými prezentacemi je ust. § 44 autorského zákona, které upravuje delikt odstraňování informací o správě práv nebo způsobu užití díla. Informací o správě práv se právě dle autorského zákona rozumí informace určená autorem, „*kteřá identifikuje dílo, autora nebo jiného nositele práva, nebo informace o způsobech a podmínkách užití díla a jakákoli čísla nebo kódy, které takovou informaci představují. Totéž platí i pro*

¹⁰⁷ TELEČ, Ivo. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2007, xviii, 971 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7179-608-4, str. 414 a násl.

¹⁰⁸ Tamtéž, str. 429.

¹⁰⁹ Tamtéž, str. 436 a násl.

informaci, která je připojena k rozmnoženině díla nebo se objevuje v souvislosti se sdělováním díla veřejnosti“.¹¹⁰ Delikt tak spočívá v odstraňování nebo pozměňování elektronických informací o správě autorského práva, tedy o akt spočívající v aktivním jednání; a nakládání s dílem, u něhož byla informace o správě nedovoleně odstraněna nebo pozměněna, které spočívá v rozšiřování rozmnoženiny, dovozu nebo příjmu díla za účelem rozmnožování či sdělování veřejnosti a to všemi způsoby. Musí být prokázána příčinná souvislost mezi jednáním osoby a důsledkem, čímž je způsobení, umožnění, usnadnění nebo zastření zásahu do autorského práva. O naplnění skutkové podstaty tohoto autorskoprávního deliktu však nepůjde, byla li daná elektronická informace nefunkční. „Při ochraně informace o správě práv k dílu svědčí oprávněným osobám stejné nároky jako při samotném porušení či ohrožení autorského práva. Podle povahy uplatněných prostředků mohou být vedle autora aktivně legitimovány i další osoby, zejména výhradní licenční nabyvatelé či zákonní vykonavatelé absolutních majetkových autorských práv.“¹¹¹

Specifickým je ustanovení § 45 autorského zákona, které vedle výše zmíněných deliktů zavádí zvláštní delikt, vycházející svou podstatou z práva nekalé soutěže, ovšem nevyžaduje ke svému vzniku existenci hospodářské soutěže mezi oběma subjekty. Jde o ochranu vnější úpravy díla a názvu díla, jsou-li neodmyslitelně spjaty s dílem samotným, myšleno v očích veřejnosti. Pro vznik odpovědnosti za delikt je nezbytná existence díla s takovým názvem a vnější úpravou, kdy užití názvu nebo vnější úpravy na dílo stejného druhu by došlo k vyvolání nebezpečí záměny obou děl, pokud toto nebezpečí není z povahy díla nebo jeho určení objektivně vyloučeno. Důležitá je existence nebezpečí záměny a je lhostejné, jestli k ní skutečně došlo a případně za jakým účelem.¹¹² Oprávněným osobám opět svědčí stejné nároky jako u

¹¹⁰ Česká republika. Zákon č. 121/2000 ze dne 7. dubna 2000 o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). In: *Sbírka zákonů*. Česká republika, 2000, Částka 36, ust. § 44 odst. 2.

¹¹¹ TELEČ, Ivo. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2007, xviii, 971 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7179-608-4, str. 470.

¹¹² Tamtéž, str. 472.

neoprávněného výkonu nebo ohrožení práva autorského. Vznik odpovědnosti dle tohoto ustanovení nebrání vzniku odpovědnosti z práva nekalé soutěže.¹¹³

3.3. CMS

CMS je základním stavebním kamenem webové prezentace, je tím samotným programem, který umožňuje zveřejňování dalších informací na něm. Mnoho tvůrců webových prezentací spouští prezentaci nejdříve v testovacím, pokusném módu. To znamená, že CMS, respektive web, je umístěn na serveru, ovšem není přístupný komukoliv, pouze tomu, kdo zná jeho přesnou adresu. Tak dochází k testování webové prezentace bez přítomnosti veřejnosti, tedy veřejnost je z takového procesu vyloučena. Toto testování a zkoušení funkcí webu se nedá považovat za jeho zveřejnění, jelikož nikdo, kdo nezná přesnou adresu (nejčastěji ve formě doménové jméno/adresář/samotné CMS) se k webové prezentaci nedostane. Navíc vůlí toho, kdo prezentaci na server umístil, nebylo, aby veřejnost měla k webu přístup, ale aby vyzkoušel jeho funkčnost. Takovéto umístění CMS na server ještě není jeho samotným sdělením veřejnosti, není tedy užitím díla sdělením veřejnosti, jelikož nebylo umožněna recepce díla,¹¹⁴ ovšem je užitím díla jeho rozmnožením, ke kterému dojde umístěním elektronické kopie programu na server, který je sám o sobě hmotným nosičem, harddiskem umístěným v serverovém počítači.

K užití díla jeho sdělením veřejnosti tak dojde až umožněním veřejnosti přístupu k samotnému webu. Návštěvník ovšem vidí zpravidla pouze GUI a viditelný obsah, ovšem nevidí samotný počítačový program, který prezentaci vytváří. K přístupu do neveřejné části webové prezentace je vždy požadováno uživatelské jméno a heslo, popřípadě jiné způsoby zabezpečení tak, aby právě veřejnost k takové části webové

¹¹³ Česká republika. Zákon č. 89/2012 Sb. ze dne 3. února 2012, občanský zákoník. In: *Sbírka zákonů*. 2012, Částka 33, ust. § 2976.

¹¹⁴ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (třetího senátu) ve věci C-173/11 ze dne 18. října 2012: Football Dataco Ltd vs Sportradar GmbH. In: *Sbírka soudních rozhodnutí*. 2012, Celex 62011CJ0173, ECLI: ECLI:EU:C:2012:642, bod 35 a násl.

prezentace přístup neměla. Po zadání příslušných zabezpečovacích údajů se dané osoby dostanou do neveřejné části, kde uvidí GUI CMS a zároveň budou moci využívat veškeré funkce CMS, tedy budou moci využívat a ovládat samotný počítačový program.

Pro zpřehlednění této kapitoly bude nadále užíváno označení „autor“ pro osobu, jež je autorem nebo vykonavatelem majetkových práv ke konkrétnímu CMS. V dnešní době existuje velké množství CMS, které byly vytvořeny buď určitou komunitou, nebo konkrétní společností za účelem dalšího prodeje jednotlivým zákazníkům. Jednotlivé CMS jsou poté poskytovány autorem jednotlivým provozovatelům na základě licence. Tato situace se nevyskytuje pouze v případech, kdy si někdo objedná webovou prezentaci od autora CMS, ale také pokud jednotliví autoři své CMS poskytují na základě různých druhů licencí společnostem, které poté vytvářejí webové prezentace přímo pro své zákazníky. Právě tento způsob tvorby webové prezentace, kdy zákazník si objedná prezentaci, a zhotovitel v podstatě pouze vytvoří GUI na základě požadavků zákazníka a jako základ prezentace použije CMS, ke kterému vlastní potřebnou licenci umožňující udělování podlicencí,¹¹⁵ je v dnešní době zřejmě nejrozšířenějším a nejčastějším způsobem tvorby webových prezentací. Tento fakt je podpořen zejména skutečností, že komunita kolem jednotlivých CMS, které byly často vytvořeny velkým množstvím fyzických osob z mnoha zemí, které přispěly svými znalostmi k vytvoření celku, je velmi široká a zároveň aktivní a dané CMS se dokáží lépe vypořádat prakticky s jakýmkoliv operacemi, které provozovatel zamýšlí s webovou prezentací provádět.

Právě tento již do nejmenších detailů vyladěný produkt umožňuje jeho autor užívat na základě licence. Licencí se rozumí oprávnění k výkonu práva duševního vlastnictví, konkrétně oprávnění k výkonu práva dílo užít v původní nebo zpracované či jinak změněné podobě, přičemž licence se poskytuje na základě licenční smlouvy.¹¹⁶ Licence je sama o sobě věcí nehmotnou ve smyslu ust. § 496 odst. 2 NOZ „*a stává se*

¹¹⁵ Česká republika. Zákon č. 89/2012 Sb. ze dne 3. února 2012, občanský zákoník. In: *Sbírka zákonů*. 2012, Částka 33, § 2364.

¹¹⁶ Tamtéž, ust. § 2358.

*vlastnictvím nabyvatele a součástí jeho jmění, které obvykle zhodnocuje. Jako taková může být licence postoupena, může být vložena do základního kapitálu právnické osoby a může k ní být zřízeno právo podlicence, ...“.*¹¹⁷

Dle tuzemského práva musí licenční smlouva obsahovat pod sankcí neplatnosti (*essentialia negotii*) taxativně určené znaky a to označení díla, projev vůle poskytnout licenci k danému dílu a ujednání o odměně, přičemž ujednáním o odměně se myslí i výslovné uvedení poskytnutí licence bezplatně. Neuvedení žádného ujednání o odměně ovšem nezpůsobuje automaticky neplatnost smlouvy v případě, kdy je z jednání stran zřejmé, že jejich záměrem bylo uzavření smlouvy bez určení výše odměny. V takovém případě náleží autorovi odměna obvyklá v době uzavření smlouvy a za obdobných smluvních podmínek.¹¹⁸ Pokud jsou ustanovení upravující licenční smlouvu dle své povahy dispozitivní, smluvní strany se od nich mohou odchýlit, například i za využití veřejných licenčních podmínek (pojem bude vysvětlen dále v textu práce).¹¹⁹ V případě CMS je licence zpravidla nevýhradní a proto ji není nutné uzavřít písemně.¹²⁰ Nevýhradní licence umožňuje vykonavateli majetkových práv umožnit užívat CMS dalším osobám. Pokud je odměna, jež nebyla ujednána v závislosti na výnosech z využití licence, natolik nízká, že je v nepoměru k zisku z využití licence, náleží autorovi dodatečná odměna, kterou určí soud, přičemž autor se nemůže takové odměny vzdát.¹²¹ Licenci je možné poskytnout pouze k užití díla způsobem, který je v době uzavření smlouvy znám a nabyvatel licence je povinen licenci využít. Strany si ovšem mohou sjednat tam, kde nejde o kogentní ustanovení, něco jiného; obsah smlouvy či část obsahu smlouvy může být upravena licenčními podmínkami (odkazem na tyto

¹¹⁷ *Nový občanský zákoník a duševní vlastnictví*. 1. vyd. Editor Ladislav Jakl. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2012, 163 s. ISBN 978-80-86855-87-5, str. 74.

¹¹⁸ Česká republika. Zákon č. 89/2012 Sb. ze dne 3. února 2012, občanský zákoník. In: *Sbírka zákonů*. 2012, Částka 33, ust. § 2366 odst. 1 písm. a).

¹¹⁹ *Nový občanský zákoník a duševní vlastnictví*. 1. vyd. Editor Ladislav Jakl. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2012, 163 s. ISBN 978-80-86855-87-5, str. 76.

¹²⁰ Česká republika. Zákon č. 89/2012 Sb. ze dne 3. února 2012, občanský zákoník. In: *Sbírka zákonů*. 2012, Částka 33, ust. § 2360 odst. 1, § 2358 odst. 2.

¹²¹ Tamtéž, § 2374.

licenční podmínky), které jsou stranám známé, veřejně dostupné nebo vydané odbornými či zájmovými organizacemi.¹²²

O uzavření licenční smlouvy půjde i v případě, kdy dojde ke stažení CMS přímo z webové prezentace jejich autora, jelikož autor umístěním CMS ke stažení na své prezentaci tímto projevuje svou vůli uzavřít licenční smlouvu s předem neurčeným počtem osob a kliknutí na tlačítko a stažení (nejčastěji po odsouhlasení licenčních podmínek) je běžným aktem, kterým dochází dle našeho práva k uzavření platné licenční smlouvy k okamžiku kliknutí na odkaz.¹²³

Právě tyto licenční podmínky jsou často obdobné u jednotlivých CMS, které jsou nabízeny svými autory v rámci všeobecně mezinárodně užívaných typů licencí, ať už jde o licence veřejné (open-source, creative commons) nebo proprietární (freeware, shareware). Jednotlivé typy licencí budou vyloženy níže v obecné rovině a jejich kompatibilita s tuzemským právem bude hodnocena pouze stručně, jelikož jejich kritické zhodnocení není předmětem této práce.

Pro úplnost je třeba dodat, že dle českého práva jsou licenční smlouvy, uzavírané formou zaškrtnutí políčka souhlasu s licenčními podmínkami a stažením ze stránek autora, rovněž smlouvami uzavřenými adhezním způsobem ve smyslu ust. § 1798 a násl. NOZ a tuto úpravu je rovněž třeba brát v úvahu při aplikaci níže uvedených typů licencí.

3.3.1. Public domain

Public domain ve své podstatě není licencí v pravém smyslu slova. Za public domain je označováno vše, co náleží veřejnosti nebo je dostupné pro veřejnost, zejména není chráněno autorským právem nebo jakýmikoliv jinými právními restrikcemi.¹²⁴ Za určitý ekvivalent public domain díla jsou považována volná díla ve smyslu ust. § 28

¹²² Tamtéž, § 1751 odst.3) jde-li o podnikatele.

¹²³ Tamtéž, § 2373 odst. 1 a 2.

¹²⁴ „The state of belonging or being available to the public as a whole, especially through not being subject to copyright or other legal restrictions“ Oxford Dictionaries. *Oxford Dictionaries* [online]. 2015 [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: www.oxforddictionaries.com.

odst.1 autorského zákona.¹²⁵ To ovšem není přesné. Přestože u těchto volných děl již vypršela zákonná doba ochrany (u literárních děl, počítačových programů a tedy i webu činí 70 let¹²⁶) a každý může daná díla užít dle libosti, musí vždy být uveden autor díla, pokud je to obvyklé a nikdo si nesmí osobovat autorství.¹²⁷ U public domain se buď autor vzdal autorství a také veškerých svých práv, nebo vypršela lhůta ochrany a dané dílo tak náleží veřejnosti, je veřejným vlastnictvím, a autor se tudíž nikde neuvádí, a to za žádných okolností. Navíc kdokoliv může dílo náležející do public domain změnit, upravit i distribuovat dle vlastního uvážení a bez omezení, ovšem nikdo jej nemůže v nezměněné podobě vlastnit nebo si osobovat autorství.¹²⁸ Přestože jsou v anglické a americké nauce za public domain označována i díla, u nichž vypršela doba ochrany, tamější úprava osobnostních práv autora (*moral rights*) je odlišná od naší úpravy v tom smyslu, že po jejich uplynutí (které se obvykle rovná době trvání majetkových práv) zanikají a navíc se jich lze platně vzdát, respektive je neuplatnit.¹²⁹ Ve vnímání toho, co je public domain a co už ne, je rozdíl mezi naukou naší a anglo-americkou, byť nikoliv natolik markantní, ovšem i ten je třeba vnímat. Podle našeho právního řádu tak za public domain lze *stricto sensu* označit pouze díla, která nejsou chráněna autorským zákonem a jakýmkoliv jiným právem duševního vlastnictví.

Web jako takový ovšem dle mého názoru v public domain být nemůže, alespoň dle tuzemské úpravy, jelikož vždy je možné dohledat autora, případně užít domněnku

¹²⁵ AUJEZDSKÝ, Josef. *Autorskoprávní problematika volně šířitelných počítačových programů* [online]. Praha, 2008 [cit. 11. 3. 2015]. 155 s. Dostupné z: <http://www.root.cz/specialy/licence/>. Rigorózní práce. Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí práce Irena Holcová.

¹²⁶ Česká republika. Zákon č. 121/2000 ze dne 7. dubna 2000 o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). In: *Sbírka zákonů*. Česká republika, 2000, Částka 36, ust. § 27 odst. 1.

¹²⁷ Tamtéž, § 28 odst. 1 ve spojení s § 11 odst. 5.

¹²⁸ STIM, Rich. Welcome to the Public Domain. In: *Stanford University Libraries: Copyright and Fair use* [online]. 2010 [cit. 2015-03-24]. Dostupné z: <http://fairuse.stanford.edu/overview/public-domain/welcome/>

¹²⁹ Velká Británie. Copyright, Designs and Patents Act 1988 ze dne 19. listopadu 1988. In: *c. 48. 1988, s. 77-78, MELETTI, Bartolomeo. Public Domain*. In: *Copyrightuser.org* [online]. 2015 [cit. 2015-03-24]. Dostupné z: <http://copyrightuser.org/topics/public-domain/>

autorství¹³⁰ nebo ustanovení o prvním zveřejnění dosud nezveřejněného díla v souvislosti s majetkovými právy autorskými.¹³¹

3.3.2. Open source, free software

Internet vznikl jako síť, která měla propojovat odborná universitní pracoviště po celém světě. Www umožnilo všem uživatelům, připojeným k internetu jednoduchou formou sdílet soubory, informace a vědomosti a zejména pak www byl vždy soukromý projekt, který se rozrostl do dimenzí, jež nebylo možné v době jeho vzniku s jistotou předvídat. Smyslem www byla bezplatná výměna informací, rozvíjení vědomostí všech uživatelů a informace v rámci www byly původně zamýšleny být v public domain. Tato myšlenka dala vzniknout mnoha komunitám programátorů, kteří se bez nároku na odměnu pustili do vytváření počítačových programů, kterými chtěli umožnit všem vlastníkům počítače nebo jiného přístroje s přístupem na internet, užívat vědomosti uložené na internetu zdarma. Jedním z takových typických příkladů je komunita kolem operačního systému Linux, který je obdobou systému Windows, ovšem je zcela zdarma. Tyto komunity se začaly sdružovat do organizací, jejichž jediným úkolem bylo šířit daný počítačový program a jeho šířením rozvíjet množství obsahu, který tento program svým uživatelům nabízí. Pokud má program jakoukoliv chybu, několik programátorů z celého světa danou chybu objeví a napraví bez nároku na odměnu a uživatel programu dostane záplatu dané chyby také zcela zdarma. Členové těchto komunit vnímají svůj přínos do programu jako přínos jim samotným, jelikož svou pomocí nepomáhají pouze ostatním, ale především i sobě, jelikož jsou sami aktivními uživateli. Rovněž smyslem těchto komunit a jejich členů není nechat si za svou práci zaplatit, ale spíše maximální rozšíření programu a informací, které v sobě obsahuje.¹³²

¹³⁰ Česká republika. Zákon č. 121/2000 ze dne 7. dubna 2000 o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). In: *Sbírka zákonů*. Česká republika, 2000, Částka 36, ust. § 6.

¹³¹ Tamtéž, ust. § 28 odst. 2.

¹³² DIXON, Rod. *Open source software law*. Boston: Artech House, c2004, xv, 287 p. ISBN 15-805-3719-7, str. 2.

Právě tyto myšlenky a principy byly mezi programátory poměrně rozšířené, ovšem jejich konkrétní rozměr jim dal až Richard Stallman v roce 1984, kdy odešel z výzkumného institutu MIT, jelikož nesouhlasil s přístupem k programům, který začal MIT přijímat a rozhodl se k vytvoření operačního systému GNU, k němuž rovněž definoval licenční podmínky, které se staly myšlenkovým základem pro tzv. „*free software*“ tedy svobodný software. Základní principy svobodného softwaru lze shrnout do několika málo bodů, kdy uživatel programu (nabyvatel licence) může

- program spustit dle svého uvážení a k jakémukoliv účelu,
 - měnit k obrazu svému, k čemuž potřebujete mít přístup ke zdrojovému kódu,
 - rozšiřovat zdarma nebo poskytovat hmotné kopie zdarma nebo za poplatek,
 - program volně distribuovat, aby byl k dalšímu prospěchu komunity,
- Výše uvedené musí být umožněno všem ostatním nabyvatelům licence zdarma a za stejných podmínek.¹³³

Na těchto principech byla Richardem Stallmanem založena *Free Software Foundation* (dále v textu práce jako „FSF“¹³⁴), která vydává jedny z doposud nejrozšířenějších licenčních podmínek založených na principu svobodného softwaru. Pro tyto principy se vžilo v zahraničí označení *copyleft*, což je princip odvozený z angloamerického autorského práva, kdy jde ve své podstatě o licenci bezplatnou, nevýhradní, neomezenou, k rozšiřování, modifikaci a sdělování veřejnosti s tím, že při další distribuci programu musí být zachovány stejné licenční podmínky, za jakých jej nabyvatel licence obdržel.¹³⁵ Tedy copyleft ve své podstatě zaručuje právo samotné veřejnosti program jakkoliv užívat a zakazuje jakémukoliv jednotlivci, aby kteroukoliv část veřejnosti z užívání programu vyloučil anebo aby jej distribuoval s jinými

¹³³ STALLMAN, Richard. The GNU Project. In: *GNU* [online]. 2014 [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: <http://www.gnu.org/gnu/thegnuproject.html.en>.

¹³⁴ www.fsf.org.

¹³⁵ DIXON, Rod. *Open source software law*. Boston: Artech House, c2004, xv, 287 p. ISBN 15-805-3719-7, str. 22-23.

podmínkami, než za kterých jej nabyt. Tato vlastnost copyleftových děl je označována za virální efekt a je spojená především s některými veřejnými licencemi. Někteří zahraniční autoři copyleft spojují s public domain, ovšem toto spojení je nevhodné, jelikož copyleft je stále licenci, zatímco public domain žádnou licenci nemá. U copyleft stále existují licenční podmínky. Ty u public domain nejsou.¹³⁶

Pojem *free software* je ovšem poměrně matoucí. Byť jeho tvůrce slovem *free* bez pochyb myslel svobodný, nezávislý, v angličtině lze daný pojem přeložit ovšem i jako bezplatný, zdarma. Jak je patrné výše, tyto programy jsou zdarma, ovšem jejich další kopie mohou být zpoplatněny. Dané označení je proto zavádějící, i když jeho tvůrce tento název obhajuje a domnívá se, že lepší varianta neexistuje.¹³⁷ V návaznosti na tyto nejasnosti vznikl tzv. „*open source software*“, který se původně chtěl zejména lišit svým názvem, jelikož ne všechny produkty open source softwaru jsou zdarma. Open source programy se od svobodných programů liší především tím, že nevyžadují striktní zachování stejných licenčních podmínek, pokud uživatel program pozmění, distribuuje a dále jej užívá. Open source software umožňuje „*code forking*“, neboli rozdělení jednoho programu se stejným zdrojovým nebo strojovým kódem do několika distribucí, které jsou poté nadále upravovány a vyvíjeny samostatně, na sobě nezávisle a často na konkurenčním principu.¹³⁸ Jedna z daných distribucí bývá obvykle placená. Tento fakt je odvozen zejména z potřeby kombinovat open source software s programy nebo jinými autorskými díly, které jsou chráněny autorským právem a jejichž licence mají odlišné podmínky, než běžný open source software. Zároveň open source umožňuje uživateli kód změnit, program vylepšit a nadále jej distribuovat pod jinými licenčními podmínkami. Open source software tak není natolik svázán myšlenkami copyleftu a poskytuje tak svým způsobem v určitých intencích větší možnosti programátorům, tedy že část svého programu zpřístupní veřejnosti zdarma a vyšší, lepší verze programu, například s doplňkovými funkcemi, zpřístupní za poplatek.

¹³⁶ Tamtéž, str. 30.

¹³⁷ STALLMAN, Richard. The GNU Project. In: *GNU* [online]. 2014 [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: <http://www.gnu.org/gnu/thegnuproject.html.en>.

¹³⁸ DIXON, Rod. *Open source software law*. Boston: Artech House, c2004, xv, 287 p. ISBN 15-805-3719-7, str. 25 a násl.

V dnešní době jsou tyto typy programů – open source a free software - často zaměňovány anebo nesprávně označovány. Přesnější je tedy v této oblasti používat jednotlivé typy licenčních podmínek, které se vyvinuly z těchto dvou přístupů k programům. Tyto licenční podmínky daly vzniknout veřejným licencím, tedy „*všechny licence, které jsou uzavírány zveřejněním díla s licenčními podmínkami (resp. odkazem na ně), a u kterých tedy poskytovatel a nabyvatel licence nejsou v přímém kontaktu*“.¹³⁹ Tato definice ovšem není úplně přesná a nelze s ní úplně souhlasit. Všechny veřejné licence mají ve vztahu k počítačovým programům společných několik znaků:

- jsou typicky sjednávány pomocí elektronických prostředků na dálku,
- jejich obsah je neměnný a pro všechny stejný, jedná se tedy o smlouvy adhezní,
- autor je uzavírá s neomezeným počtem potencionálních uživatelů programu a z užívání programu není nikdo dopředu vyloučen,
- licence jsou autorem poskytovány po celou dobu trvání majetkových práv autorských,
- obsah licenční podmínek je přístupný jednoduchým odkazem na jejich veřejně dostupné znění (typicky dostupné online),
- podmínkou poskytnutí licence je zveřejnění zdrojového kódu,
- nabyvatelé licence mohou dílo dále šířit (sdílet), upravovat, ovšem vždy musí být uveden původní zdroj programu.¹⁴⁰

Jak je zřejmé z výše uvedených společných znaků, jedním z předpokladů veřejné licence je zveřejnění zdrojového kódu programu. Ten ve výše citované definici zmíněn není, a tudíž by se mohlo zdát, že se veřejnými licencemi rozumí i takové

¹³⁹ MYŠKA, Matěj, Radim POLČÁK, Jaromír ŠAVELKA a Libor KYNCL. *Veřejné licence v České republice*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014, 187 s. Spisy Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, sv. 482. ISBN 978-802-1071-926, str. 66.

¹⁴⁰ Tamtéž, str. 41. Text byl aktualizován, jelikož několik všeobecně používaných veřejných licencí změnilo své podmínky užívání a již nevyžadují uvedení jména autora nýbrž pouze zdroje, ze kterého lze nemodifikovaný program stáhnout.

licence, u nichž nedochází ke zveřejnění kódu, přičemž až na tento velmi podstatný detail splňují tyto typicky úplatné licence také definici veřejné licence nastíněnou v literatuře. Proto lze za veřejné licence ve vztahu k počítačovým programům označit právě pouze ty, které splňují výše uvedené podmínky, a u kterých dochází na základě jejich podmínek ke zveřejnění zdrojového kódu.

Veřejné licence, které umožňují nabyvatelům jakékoliv užití díla, jsou označovány za otevřené licence (v případě licencí u open source softwaru, kdy nabyvatel licence může dílo užít jakýmkoliv způsobem) a volné licence, které umožňují bezúplatné užití díla a umožňují jeho další bezúplatné šíření, ovšem za stanovených podmínek (free software).¹⁴¹ Je třeba ovšem podotknout, že lhotejno co stanoví licence, na daný program se vždy uplatní zákonné výjimky z práva autorského.¹⁴² V současnosti jsou nejvíce používanými typy licence GNU GPL, LGPL, BSD, MIT licence a výjimečně Creative Commons licence (je předmětem kapitoly 3.4.2.2 této práce), která není určena pro počítačové programy.

3.3.2.1. GNU GPL

Licence GNU GPL – „*GNU General Public License*“ je všeobecně nejčastěji používanou licencí u bezplatných programů na světě¹⁴³ (cca 72 % všech svobodných a open source programů) a je vydávána FSF. Poslední verze je již třetí verzí těchto všeobecně velmi oblíbených licenčních podmínek. Je velmi zajímavé, že daná licence, byť vznikla z pera tvůrce svobodného softwaru a je vydávána FSF, je používána i open source programy. Například open source CMS jako jsou Wordpress (cca 48% webů), Drupal (cca 2,5% webů), nebo Joomla (cca 1%)¹⁴⁴ jsou open source projekty a

¹⁴¹ Tamtéž, str. 36.

¹⁴² Česká republika. Zákon č. 121/2000 ze dne 7. dubna 2000 o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). In: *Sbírka zákonů*. Česká republika, 2000, Částka 36, Díl 4.

¹⁴³ 72 % open-source projektů používá licenci GNU GPL. In: KRČMÁŘ, Petr. *www.root.cz* [online]. 2009 [cit. 2015-03-13]. Dostupné z: <http://www.root.cz/clanky/72-open-source-projektu-pouziva-licenci-gnu-gpl/>.

¹⁴⁴ CMS Usage Statistics. In: *Built With* [online]. 2015, 9.3.2015 [cit. 2015-03-13]. Dostupné z: <http://trends.builtwith.com/cms>, statistika se týká pouze webů používajících některý ze CMS, které jsou distribuovány pod veřejnou licenci.

na principu open source i fungují, přitom používají jako licenční podmínky GNU GPLv2, tedy druhou generaci smluvních podmínek vydávaných FSF. V zahraniční literatuře se poměrně dlouhou dobu vedou spory o to, jestli je licence GNU GPL vůbec platnou licenci, spolu se svými licenčními podmínkami, když vychází z myšlenek svobodného softwaru a *copyleftu*. Tyto spory byly poprvé předneseny soudu v případě *Progress Software Corp v MySQL Lab* 195 F. Supp. 2d 328 (D. Mass. 2002), který probíhal před americkým soudem. Spor skončil smírem, ovšem soudkyně při jednání dala jasně najevo, že daná licence je dle tamějšího práva platná. Navíc licence nijak nenarušuje jiná práva k programu, například pokud je jméno programu ochrannou známkou, pak licence GNU GPL na tuto ochranu nemá vliv a licence k užívání chráněného jména není převáděna v rámci licence GNU GPL.¹⁴⁵ Licence GNU GPL byla napadena v zámoří ještě několikrát, ovšem nakonec byla vždy potvrzena její platnost, vymahatelnost a soulad se zákony USA.¹⁴⁶ Platnost a vymahatelnost GNU GPL byla již ověřena i v Německu a lze mít za to, že v rámci EU jsou GNU GPL považovány za platné a vymahatelné veřejné licenční podmínky.¹⁴⁷ Vystává otázka, jestli lze závěry z okolních států aplikovat i v našem právním prostředí. Na tuto otázku nedává mnoho odborníků naprosto jasnou odpověď, nicméně NOZ umožňuje uzavírání licenční smlouvy odkazem na licenční podmínky, přičemž výslovně stanoví, že obsah celé takové smlouvy může být určen veřejnými licenčními podmínkami a mezi podnikateli dokonce odkazem na podmínky vydávané odbornou nebo zájmovou organizací, kterou FSF bez pochyb v tomto směru je.¹⁴⁸ Rovněž pouhým kliknutím na odkaz ke stažení dochází k uzavření licenční smlouvy. Veškeré náležitosti, které musí licenční smlouva dle našeho právního řádu obsahovat, veřejné licenční podmínky obsahují, nebo je lze vyčíst z obsahu webové stránky, z níž probíhá stažení programu, či

¹⁴⁵ *Planetary Motion Corp v Techsplosion Inc* 261 F. 3d 1188 (11th Cir. 2001).

¹⁴⁶ *Wallace v IBM* 467 F. 3d 1104 (7th Cir. 2006), *Andersen v Monsoon Multimedia Inc* No.1:07-CV-08205, (S.D.N.Y, September 19, 2007).

¹⁴⁷ RYCHLICKI. GPLv3: new software licence and new axiology of intellectual property law. *European Intellectual Property Review*. 2008, roč. 30, č. 6, s. 232-243, str. 236.

¹⁴⁸ Česká republika. Zákon č. 89/2012 Sb. ze dne 3. února 2012, občanský zákoník. In: *Sbírka zákonů*. 2012, Částka 33, ust. § 2373 odst. 1 a 2 a mezi podnikateli ust. § 1751 odst.3

je lze doplnit pomocí výkladových ustanovení NOZ,¹⁴⁹ která poskytují podpůrný výklad tam, kde si strany licenční smlouvy neujednají konkrétní úpravu. Licenci poskytnutou za podmínek GNU GPL tak lze považovat za platnou. Přestože byla licence GNU GPLv3 vydána již v roce 2007, stále je častěji používanou její předchozí verze, a to hned z několika důvodů, které budou objasněny níže.

Licence GNU GPL uděluje bezúplatně nabyvateli licence práva CMS za jakýmkoliv účelem spouštět, upravovat, a distribuovat jej ve formě zdrojového kódu. U CMS musí být rovněž v GUI zobrazen autor (GNU GPLv2) nebo zdroj, ze kterého program pochází (GNU GPLv3) a zároveň odkaz na licenční podmínky. Pokud kdokoliv CMS chráněné touto licencí jakkoliv upraví a chce jej dále šířit (šířit jej ovšem nemusí), je povinen vyznačit datum úpravy a upravené dílo poskytnout pod stejnou licencí a za stejných podmínek. Tedy každý autor, který upraví CMS, má svá osobnostní autorská práva k té části CMS, kterou vytvořil v podobě zdrojového kódu, který napsal (pokud je programem nebo částí programu ve smyslu autorského práva), a uděluje právo dílo užít, které mu vzniklo k předmětné části CMS, komukoliv z široké veřejnosti za stejných licenčních podmínek, za jakých CMS získal. Pokud je CMS licencované GNU GPL funkčně spojeno s jakýmkoliv dílem poskytovaným pod jinou licencí, musí být výsledný produkt licencován pod GNU GPL. Veškeré tyto podmínky lze vyčíst z ust. odst. 5 GNU GPLv3, které zní:

„You may convey a work based on the Program, or the modifications to produce it from the Program, in the form of source code under the terms of section 4, provided that you also meet all of these conditions:

- a) The work must carry prominent notices stating that you modified it, and giving a relevant date.*

¹⁴⁹ Tamtéž, ust. § 2376 odst. 2 a 3.

- b) *The work must carry prominent notices stating that it is released under this License and any conditions added under section 7. This requirement modifies the requirement in section 4 to “keep intact all notices”.*
- c) *You must license the entire work, as a whole, under this License to anyone who comes into possession of a copy. This License will therefore apply, along with any applicable section 7 additional terms, to the whole of the work, and all its parts, regardless of how they are packaged. This License gives no permission to license the work in any other way, but it does not invalidate such permission if you have separately received it.*
- d) *If the work has interactive user interfaces, each must display Appropriate Legal Notices; however, if the Program has interactive interfaces that do not display Appropriate Legal Notices, your work need not make them do so.*

A compilation of a covered work with other separate and independent works, which are not by their nature extensions of the covered work, and which are not combined with it such as to form a larger program, in or on a volume of a storage or distribution medium, is called an “aggregate” if the compilation and its resulting copyright are not used to limit the access or legal rights of the compilation's users beyond what the individual works permit. Inclusion of a covered work in an aggregate does not cause this License to apply to the other parts of the aggregate.”¹⁵⁰

Toto ustanovení je právě základním stavebním kamenem virálního efektu této licence a lze jej přeložit následovně:

Každý může šířit dílo založené na programu, nebo upravenou verzi programu, ve formě zdrojového kódu za podmínek uvedených v odstavci 4 těchto podmínek,¹⁵¹ pokud dodrží následující ustanovení:

¹⁵⁰ GNU General Public License. In: *GNU.org* [online]. 2007 [cit. 2015-03-16]. Dostupné z: <http://www.gnu.org/licenses/gpl-3.0.html>.

¹⁵¹ „Každý může šířit hmotné kopie zdrojového kódu programu tak, jak jej obdržel, na jakémkoliv médiu, za podmínky, že na vhodném a viditelném místě na kopii uvede právní

- a) Dílo musí nést zřetelnou zmínku o tom, že bylo upraveno a rovněž musí stanovit datum takové úpravy.
- b) Dílo musí nést zřetelnou zmínku, že je vydáno na základě a v souladu s těmito podmínkami a dodatečnými podmínkami dle odstavce 7, přičemž takové nahrazují specifické podmínky dle odstavce 4.
- c) Dílo musí být nadále poskytováno pod touto licencí pro kohokoliv, kdo má přístup k jeho kopii. Tato licence se vztahuje spolu s dodatečnými podmínkami dle odstavce 7 na dílo jako celek i všechny jeho části, bez ohledu na to, jak jsou uloženy. Tato licence neumožňuje poskytovat dílo na základě jiné licence vyjma případů, kdy bylo toto právo výslovně uděleno.
- d) Pokud má dílo uživatelské prostředí, musí zobrazovat vhodným způsobem veškerá právní upozornění (údaje o autorovi, licenčních podmínkách a odpovědnosti za škodu); ovšem pokud jej uživatelské prostředí běžně nezobrazuje, nemusí být měněno.

Kompilace díla chráněného těmito podmínkami s nezávislými zvláštními díly, která dle své povahy nejsou rozšířeními díla, a které s ním nejsou spojena za účelem vytvoření většího programu nebo aby s tímto programem tvořily větší část využitého úložného prostoru média, se nazývají „agregáty“, pokud kompilace a její výsledná autorská práva nejsou užita k zabránění uživateli v přístupu k dalším částem kompilace, vyjma právem chráněného zvláštního díla. Umístění takového díla do agregátu nezpůsobuje aplikaci těchto podmínek i na zvláštní chráněné dílo.

To ovšem znamená, že program odvozený od CMS poskytovaného pod touto licencí, musí být dále poskytován pod stejnou licencí. Za odvozené se považují veškeré

upozornění (autora, obsah licence nebo kde jej získat a zřeknutí se odpovědnosti za škodu); připojí k programu upozornění, že tato licence a všechny omezující přidané podmínky dle odstavce 7 se vztahují na zdrojový kód, že se na program nevztahuje žádná záruka, a poskytne nabyvatelům kopii této licence. Kopie mohou být poskytována zdarma nebo za úplaty a každý může za poskytnutou úplatu nabízet záruku nebo jiné výhody nad rámec této licence.“ - GNU General Public License. In: *GNU.org* [online]. 2007 [cit. 2015-03-16]. Dostupné z: <http://www.gnu.org/licenses/gpl-3.0.html>, odst. 4.

programy nebo jiná díla, která jsou určena k užívání spolu s CMS, rozšiřují funkce CMS v tom smyslu, že se pak stanou neoddělitelnou součástí CMS nebo s CMS jinak fungují. Důležité je v tomto ohledu nezaměnit s díly vytvořenými pomocí CMS, na které se tato licence nevztahuje. Za odvozené programy tak lze považovat i například samostatné webové aplikace, pluginy nebo jakékoliv další doplňky CMS. Na ty se bude vztahovat stejná licence co do programu jako takového, ovšem pokud jsou jeho součástí samostatně chráněná autorská díla, na ty se již licence vztahovat nemusí, jelikož v takovém případě jde právě o agregáty ve smyslu GNU GPLv3. Z daného ustanovení lze rovněž vyvodit závěr, že pokud programátor užije část kódu, představující část programu, ze CMS licencovaného pod GNU GPL, musí výsledek jeho programátorské činnosti být rovněž licencován pod stejnou licenci, jelikož se pak bude jednat o dílo založené na programu.

Třetí generace GNU GPL přináší další omezení oproti předchozí verzi,¹⁵² kdy je zakázáno používat jakýkoliv program s touto licencí pro tvorbu systémů pro omezení přístupu k obsahu (například technologické prostředky ochrany digitálních médií) a zákaz používání v zařízeních neumožňujících zobrazení zdrojového kódu. Zároveň pokud jsou součástí programu šířeného pod GNU GPL jakékoliv patentované metody (Patenty vztahující se na cokoliv, co souvisí s programem, přičemž autor programu je vlastníkem těchto patentů. Může jít o různé protokoly, knihovny a podobné), autor poskytuje automaticky licenci GNU GPL i na tyto patenty.¹⁵³ Tyto ještě více restriktivní podmínky zároveň odrazují autory CMS od používání nejnovější verze těchto podmínek. S podmínkami GNU GPLv3¹⁵⁴ nemusí nutně provozovatel souhlasit. Pokud s nimi nesouhlasí, pak ovšem nesmí program jakkoliv upravovat ani jej šířit, může jej pouze užívat.

¹⁵² MYŠKA, Matěj, Radim POLČÁK, Jaromír ŠAVELKA a Libor KYNCL. *Veřejné licence v České republice*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014, 187 s. Spisy Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, sv. 482. ISBN 978-802-1071-926, str. 77 a násl.

¹⁵³ HAAPANEN, Anna. GPL embedded in devices - 10 most important questions for device manufacturers' consideration. *European Intellectual Property Review*. 2011, roč. 33, č. 4, s. 245-251, str. 249.

¹⁵⁴ GNU General Public License. In: *GNU.org* [online]. 2007 [cit. 2015-03-16]. Dostupné z: <http://www.gnu.org/licenses/gpl-3.0.html>.

3.3.2.2. LGPL, BSD a MIT

Licence LGPL je méně virální, jako GNU GPL a proto CMS licencovaný pod touto licencí „je možné využít v jiných kombinovaných dílech bez toho, aby výsledné dílo muselo být licencováno toutéž či obdobnou licencí (výsledné dílo může být dokonce i proprietární). Knihovna licencovaná LGPL se ale nesmí stát součástí nově vytvořeného díla, ale to na ni může pouze dynamicky odkazovat. Zatímco GNU LGPL 2.1 byla vytvořena jako samostatná licence, GNU LGPL 3 je již formulována pouze jako soubor výjimek oproti GNU GPL 3.“¹⁵⁵ Knihovnou se rozumí soubor, který není programem, nýbrž obsahuje informace a specifikace, které program využívá ke svému chodu. Právě tyto knihovny jsou důležitými zdroji zpracovávaných informací a určují například vzhled a chování programu. Vzhledem k tomu, že LGPL a GNU GPLv3 jsou vzájemně kompatibilní, lze dílo pod LGPL převést pod licenci GNU GPL, ovšem naopak to již není možné kvůli restrikcím GNU GPLv3. Licenční podmínky LGPL jsou dostupné na webové prezentaci GNU.¹⁵⁶

Licence BSD (*Berkeley Software Distribution*) vznikla na universitě v Berkeley¹⁵⁷ jako původní licenční podmínky softwaru ze 70. let minulého století. Brzy se však staly základním opakem podmínek GNU GPL právě pro absenci virálního efektu a pro svou permisibilitu, tedy že nevyžadují šíření odvozených programů a děl pod stejnou licencí, pod jakou je distribuován původní program.¹⁵⁸ „Tyto licence obsahují vždy dvě základní pravidla:

¹⁵⁵ MYŠKA, Matěj, Radim POLČÁK, Jaromír ŠAVELKA a Libor KYNCL. *Veřejné licence v České republice*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014, 187 s. Spisy Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, sv. 482. ISBN 978-802-1071-926, str. 79.

¹⁵⁶ <http://www.gnu.org/licenses/lgpl-3.0.html>.

¹⁵⁷ AUJEZDSKÝ, Josef. *Autorskoprávní problematika volně šiřitelných počítačových programů* [online]. Praha, 2008 [cit. 16. 3. 2015]. 155 s. Dostupné z: <http://www.root.cz/specialy/licence/>. Rigorózní práce. Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí práce Irena Holcová.

¹⁵⁸ MYŠKA, Matěj, Radim POLČÁK, Jaromír ŠAVELKA a Libor KYNCL. *Veřejné licence v České republice*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014, 187 s. Spisy Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, sv. 482. ISBN 978-802-1071-926, str. 80.

- *další šíření zdrojového kódu musí zachovat výhradu autorského práva, podmínky a vyloučení odpovědnosti,*
- *další šíření strojového kódu musí zachovat výhradu autorského práva, podmínky a vyloučení odpovědnosti v dokumentaci či jiných poskytnutých materiálech.*

Permisivní licence mají tu výhodu, že takto licencovaný software může být použit v odvozených dílech téměř bez rizika porušení licenčních podmínek. Software pod permisivními licencemi může být zahrnut do proprietárního díla (software), které bude dále licencováno pouze úplatně a zdrojový kód nebude zveřejňován. Vždy je ale nutno uvést výše uvedené informace.¹⁵⁹

Výše je v bodech uvedený příklad dvoubodové BSD licence. V rámci tříbodové BSD licence je ještě přidán zákaz používat jméno autora nebo držitele práv či jiných spolupracovníků k propagaci změněného CMS bez předchozího písemného souhlasu. BSD tedy udělují nabyvateli oprávnění k výkonu práva CMS užít a přitom musí zachovat podmínky BSD, přičemž lze dílo užít libovolným způsobem. Nabyvatel může CMS i měnit a pokud nebude CMS dále šířen, nemůže prakticky dojít k porušení podmínek BSD, ovšem pokud bude dále šířena jeho modifikovaná verze, pak musí být BSD dodrženy. Na rozdíl od GNU GPL tyto smluvní podmínky nesankcionují jejich nedodržení automaticky zánikem platnosti licence, ovšem dle podmínek, pod kterými bude CMS dále distribuován, se mohou aktivovat různé sankční mechanismy. BSD neobsahuje žádnou zmínku o odměně či o bezúplatnosti poskytované licence, což by mohlo zpochybňovat jejich platnost dle našeho právního řádu. Zatímco MIT license je velice podobná licenci BSD, ovšem jasně stanoví bezúplatnost poskytování licence a zároveň se vztahuje i na veškerý dokumentační materiál, který je spolu s CMS poskytován. Jak licence BSD, tak MIT obsahují rovněž ustanovení o zřeknutí se

¹⁵⁹ Tamtéž, str. 80.

odpovědnosti za způsobené škody.¹⁶⁰ Licence BSD neobsahuje ujednání o odměně záměrně, aby právě mohlo CMS pod touto licencí být distribuováno i s placenými programy a proto dané ujednání může být nahrazeno dalšími specifickými podmínkami provázejícími konkrétní CMS.

Zjednodušení právní situace na internetu formou veřejných licencí již samo o sobě znamenalo velký posun dopředu v unifikaci přístupu k obsahu www, ovšem i tato snaha nemusí být pro některé uživatele internetu dostatečná, zejména pro uživatele alternativních operačních systémů, jako je Linux. Mnoho autorů nebylo spokojeno s tím, že svobodné i otevřené licence jsou poměrně dlouhým textem, který nabyvatel licence přečíst a zároveň přestože jde o veřejnou licenci, která je velmi benevolentní, stále podléhá určitým omezením (nejméně benevolentní je sama GNU GPL). Tito uživatelé přišli s novými typy licencí a to Licencí WTFPL a NWL.¹⁶¹ Licence NWL je zkratkou pro „*No Whining Licence*“ a ve své podstatě znamená, že CMS je určen k volnému šíření za podmínky, že:

- si nikdo nebude stěžovat na jeho funkčnost nebo na důsledky jeho použití,
- autor neodpovídá za žádné škody,
- kdokoliv může CMS upravit a dále s ním nakládat dle svého uvážení,
- pokud zachová podmínky této licence.

Tato licence byla poprvé použita programátorem Larry McVoyem v roce 2002 a vznikla jako důsledek jeho sporu s komunitou okolo operačního systému Linux. Licence WTFPL je poněkud kontroverznější a ještě volnější, než licence NWL. WTFPL znamená „*Do What the Fuck You Want to Public License*“.¹⁶² Přestože název je

¹⁶⁰ Platnost takového ustanovení může diskutabilní zejména s ohledem na případ poskytnutí licence za odměnu spotřebiteli – ve smyslu ust. § 1814 NOZ. Tato analýza však není předmětem této práce.

¹⁶¹ MALÝ, Martin. Softwarové licence: úvod pro obyčejné lidi. In: *Zdrojak.cz* [online]. 2011 [cit. 2015-03-16]. Dostupné z: <http://www.zdrojak.cz/clanky/softwarove-licence-uvod-pro-obycejne-lidi/>.

¹⁶² *WTFPL* [online]. 2015 [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: <http://www.wtfpl.net/>.

vulgární, jedná se o nový trend v právní ochraně programů. Tento druh licence byl užit Samem Hocevarem již v roce 2004 a od té doby se rozšířil mezi autory programů. Podstatou licence je, že s CMS může kdokoliv nakládat dle své libosti, dělat jeho kopie nebo jej předělat, pokud jej ovšem přejmenuje. Tato licence ani nevyžaduje to, aby byl CMS nadále distribuován pod touto licencí. Pokud kdokoliv CMS předělá, doplní, zdokonalí a přejmenuje, může jej opatřit vlastní licencí a nadále distribuovat jako svůj vlastní. Obě tyto svým způsobem kontroverzní licence zatím nezaznamenaly významný úspěch na poli licencování CMS, ovšem u ostatních programů se lze s těmito licencemi setkat.

3.3.3. Trial, Shareware, Freeware

Kategorie těchto licencí upravuje podmínky užití proprietárního softwaru. „*Toto označení bývá velmi často používáno zejména příznivci svobodného software jako určitý protiklad k termínu svobodný software, tedy k označování všech těch počítačových programů, jež nelze považovat za svobodný software.*“¹⁶³ Jde tedy o program, který není poskytován v rámci některé z veřejných licencí, nebo je poskytován za užití upravených ustanovení veřejných licencí, které ovšem nesplňují požadavky na svobodný software, zejména tedy žádným způsobem nezobrazují zdrojový kód programu. U CMS a webu je úmyslné skrytí kódu tak, aby jej nebylo možné žádným způsobem přechít spíše neobvyklé, ovšem lze takové opatření použít. Z průzkumů organizace W3Techs vyplývá, že na 63 % webových prezentací používá vlastní CMS, respektive CMS, který nebyl organizací zařazen do seznamu monitorovaných CMS,¹⁶⁴ což indikuje, že se jedná s vysokou pravděpodobností o proprietární CMS.

Proprietární programy jsou poskytovány na základě specifické licence, jejíž podmínky jsou vydávány přímo autorem. Nabyvatel licence tak přijímá tyto specifické

¹⁶³ AUJEZDSKÝ, Josef. *Autorskoprávní problematika volně šiřitelných počítačových programů* [online]. Praha, 2008 [cit. 6. 3. 2015]. 155 s. Dostupné z: <http://www.root.cz/specially/licence/>. Rigorózní práce. Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí práce Irena Holcová, str. 19-20.

¹⁶⁴ W3Techs - *Web technology surveys* [online]. 2014 [cit. 2015-03-13]. Dostupné z: http://w3techs.com/technologies/overview/content_management/all

podmínky, které mu samozřejmě musejí být známy před uzavřením licenční smlouvy. V takovýchto případech může dojít k uzavření licenční smlouvy obdobným způsobem, jako u výše uvedených licencí – kliknutím na odkaz ke stažení a odsouhlasení licenčních podmínek autora CMS, nebo na základě písemné licenční smlouvy uzavřené mezi autorem a nabyvatelem licence. Smluvní podmínky licence se u proprietárních programů označují jako EULA – „*End User License Agreement*“, tedy Licenční podmínky pro koncového uživatele, nabyvatele licence. Tyto podmínky stanovují oprávnění a povinnosti nabyvatele, nejčastěji zákaz kopírování, modifikace, jakéhokoliv dalšího šíření nebo sdělování veřejnosti. Každý autor má své vlastní podmínky a každý nabyvatel je povinen se s nimi seznámit. Mezi proprietární CMS patří například poměrně známé Kentico, Magnolia nebo DotNetNuke. U proprietárních programů se rovněž rozlišují základní typy licencí, a to trialware, freeware a shareware.

Jako freeware je označován CMS, který je poskytnutý nabyvateli zdarma bez časového omezení, ovšem nabyvatel již nemá přístup ke zdrojovému kódu, nemůže jej nijak měnit a dále distribuovat. Freeware je často šířen pod některou z veřejných licencí, která je ovšem pro jeho potřeby upravena.¹⁶⁵ Poměrně často se jedná o jednodušší CMS, který je takto šířený pouze za účelem toho, aby si provozovatel zakoupil další odvozené programy, které dané CMS vylepšují a doplňují. Freeware licencí se ovšem také užívá u CMS, u kterých již není hospodárně dále vykonávat majetková práva. To se může stát například kvůli velmi nízké oblibě nebo kvůli některým neduhům programu jako celku. Poměrně obyklé je spojení freeware licence s *non-commercial use* doložkou, tedy doložkou zakazující jakékoliv komerční užití. Mezi jednotlivými druhy užití – komerčního a nekomerčního - je mnohdy pouze malá hranice, ovšem lze se oprávněně domnívat, že jakmile webová prezentace začne generovat zisk, například díky vkládané reklamě, jedná se již o komerční použití, které znamená v takovém případě porušení podmínek licence. Jak bylo nastíněno výše, každý jednotlivý freeware CMS může mít své specifické EULA a proto se sankce za porušení budou lišit mezi jednotlivými CMS.

¹⁶⁵ MYŠKA, Matěj, Radim POLČÁK, Jaromír ŠAVELKA a Libor KYNCL. *Veřejné licence v České republice*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014, 187 s. Spisy Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, sv. 482. ISBN 978-802-1071-926, str. 76.

Trialware je poněkud málo používané označení, které v sobě obsahuje demoverze a trial verze programů. Demoverze je druh trialware, který je poskytován zdarma, ovšem je omezen v jednom nebo několika faktorech oproti placené verzi stejného programu. Nejčastějšími omezeními je omezení pouze pro určitý počet operací nebo uživatelů, vkládání vodoznaků do zobrazeného textu nebo obrázků, blokáce zveřejňování jednotlivých příspěvků na webové prezentaci a další omezení, kterými autor omezí funkčnost programu na rozdíl od jeho placené verze. Trial verze je zase omezena časově na určitý konkrétní úsek času. Poté je nutné CMS přestat používat, nebo zaplatit odměnu. Právě výše zmíněné CMS (Kentico, DotNetNuke) jsou trialware. Samozřejmě stejně jako u freeware nabyvatel licence nemůže zasahovat jakkoliv do zdrojového kódu, a CMS dále distribuovat.

Shareware je CMS se všemi jeho funkcemi, přičemž licence je poskytnuta po zaplacení licenčního poplatku - odměny. Je to tedy každý program, jehož licence je nabízena za poplatek a je určena k jakémukoliv, ať již komerčnímu, či nekomerčnímu užití. Velmi často jsou tyto dva základní způsoby využití programu oddělovány jak rozdílnými licenčními podmínkami, tak vyšší odměny za poskytnutí licence. Nabyvatel nemůže zasahovat jakkoliv do zdrojového kódu a CMS dále distribuovat.

Všechny výše uvedené druhy proprietárních programů a zároveň jejich licencí mají společné především to, že jejich zdrojový kód se uživateli nezobrazuje a zároveň mají každý své EULA, které se vzájemně liší.

3.3.4. Bezúplatné zákonné licence

Pro další analýzu je nezbytné vymezení toho, co je v právní nauce nazýváno bezúplatnými zákonnými licencemi. Jde ve své podstatě o omezení autorských práv ve prospěch určitých osob nebo způsobů užití, a to na takové užití díla, které je jinak možné uskutečnit pouze se souhlasem autora. Vzhledem k našemu pojetí autorského práva nelze osobnostní práva autora omezit a ani majetková nelze na jiného převést jinak, než licencí. Proto zákon upravuje bezúplatné zákonné licence vznikající přímo ze zákona, k jejichž uzavření není vyžadován závazkový vztah mezi autorem a

nabyvatelem licence. Autorský zákon je upravuje v ust. § 66, co se počítačových programů týče, ovšem na toto omezení autorova práva je třeba vždy vztáhnout ustanovení § 29 odst. 1 autorského zákona, které do našeho právního řádu zavádí tříbodový test pro uplatnění omezení ochrany autorských práv vycházející z čl. 9 odst. 2 Bernské úmluvy:

- i. veškerá omezení ochrany práv autorů je třeba vykládat restriktivně,¹⁶⁶
- ii. lze je uplatnit pouze ve zvláštních případech stanovených zákonem,
- iii. a pouze tehdy, pokud takové užití není v rozporu s běžným užitím díla a ani jím nejsou nepřiměřeně dotčeny oprávněné zájmy autora.¹⁶⁷

Tyto licence (omezení ochrany práva autora) se samozřejmě vztahují pouze na díla chráněná autorským právem, tudíž na počítačové programy pouze, pokud jsou zachyceny v objektivně vnímatelné podobě a jsou původní, ve smyslu že jsou autorovým vlastním duševním výtvorem. Tyto licence vyplývají ze zákona, jakékoliv další licence, například GNU GPL, jejich aplikaci, až na výjimky,¹⁶⁸ vyloučit nemohou. Autorský zákon tedy stanoví následující omezení autorského práva:

„(1) Do práva autorského nezasahuje oprávněný uživatel rozmnoženiny počítačového programu, jestliže

- a) rozmnožuje, překládá, zpracovává, upravuje či jinak mění počítačový program, je-li to nezbytné k využití oprávněně nabyté rozmnoženiny počítačového programu, činí-li tak při zavedení a provozu počítačového programu nebo opravuje-li chyby počítačového programu,*
- b) jinak rozmnožuje, překládá, zpracovává, upravuje či jinak mění počítačový program, je-li to nezbytné k využití oprávněně nabyté*

¹⁶⁶ TELEČ, Ivo. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2007, xviii, 971 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7179-608-4, str. 626

¹⁶⁷ Česká republika. Zákon č. 121/2000 ze dne 7. dubna 2000 o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). In: *Sbírka zákonů*. Česká republika, 2000, Částka 36, ust. § 29 odst.1.

¹⁶⁸ Tamtéž, ust. § 66 odst. 1 písm. d)

rozmnoženiny počítačového programu v souladu s jeho určením, není-li dohodnuto jinak,

- c) zhotoví si záložní rozmnoženinu počítačového programu, je-li nezbytná pro jeho užívání,*
- d) zkoumá, studuje nebo zkouší sám nebo jím pověřená osoba funkčnost počítačového programu za účelem zjištění myšlenek a principů, na nichž je založen kterýkoli prvek počítačového programu, činí-li tak při takovém zavedení, uložení počítačového programu do paměti počítače nebo při jeho zobrazení, provozu či přenosu, k němuž je oprávněn,*
- e) rozmnožuje kód nebo překládá jeho formu při rozmnožování počítačového programu nebo při jeho překladu či jiném zpracování, úpravě či jiné změně, je-li k ní oprávněn, a to samostatně nebo prostřednictvím jím pověřené osoby, jsou-li takové rozmnožování nebo překlad nezbytné k získání informací potřebných k dosažení vzájemného funkčního propojení nezávisle vytvořeného počítačového programu s jinými počítačovými programy, jestliže informace potřebné k dosažení vzájemného funkčního propojení nejsou pro takové osoby dříve jinak snadno a rychle dostupné a tato činnost se omezuje na ty části počítačového programu, které jsou potřebné k dosažení vzájemného funkčního propojení.¹⁶⁹*

Jak je zřejmé z citovaného ustanovení, osobou, která může využít zákonných omezení je pouze „oprávněný uživatel“ rozmnoženiny počítačového programu. Pojem oprávněný uživatel je vyložen v ust. § 66 odst. 6 autorského zákona a rozumí se jím: ...“*oprávněný nabyvatel rozmnoženiny počítačového programu, který má vlastnické či jiné právo k rozmnoženině počítačového programu, a to za účelem jejího využití, nikoli za účelem jejího dalšího převodu, dále oprávněný nabyvatel licence nebo jiná osoba oprávněná užívat rozmnoženinu počítačového programu.*“¹⁷⁰ Velice zjednodušeně je tak

¹⁶⁹ Tamtéž, ust. § 66 odst. 1.

¹⁷⁰ Tamtéž, ust. § 66 odst. 6.

oprávněným uživatelem osoba, která má právo užít program nebo jeho kopii, včetně osoby, která si zakoupí již použitou licenci.¹⁷¹ Pokud tedy osoba nabyde úplatně licenci k CMS, může tuto licenci dále prodat další osobě, která poté bude uživatelem již „použité“ kopie, na kterou se stále vztahuje licence, kterou lze převést.¹⁷² Taková osoba, která si zakoupí licenci, kterou již jiná osoba používala, bude také oprávněným nabyvatelem ve smyslu jak směrnice o programech, tak vzhledem k potřebě jednotné interpretace komunitárního práva napříč členskými státy,¹⁷³ bude oprávněným uživatelem i dle našeho práva.

Obecně lze ustanovení § 66 autorského rozdělit do omezení autorského práva za účelem:

- „běžného provozu počítačového programu,
- pořízení záložní rozmnoženiny počítačového programu,
- dosažení interoperability nezávisle vytvořeného počítačového programu.“¹⁷⁴

Tato omezení práva autorského je třeba aplikovat v souvislosti s podobou kódu programu. V případě omezení dle ust. § 66 odst. 1 písm. a) a b) bude rozdíl v aplikaci při distribuci programu ve formě zdrojového a strojového kódu. V případě strojového kódu zřejmě nebude možný převod strojového kódu na kód zdrojový za účelem užití ve smyslu předmětných ustanovení, jelikož takový závěr by byl v rozporu se smyslem existence ust. § 66 odst. 1 písm. e).¹⁷⁵ V případě opravení chyb dle ust. § 66 odst. 1 písm. a) u programu ve formě zdrojového kód je možný zásah do kódu, ovšem nesmí

¹⁷¹ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 3. července 2012 ve věci C-128/11: UsedSoft GmbH proti Oracle International Corp.. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2012, Celex: 62011CJ0128, ECLI: ECLI:EU:C:2012:407., body 73-88.

¹⁷² Tamtéž, body 73-88.

¹⁷³ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (třetího senátu) ve věci C-306/05 ze dne 7. prosince 2006: Sociedad General de Autores y Editores de España (SGAE) proti Rafael Hoteles SA. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2006, Celex 62005CJ0306, I-11519., bod 23.

¹⁷⁴ TELEČ, Ivo. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2007, xviii, 971 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7179-608-4, str. 627

¹⁷⁵ RAUBENHEIMER, Andreas. Implementation of the EC Software Directive in Germany - special provisions for protection of computer programs. *International Review of Intellectual Property and Competition Law*. 1996, roč. 27, č. 5, s. 609-648.

dojít ke změně funkčnosti programu, což by bylo bez pochyb nad rámec vyhledání a odstranění chyby bránící užívání programu¹⁷⁶ a zároveň nad rámec běžného užití díla.¹⁷⁷ U omezení dle ust. § 66 odst. 1 písm. d) nesmí být oprávněnému uživateli umožněn přístup ke zdrojovému a strojovému kódu, tedy zkoumání funkcí programu musí probíhat bez přístupu k samotným kódům.¹⁷⁸ Stejně tak u omezení dle ust. § 66 odst. 1 písm. e) je předpokládána pouze existence programu ve formě strojového kódu, jelikož přístup ke zdrojovému kódu by znamenal jednoduchý přístup k informacím o vzájemném možném funkčním propojení programů, které lze vyčíst ze zdrojového kódu.¹⁷⁹

V rámci běžného provozu tak oprávněný uživatel může zasahovat do majetkových autorských práv autora¹⁸⁰ tím, že CMS rozmnoží (zkopíruje na disk, server), přeloží (do jiného programovacího jazyka), upraví nebo tvůrčím způsobem zpracuje a to vše pokud potřebuje provést tyto zásahy k zavedení a provozu CMS, opravě chyb¹⁸¹ nebo dispozitivně k jinému oprávněnému využití v souladu s určením CMS.¹⁸² Do této kategorie spadá i pořízení technické, provozní rozmnoženiny, například uložení obsahu CMS a zejména jeho GUI do operační paměti počítače nebo

¹⁷⁶ AUJEZDSKÝ, Jozef. Subjektivní autorská práva k počítačovému programu – část 1. In: *eLAW.cz* [online]. 2011 [cit. 2015-05-10]. Dostupné z: <http://www.elaw.cz/clanek/subjektivni-autorska-prava-k-pocitacovemu-programu-cast-1>

¹⁷⁷ Česká republika. Zákon č. 121/2000 ze dne 7. dubna 2000 o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). In: *Sbírka zákonů*. Česká republika, 2000, Částka 36, ust. § 29 odst. 1.

¹⁷⁸ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 2. května 2012 ve věci C-406/10: SAS Institute Inc. proti World Programming Ltd. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2012, Celex: 62010CJ0406, ECLI: ECLI:EU:C:2012:259, body 61 a 62 nebo k tomu také Evropská unie. Stanovisko generálního advokáta ze dne 29. listopadu 2011 ve věci C-406/10: SAS Institute Inc. proti World Programming Ltd. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2011, Celex: 62010CC0406, ECLI: ECLI:EU:C:2011:787, body 8, 101, 123.

¹⁷⁹ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 2. května 2012 ve věci C-406/10: SAS Institute Inc. proti World Programming Ltd. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2012, Celex: 62010CJ0406, ECLI: ECLI:EU:C:2012:259, bod 28 nebo k tomu také Evropská unie. Stanovisko generálního advokáta ze dne 29. listopadu 2011 ve věci C-406/10: SAS Institute Inc. proti World Programming Ltd. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2011, Celex: 62010CC0406, ECLI: ECLI:EU:C:2011:787.

¹⁸⁰ Česká republika. Zákon č. 121/2000 ze dne 7. dubna 2000 o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). In: *Sbírka zákonů*. Česká republika, 2000, Částka 36, ust. § 11 odst.3 a §13.

¹⁸¹ Tamtéž, ust. § 66 odst. 1 písm. a).

¹⁸² Tamtéž, ust. § 66 odst. 1 písm. b).

do cache paměti prohlížeče nebo jeho jiné dočasné kopie při zavádění CMS.¹⁸³ Za chybu programu, tedy za jeho vadu v právním smyslu, se považují zjevné nedostatky programu, které brání v jeho chodu nebo používání, tedy například problém se zavedením CMS na server, nemožnost připojení k databázi, nemožnost vložení příspěvku na web a podobné neduhy, které se v souvislosti s CMS objevují poměrně často. Pokud v takovém případě nastane pouze dílčí závada, je možné ji opravit bez souhlasu autora. Pokud je však CMS úplně nefunkční kvůli nekompatibilitě se serverem, je třeba naopak učinit zásah na serveru. Oprávněný uživatel má dále v souladu s ust. § 66 ods.t 1. písm. d) právo program zkoumat, studovat nebo zkoušet sám nebo prostřednictvím pověřené osoby funkčnost počítačového programu za účelem zjištění myšlenek a principů, na nichž je založen kterýkoli prvek počítačového programu, činí-li tak při zavedení, uložení počítačového programu do paměti počítače nebo při jeho zobrazení, provozu či přenosu, k němuž je oprávněn. Samotné zkoumání, studování a zkoušení programu není dle autorského zákona užitím díla, dané ustanovení má význam v tom smyslu, že neumožňuje autorvi CMS provozovateli takové činnosti zakázat. Zkoušení a zkoumání toho, jak CMS funguje, tedy na jakých myšlenkách a principech pracuje, je svým způsobem samozřejmé a vyplývá již z potřeby uživatele jej používat. Jak k tomu uvádí komentář: *„Nejedná se zde bez dalšího o užití počítačového programu (srov. § 12) ani o výkon jiného výlučného práva autora. (Oprávněnost užití programu při těchto činnostech, tj. např. jeho rozmnožování, je věc jiná.) Význam tohoto ustanovení tak spočívá v tom, že vylučuje možnost smluvního ujednání mezi majitelem autorského práva a oprávněným uživatelem, kterým by byl oprávněný uživatel oblihačně omezen ve výkonu uvedených činností (tj. omezení relativněprávní povahy sjednané inter partes nad rámec absolutní autorskoprávní ochrany).“*¹⁸⁴

Poskytovatelé hostingových služeb často vytvářejí automatické kopie webových prezentací a to v předem nastavených intervalech – „zálohy“. Obsah serverů je běžně několikrát zálohován na další hardwarová úložiště a jejich obsah, včetně

¹⁸³ Tamtéž, ust. § 66 odst. 2.

¹⁸⁴ TELEČ, Ivo. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2007, xviii, 971 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7179-608-4, str. 631

databázi je tudíž kompletně kopírován - rozmnožován, a to v závislosti na podmínkách jednotlivých serverů, případně na smluvních podmínkách mezi majitelem serveru a provozovatelem, může docházet i k několika kopírováním webové prezentace denně. Takovéto rozmnoženiny jsou dle své povahy většinou dočasné a ukládány vždy na stejné místo a jednotlivé webové stránky jsou neustále přepisovány. Zálohování je běžný proces, který probíhá na všech hostingových serverech, přičemž tento proces je plně automatizovaný a ve své podstatě je i nezbytný pro provoz webové prezentace, kdy v případě výpadku jednoho serveru, je webová prezentace stále uložena na serveru jiném, který umožňuje její nepřetržitý chod. Navíc jednotlivé webové prezentace nebývají uloženy pouze na jednom pevném disku serveru, ale hned několika, přičemž tak mohou být uloženy i po částech, a to právě za účelem dosažení nepřetržité funkčnosti webové prezentace i v případě, kdy dojde k poruše konkrétního pevného disku serveru. Lze tudíž dospět k závěru, že na zálohování webu se užije ustanovení § 66 odst. 1. písm. a) umožňující pořizování rozmnoženin počítačového programu, jelikož se tak děje při provozu CMS je to nezbytné pro jeho využití a v souladu s jeho běžným užitím.

Oprávněný uživatel může vytvořit záložní kopii CMS, přičemž záložní kopii se podle části nauky rozumí: *„rozmnoženina zhotovená do rezervy před možným nebezpečím ztráty, zničení nebo poškození této rozmnoženiny (např. z důvodu krádeže, živelní pohromy a jiných objektivních okolností vis maior, stejně jako ze subjektivního důvodu možného nesprávného zacházení s počítačovým programem jeho oprávněným uživatelem při provozu počítače apod.“*¹⁸⁵ Za záložní se nepovažuje kopie náhradní, tedy taková kopie, která nahrazuje kopii, která již byla předtím zničena. Stejně tak se za záložní kopii v tomto smyslu nepovažují kopie pro účely archivace. Tento výklad povahy záložní kopie je poněkud striktní, ovšem podává poměrně ucelený názor, který v případě aplikace na CMS bude znamenat, že záložní kopii bude pouze kopie, která bude vytvořena před samotným počátkem užívání CMS samotným oprávněným uživatelem a bude sloužit k obnovení původního stavu CMS v jakém se nacházel

¹⁸⁵ Tamtéž, str. 629.

v okamžiku jeho pořízení. Záložními kopiemi proto nebudou například zálohy webových prezentací prováděných v rámci webhostingu. Na rozdíl od předchozího omezení (ust. § 66 odst. 1 písm. b) autorského zákona), pořizování záložních rozmnoženin nelze smluvně omezit.¹⁸⁶

Poslední z kategorií omezení autorského práva k počítačovému programu je pořízení rozmnoženiny kódu CMS (tedy daný kód musí být oprávněnému uživateli znám nebo dostupný) nebo jeho překladu za účelem dosažení vzájemného funkčního propojení s nezávisle vytvořeným programem jiného autora v souladu s ust. § 66 odst. 1. písm. e). Funkčním propojením (interoperabilitou) se myslí propojení obou programů tak, aby vzájemně pracovaly v rámci běžného využití programů, bez chyb a omezení funkčnosti. Pro splnění požadavků zákona je nutné, aby:

- *„rozmnoženina kódu nebo jeho překlad byl pořízen oprávněným uživatelem samým, popř. osobou jím pověřenou,*
- *požadované informace, jež chce oprávněný uživatel rozmnoženiny počítačového programu či jím pověřená osoba takto získat, nejsou jinak snadno a rychle dostupné (např. z odborné literatury přístupné na trhu, zpřístupněním kódu samotným autorem počítačového programu či s jeho souhlasem na síti Internet apod.),*
- *získání těchto informací je omezeno jen na části počítačového programu (tj. nikoli na daný počítačový program jako celek), a to ještě jen na ty části, které jsou nezbytné k dosažení uvedeného účelu, jímž je dosažení vzájemného funkčního spojení dvou nebo více počítačových programů (interoperability); touto částí počítačového programu je zejména jeho rozhraní (interface), čímž se*

¹⁸⁶ Česká republika. Zákon č. 121/2000 ze dne 7. dubna 2000 o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). In: *Sbírka zákonů*. Česká republika, 2000, Částka 36, ust. § 66 odst. 6

rozumí části počítačových programů, které vzájemné propojení počítačových programů umožňují.¹⁸⁷

Pojem rozhraní je třeba odlišit od pojmu grafické rozhraní, GUI, užívané v této práci, kdy rozhraním jako takovým je jak je výše uvedeno ta část programu, umožňující jeho propojení s dalšími programy, zprostředkující komunikaci mezi jednotlivými programy. Tato zákonná licence umožňuje pořídit rozklad (dekompilaci) programu, tedy provést zpětnou analýzu programu formou převedení strojového kódu na kód zdrojový a tím zjištění fungování jednotlivých algoritmů ovládajících běh a funkce programu. Získané informace není možné využít jinak, než právě za účelem získání interoperability. Tuto zákonnou licenci nelze ujednáním stran vyloučit.¹⁸⁸

3.3.5. CMS od třetích stran

Opravdu velké množství CMS je distribuováno/šířeno pod některou z veřejných licencí a jsou zdarma. Nejčastější distribuční licencí je GNU GPL a proto je pro účely této kapitoly užívána jako vzor pro veřejné licence.

V rámci GNU GPLv3 je v případě poskytování upravené verze CMS autor vždy uveden (článek 5 písm. a) GNU GPLv3) a musí být uveden na viditelném místě, v případě CMS na viditelném místě v GUI CMS. Přestože lze, pokud je CMS distribuován pod veřejnou licenci, CMS jakkoliv upravit, autor, respektive zdroj, tedy nejčastěji odkaz na stránky tvůrce CMS, musí být vždy viditelně uveden i ve veřejné části webové prezentace, tedy v GUI a tento údaj nesmí být smazán nebo jinak překryt jinými informacemi nebo grafikou.¹⁸⁹ Pokud je CMS upraveno, musí být uveden autor upravené verze a datum skončení úprav. GUI samotné je často od jiného autora, než CMS a je třeba autora GUI také uvést, tentokrát již pouze v rámci GUI. Jednotlivé

¹⁸⁷ TELEČ, Ivo. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2007, xviii, 971 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7179-608-4, str. 630.

¹⁸⁸ Česká republika. Zákon č. 121/2000 ze dne 7. dubna 2000 o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). In: *Sbírka zákonů*. Česká republika, 2000, Částka 36, ust. § 66 odst. 6

¹⁸⁹ GNU General Public License. In: *GNU.org* [online]. 2007 [cit. 2015-03-16]. Dostupné z: <http://www.gnu.org/licenses/gpl-3.0.html>, odst. 5 písm. d).

veřejné licence mohou stanovit podmínky mírně odlišně, ovšem vyznačení autora/zdroje by měly obsahovat všechny webové prezentace, které používají CMS od třetích stran.

Pokud si někdo objednává webovou prezentaci na objednávku od konkrétního dodavatele, pak tento dodavatel může k vytvoření prezentace použít CMS, které je šířeno pod veřejnou licenci. K tomuto jevu dochází poměrně často a to hned z několika důvodů. CMS s veřejnými licencemi jsou masově velice oblíbené a mnoho objednatelů se s nimi již setkalo a jsou tudíž familierní s jejich ovládním. Dodavatel nemusí vynakládat prostředky na vytvoření CMS a tak vytvářet produkt, který již jednou vytvořený byl. Viditelný obsah zpravidla dodavatel pro provozovatele nevytváří, naopak ten dodává sám provozovatel. Ve výše popsaném případě tak může dojít k několika možným situacím.

První ze situací je, že dodavatel použije CMS distribuované pod veřejnou licenci v nezměněné podobě a vytvoří pro takové CMS pouze GUI (databázi a prvotní viditelný obsah vytvoří CMS sám, v podobě vzorového příspěvku a vzorového záznamu do databáze). Autorem GUI tak bude většinou zaměstnanec dodavatele (popřípadě dodavatel, pokud je fyzickou osobou), a provozovatel bude mít na základě licence právo dílo užít. Na užití GUI se může vztahovat jiná licence, než na CMS, jelikož i když GUI spolupracuje s CMS, licence k CMS se vztahuje pouze na počítačový program vyjádřený ve zdrojovém, potažmo strojovém kódu, který kooperuje se samotným CMS, v tomto případě půjde o CSS styly, případně změněnou domovskou stránku a další webové stránky, které vytvářejí specifický vzhled a strukturu, do níž je GUI umístěn. Nevztahuje se na obrázky a grafické prvky, které požívají samostatné autorskoprávní ochrany, ty jsou již dle GNU GPL agregáty.¹⁹⁰ Licence ke GUI tak může být úplatná, výhradní, omezená pouze na užití v jedné webové prezentaci nebo jinými způsoby či rozsahem, ovšem licenční podmínky GUI nikdy nesmí bránit provozovateli v tom, aby měl přístup ke zbylým částem webové prezentace dle jejich licenčních podmínek. Tedy

¹⁹⁰ GNU General Public License. In: *GNU.org* [online]. 2007 [cit. 2015-03-16]. Dostupné z: <http://www.gnu.org/licenses/gpl-3.0.html>, odst. 5.

nelze licenci ke GUI omezit licenci k CMS nebo CSS stylům GUI. Provozovatel tak může CMS upravit, libovolně do něj zasahovat a dále jej šířit, samozřejmě ovšem pod stejnou veřejnou licenci.

Další situací je případ, kdy dodavatel nejenom že vytvoří GUI, ale rovněž upraví a jinak obmění CMS, tedy ve smyslu veřejné licence jej modifikuje.

Pokud dodavatel cokoliv na CMS změnil, aby například lépe spolupracovalo s GUI nebo aby mělo určité funkce, které má konkrétní GUI, pak lhotejno jaké úpravy provede, musí být celek vždy distribuován pod stejnou licenci,¹⁹¹ jako neupravené CMS s tím, že musí být vyznačeny změny, které zde byly provedeny a datum jejich provedení. V případě, že tak dodavatel neučiní a například neumožní provozovateli přístup ke zdrojovému kódu CMS nebo jej jinak omezí na základě jiného ujednání, jde o porušení licence a autor (tvůrci) CMS se mohou proti takovému ujednání, respektive užití CMS, bránit soudně a lze mít za to, že by se domohli svého práva na to, aby byla dodržena licence, pod kterou CMS vzniklo a je šířeno.¹⁹² I přes aplikaci GNU GPLv3 může dodavatel požadovat platbu nejen za GUI, ale i za CMS, jelikož jde o kopii díla a platba za kopii je v souladu s danou licenci (čl. 4 GNU GPLv3) a zároveň může dodavatel požadovat poplatek za podporu nebo záruku, kterou k dané kopii poskytuje. Provozovatel ovšem může CMS dále šířit dle svého uvážení, měnit jej a může také na stejném CMS založit jinou prezentaci, u které ovšem, pokud se licence ke GUI vztahuje pouze na užití v jedné webové prezentaci, bude muset použít jiné GUI.

CMS může být vytvořeno také dodavatelem pro jeho potřeby a dané CMS dodavatel používá u všech svých projektů nebo jinak jej opakovaně užívá při vytváření webových prezentací, které dále jako celek poskytuje provozovatelům. Na takové CMS se vztahují konkrétní licenční podmínky stanovené dodavatelem a jde tedy již o klasický proprietární software s EULA licenci, která může být odlišná objednatel od

¹⁹¹ U méně virálních licencí než GNU GPL tento požadavek nemusí být licencemi vyžadován. Např. LGPL umožňuje upravené CMS licencovat i jako proprietární software.

¹⁹² RYCHLICKI. GPLv3: new software licence and new axiology of intellectual property law. *European Intellectual Property Review*. 2008, roč. 30, č. 6, s. 232-243, str. 235-236

objednatel nebo stanovena v obecných licenčních podmínkách, které si strany sjednaly spolu se smlouvou na vytvoření webové prezentace. Zde jde již pouze o smluvní ujednání mezi stranami a objednatel se bude řídit podmínkami v něm určenými.

3.3.6. Vlastní CMS – spory o autorství

Pokud je CMS vytvořeno zaměstnancem pro zaměstnavatele nebo pokud je CMS coby počítačový program vytvořeno autorem samým na objednávku pro objednatel, vykonavatelem majetkových práv je vždy zaměstnavatel/objednatel. Proto pro potřeby této kapitoly nebude nadále mezi těmito způsoby vzniku CMS činěn rozdíl. Rovněž GUI CMS nebude přikládán takový důraz, jelikož se mu věnuje samostatná kapitola. Stejně tak pro tuto kapitolu nebude uvažována jakákoliv aplikace veřejných licencí, tedy zdrojový kód CMS ani dokumentace k CMS nejsou pro potřeby této kapitoly považovány za veřejné. Autorem se pro potřeby této kapitoly rozumí i vykonavatel majetkových práv.

CMS, jako počítačový program, nemusí být, aby byl autorskoprávně chráněn originální v tom smyslu, že musí být pouze jedinečným a novým výtvořem, stačí aby byl původní v tom smyslu, že je autorovým vlastním duševním výtvořem.¹⁹³ Programovací jazyk není jako běžný jazyk, určité úkony lze provádět pouze specifickým sledem příkazů a pokynů a nijak jinak.¹⁹⁴ Proto může existovat celá řada programů, které na pohled provádí stejné funkce nebo činnosti, dokonce obsahují podobný kód, ovšem v konečném důsledku již zase stejné nejsou.

¹⁹³ Česká republika. Zákon č. 121/2000 ze dne 7. dubna 2000 o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). In: *Sbírka zákonů*. Česká republika, 2000, Částka 36 ust. § 2 odst. 2.

¹⁹⁴ Proto se také na zdrojový kód neuplatní mnohá ustanovení autorského zákona, která se uplatní na literární dílo, například citace apod. K tomu - Česká republika. Zákon č. 121/2000 ze dne 7. dubna 2000 o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). In: *Sbírka zákonů*. Česká republika, 2000, Částka 36 ust. § 66 odst. 7.

3.3.6.1. Právní ochrana programovacího jazyka a souborů

Jak bylo vyloženo dříve v textu této práce, vyjádřením CMS je zdrojový nebo strojový kód, v podobě textu uloženého v seskupení souborů, webových stránek, uložených na serveru. Právě takový kód vyvolává funkci serveru.¹⁹⁵ To je vyjádřením CMS jako počítačového programu, které je chráněno ve smyslu čl. 1 odst. 2 směrnice o programech a ve smyslu mezinárodních úmluv jako je TRIPS a Bernská úmluva (SDEU se ve svém nálezu ve věci *Bezpečnostní asociace* vyjadřoval k původní směrnici o programech¹⁹⁶). Stejně tak jsou chráněny veškeré koncepční materiály, na základě kterých by mohlo dané CMS vzniknout, přestože zatím nevzniklo ve vnímatelné podobě viz. výše, nebo vzniklo,¹⁹⁷ a dané přípravné materiály by mohly způsobit jeho rozmnožení ve smyslu čl. 4 odst. 1 písm. a) směrnice o programech.¹⁹⁸ Předmětné ustanovení směrnice o programech je promítnuto do ust. § 65 odst. 1 autorského zákona a nález ve věci *Bezpečnostní asociace* pouze konkretizuje, co se míní přípravným a koncepčním materiálem. Proto je třeba autorskoprávní ochranu vztáhnout na jakékoliv materiály, na základě kterých CMS vzniklo nebo má vzniknout, které jsou způsobilé umožnit třetí osobě dané CMS nebo jeho část vytvořit, přičemž druh programovacího jazyka, užitého k takovému derivativnímu vytvoření nehraje roli.¹⁹⁹

Velice významným posunem ve výkladu toho, co je a co již není chráněno směrnici o programech, a zároveň na co všechno se vztahuje ochrana podle dalších

¹⁹⁵ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (třetího senátu) ve věci C-393/09 ze dne 22. prosince 2010: *Bezpečnostní softwarová asociace - Svaz softwarové ochrany proti Ministerstvo kultury*. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2010, Celex 62009CA0393, I-13971., bod 38.

¹⁹⁶ Evropská unie. Směrnice Rady 91/250/EHS ze dne 14. května 1991 o právní ochraně počítačových programů. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 1991, Celex 31991L0250, L122/42-46, konkrétně k čl. 1 odst. 2.

¹⁹⁷ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (třetího senátu) ve věci C-393/09 ze dne 22. prosince 2010: *Bezpečnostní softwarová asociace - Svaz softwarové ochrany proti Ministerstvo kultury*. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2010, Celex 62009CA0393, I-13971., bod 37.

¹⁹⁸ WILLIAMS, Louise a David CRAN. Protection of software: what can and cannot be replicated following SAS Institute Inc v World Programming Ltd. *Computer and Telecommunications Law Review*. 2012, roč. 18, č. 7, s. 199-201, str. 200.

¹⁹⁹ ROSATI, Eleonora. Towards an EU-wide copyright? (Judicial) pride and (legislative) prejudice. *Intellectual Property Quarterly*. 2013, č. 1, s. 47-68, str. 58

směrnic, podal SDEU ve svém nálezu *SAS Institute*.²⁰⁰ Přestože se rozhodnutí váže k původní směrnici o programech,²⁰¹ ustanovení významná pro daný rozsudek jsou totožná s ustanoveními nové směrnice o programech, proto bude nadále v textu odkazováno na aktuální znění směrnice o programech. V tomto rozhodnutí se SDEU zabýval předběžnou otázkou, jež mu položil High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division (Spojené království). Šlo o spor mezi společnostmi SAS Institute, která vynalezla vlastní programovací jazyk SAS, který používala ve všech svých programech, čímž během několika dekád vytvořila integrovaný systém propojených programů, které operovaly v jejím programovacím jazyce. Spolu s tímto jazykem používala i vlastní typ souborů, které spolupracovaly pouze s daným programovacím jazykem. Společnost World Programming začala vytvářet vlastní programy, které ve své podstatě kopírovaly funkce programů SAS Institute, operovaly ve stejném programovacím jazyce a pracovaly se stejnými soubory. World Programming však neměla přístup ke zdrojovým kódům programů SAS. Produkty obou společností tak byly z hlediska funkčního zaměnitelné. High court of Justice se obrátil na SDEU se žádostí o rozhodnutí v několika předběžných otázkách, které lze zjednodušit do okruhů, a to jestli:

- funkce programu, jakož i programovací jazyk a formát datových souborů užívaných s programem podléhají ochraně směrnice o programech,
- oprávněný uživatel může zkoumat fungování, myšlenky a zásady, na nichž je program založen i přes to, že tím překračuje účelové omezení licence,

²⁰⁰ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 2. května 2012 ve věci C-406/10: SAS Institute Inc. proti World Programming Ltd. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2012, Celex: 62010CJ0406, ECLI: ECLI:EU:C:2012:259.

²⁰¹ Evropská unie. Směrnice Rady 91/250/EHS ze dne 14. května 1991 o právní ochraně počítačových programů. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 1991, Celex 31991L0250, L122/42-46.

- použití některých prvků programu, popsaných v uživatelské příručce, v jiném programu nebo příručce zakládá porušení autorského práva k příručce.

SDEU v odpovědi na první otázku odkázal na znění článku 1 odst. 2 směrnice o programech (viz § 65 odst. 2 autorského zákona), která ve své druhé větě jasně stanoví, že myšlenky a zásady, na kterých je založen program, jeho část nebo jeho rozhraní (ve smyslu prostředků vzájemného komunikačního propojení s jinými programy, nikoliv tedy grafické rozhraní) nepodléhají ochraně podle směrnice o programech. Je chráněno pouze samotné vyjádření programu a nikoliv jeho funkce, myšlenky a principy. SDEU dále v návaznosti na nálezn *Bezpečnostní asociace* vycházel ze závěrů v něm učiněných²⁰² a dovedil, že funkce, stejně jako specifický použitý programovací jazyk a datový formát užitý k vytvoření programu a k jeho fungování, nejsou jako takové vyjádřením programu a nejsou tudíž chráněné směrnicí o programech.²⁰³ Specifický programovací jazyk a datové soubory jsou pouze prvky programu, umožňující uživateli využívat některé z funkcí samotného programu a nejsou tudíž součástí programu jako takového. Nelze ovšem vyloučit, že specifický vytvořený programovací jazyk a datový formát mohou být chráněnými autorskými díly na základě čl. 2 písm. a) informační směrnice, pokud jsou vlastním duševním výtvozem autora (dle ust. § 2 odst. 1 autorského zákona musí být rovněž jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora).²⁰⁴

Při aplikaci těchto závěrů, k nimž SDEU došel v souvislosti s prvním okruhem jemu položených předběžných otázek, na CMS lze dospět k následujícím závěrům. Funkce, myšlenky a principy samy o sobě, na kterých je CMS založen, nejsou chráněny autorským právem, naopak jsou z jeho ochrany výslovně vyňaty. To zejména za účelem

²⁰² WILLIAMS, Louise a David CRAN. Protection of software: what can and cannot be replicated following SAS Institute Inc v World Programming Ltd. *Computer and Telecommunications Law Review*. 2012, roč. 18, č. 7, s. 199-201, str. 200

²⁰³ SDEU. Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 2. května 2012 ve věci c-406/10: SAS Institute Inc. proti World Programming Ltd. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2012, Celex: 62010CJ0406, ECLI: ECLI:EU:C:2012:259, bod 39.

²⁰⁴ Tamtéž, bod 45.

technologického pokroku a vytváření dalších programů a rovněž i z důvodů zabránění monopolizace trhu.²⁰⁵ Pokud by bylo CMS založeno na specifickém novém programovacím jazyku a datových souborech, které byly pro jeho potřebu vytvořeny, mohly by být chráněny na základě informační směrnice a autorského zákona. Ve věci samotné nakonec High court of Justice z úst soudce Arnolda J. rozhodl, že programovací jazyk SAS ani datové soubory, které SAS používaly, nelze chránit dle předmětných směrnic a dle práva Velké Británie. V případě programovacího jazyka, stejně jako u literárních děl, jazyk samotný je pouze prostředkem, pomůckou, která až svým použitím, výběrem, uspořádáním a kombinací slov vytváří dílo, které je hodné ochrany a to, že někdo vytvoří jazyk jako takový, tím vytváří pouze prostředek ke vzniku chráněných děl.²⁰⁶ Vzhledem k rozdílnosti naší a britské úpravy (jakékoliv dílo musí spadat do jedné z taxativně stanovených kategorií) je třeba posoudit, jestli by bylo možné aplikovat názory soudce publikované v daném rozhodnutí v našem právním řádu. Aplikací testu vytvořeného v nálezu *Infopaq*,²⁰⁷ konkrétně v bodu 45 daného nálezu nelze dojít k jinému závěru, než že aplikaci autorskoprávní ochrany ve smyslu mezinárodního a unijního práva nelze aplikovat na slova, která sama o sobě nelze považovat za chráněná díla, pak *a maiori ad minus* nelze za chráněné dílo považovat ani jazyk, který sám o sobě je složen z písmen nebo jiných prostředků, které umožňují samotná slova vyjádřit.

Co se druhého okruhu otázek týče, udělal SDEU svou analýzou poměrně jasné hranice toho, co lze a co už nelze omezit licencí. Předně World Programming nakoupila učební verzi programů SAS a to tak, že je zakoupila kliknutím na odkaz na stránkách a odsouhlasila licenční podmínky, které SAS na daný program vážala. Základem pro posouzení je čl. 5 odst. 3 směrnice o programech (ust. § 66 odst.1 písm. d) autorského

²⁰⁵ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 2. května 2012 ve věci c-406/10: SAS Institute Inc. proti World Programming Ltd. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2012, Celex: 62010CJ0406, ECLI: ECLI:EU:C:2012:259., bod 40

²⁰⁶ Velká Británie. SAS Institute Inc. v World Programming Ltd ze dne 25. 1. 2013. In: *[2013] EWHC 69 (Ch)*. 2013, bod 28 a 29.

²⁰⁷ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (čtvrtého senátu) ze dne 16. července 2009 ve věci C - 5/08: Infopaq International A/S v. Danske Dagblades Forening. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2009, Celex: 62008CA0005, 2008/C 064/41.

zákona), který stanoví, že oprávněný uživatel rozmnoženiny počítačového programu má právo zkoumat, studovat a zkoušet fungování počítačového programu za účelem zjištění myšlenek a zásad, které jsou základem kteréhokoliv z prvků programu. Účelem daného ustanovení je právě, aby myšlenky a zásady, na nichž je kterýkoliv prvek programu založen, nebyly chráněny autorským právem. Veškerá smluvní ujednání, která jsou v rozporu s danými ustanovení směrnice, jsou dle čl. 8 směrnice o programech (ust. § 1 odst. 2 NOZ) neplatná. Z předmětného ustanovení pak dle SDEU vyplývá, že „osoba, která na základě licence získala rozmnoženinu počítačového programu, může při provádění úkonů, na něž se vztahuje tato licence, jakož i úkonů spočívajících v nahrávání a provozování nezbytném k užití počítačového programu bez svolení nositele autorského práva tento program zkoumat, studovat nebo zkoušet jeho fungování za účelem zjištění myšlenek a zásad, které jsou základem kteréhokoliv z prvků uvedeného programu, za podmínky, že neporušuje výlučná práva nositele autorského práva k tomuto programu.“²⁰⁸

Tedy oprávněná osoba ve smyslu autorského zákona může při provádění veškerých úkonů, na něž se vztahuje licence, jakož i úkonů spočívajících v nahrávání a provozování nezbytném k užití CMS tento CMS zkoumat, studovat a zkoušet jeho fungování za účelem zjištění myšlenek a zásad, na kterých je založen. SDEU vykládá ustanovení směrnice o programech tak, že oprávněný uživatel je oprávněn zkoumat myšlenky a fungování CMS nejen při provádění úkonů, k nimž je oprávněn, ale i při provádění dalších úkonů nezbytných k užívání CMS. Za tyto další nezbytné úkony lze považovat, jak vyplývá ze samotného nálezu (jelikož přesně k tomu ze strany World Programming došlo), i testování programu pomocí tzv. „černé skříňky“.²⁰⁹ Tak se

²⁰⁸ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 2. května 2012 ve věci c-406/10: SAS Institute Inc. proti World Programming Ltd. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2012, Celex: 62010CJ0406, ECLI: ECLI:EU:C:2012:259, bod 62.

²⁰⁹ WESTON, Sally. Software interfaces - stuck in the middle: the relationship between the law and software interfaces in regulating and encouraging interoperability. *International Review of Intellectual Property and Competition Law*. 2012, roč. 43, č. 4, s. 427-450, str. 428; SAMUELSON, Pamela, Thomas VINJE a William CORNISH. Does copyright protection under the EU Software Directive extend to computer program behaviour, languages and interfaces?. *European Intellectual Property Review*. 2012, roč. 34, č. 4, s. 158-166, str. 161.

nazývá postup, kdy tester nemá přístup ke zdrojovému kódu programu ani k jiné dokumentaci, ovšem pomocí jiného programu nebo osobně testuje na daném programu různé scénáře, které má dopředu předepsané a při tom sleduje výsledky, kterých je použitím takových scénářů dosaženo.²¹⁰ Dochází tak ve své podstatě k reversnímu inženýrství v tom smyslu, že je zkoumána funkcionální program a to, jak na funkci program reaguje. Na základě takto prováděných systematických testů lze ve své podstatě díky získaným informacím naprogramovat jiný program, který bude při stejných scénářích dosahovat stejných výsledků. Přestože dikce autorského zákona je v tomto restriktivní, předmětné ustanovení je založeno zejména na původní směrnici o programech a proto je třeba jej v tomto smyslu i vykládat.²¹¹ Jde tedy o interpretační rozšíření bezúplatné zákonné licence ve smyslu ust. § 66 odst. 1 písm. d) autorského zákona, přičemž je třeba vždy brát v úvahu i tříbodový test inkorporovaný do ust. § 29 odst. 1 autorského zákona (rovněž obsažený v článku 5 odst. 5 informační směrnice).

V posledním z okruhů otázek se SDEU zabýval užitím manuálů, příruček, dodávaných s programem, k vytvoření příruček nebo samotného programu odvozeného od programu původního. Tato část rozhodnutí je velice významná z interpretačního hlediska. Soud totiž v bodu 65 vyjadřuje nutnost aplikovat nálezní ve věci *Infopaq*²¹² ve spojitosti s posouzením toho, jestli lze na manuál nebo jeho části aplikovat ochranu ve smyslu informační směrnice. V bodech 66 a 67 rozvádí dále tuto aplikaci následovně:

„66 V projednávané věci jsou klíčová slova, skladba, příkazy a kombinace příkazů, volby, implicitní hodnoty, jakož i smyčky složeny ze slov, číslic nebo matematických pojmů, které – pokud jsou posuzovány odděleně – nejsou jako takové duševním výtvořem autora počítačového programu.

²¹⁰ PIETRIK, Michal. *Automatizované testování webových aplikací*. Brno, 2012. Diplomová práce. Masarykova univerzita v Brně Fakulta informatiky. Vedoucí práce Mgr. Šimon Suchomel, str. 4.

²¹¹ Česká republika. Důvodová zpráva k zákonu č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). In: *Sněmovní tisk 443/0*. 2000.

²¹² Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (čtvrtého senátu) ze dne 16. července 2009 ve věci C - 5/08: *Infopaq International A/S v. Danske Dagblades Forening*. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2009, Celex: 62008CA0005, 2008/C 064/41.

67 *Teprve výběr, uspořádání a kombinace těchto slov, těchto číslic nebo matematických pojmů autorovi umožňují, aby vyjádřil svého tvůrčího ducha originálním způsobem a aby dosáhl výsledku, tedy uživatelské příručky k počítačovému programu, který představuje duševní výtvar (v tomto smyslu viz výše uvedený rozsudek Infopaq International, bod 45²¹³).*²¹⁴ SDEU dále v bodu 69 aplikuje své závěry z předešlých bodů 66 a 67 nejenom na příručky/manuály k programu, ale i na program samotný, kdy uvádí, že test vytvořený judikaturou ve věci *Infopaq*, tedy jestli předmětná část autorským právem chráněného díla je natolik významnou, že představuje duševní výtvar autora a jeho zkopírováním by došlo k rozmnožení takto chráněného díla bez souhlasu autora, tedy v rozporu s unijním právem, je třeba aplikovat nejenom na vytvoření manuálu k programu, ale i na vytvoření programu z něj odvozeného. Z tohoto závěru SDEU vyplývá hned několik možných případů, na něž lze tento závěr aplikovat a tím vyložit problematiku kopírování kódu CMS.

Tedy jak soud stanovil, manuál nebo dokumentace k CMS je hodna ochrany ve smyslu článku 2 odst. 1 písm. a) informační směrnice, která stanoví výlučné právo autora povolit či zakázat přímé nebo nepřímé, dočasné nebo trvalé rozmnožování svého díla jakýmikoliv prostředky a v jakékoliv formě. Toto ustanovení informační směrnice odpovídá ust. § 12 odst. 1 ve spojení s ust. § 4 písm. a) autorského zákona. Pokud kdokoliv použije k vytvoření jiného CMS část dokumentace vytvořené k jinému CMS, která je chráněna autorským právem, přičemž tato část bude svým výběrem, uspořádáním a kombinací slov natolik svébytná, že bude představovat autorův vlastní duševní výtvar, půjde o užití díla jeho rozmnožováním, čímž dojde k porušení výhradního práva autora. To nastane i v případě, že dokumentace byla dodána spolu s CMS na základě licence.

²¹³ „Pokud jde o prvky takových děl, na které se ochrana vztahuje, je třeba uvést, že tato díla se skládají ze slov, která – pokud jsou posuzována jednotlivě – nejsou jako taková duševním výtvořem autora, který je užívá. Teprve výběr, uspořádání a kombinace těchto slov autorovi umožňují, aby vyjádřil svého tvůrčího ducha originálním způsobem a aby dosáhl výsledku, který představuje duševní výtvar.“, Tamtéž, bod 45.

²¹⁴ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 2. května 2012 ve věci C-406/10: SAS Institute Inc. proti World Programming Ltd. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2012, Celex: 62010CJ0406, ECLI: ECLI:EU:C:2012:259., bod 66 a 67.

Pokud někdo na základě myšlenek a zásad původního CSM vytvoří CMS nový, přičemž sám nemá přístup ke zdrojovému kódu, nepůjde o porušení práva autora na rozmnožování programu, naopak půjde o bezplatnou zákonnou licenci viz. náleze *SAS Institute* bod 61. Jelikož je CMS zpravidla distribuován v podobě složky souborů, které představují samostatné webové stránky, které jsou následně rozbaleny nebo kopírovány na server, ať už jsou chráněny jakkoliv, vždy se nakonec na server uloží v podobě webových stránek, tedy jednotlivých souborů obsahujících zdrojový kód. Dřívější judikatura²¹⁵ se zabývala rovněž ochranou souborů, složek a celkové struktury programu, kdy právě datová struktura programu a to, jak jsou jednotlivé soubory, tedy webové stránky v rámci CMS uloženy a uspořádány, byla podrobena zkoumání, jestli podléhá ochraně ve smyslu směrnice o programech. Právě rozhodnutí ve věci *SAS Institute* ve spojení s nálezem ve věci *Bezpečnostní asociace*²¹⁶ stanovila najisto, že původní přístup, kdy se takovému uspořádání dat přikládala určitá váha čímž byla dovozována určitá možná míra autorskoprávní ochrany, je třeba opustit. Datové soubory, jejich uspořádání a skladba jsou úzce spojeny s funkcí CMS a s využitím stejných dat a uspořádání lze pomocí zdrojového kódu dospět k různým výsledkům a funkcím CMS a proto tedy samotné uspořádání dat a souborů do složek nelze považovat za vyjádření programu ve smyslu směrnice o programech.²¹⁷ Tento závěr SDEU není úplně šťastný, jelikož i struktura souborů, jak jsou uloženy, může hrát roli ve zdrojovém kódu, který s nimi pracuje a tím ovlivnit funkce CMS, ovšem nálezy SDEU je třeba respektovat.

Jednou z výjimek z jinak výsadního práva autora na rozšiřování díla je také výjimka ve smyslu článku 6 směrnice o programech, která se zabývá dle terminologie

²¹⁵ Evropská unie. Rozsudek Tribunálu (třetího senátu) ze dne 16. prosince 2010 ve věci T-19/07: Systran SA a Systran Luxembourg SA proti Evropské komisi. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2010, Celex: 62007TJ0019, II-06083.

²¹⁶ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (třetího senátu) ve věci C-393/09 ze dne 22. prosince 2010: Bezpečnostní softwarová asociace - Svaz softwarové ochrany proti Ministerstvo kultury. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2010, Celex 62009CA0393, I-13971.

²¹⁷ CONNOR, Iain a Indradeep BHATTACHARYA. Copyright protection of software: a convergence of US and European jurisprudence?. *Communications Law*. 2013, roč. 18, č. 2, s. 45-48, str. 46 a násl.

směrnice „rozkladem“, jež byla inkorporována do ust. § 66 odst. 1 písm. e) autorského zákona. Stručně lze parafrázovat znění směrnice o programech tak, že do práva autora na rozšiřování díla nezasahuje ten, kdo rozmnoží kód nebo překlad formy tohoto kódu nezbytný k získání informací o interoperabilitě nezávisle vytvořeného počítačového programu s jinými programy za předpokladu, že tak koná oprávněný uživatel (osoba jím pověřená), tyto informace nebyly dříve snadno a rychle dostupné a veškeré úkony jsou omezeny na části původního programu, které jsou pro takové zkoumání nezbytné. V rámci těchto úkonů nesmí být informace takto získané používány k jiným účelům, než dosažení interoperability, nesmí být předány třetím osobám, s výjimkou kdy je to nutné pro zajištění interoperability a nesmí být používány pro výrobu, vývoj nebo odbyt programu, jehož vyjádření je ve své podstatě podobné původnímu programu. Zároveň musí být celé ustanovení vykládáno restriktivně tak, aby nedošlo k neodůvodněné újmě na oprávněných zájmech autora nebo jím bylo dotčeno běžné využívání počítačového programu. Dané ustanovení je podrobnější, než ust. § 66 odst. 1 písm. e) autorského zákona, přesto jsou založeny na stejném principu. Český překlad směrnice o programech, ani jeho transpozice do našeho právního řádu však nereflektuje jemné nuance, které jsou více zřejmé z anglického znění. Předně již nadpis samotného článku 6 směrnice o programech je v českém znění nadepsáno „rozklad“, ovšem v anglickém znění „decompilation“. Právě anglický pojem naprosto přesně vyjadřuje, co je míněno ustanovením celého článku. Jde tedy především o užití technik, které jsou vlastní odborníkům v oblasti programování, jejichž cílem je proniknutí do chodu programu a přepsání procesů, které se v programu dějí, tedy strojového kódu, do zdrojového kódu, tedy do kódu zobrazeného v programovacím jazyce. Tento proces je prováděn speciálními programy, které dokáží rozkrýt strojový kód a převést jej na zdrojový kód čitelný pro daného programátora.²¹⁸ Účelem daného ustanovení je ovšem zajištění interoperability původního programu s programem nezávisle vytvořeným, a to z toho důvodu, aby nevznikala monopolizace v dané oblasti trhu, přičemž za tím účelem

²¹⁸ CIFUENTES, Cristina. *Reverse Compilation Techniques*. Brisbane, Austrálie, 1994. Doktorská práce (Ph.D.). Queensland University of Technology. Vedoucí práce Professor K. J. Gough, str. 15.

opravňuje k rozmnožování nebo překladu kódu.²¹⁹ Přestože tedy zdrojový kód ve své podstatě všech webových stránek a souborů s nimi spojených lze zobrazit v běžném prohlížeči nebo například v textovém editoru, pak přesto, že ke zdrojovému kódu CMS má nebo může mít ve své podstatě přístup každý běžný uživatel počítače, nemá přístup ke všem webovým stránkám, které provádějí veškeré činnosti nutné k provedení konkrétní funkce CMS a je tudíž jisté, že vzhledem k účelu ustanovení je třeba jej aplikovat i na CMS. Předmětné ustanovení jasně stanoví, že kód může být rozmnožován nebo překládán (ve smyslu například transformace do jiného programovacího jazyka) a to tedy za podmínek co nejmenšího vzhledu do kódu a to pouze do té míry, do které je to nezbytně nutné k získání informací o interoperabilitě. Informacemi o interoperabilitě jsou myšlena rozhraní, čímž se rozumí způsob a technika, jakou zdrojový kód manipuluje se strojovým kódem a tím vyvolává konkrétní reakci počítače/serveru, případně propojení mezi více programy. Tyto informace nesmí být běžně dostupné, jinak by totiž nebylo nutné nahlížet do kódu, a tudíž by nešlo o jednání dovolené v rámci daného ustanovení. Běžnou dostupností lze chápat dokumentaci k CMS, stránky tvůrce nebo obdobné dokumenty. Podstatným se jeví zejména ustanovení článku 6 odst. 2 písm. c) směrnice o programech a to proto, že zakazuje využití jakýchkoliv informací získaných z kódu k vývoji, výrobě nebo odbytu CMS, jehož vyjádření je ve své podstatě podobné,²²⁰ nebo k jakémukoliv úkonu porušujícího autorská práva.

Konečně je nutné také přihlídnout k samotné dikci ustanovení článku 6 odst. 2 písm. c) směrnice o programech, které zakazuje využít informace získané vzhledem do kódu, tedy i případně převzetí určité části kódu, a jejich následné využití v CMS, „*jehož vyjádření je ve své podstatě podobné*“ původnímu CMS. Zde ovšem opět české znění opravdu tvrdě naráží na překlad znění anglického, kdy stejné ustanovení směrnice používá sousloví „*a computer program substantially similar in its expression*“, přičemž dané sousloví lze přeložit, při respektování všech nálezů a výkladu daných ustanovení,

²¹⁹ YU, Qiang. Software interoperability information disclosure and competition law. *European Competition Law Review*. 2014, roč. 35, č. 5, s. 235-252, str. 243

²²⁰ Pro tyto účely je uváděno znění českého překladu, ovšem jak bude vysvětleno dále, český překlad nemůže být dále od anglického originálu, než v této věci.

jako „počítačový program podstatně podobný ve svém vyjádření“. Je zde tedy dle mého názoru požadavek podstatné podobnosti mezi původním CMS a CMS, v němž je použit kód z CMS původního, přičemž tato podobnost musí spočívat ve vyjádření, čímž, jak již bylo vyloženo, není nic jiného, než celkový sousled zdrojového kódu. Jinak lze použít ustanovení článku 6 směrnice o programech k vytvoření konkurenčního CMS (funkce, principy, matematické výpočty, algoritmy nejsou chráněny autorským právem), ovšem nikoliv kopírováním kódu, ale ve své podstatě hlubším reversním inženýrstvím spočívajícím ve zkoumání zdrojového kódu samotného CMS.

3.3.6.2. Zdrojový kód

Vzhledem k tomu, že uspořádání souborů, struktura, použitý programovací jazyk, nebo zvláštní datový typ souboru nebyly dle nálezu *SAS Institute* vyjádřeními počítačového programu jako takového, zbývá pro účely této práce již pouze rozbor GUI CMS a zdrojového kódu,²²¹ tedy konkrétního textového obsah jednotlivých webových stránek. Ke zdrojovému kódu se v tomto smyslu vyjádřil English High Court (Chancery Division) ve svém nálezu *Easyjet*.²²² Byť je daný nálezh staršího data a aplikuje pouze britskou nauku o původnosti programu, lze z textu vyčíst jednoduché závěry, na které lze beze sporu do určité míry aplikovat současný vývoj v dané oblasti. Za využití výše uvedených nálezů lze dojít k závěru, že jednotlivé příkazy zdrojového kódu a to, jak jsou nazvané samotné funkce uvedené ve zdrojovém kódu, nejsou vyjádřením programu/CMS jako takového. Zároveň že ani soubor příkazů, který je vytvořen z množinou jednotlivých příkazů zapsaných ve zdrojovém kódu, sám o sobě není hoden ochrany dle autorského práva.²²³ Veškeré tyto úvahy lze odůvodnit i tím, že k zajištění interoperability mezi programy je mnohdy třeba využít naprosto stejného kódu, aby oba programy vykazovaly stejnou činnost a vzájemně na sebe navazovaly. Tyto závěry je

²²¹ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 2. května 2012 ve věci c-406/10: SAS Institute Inc. proti World Programming Ltd. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2012, Celex: 62010CJ0406, ECLI: ECLI:EU:C:2012:259, bod 38.

²²² Velká Británie. *Navitaire Inc. v Easyjet Airline Company and Another* ze dne 30. 7. 2004. In: [2004] *EWHC 1725 (Ch)*. 2004.

²²³ LEA, Gary R. Extent of copyright protection in computer software: Karum Group LLC v Fisher & Paykel Financial Services Ltd. *Communications Law*. 2014, roč. 19, č. 4, s. 127-129.

však třeba brát opět v perspektivě nálezu ve věci *Infopaq*, který byl v tomto ohledu přelomovým, zejména co se britského práva týče, kdy na jeho základě je možné označit i sousled 11 slov za autorův vlastní duševní výtvor a tím jej podřadit pod ochranu informační směrnice, tedy rozmnožování takovéto insignifikantní části textu jsou porušována autorova práva, jelikož jde o natolik kvalitativně významnou část, že je s autorem nebo obsahem zbytku díla spjata.²²⁴ Proto pokud dojde v případě CMS, u kterého není třeba větších odborných znalostí k porozumění a získání zdrojového kódu, k použití určité části kódu v jiném CMS, pak nepůjde o porušení výlučných práv autora na rozmnožování programu, pokud se bude jednat o část kódu, která nebude obsahovat prvky, jež budou autorovým vlastním duševním výtvozem v tom smyslu, že budou dostatečně kvalitativně charakteristické na to, aby odlišily daného konkrétního autora od jiných autorů. Pokud by tedy tvůrce CMS zkopíroval kód od jiného autora, muselo by dojít ke zkopírování takového kódu nebo jeho části, která je vzhledem k uspořádání příkazů, použití příkazů a průběhu funkce počítače vlastním duševním výtvozem původního autora. Zároveň by muselo jít o takovou část kódu, která by umožnila serveru vykonat zamýšlenou činnost, tedy by vyvolala odpovídající reakci serveru na konkrétní zdrojový kód, která by byla stejná, jako reakce serveru na původní kód. I přes to, kdyby došlo k pozměnění kódu, pokud by byla reakce serveru stejná, šlo by o zkopírování části programu, jelikož by server mohl vykonat stejnou funkci, jako u původního kódu.²²⁵ V duchu tohoto závěru rozhodl i SDEU v rozsudku *SAS International*, kdy stanovil: „V této souvislosti je důležité uvést, že kdyby si třetí osoba opatřila část zdrojového nebo strojového kódu, která se vztahuje k programovacímu jazyku nebo k formátu datových souborů užívaných počítačovým programem, a kdyby s pomocí tohoto kódu vytvořila podobné prvky ve svém vlastním počítačovém programu, mohlo by toto jednání představovat rozmnožení části počítačového programu ve smyslu

²²⁴ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (čtvrtého senátu) ze dne 16. července 2009 ve věci C - 5/08: *Infopaq International A/S v. Danske Dagblades Forening*. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2009, Celex: 62008CA0005, 2008/C 064/41, bod 38.

²²⁵ WESTON, Sally. Software interfaces - stuck in the middle: the relationship between the law and software interfaces in regulating and encouraging interoperability. *International Review of Intellectual Property and Competition Law*. 2012, roč. 43, č. 4, s. 427-450, str. 6.

čl. 4 písm. a) směrnice 91/250²²⁶. V tomto stanovisku se SDEU vyjadřoval k vytvořenému jazyku SAS a ke specifickým datovým souborům, kdy tedy uvádí, že pokud by došlo k použití zdrojového kódu nebo jeho části za účelem vytvoření podobných prvků v jiném programu, mohlo by jít o rozmnožování samotného původního programu nebo jeho části ve smyslu směrnice o programech. Zde je aplikace nálezu *Infopaq* ještě významnější, kdy je jisté, že za vyjádření programu nebo jeho části je nutné považovat zdrojový kód, jehož zkopírováním dojde ke zkopírování konkrétních prvků původního programu. Za prvky v tomto smyslu, pokud budeme předpokládat konzistentní názvosloví SDEU, je konkrétní funkce dostupná uživateli v GUI CMS²²⁷ a proto docházím k závěru, že za prvek lze považovat konkrétní funkci běžně dostupnou provozovateli. Pokud by tedy bylo kopií kódu dosaženo funkce jiné, nespĺňoval by poté nároky nálezu *Infopaq* a nešlo by o porušení práv autora k programu.

Pokud by zdrojový kód zkopírován nebyl, ovšem autor CMS by se pouze inspiroval kódem použitým v jiném CMS, záleželo by opět na tom, nakolik kvalitativně nový kód obohatil, nebo do jaké míry, opět z kvalitativního hlediska, se inspiroval.

Vzhledem ke všem zmíněným argumentům je třeba dané podmínky zjednodušit tak, aby je bylo možné použít při obecné aplikaci, tedy pokud dojde ke zkopírování kódu, pak kdo kód zkopíroval, nezasahuje do autorova výlučného práva rozmnožovat program, pokud:

- daná osoba byla oprávněným uživatelem,
- daný kód není vlastním duševním výtvořem autora, tedy nejde o natolik signifikantní část, jejímž rozmnožením by došlo k rozmnožení CMS nebo jeho části,
- přičemž za rozmnožení CMS se považuje:

²²⁶ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 2. května 2012 ve věci c-406/10: SAS Institute Inc. proti World Programming Ltd. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2012, Celex: 62010CJ0406, ECLI: ECLI:EU:C:2012:259, bod 43.

²²⁷ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 2. května 2012 ve věci c-406/10: SAS Institute Inc. proti World Programming Ltd. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2012, Celex: 62010CJ0406, ECLI: ECLI:EU:C:2012:259, bod 38.

- duplikace prvků CMS ve smyslu duplikace kódu, který vyvolává konkrétní funkce serveru a umožňuje CMS plnit totožnou funkci, jako funkce v původním CMS, a
- daná funkce CMS je dostupná oprávněnému uživateli skrz GUI CMS.

Ve všech ostatních případech užití konkrétní části zdrojového kódu se zřejmě bude jednat o porušení výlučného práva autora na rozmnožování počítačového programu nebo jeho části.

Kopírování kódu ale nelze vnímat pouze izolovaně, stejně tak nelze izolovaně vnímat použití programovacího jazyka a datové struktury nebo souborů programu. SDEU několikrát zdůraznil, že pokud jsou dané prvky programu vzaty v úvahu samostatně, nezakládají vznik ochrany, jelikož nejsou vyjádřením programu jako takového, ovšem to vždy za předpokladu, že tomu, kdo tyto prvky použil, nebyl znám samotný zdrojový kód programu. Pokud by byl vytvořen konkurenční CMS na základě jiného CMS, přičemž by bylo evidentní, že určitá jeho část vznikla pouhým zkopírováním části jiného CMS, může stále jít o porušení výlučného práva autora na rozmnožování programu, jelikož pokud jsou jednotlivé prvky vzaty samostatně, nemusí být vyjádřením programu nebo jeho části, ovšem pokud se v konkurenčním CMS bude daných stejných prvků vyskytovat více, pak dojde ke kumulaci jednotlivých prvků a tím i kumulaci jednotlivých podobností s původním CMS, a půjde o rozmnožení části programu, pokud bude možné právě souhrn těchto prvků označit za autorův vlastní duševní výtvar. Tedy konkrétně pokud dojde k využití datové struktury, stejného programovacího jazyka, zkopírování části kódu, použití stejného formátu souborů a tím bude z jednoho CMS do druhého replikována konkrétní funkce, půjde jistě o rozšíření části programu, byť pokud budeme uvažovat využití daných prvků samostatně, pak ty samy izolovaně nemusí být vyjádřením programu ani jeho části.

3.3.6.3. Ochrana hospodářské soutěže

Mírně odlišná situace může nastat, jakmile vezmeme v úvahu ochranu hospodářské soutěže, respektive snahu institucí EU o zamezení vzniku nebo omezení již vniklého monopolního postavení v rámci určitého trhu. Pokud by konkrétní CMS mělo natolik výsadní postavení na trhu s CMS, zřejmě by autor musel umožnit i širší prozkoumání svého zdrojového kódu, byť oprávněným uživatelům, přesto potencionálním konkurentům v oboru a tím jim umožnit vytvoření programu, kterým by mu mohli potencionálně konkurovat.²²⁸ V podstatě stejná situace nastala v případě *Microsoft*,²²⁹ kdy tato zámožská společnost musela zveřejnit kód, který používala pro rozhraní svého multimediálního přehrávače svým přímým konkurentům za účelem, aby tito konkurenti mohli vytvořit konkurenční program, který ve své podstatě duplikuje funkce původního přehrávače. Tato hypotetická situace v oblasti CMS zřejmě prakticky nastat nemůže, jelikož na relevantním trhu existují stovky, ne-li tisíce jednotlivých CMS, přesto je vhodné její možný vznik přinejmenším notifikovat. Může ovšem nastat situace, kdy někdo pojmenuje svůj CMS stejně, jako již jiný existující nebo použije stejné GUI CMS, jako jiný CMS. Zde autorský zákon v ust. § 45 stanoví: „*Do práva autorského neoprávněně zasahuje též ten, kdo pro své dílo používá názvu nebo vnější úpravy již použitých po právu jiným autorem pro dílo téhož druhu, jestliže by to mohlo vyvolat nebezpečí záměny obou děl, pokud nevyplývá z povahy díla nebo jeho určení jinak.*“ Je tedy zřejmé, že takovým užitím by došlo k porušení práv autora původního CMS. Zároveň by mohlo dojít k naplnění nekalosoutěžního jednání v podobě parazitování na pověsti nebo klamavého označení.

Přestože se následující problematika netýká ani tak počítačových programů, a ve své podstatě ani webových prezentací, spíše jako klamavé reklamy, přesto jde o obsah zdrojového kódu a je třeba ji zde zmínit. Metatagy jsou částí zdrojového kódu,

²²⁸ WESTON, Sally. Software interfaces - stuck in the middle: the relationship between the law and software interfaces in regulating and encouraging interoperability. *International Review of Intellectual Property and Competition Law*. 2012, roč. 43, č. 4, s. 427-450.

²²⁹ Evropská unie. Rozsudek Soudu prvního stupně (velkého senátu) ze dne 17. září 2007 ve věci T-201/04: Microsoft Corp. proti Komisi Evropských společenství. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2007, Celex: 62004TJ0201, II-03601.

kteře jsou umístěny v domovské stránce webové prezentace, indexu, která se zobrazí návštěvníkovi po zadání doménového jména. Tyto metatagy využívají webové vyhledávače, jako je google.cz, yahoo.com nebo například seznam.cz k tomu, aby filtrovaly výsledky podle zadaných kritérií. Tedy osoba zadá do textového pole kritéria pro vyhledávání, a vyhledávač, mimo jiné na základě metatagů, vytvoří seznam výsledků podle relevance k zadanému kritériu. SDEU byl v nálezu *Belgian Electronic*²³⁰ požádán o stanovisko, jestli lze metatagy považovat za reklamu ve smyslu směrnice o klamavé a srovnávací reklamě²³¹ a tudíž, je-li uvedení stejných metatagů, jako jsou metatagy na webu konkurence, ve vlastním webu za účelem propagace vlastních produktů, klamavou reklamou ve smyslu unijního práva.²³² SDEU v tomto smyslu jasně uzavřel, že: „...je v tomto ohledu irelevantní, že metatagy zůstávají pro uživatele internetu neviditelné a že jejich přímým adresátem není tento uživatel, nýbrž vyhledávač. V této souvislosti je třeba konstatovat, že podle uvedených ustanovení zahrnuje pojem „reklama“ výslovně každé předvedení, takže zahrnuje i nepřímé formy sdělení, a fortiori pokud tyto nepřímé formy sdělení mohou ovlivnit ekonomické chování spotřebitelů, a dotknout se tak konkurenta, na jehož firmu nebo výrobky metatagy odkazují. Není ani pochyb o tom, že takové používání metatagů představuje reklamní strategii v tom, že jejím cílem je pobídnout uživatele internetu k tomu, aby navštívili stránku osoby používající metatagy a zajímali se o její výrobky nebo služby.“²³³ SDEU tudíž vnímá metatagy za formu reklamy, a jako takové nesmí být klamavé. Proto uvedení metatagů, které bezprostředně souvisejí s konkurencí, za účelem propagace své prezentace nebo optimalizace kódu za účelem zvýšení návštěvnosti konkrétních stránek,

²³⁰ Evropská unie. Rozsudek soudního dvora (třetího senátu) ze dne 11. července 2013 ve věci C-657/11: *Belgian Electronic Sorting Technology NV proti Bertovi Peelaersovi, Visys NV*. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2013, Celex: 62011CJ0657, ECLI:EU:C:2013:516.

²³¹ Evropská unie. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/114/ES ze dne 12. prosince 2006 o klamavé a srovnávací reklamě. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 2006, L 376/21.

²³² Evropská unie. Směrnice Rady ze dne 10. září 1984 o sblížení právních a správních předpisů členských států týkajících se klamavé reklamy. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 1984, L 250/17; Evropská unie. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/114/ES ze dne 12. prosince 2006 o klamavé a srovnávací reklamě. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 2006, L 376/21.

²³³ Evropská unie. Rozsudek soudního dvora (třetího senátu) ze dne 11. července 2013 ve věci C-657/11: *Belgian Electronic Sorting Technology NV proti Bertovi Peelaersovi, Visys NV*. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2013, Celex: 62011CJ0657, ECLI:EU:C:2013:516, bod 58 a 59.

je klamavou reklamou ve smyslu unijního práva a je tudíž zakázáno. I tento aspekt je tedy třeba mít na paměti při vytváření CMS a webových prezentací a vkládání metatagů do zdrojového kódu.

3.3.7. GUI CMS

Ohledně charakteru a povahy GUI ve významu k počítačovému programu obecně se vedly dlouhé debaty, a to zřejmě až do rozsudku SDEU ve věci *Bezpečnostní softwarová asociace*.²³⁴ Dle SDEU: „(40) Pokud jde konkrétně o grafické uživatelské rozhraní, jedná se o interakční rozhraní umožňující komunikaci mezi počítačovým programem a uživatelem. (41) Za těchto podmínek neumožňuje grafické uživatelské rozhraní rozmnožení tohoto počítačového programu, ale představuje pouze prvek tohoto programu, jehož prostřednictvím uživatelé využívají funkce uvedeného programu. (42) Z toho vyplývá, že toto rozhraní není formou vyjádření počítačového programu ve smyslu čl. 1 odst. 2 směrnice 91/250, a že se na něj v důsledku toho nemůže vztahovat zvláštní autorskoprávní ochrana počítačových programů podle této směrnice.“²³⁵ Tento rozsudek byl ještě pro naše právní prostředí definitivně stvrzen rozsudkem Nejvyššího správního soudu,²³⁶ tedy soudu, který se na SDEU obrátil. Je bez pochyb, že GUI CMS není vyjádřením programu a proto se na něj nevztahuje ochrana dle směrnice o programech nebo dle původní směrnice o programech. Tím se tedy stanoví, že jediným vyjádřením CMS, chráněným dle směrnice o programech, je zdrojový kód, tudíž jednotlivé webové stránky, ze kterých se CMS skládá, potažmo strojový kód. Ani jeden ze soudů však nevyloučil, že se na konkrétní GUI může vztahovat jiná ochrana, a to konkrétně dle informační směrnice.²³⁷ Přestože SDEU

²³⁴ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (třetího senátu) ve věci C-393/09 ze dne 22. prosince 2010: *Bezpečnostní softwarová asociace - Svaz softwarové ochrany proti Ministerstvo kultury*. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2010, Celex 62009CA0393, I-13971.

²³⁵ Tamtéž, bod 40-42.

²³⁶ Česká republika. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 2. 2011 sp.zn. 5 As 38/2008-288: *Bezpečnostní softwarová asociace - Svaz softwarové ochrany*. In: *Sbírka rozhodnutí Nejvyššího správního soudu*. 2011, roč. 9, č. 6, 2293.

²³⁷ Evropská unie. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 2001, Celex 32001L0029, L167/10, čl. 3 odst. 1.

připustil, že by se na GUI CMS mohlo vztahovat ustanovení článku 3 odst. 1 informační směrnice, tedy výlučné právo autora na sdělování svého díla veřejnosti, zároveň ovšem vyloučil, že by jakékoliv zpřístupnění GUI CMS, při kterém nemá uživatel/člen veřejnosti, přístup k funkcím samotného GUI CMS, respektive samotného programu, by bylo možné takové zpřístupnění považovat za sdělení programu veřejnosti ve smyslu unijního práva.²³⁸ SDEU ve svém výkladu k tomu, jestli je GUI hodno ochrany však pokračoval dále, a uvedl následující: „(48) V rámci svého posouzení musí vnitrostátní soud přihlížet zejména k uspořádání nebo zvláštní konfiguraci veškerých složek, které jsou součástí grafického uživatelského rozhraní, za účelem určení, které z nich splňují kritérium originality. K tomu je třeba uvést, že toto kritérium nemůže být splněno v případě těch složek grafického uživatelského rozhraní, které se vyznačují pouze svou technickou funkcí. (49) Generální advokát v bodech 75 a 76²³⁹ svého stanoviska totiž uvádí, že pokud je vyjádření uvedených složek dáno jejich technickou funkcí, není kritérium originality splněno, neboť jednotlivé způsoby provedení myšlenky jsou tak omezené, že daná myšlenka i dané vyjádření jsou zaměnitelné. (50) V takové situaci by složky grafického uživatelského rozhraní autorovi neumožňovaly vyjádřit jeho tvůrčího ducha originálně a dospět k výsledku, který by byl vlastním duševním výtvorem tohoto

²³⁸ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (třetího senátu) ve věci C-393/09 ze dne 22. prosince 2010: Bezpečnostní softwarová asociace - Svaz softwarové ochrany proti Ministerstvu kultury. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2010, Celex 62009CA0393, I-13971, bod 57.

²³⁹ „75. Obtíže při určení, zda je grafické uživatelské rozhraní původní, spočívají ve skutečnosti, že většina prvků, z nichž se skládá, má funkční účel, jelikož jsou určeny k usnadnění použití počítačového programu. Způsob vyjádření těchto prvků tudíž může být pouze omezený, jelikož - jak uvedla Komise ve svém písemném vyjádření - toto vyjádření je dáno technickou funkcí, kterou uvedené prvky plní. Tak je tomu například v případě kurzoru, který se pohybuje po obrazovce a který je zaměřen na příkazové tlačítko za účelem jeho spuštění, nebo také v případě rozbalující se lišty nabídky, která se objeví, je-li otevřen textový soubor.

76. Jeví se mi, že v takových případech není kritérium původní povahy splněno, neboť jednotlivé způsoby provedení myšlenky jsou tak omezené, že daná myšlenka i dané vyjádření jsou zaměnitelné. Kdyby taková možnost existovala, byl by v jejím důsledku přiznán monopol některým společnostem na trhu počítačových programů, který by tak byl značnou brzdou tvůrčí a inovační činnosti na tomto trhu, což by bylo v rozporu s cílem směrnice 2001/29.“ - Evropská unie. Stanovisko generálního advokáta Yvese Bota ze dne 14. října 2010 ve věci C-393/09: Bezpečnostní softwarová asociace - Svaz softwarové ochrany proti Ministerstvu kultury. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2010, Celex: 62009CC0393, I-13971.

autora.²⁴⁰ SDEU tímto vyjádřil svou domněnku, že pouze takové části GUI CMS, které jsou originální, tedy jsou jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora (Ust. § 2. odst. 1. autorského zákona, jelikož původnost ve smyslu § 2 odst. 2 autorského zákona lze aplikovat pouze na programy), jsou hodné ochrany podle informační směrnice. Výslovně také stanovil, že ty části GUI CMS, které se vyznačují pouze svou technickou funkcí, nejsou originální - jedinečné a nejsou tudíž chráněny vůbec. Pod takovou část GUI CMS, tedy, která má ve své podstatě ryze technickou funkci, lze beze sporu zařadit CSS styly, tedy ve zdrojovém kódu napsaný soubor, který určuje, jak bude GUI CMS vypadat v tom smyslu, že určuje velikosti, polí, odkazů, tabulek, reakce na přejetí myši, kde bude umístěno menu a celkově stanoví komplexní vzhled, jaký bude GUI CMS mít. Jedním z technických a tudíž nechráněných prvků zřejmě budou i efekty, které GUI CMS vykazuje při reakci na kliknutí nebo přejetí myši. Celkově GUI CMS má spíše charakter spojení ryze funkčních prvků, umožňujících administrátorovi web ovládat a proto nepůjde o díla chráněná podle informační směrnice.²⁴¹ Chráněny zřejmě budou pouze grafické prvky, které budou originální - jedinečné, například grafická díla (logo CMS), či specifické grafické prvky (speciální ikony tlačítek a podobné). Tím samozřejmě nejsou dotčena práva vyplývající z průmyslového vlastnictví.²⁴²

3.3.8. Patenty a CMS

Patentový zákon umožňuje na základě ustanovení § 3 odst. 1 patentovat „vynálezy, které jsou nové, jsou výsledkem vynálezecké činnosti a jsou průmyslově využitelné.“. Zároveň dle ustanovení § 3 odst. 2 písm. c) se počítačové programy, jejichž přihláška k patentu se týká pouze tohoto programu, nepovažuje za vynález, tedy je nelze patentovat. Obdobně se vyjadřuje i Evr. patentová úmluva²⁴³ a tudíž unijní

²⁴⁰ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (třetího senátu) ve věci C-393/09 ze dne 22. prosince 2010: Bezpečnostní softwarová asociace - Svaz softwarové ochrany proti Ministerstvu kultury. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2010, Celex 62009CA0393, I-13971, bod 48-50.

²⁴¹ Evropská unie. Stanovisko generálního advokáta Yvese Bota ze dne 14. října 2010 ve věci C-393/09: Bezpečnostní softwarová asociace - Svaz softwarové ochrany proti Ministerstvu kultury. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2010, Celex: 62009CC0393, I-13971, bod 75-76.

²⁴² Např. ochranné známky.

²⁴³ Česká republika. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 86/2007 Sb.m.s., kterým se nahrazují sdělení Ministerstva zahraničních věcí vyhlášená pod č. 69/2002 Sb. m. s. o přijetí

právo přistupuje k možnosti patentovat program stejně napříč členskými státy. Patentovat program lze tedy pouze v případě, kdy bude spojen s technickým vynálezem, který bude nový a bude průmyslově využitelný. Jedním z případů, kdy byl program spolu s technickým řešením patentován, je případ *Vicom*,²⁴⁴ kdy se jednalo o technický prostředek zlepšení kvality obrazu za použití programu, který daný proces řídil. Nešlo tedy o patentování programu jako takového, ovšem o patentování celkového technologického řešení, jehož součástí byl i program. Patentovat počítačový program tedy za určitých okolností lze, ovšem je to velice obtížné. Již byly odmítnuty žádosti na patentování dotykových rozhraní,²⁴⁵ specifický způsob komunikace mezi počítači, ovšem stále za využití internetu²⁴⁶ a další. Závěrem tedy je, že CMS patentovat lze, ovšem pouze pokud je výsledkem vynálezecké činnosti, vytváří technologicky nové řešení, přičemž takové řešení je hlavní složkou vynálezu, která je průmyslově využitelná, a CMS tvoří pouze její součást.²⁴⁷ U programů postačí, je-li takové technické řešení i mimo samotný počítač, tedy nemusí jít přímo o technické vylepšení počítače jako takového. V rámci CMS je poměrně nepravděpodobné, že by mohlo dojít k patentování kterékoliv jeho části, nicméně vyloučit to nelze.

3.4. Vzhled stránek pro koncového uživatele

GUI, tedy vzhled veřejné části webové prezentace, je ve své podstatě tou nejdůležitější částí pro kohokoliv, kdo ji provozuje. Přestože ve své podstatě jde pouze o velmi malou část prezentace, je tou nejdůležitější z hlediska ekonomického. Jak bylo

Úmluvy o udělování evropských patentů (Evropská patentová úmluva), č. 4/2006 Sb. m. s. a č. 6/2006 Sb. m. s. o přijetí změn a doplňků Úmluvy o udělování evropských patentů (Evropské patentové úmluvy). In: *Sbírka mezinárodních smluv*. 2007, Částka 48, článek 52.

²⁴⁴ Evropská unie. Rozhodnutí Evropského patentového úřadu ze dne 15. července 1986 ve věci T 0208/84: *Vicom*. In: *Sbírka rozhodnutí*. 1986, ECLI:EP:BA:1986:T020884.19860715; Evropská unie. Rozhodnutí Evropského patentového úřadu ze dne 6. října 1988 ve věci T 0006/83: *IBM/Data Processor Network*. In: *Sbírka rozhodnutí*. 1988, ECLI:EP:BA:1988:T000683.19881006.

²⁴⁵ Velká Británie. *HTC Europe Co Ltd v Apple Inc* ze dne 3. května 2013. In: *[2013] EWCA Civ 451*. 2013.

²⁴⁶ Velká Británie. *Lantana Ltd v Comptroller-General of Patents, Designs and Trade Marks* ze dne 13. listopadu 2014. In: *[2014] EWCA Civ 1463*. 2014.

²⁴⁷ STRATH, Janet. Technically unpatentable: invention fails to bring more to the party than the software alone. *Computer and Telecommunications Law Review*. 2015, roč. 21, č. 2, s. 21-23, strana 22.

SDEU stanoveno,²⁴⁸ GUI CMS není vyjádřením počítačového programu. Ke GUI webové prezentace se však nevyjádřil.

3.4.1. GUI

Vzhledem k tomu, že GUI má stejnou povahu, jako GUI CMS, tedy je pouze funkčním prostředkem, jehož prostřednictvím návštěvník prezentaci ovládá a přistupuje k jejímu viditelnému obsahu, pak lze mít za to, že jak GUI CMS, tak GUI jsou v právním posouzení vzájemně zaměnitelné a proto se na GUI bude vztahovat vše dříve uvedené o GUI CMS. U GUI tedy lze za chráněné považovat pouze ty jeho části, které jsou originální ve smyslu, že jsou jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora a nepředstavují pouze technický aspekt, technické řešení spojení GUI se CMS. U GUI je ovšem podstatně větší pravděpodobnost, že jednotlivé jeho části budou samostatně chráněnými autorskými díly dle informační směrnice a autorského zákona, jelikož jde ve své podstatě o grafiku, obrázek, vytvořený grafikem, přičemž GUI jako takové již neslouží pouze k ovládání CMS, nýbrž slouží i jako určitý nositel značky konkrétní prezentace, nositel mnoha znaků, které mohou být pro webovou prezentaci naprosto signifikantní, jako například logo webové prezentace, úvodní grafiku, grafiku v zápatí a podobně. Stavebním kamenem, ve své podstatě mapou toho, jak budou na obrazovce návštěvníka jednotlivé prvky zobrazeny, je CSS styl GUI. Tyto CSS styly je však nutné považovat pouze za technické řešení, jelikož napojují grafiku samotnou na CMS a tím tvoří technickou součást, která umožňuje vznik finálního vzhledu. Tyto styly tedy nebudou chráněny ve smyslu práva autorského, jelikož nejde ani o grafické dílo, ani o vyjádření programu. Tento závěr, ke kterému je však nevyhnutelné dojít, je velmi nevhodným, jelikož GUI jako celek, který je právě CSS styly vytvářen, je podstatnou částí prezentace, tvoří její pověst a spolu s doménovým jménem a návštěvností i její tržní hodnotu.

²⁴⁸ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (třetího senátu) ve věci C-393/09 ze dne 22. prosince 2010: Bezpečnostní softwarová asociace - Svaz softwarové ochrany proti Ministerstvo kultury. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2010, Celex 62009CA0393, I-13971.

Jak SDEU také rozvinul ve svém nálezu *Bezpečnostní asociace*²⁴⁹ televizní vysílání GUI nelze považovat za sdělování GUI veřejnosti, jelikož daná veřejnost, již je dané GUI tímto zprostředkováno, nemůže s GUI nakládat, nemůže jej ovládat a nemůže využívat jeho funkce. Toto rozhodnutí je poněkud překvapivé, kdy určitým způsobem popírá to, že GUI je také grafikou, uměleckým dílem *sui generis*, a jeho sdělení veřejnosti jeho vysíláním veřejnosti, která nebyla zamýšlenou veřejností ve chvíli, kdy autor dílo zveřejnil, by mělo být považováno za sdělování díla „nové veřejnosti“²⁵⁰ ve smyslu unijního práva a tedy o stejný případ, jako *SGAE v Rafael Hoteles*²⁵¹ nebo *OSA*.²⁵² SDEU ve věci ovšem dospěl k odlišnému názoru a jeho rozhodnutí je třeba v tomto ohledu respektovat.

GUI se, jak bylo již v této práci uvedeno, nahrává do cache paměti počítače návštěvníka a do paměti prohlížeče, kdy se zde uloží v podstatě finální vzhled každé jednotlivé stránky webové prezentace, tedy jak GUI, tak viditelný obsah - obsah databáze. SDEU byla v této souvislosti položena otázka, jestli lze takovéto uložení GUI a obsahu databáze do cache paměti počítače návštěvníka považovat za rozmnožování webové prezentace, a zda-li je k takovému nakládání třeba souhlasu autora, a nebo zda-li se jedná o výjimku dle článku 5 odst. 1 písm. b) informační směrnice.²⁵³ Předkládající soud (Supreme Court of the United Kingdom) ve své předběžné otázce

²⁴⁹ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (třetího senátu) ve věci C-393/09 ze dne 22. prosince 2010: *Bezpečnostní softwarová asociace - Svaz softwarové ochrany proti Ministerstvo kultury*. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2010, Celex 62009CA0393, I-13971.

²⁵⁰ „...tedy veřejnosti, kterou autoři chráněných děl nebrali v potaz při udělování povolení k jejich užití sdělováním původní veřejnosti.“ - Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 4. října 2011 ve věci C-403/08: *Football Association Premier League Ltd a další proti QC Leisure a další*. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2011, Celex: 62008CJ0403, I-09083; *Guide to the Berne convention for the protection of literary and artistic works (Paris act, 1971)*. Geneva: World Intellectual Property Organization, 1978, 229 p. ISBN 92-805-0002-3.

²⁵¹ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (třetího senátu) ve věci C-306/05 ze dne 7. prosince 2006: *Sociedad General de Autores y Editores de España (SGAE) proti Rafael Hoteles SA*. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2006, Celex 62005CJ0306, I-11519.

²⁵² Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (čtvrtého senátu) ze dne 27. února 2014 ve věci C-351/12: *OSA - Ochraný svaz autorský pro práva k dílům hudebním o.s. proti Léčebné lázně Mariánské Lázně a.s.* In: *Sbírka rozhodnutí*. 2014, Celex: 62012CJ0351, ECLI: ECLI:EU:C:2014:110.

²⁵³ Tomuto ustanovení informační směrnice odpovídá v této souvislosti ust. § 38a autorského zákona.

vyjádřil velmi dobrý popis toho, k čemu cache paměť slouží, když uvedl: „že kopie na obrazovce je podstatnou součástí technologického procesu, bez něhož nelze internetovou stránku prohlížet, a na obrazovce zůstává do doby, než uživatel internetu opustí příslušnou stránku. Existence internetové vyrovnávací paměti je příznačná pro současné technologie internetového prohlížení a internet by bez ní nebyl s to pojmout stávající objem online datových přenosů a nemohl by správně fungovat. Vytváření kopií na obrazovce a ve vyrovnávací paměti je tak nezbytné ke správnému a účinnému fungování technologických procesů zapojených do prohlížení internetu.“²⁵⁴ SDEU pak ve svém rozsudku jasně potvrdil, že „článek 5 směrnice 2001/29 musí být vykládán v tom smyslu, že kopie na obrazovce a ve vyrovnávací paměti vytvořené koncovým uživatelem při prohlížení internetové stránky splňují podmínky, podle nichž musí být tyto kopie dočasné, musí být krátkodobé nebo akcesorické a musí tvořit nedílnou a podstatnou část technologického procesu, jakož i podmínky stanovené v čl. 5 odst. 5 této směrnice, a mohou být tedy vytvářeny bez svolení nositelů autorských práv.“²⁵⁵ SDEU tím tedy potvrdil, že stažení kopie GUI, viditelného obsahu a části webu do cache paměti prohlížeče a tím do cache paměti počítače návštěvníka je sice pořízením rozmnoženiny, ovšem pouze dočasné, která má technický ráz a je nezbytná k řádnému fungování webové prezentace, přičemž rovněž (ust. § 29 odst. 1 autorského zákona) naplňuje tříbodový test, a tudíž se na tento případ vztahují výjimky z výlučných práv autorů dle článku 5 informační směrnice. Dané rozhodnutí SDEU se vztahuje i na viditelný obsah.²⁵⁶

Ty části GUI, které jsou pouze technickým výsledkem a jsou pouze řešením, umožňujícím návštěvníkovi webovou prezentaci užívat, nejsou chráněna podle informační směrnice a tudíž ani dle autorského zákona, jelikož nejsou originální, nýbrž naopak jsou výsledkem technického řešení. Tak tudíž není chráněn celý vzhled GUI

²⁵⁴ Evropská unie. Rozsudek soudního dvora (čtvrtého senátu) ve věci C-360/13 ze dne 5. června 2014: PRCA vs NLA. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2014, Celex 62013CJ0360, ECLI:EU:C:2014:1195, bod 16.

²⁵⁵ Tamtéž, bod 63.

²⁵⁶ HART, Michael. The legality of internet browsing in the digital age. *European Intellectual Property Review*. 2014, roč. 36, č. 10, s. 630-639.

jako takový, ale pouze ty části, které originální jsou. Pokud tedy dojde k napodobení GUI, přičemž v napodobenině nebudou užity chráněné prvky, ale pouze celkový „*look and feel*“, tedy vzhled a pocit, jaký má návštěvník při návštěvě webové prezentace, nemůže být tento akt postihnuteľný dle práva autorského na základě ust. § 45 autorského zákona, jelikož takové prvky nejsou autorským dílem. Pro aplikaci daného ustanovení by muselo dojít k napodobení vnější úpravy některé z chráněných částí prezentace. Účinnější se v tomto ohledu tedy jeví využití práva nekalé soutěže, konkrétně vyvolání nebezpečí záměny a klamavé reklamy. Pro naplnění těchto požadavků však musí být naplněny požadavky existence hospodářské soutěže mezi oběma webovými prezentacemi.²⁵⁷

3.4.1.1. Cookies

Jak bylo předesláno dříve v této práci, GUI je také nositelem hned několika důležitých částí, které, v závislosti na podmínkách, musí obsahovat. Podle většiny licencí k CMS musí obsahovat označení autora nebo zdroje licence k CMS. Také by mělo jasně vyznačit, jaký právní režim se na webovou prezentaci a její viditelný obsah vztahuje, jestli jsou všechna autorská práva vyhrazena autorům viditelného obsahu nebo provozovateli, nebo jestli se na obsah vztahuje například licence Creative Commons (licence je popsána dále v textu této práce). Co ovšem musí povinně obsahovat GUI všech webových prezentací, je upozornění na používání cookies a to na základě směrnice o el. komunikacích a jejího článku 5 odst. 3,²⁵⁸ respektive jejího pozměněného znění novelou.²⁵⁹ Cookies jsou malé soubory, které se ukládají v počítači na dobu, která

²⁵⁷ Česká republika. Zákon č. 89/2012 Sb. ze dne 3. února 2012, občanský zákoník. In: *Sbírka zákonů*. 2012, Částka 33, ust. § 2976.

²⁵⁸ Evropská unie. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES ze dne 12. července 2002 o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací: Směrnice o soukromí a elektronických komunikacích. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 2002, Celex: 32002L0058, L 201.

²⁵⁹ Evropská unie. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/136/ES ze dne 25. listopadu 2009 kterou se mění směrnice 2002/22/ES o univerzální službě a právech uživatelů týkajících se sítí a služeb elektronických komunikací, směrnice 2002/58/ES o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací a nařízení (ES) č. 2006/2004 o spolupráci mezi vnitrostátními orgány příslušnými pro vymáhání dodržování zákonů na

je v nich stanovená nebo do doby, než je uživatel prostřednictvím svého prohlížeče vymaže. Přijímání cookies lze v prohlížeči přímo zakázat, ovšem to podle EU není dostačující. Každá webová prezentace, pokud používá cookies, musí obsahovat upozornění na jejich používání a umožnit návštěvníkovi jejich používání zakázat, respektive nepovolit. Toto upozornění nesmí být umístěno libovolně na stránce, kde by jej návštěvník musel hledat, musí být jasně viditelné. Lze to tedy charakterizovat jako opt-in systém, kdy návštěvník musí používání cookies výslovně povolit.²⁶⁰ Již úvodní stránka, index, musí obsahovat alespoň sdělení o existenci a používání cookies, upřesnit, jestli jsou to cookies daného webu nebo třetí strany a zobrazit odkaz na detailnější informace o využívání cookies na dané prezentaci. Detailnější informace o využívání cookies musí obsahovat poučení o charakteru a účelu cookies, seznam cookies, které prezentace používá a k čemu je používá a způsob toho, jak jejich používání zabránit. Pokud veškeré tyto informace na webové prezentaci uvedeny nebudou, vystavuje se provozovatel pokutě, přičemž první případy postihů za nedodržení povinností týkajících se cookies již byly uloženy například ve Španělsku a pro odbornou veřejnost znamenaly překvapení, jelikož byly uloženy poměrně malým soukromníkům, čímž tamější úřady daly najevo, že povinné informace o používání cookies budou striktně vymáhat.²⁶¹ Mnoho webových prezentací proto cookies přestalo úplně používat.

3.4.1.2. Templaty

V oblasti webů se templatem rozumí GUI, které je vytvořeno samostatně na již existující CMS, které umožňuje provozovateli libovolně GUI měnit.. Moderní CMS jsou uzpůsobeny k velice jednoduchému způsobu změny GUI, tedy struktura webu

ochranu zájmů spotřebitele. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 2009, Celex: 32009L0136, L 337.

²⁶⁰ PAVLÁT, David. Cookies: přechod z principu opt-out na opt-in. In: *Úřad pro ochranu osobních údajů* [online]. 2012 [cit. 2015-04-07]. Dostupné z: https://www.uoou.cz/vismo/zobraz_dok.asp?id_org=200144&id_ktg=1853&n=cookies-prechod-z-principu-opt-out-na-opt-in&query=cookies

²⁶¹ BURGOS, Luis M. Vincente. První postihy za nedodržování zákona o cookies. In: *Www.volawyers.com* [online]. 2015 [cit. 2015-04-07]. Dostupné z: <http://www.volawyers.com/cs/prvni-postihy-za-nedodrzovani-zakona-o-cookies/>

zůstává stejná, mění se pouze CSS styly a samotné GUI. U CMS s veřejnými licencemi jsou templaty běžně používané a každý CMS má vlastní internetový obchod, kde tyto templaty prodává. Jak bylo již vyloženo GUI ani CSS styly nejsou vyjádřením programu. Pro vytvoření templaty je třeba vytvoření CSS stylů a to znamená, že ty musí být vytvořeny na míru konkrétnímu CMS. Autorovi templaty tedy musí být přístupný buď zdrojový kód CMS, dokumentace k CMS nebo CSS styly předchozího GUI. Vzhledem k tomu, že nejde o programy, nelze na ně vztáhnout výjimky článku 5 směrnice o programech (ust. § 66 odst. 1 písm. e) autorského zákona) týkající se interoperability jiného programu. Při jejich vytváření, tedy pokud bude jejich tvůrce vycházet z dokumentace k CMS, nedojde nijak k porušení práv autora CMS. Stejně tak nepůjde o porušení práv autora u zkoumání původních CSS stylů, jelikož ty jako takové rovněž nejsou vyjádřením programu, a ani nejsou chráněny podle informační směrnice, a jsou pouze technickým prostředkem propojení GUI a CMS. Problém může nastat v případě přístupu ke kódu CMS a jeho případné změny za účelem implementace nového GUI. Jakékoliv zásahy do zdrojového kódu nejsou žádoucí, a jakékoliv omezení rozsahu práv autora je vždy třeba vykládat restriktivně a v souladu s tříbodovým testem dle Bernské úmluvy.²⁶² Aplikace bezúplatných licencí ve smyslu ust. § 66 odst. 1 písm. b) autorského zákona, pokud nebude její aplikace vyloučena, nebo ve smyslu ust. § 66 odst. 1 písm. d) pokud se děje při takovém provozu webu, k němuž je uživatel oprávněn, ovšem to vše pouze v případě, že takový zásah provede sám oprávněný uživatel. Je však jisté, že bez odborných znalostí toho oprávněný uživatel nebude schopen. Pokud je k zavedení nového GUI třeba odborného zásahu třetí strany a dané

²⁶² Česká republika. Zákon č. 121/2000 ze dne 7. dubna 2000 o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). In: *Sbírka zákonů*. Česká republika, 2000, Částka 36, § 29 odst. 1, Evropská unie. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 2001, Celex 32001L0029, L167/10, čl. 5 odst.5.

třetí straně je tak zpřístupněn zdrojový kód, již by šlo o zásah do výlučných práv autora a takové nakládání se CMS a GUI by bylo možné považovat za protiprávní.²⁶³

Ohled je třeba brát i na povahu GUI jako takového, tedy dle své povahy je grafikou, obrázkem a jeho nepoužívání by mohlo být v rozporu s licencí. Význam licence ke konkrétním CMS a celkové podmínky, za kterých konkrétní webová prezentace vznikala je veliká. Navíc licence mohou stanovit rozdílné podmínky od zákonných ustanovení (ust. § 66 odst. 1 písm. b) autorského zákona umožňuje smluvním stranám jeho aplikaci vyloučit), a proto je třeba každou podobnou situaci posuzovat jednotlivě na základě podmínek konkrétního případu.

3.4.2. Viditelný obsah

Viditelný obsah, tedy jednotlivé články, obrázky a podobné jsou tou podstatnou částí webové prezentace, která je tím, co přitahuje návštěvníky. Viditelný obsah je ve své podstatě obsahem databáze, na kterou je napojen CMS. Každý článek umístěný na prezentaci je svébytným autorským dílem autora, který jej napsal a vytvořil, pokud samozřejmě splňuje všechny podmínky dané zákonem, včetně podmínky originality ve smyslu jedinečnosti.²⁶⁴ Jde o dílo literární, slovesné a jeho autorovi náleží veškerá autorská práva, včetně práva dílo užít. V souladu s rozhodnutími SDEU²⁶⁵ se jedná o autorské dílo, které je sdělováno veřejnosti způsobem, že „*kdokoli může mít k němu přístup na místě a v čase podle své vlastní volby zejména počítačovou nebo obdobnou síť.*“²⁶⁶ V praxi tak může nastat několik situací, a to:

²⁶³ Evropská unie. Rozsudek Tribunálu (třetího senátu) ze dne 16. prosince 2010 ve věci T-19/07: Systran SA a Systran Luxembourg SA proti Evropské komisi. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2010, Celex: 62007TJ0019, II-06083.

²⁶⁴ Česká republika. Zákon č. 121/2000 ze dne 7. dubna 2000 o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). In: *Sbírka zákonů*. Česká republika, 2000, Částka 36, ust. §2 odst. 1.

²⁶⁵ Viz rozhodnutí zmíněná dále v této kapitole.

²⁶⁶ Česká republika. Zákon č. 121/2000 ze dne 7. dubna 2000 o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). In: *Sbírka zákonů*. Česká republika, 2000, Částka 36, ust. § 18 odst. 2.

- autor článku napsal daný článek pro konkrétní webovou prezentaci, jejíž provozovatel má s autorem uzavřenu smlouvu o dílo, potažmo licenční smlouvu,
- autor článku napsal konkrétní článek a umístil jej sám na webovou prezentaci, která využívá podmínek veřejné licence nebo společných podmínek pro veškerý obsah, který je na dané prezentaci jeho uživateli umístěn a proto bude daný článek/příspěvek od okamžiku jeho zveřejnění podléhat ustanovením této veřejné licence (společných licenčních podmínek),
- autor konkrétního článku umístil článek na prezentaci nebo jej zde umístil provozovatel, přičemž autor udělil provozovateli nevýhradní licenci článek zveřejnit, ovšem v ostatních případech vykonává majetková práva autor sám.

První případ je obvyklý u online mutací tištěných časopisů nebo u odborných online médií, kdy mezi autorem a provozovatelem existuje smluvní vztah, přičemž ten se řídí podmínkami dohodnutými individuálně mezi stranami. Takové webové prezentace často obsahují jednoduchá vyjádření k ochraně autorských práv s tím, že právo na užití díla sdělováním veřejnosti náleží výhradně provozovateli.

Druhá skupina případů funguje tak, že webová prezentace často umožňuje neomezenému počtu uživatelů vkládat jakýkoliv obsah (webové prezentace s uživatelsky vkládaným obsahem) na prezentaci s tím, že jej tímto sdělují veřejnosti, přičemž každý takový uživatel může takto činit pouze po projevení souhlasu se smluvními podmínkami dané webové prezentace. Ty obvykle obsahují ustanovení, že autor uděluje provozovateli nevýhradní licenci ke všem způsobům užití autorem vytvořeného díla. Právě tohoto systému využívají například sociální sítě jako Facebook, Twitter, Pinterest nebo Instagram.

V posledním případě, kdy prezentace funguje pouze jako médium, kde je autorské dílo pouze sděleno veřejnosti a provozovatel k němu nemá žádná jiná práva, zůstávají veškerá práva v rukou autora konkrétního příspěvku.

Všechny výše uvedené případy se liší zejména v tom, kdo bude v případě porušení práv autora (osobnostních či majetkových) aktivně legitimován ke vstupu do autorskoprávního sporu.

3.4.2.1. Sdílení obsahu

Otázkou je, za jakých okolností dochází k porušování práv autora/vykonavatele při různých operacích běžně prováděných v rámci www. Jedním z nejčastějších způsobů šíření obsahu webových prezentací třetích osob je jejich sdílení prostřednictvím linku. Existuje několik druhů linků. Kotva, tedy odkaz, který po kliknutí na něj vyvolá předem definovanou část stejné webové stránky. Jedná se tedy de facto pouze o přemístění z jedné části stejného obsahu do jeho jiné části v rámci stejné webové stránky. Zde nedochází k žádným operacím s obsahem samotným a návštěvník zůstává stále na stejném viditelném obsahu. Další link je hyperlink, tedy odkaz, který poté, co na něj konkrétní osoba klikne kurzorem myši, přesměruje danou osobu na jinou webovou prezentaci nebo na odlišný viditelný obsah stejné webové prezentace. Dalším druhem linků jsou embedded linky, jež umožňují zobrazit viditelný obsah zdrojové webové prezentace v cílové webové prezentaci tak, že návštěvník cílové prezentace tento obsah vnímá jako obsah dané cílové prezentace.

Hypertextovými linky se SDEU zabýval v nálezu ve věci *Svensson*.²⁶⁷ SDEU uzavřel, že sdílení obsahu jiné webové stránky prostřednictvím hyperlinku není sdělováním díla veřejnosti ve smyslu čl. 3 odst. 1 informační směrnice, pokud se jedná o sdílení odkazu na webovou stránku, která je veřejnosti jinak běžně dostupná. To je klíčové pro samotné posouzení, tedy pokud by stránka, na kterou je odkazováno, nebyla veřejně dostupná na zdrojové prezentaci, tedy byla by dostupná pouze po přihlášení se k neveřejné části prezentace nebo jakýmkoliv jiným způsobem omezena ve zobrazování se všem návštěvníkům zdrojové prezentace, přičemž odkaz by umožňoval obejít prostředků bránících jejímu zobrazování, jednalo by se o sdělování nové veřejnosti a

²⁶⁷ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (čtvrtého senátu) ze dne 13. února 2014 ve věci C-466/12: Nils Svensson a další proti Retriever Sverige AB. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2014, roč. 2014, Celex: 62012CJ0466, ECLI: ECLI:EU:C:2014:76.

tudíž o naplnění znaků článku 3 odst. 1 informační směrnice a takové sdílení obsahu by vyžadovalo svolení autora/vykonavatele práv.²⁶⁸ Tedy umístění odkazu na jinou webovou prezentaci není aktem sdělování díla veřejnosti, jde-li o odkaz na obsah běžně dostupný návštěvníkům zdrojové prezentace, a to ani v případě, že je odkazováno na dílo pořízené nelegálně. SDEU tento závěr nepřímou potvrzuje v nálezu *Stichting*,²⁶⁹ kde za osobu porušující práva autora označuje pouze osobu, která přímo pořídí rozmnoženinu díla autora nebo ji sdělí veřejnosti, přičemž tím v případě umístění odkazu na webovou prezentaci nedochází. Obdobně se k problematice staví Nejvyšší soud který uvedl: „*Zatímco v prvním případě jiná osoba než autor díla nebo další nositel práv toliko informuje o umístění díla (resp. jeho rozmnoženiny) na příslušných internetových stránkách, aniž by zpřístupnila obsah díla (resp. jeho rozmnoženiny) na vyžádání kohokoli z širší veřejnosti, a to na místě a v čase podle své vlastní volby zejména počítačovou nebo obdobnou sítí, ve druhém ze zmíněných případů je jakékoli použití metody vloženého kódu (tzv. embeddingu) přímým zpřístupněním obsahu takového díla (resp. jeho rozmnoženiny) veřejnosti.*“²⁷⁰ Nejvyšší soud tím dochází k závěru, že umístěním linku/odkazu nedochází ke sdělování samotného díla. K obdobným závěrům lze dojít i zkoumáním například německého práva, které prosté odkazování nepovažuje za sdělování veřejnosti.²⁷¹

Embedded link je však svébytným druhem linku, odkazu, který umožňuje zobrazit obsah zdrojové prezentace přímo v GUI cílové prezentace tak, že návštěvník nedokáže rozlišit, jestli se dívá na obsah přítomný přímo na cílové prezentaci, či obsah jiné prezentace, který byl tímto způsobem zobrazen. Tím ovšem může být vytvářen dojem, že daný obsah je umístěn v prezentaci, ze které je na něj odkazováno a nikoliv

²⁶⁸ Tamtéž, bod 29 a násl.

²⁶⁹ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (třetího senátu) ze dne 16. června 2011 ve věci C-462/09: *Stichting de Thuis kopie* proti *Opus Supplies Deutschland GmbH* a další. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2011, Celex: 62009CJ0462, ECLI: ECLI:EU:C:2011:397.

²⁷⁰ Česká republika. Rozhodnutí nejvyššího soudu České republiky ze dne 29. května 2013 ve věci 5 Tdo 271/2013. In: *Sbírka rozhodnutí Nejvyššího soudu*. 2013, ECLI:CZ:NS:2013:5.TDO.271.2013.1.

²⁷¹ KOHLER, Claus a Kai BURMEISTER. Copyright liability on the Internet today in Europe (Germany, France, Italy and the E.U.). *European Intellectual Property Review*. 1999, roč. 21, č. 10, s. 485-499.

v prezentaci skutečného zdroje. Podobného efektu je dosahováno pomocí *framingu*. *Framing*, tedy *frame*, neboli rámeček, je způsob zpřístupnění obsahu zdrojové prezentace a to tak, že na stránku odkazující prezentace je umístěn prostor, do kterého se přímo zobrazí obsah zdrojové prezentace. Je to tedy prostor, který umožňuje zobrazení obsahu jiné prezentace, ve stejném GUI, jako prezentace, na kterém je zobrazován. SDEU v nálezu *BestWater*²⁷² uvedl, že technika *framingu* je ve své podstatě odkazováním na dílo a není tudíž odlišným způsobem zpřístupnění díla (přirovnal ji k linku). Pokud tedy dojde ke zpřístupnění obsahu zdrojové prezentace prostřednictvím rámečku (*frame*), pak nejde o sdělování děl veřejnosti ve smyslu informační směrnice za stejných podmínek, jako sdílení obsahu formou linků.²⁷³ *Framing* je jenom jinou obdobou *embedded* linků a lze tudíž vztáhnout dané rozhodnutí SDEU i na *embedded* linky, ovšem to již neplatí u nelegálního obsahu, tedy *embedded* odkazů nebo *frame* odkazujících k viditelnému obsahu, získaném porušením práv autora nebo práva autora přímo porušující.

Právě *embedded* linky se zabýval Nejvyšší soud ve věci 8 Tdo 137/2013 kdy uvedl: „*Za neoprávněný zásah do zákonem chráněných práv ve smyslu § 270 odst. 1 tr. zákoníku lze považovat i takové jednání pachatele, který na Internetu v prostoru vyhrazeném pro své internetové stránky umístí odkazy (tzv. embedded linky) umožňující neoprávněný přístup k rozmnoženinám děl (např. filmových a televizních) umístěných na externích serverech tak, že kdokoli k nim může mít prostřednictvím takové internetové stránky přístup, aniž by k tomu měl souhlas nositelů autorských práv, a využije tzv. hostingu s možností uložení dat na serveru. V takovém případě totiž pachatel (umístěním tzv. embedded linku) umožnil přístup k rozmnoženině díla, a to jako osoba*

²⁷² Evropská unie. Usnesení Soudního dvora (devátého senátu) ze dne 21. října 2014 ve věci C-438/13: *BestWater International GmbH v. Michael Mebes, Stefan Potsch*. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2014.

²⁷³ SILVER, Ingrid a Katie AITKEN-QUACK. CJEU zooms in on framing: CJEU ruling in *BestWater International GmbH v. Michael Mebes and Stefan Potsch (C-348/13) (BestWater)* that framing content does not constitute copyright infringement. In: *Dentons* [online]. 2014, 23. 11. 2014 [cit. 2015-04-08]. Dostupné z: http://www.dentons.com/en/insights/alerts/2014/november/13/cjeu-zooms-in-on-framing?utm_source=Mondaq&utm_medium=syndication&utm_campaign=View-Original

*odlišná od osoby, která je vlastníkem této rozmnoženiny nebo jinou oprávněnou osobou, což je činnost, již je nutné považovat za porušení autorských práv k jednotlivým dílům a porušení práva na sdělování díla veřejnosti ve smyslu § 18 odst. 1, 2 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších právních předpisů.*²⁷⁴

Umístění embedded linků na nelegální obsah je tedy sdělováním děl veřejnosti, respektive sdělováním děl veřejnosti způsobem, že každý má k dílu přístup v libovolném čase dle vlastní volby, a tak porušením výlučných práv autora, přičemž taková práva autora porušuje ten, kdo pomocí embedded linků daná díla zpřístupňuje a ten, kdo je na www umístil. Autor poškozený takovým zásahem do svých práv se může domáhat na základě ustanovení § 40 autorského zákona odstranění odkazu na dané dílo, a pokud je dílo umístěno přímo na prezentaci, odstranění díla samotného.

Obdobnou povahu má i streaming, čímž se rozumí kontinuální přenos audiovizuálního díla prostřednictvím internetu mezi zdrojem a návštěvníkem. Na něj se tudíž vztáhne výše uvedené ohledně embedded linků a framů.

SDEU měl i možnost vyjádřit se k pořizování rozmnoženin autorskoprávně chráněných děl z nelegálních zdrojů, tedy z rozmnoženin již pořízených v rozporu s požadavky zákona a zveřejněných například na webové prezentaci a s tím související odpovědnosti jednotlivých osob za obsah konkrétní webové prezentace. SDEU vyjádřil své stanovisko v nálezu *ACI Adam*,²⁷⁵ ve kterém stanovil, že pořizování kopií z nelegálního zdroje nelze považovat za výjimku z ochrany autorského práva ve smyslu článku 5 odst. 2 písm. b) informační směrnice,²⁷⁶ tedy za výjimku pořizování rozmnoženin autorského díla pro osobní potřebu. Obdobný výklad připustil i Nejvyšší

²⁷⁴ Česká republika. Rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 27. února 2013 ve věci 8 Tdo 137/2013. In: *Sbírka rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu*. 2014, č. 1, 7/2014.

²⁷⁵ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (čtvrtého senátu) ze dne 10. dubna 2014 ve věci C-435/12: *ACI Adam BV a další proti Stichting de ThuisKopie a Stichting Onderhandeligen ThuisKopie vergoeding*. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2014, Celex: 62012CJ0435, ECLI: ECLI:EU:C:2014:254, body 35-45.

²⁷⁶ QUINTAIS, Joao Pedro. Private copying and downloading from unlawful sources. *International Review of Intellectual Property and Competition Law*. 2015, roč. 46, č. 1, s. 66-92.

soud, kdy ve svém rozhodnutí vyjádřil nutnost aplikovat třibodový test dle Bernské úmluvy na danou výjimku a tudíž je třeba při aplikaci daného práva posoudit, jestli byla rozmnoženina pořízena v rozporu s běžným způsobem užití díla a jsou tím nepřiměřeně dotčena práva autora ve smyslu ustanovení § 29 odst.1 autorského zákona (třibodový test).²⁷⁷ Provozovatel tak bude odpovědný za nelegální kopie, které on sám zpřístupňuje na své webové prezentaci (které jsou umístěny přímo na jeho prezentaci). Pokud provozovatel zveřejní na webové prezentaci autorsky chráněné dílo v rozporu s příslušnými předpisy a dopustí se tím porušení práv autora/vykonavatele, lze proti takovým stránkám poměrně účinně zasáhnout. SDEU v nálezu *UPC Telekabel*²⁷⁸ vyjádřil, že poskytovatel připojení k internetu, „který umožňuje svým klientům přístup k předmětům ochrany zpřístupňovaným na internetu třetí stranou, je zprostředkovatelem, jehož služby jsou třetí stranou využívány k porušování autorského práva nebo práv s ním souvisejících ve smyslu čl. 8 odst. 3 směrnice 2001/29.“²⁷⁹ Tedy každý z poskytovatelů připojení k internetu je zprostředkovatelem, který svým zákazníkům umožňuje přístup k webovým prezentacím, na nichž je umístěn obsah porušující práva autorů, a tím umožňují takovému zákazníkovi porušovat zákon. SDEU jde v tomto ještě dál a stanoví najisto, že webová prezentace, zveřejňující obsah porušující práva autorů, nemusí být umístěna na serverech vlastněných poskytovatelem připojení a ani nemusí jít o server připojen k internetu na základě smlouvy s daným poskytovatelem.²⁸⁰ Dle SDEU lze tedy uložit poskytovateli připojení k internetu provést taková opatření, která „zbytečně nezbavují uživatele internetu možnosti využít oprávněného přístupu k dostupným informacím a vedou k zabránění nebo alespoň ke ztížení neoprávněných prohlížení předmětů ochrany a ke skutečnému odrazování uživatelů internetu, kteří využívají služeb adresáta tohoto soudního příkazu, od prohlížení těchto předmětů, které

²⁷⁷ Česká republika. Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 25. března 2009 ve věci 5 Tdo 234/2009. In: *Sbírka rozhodnutí Nejvyššího soudu*. 2009, ECLI:CZ:NS:2009:5.TDO.234.2009.1.

²⁷⁸ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (čtvrtého senátu) ze dne 27. března 2014 ve věci C-314/12: *UPC Telekabel Wien GmbH proti Constantin Film Verleih GmbH a Wega Filmproduktionsgesellschaft mbH*. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2014, Celex: 62012CJ0314, ECLI: ECLI:EU:C:2014:192.

²⁷⁹ Tamtéž, bod 32.

²⁸⁰ Tamtéž, bod 34.

byly zpřístupněny za porušení práva duševního vlastnictví.²⁸¹ Poskytovatel připojení k internetu tak musí podniknout kroky k tomu, aby uživatelé jeho služeb buď neměli přístup k takovým webovým prezentacím, nebo alespoň aby byli účinně odrazováni od jejich navštěvování. Nutno ovšem podotknout, že náleží se týkal webové prezentace, která nabízela odkazy na kinematografická díla formou streamingu a její provozovatel tak zřejmě činil s úmyslem zpřístupňovat tato díla nové veřejnosti. Z rozhodnutí SDEU nelze vyvodit, jaká kritéria musí konkrétní webová prezentace splňovat k tomu, aby poskytovatelům internetového připojení bylo možné uložit omezení nebo zabránění přístupu k nim. Přestože SDEU v daném nálezu dává hned v několika bodech (body 30 a 31) velký důraz především na ochranu práv autorů, přesto dodává, že autorská práva nejsou nedotknutelná a jejich ochranu nelze zajišťovat absolutně, tedy zabráněním přístupu k celé prezentaci, navíc jejich ochrana není nadřazena jiným svobodám dle unijního práva.²⁸² Lze se oprávněně domnívat, že SDEU tím určitým způsobem naznačuje, že ochrana práv autorů neopravňuje k úplnému zabránění přístupu k webové prezentaci, zvláště pokud neslouží výlučně ke zpřístupňování neprávem nabytých rozmnoženin autorských děl. Pokud webová prezentace nebude sloužit přímo a výhradně účelu porušování práv autorů a to ať již jakýmkoliv způsobem, tedy streamingem, framingem, nebo embedded linkováním, pak nelze k přístupu k němu zabránit. V konkrétních případech jej lze pouze omezit, aby uživatelé služeb poskytovatele připojení k internetu neměli přístup ke konkrétní části prezentace, jež porušuje práva autorů.

3.4.2.2. Creative Commons

Výklad práv vztahujících se na viditelný obsah by nebyl úplný, pokud by nebyla zmíněna licence Creative Commons (zmíněná již ve výkladu k druhům licencí u CMS v kapitole 3.3.2. této práce). Creative Commons licence je veřejnou licenci, která má jednoduchá pravidla a právě pro svou jednoduchost se stala velmi oblíbenou. Byla

²⁸¹ Tamtéž, bod 63.

²⁸² „Je nutno uvést, že z čl. 17 odst. 2 Listiny nijak nevyplývá, že právo duševního vlastnictví je nedotknutelné, a že by tedy jeho ochrana musela být nezbytně zajištěna absolutně (v tomto smyslu viz výše uvedený rozsudek *Scarlet Extended*, bod 43).“, Tamtéž, bod 61.

poprvé zveřejněna stejnojmennou organizací v roce 2002 a od té doby se rozšířila prakticky po celém světě. Pro aplikaci jejího znění postačí na webové prezentaci v jejím GUI zveřejnit krátký popis o aplikaci licence a o typu, který se na danou prezentaci vztahuje. Je důležité uvést, že tato licence se poté vztahuje pouze na viditelný obsah, nikoliv na ostatní části webové prezentace. Existuje celkem šest typů licence Creative Commons, z nichž každá má mírně odlišné podmínky, přičemž systém licencí je nastaven tak, že existuje základní licence, od které se ostatní liší pouze tím, že k podmínkám základní licence přidávají specifické dodatky. Každá licence sestává ze tří částí:

- část právních informací, tedy kompletní znění licenčních podmínek v textové podobě psané odborným jazykem,
- „lidsky srozumitelnou“ část, která sestává z krátkého oznámení a několika málo obrázků, které stačí zveřejnit v GUI,
- strojově čitelný kód, který je možné vložit do zdrojového nebo strojového kódu počítačového programu.

Creative Commons licence jsou tedy následující:

- CC BY – licence opravňuje návštěvníky k šíření, upravování, vylepšování viditelného obsahu a vytváření dalšího autorsky chráněného díla na základě viditelného obsahu a to i komerčně, pokud uvedou autora původního díla.
- CC BY-SA – tato licence, jak již z označení napovídá, opravňuje návštěvníky ke stejným činnostem a ke stejnému nakládání s viditelným obsahem, jako výše uvedená, pouze požaduje, aby nové dílo, vytvořené na základě původního díla, bylo distribuováno pod stejnou licenci. Jde tedy o klasickou virální veřejnou licenci.
- CC BY-ND – tato licence opravňuje k šíření viditelného obsahu komerčně i nekomerčně, pokud bude šířeno beze změn jako celek a vždy bude uveden autor.

- CC BY-NC – tato licence umožňuje návštěvníkovi viditelný obsah nekomerčně upravit, vylepšit, vytvořit odvozené dílo, musí být vždy uveden autor a dílo musí být distribuováno nekomerčně, ovšem nikoliv nutně za stejných podmínek.
- CC BY-NC-SA – tato licence umožňuje vše, jako licence bezprostředně předcházející, ovšem již vyžaduje další šíření děl, vzniklých na základě viditelného obsahu, pod stejnou licenci.
- CC BY-NC-ND – tato licence je nejstriktnější a umožňuje viditelný obsah pouze sdílet, nikoliv upravovat nebo jakkoliv komerčně využívat, a vždy je třeba uvést autora.²⁸³

Vzhledem k tomu, že všechny licence dostávají podmínkám ochrany osobnostních práv autora, jejich aplikace v našem právním řádu zřejmě nebude v současné době činit větší problémy. Mohou však nastat problémy z hlediska výkladu jejich jednotlivých ustanovení nebo z hlediska nutnosti některá ustanovení dovodit výkladem, ovšem obecně lze konstatovat, že licence Creative Commons, stejně jako jiné veřejné licence, lze v aktuálně užívané verzi v našem právním řádu považovat za platné licenční podmínky.²⁸⁴

3.5. Databáze

U webových prezentací zpravidla existuje pouze jedna databáze v technickém smyslu, ovšem se dvěma částmi, částí pro CMS, kde jsou uloženy například prvky GUI CMS, a část, kam se ukládá samotný viditelný obsah. Obě části tvoří jedna nebo více tabulek. To, že jde o jednu databázi v technickém smyslu ovšem neznamena, že jde o jednu databázi z pohledu práva. SDEU ve svém nálezu ve věci *Fixtures Marketing*

²⁸³ O licencích. In: *Creative Commons* [online]. 2015 [cit. 2015-04-09]. Dostupné z: <http://creativecommons.org/licenses/>

²⁸⁴ JANSA, Petr. *Právní aspekty implementace projektu "Creative Commons" v České republice* [online]. Praha, 2008 [cit. 10. 3. 2015]. 105 s., [16] s. příl. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/dtdownload/8800018679/?lang=cs>. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí práce Irena Holcová.

rozhodl, že „Pojem „databáze“ ve smyslu čl. 1 odst. 2 směrnice zahrnuje každý soubor obsahující od sebe oddělitelná díla, údaje nebo jiné prvky, aniž by tím byla dotčena jejich hodnota nebo obsah, a zahrnující jakoukoli metodu nebo jakýkoli systém umožňující vyhledat každý z prvků, který jej tvoří“.²⁸⁵ V tomto smyslu je tedy třeba vnímat každou část databáze v technickém smyslu, tedy část pro CMS a část pro viditelný obsah, jako samostatné databáze, jelikož jde o samostatné oddělitelné soubory informací, které obsahují specifickou metodu vyhledávání v jejich obsahu a jsou tudíž funkčně oddělené.

3.5.1. Právo autora k databázi

Databáze s viditelným obsahem je místem, kde se nachází veškerý textový obsah prezentace, který se poté nahraje do prohlížeče návštěvníka. Dle článku 3 odst. 2 směrnice o databázích a stejně tak dle nálezu soudu ve věci *Football Dataco vs Yahoo*,²⁸⁶ obsah samotné databáze, tedy informace, kterými je naplněna, nepodléhají ochraně podle směrnice o databázích. Jsou samostatnými předměty právní ochrany, pokud jsou tedy autorskými díly. Chráněna je pouze struktura databáze a její uspořádání, přičemž toto uspořádání, struktura, musí být vlastním duševním výtvozem autora.²⁸⁷ V této souvislosti SDEU považuje toto kritérium za splněné v případě, „že její autor prostřednictvím výběru nebo uspořádání údajů, které databáze obsahuje, vyjádří své tvůrčí schopnosti originálním způsobem prostřednictvím rozhodnutí učiněných na základě své tvůrčí svobody (obdobně viz výše uvedené rozsudky *Infopaq International*²⁸⁸, bod 45; *Bezpečnostní softwarová asociace*²⁸⁹, bod 50, a *Painer*²⁹⁰, bod

²⁸⁵ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 9. listopadu 2004 ve věci C-444/02: *Fixtures Marketing Ltd* proti *Organismos prognostikon agonon podosfairou AE (OPAP)*. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2004, Celex: 62002CJ0444, I-10549, bod 53.

²⁸⁶ Evropská unie. Rozsudek soudního dvora (třetího senátu) ze dne 1. března 2012 ve věci C-604/10: *Football Dataco Ltd* a ostatní versus *Yahoo! UK Ltd* a ostatní. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2012, Celex: 62010CJ0604, ECLI:EU:C:2012:115, bod 30 a násl.

²⁸⁷ Tamtéž, bod 29.

²⁸⁸ SDEU. Rozsudek Soudního dvora (čtvrtého senátu) ze dne 16. července 2009 ve věci C-5/08: *Infopaq International A/S* v. *Danske Dagblades Forening*. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2009, Celex: 62008CA0005, 2008/C 064/41.

89) a může tak databázi vtisknout „osobitý charakter“ (výše uvedený rozsudek Painer, bod 92).²⁹¹ Důležitá je tedy osobitost databáze, její zřejmá odlišnost od uspořádání ostatních databází. Zde je ovšem třeba připomenout funkci databáze u webových prezentací, kdy jde o způsob uspořádání a uložení dat, přičemž ten je určován především zdrojovým kódem webu. Ten operuje s obsahem databáze a databáze odpovídá příkazům a struktuře zdrojového kódu a naopak. Drtivá většina webů používá stejné identifikátory nebo stejné či obdobné metody, jak data do databáze vkládat a především jak s databází pracovat. Zdrojový kód rovněž neumožňuje neomezenou kombinaci způsobů vyhledávání v obsahu databáze a způsobů přístupu k těmto informacím. U mnoha různých webů jsou databáze až na některé drobné detaily velice podobné. SDEU podává další vodítko, a to když vykládá její aspekty takto: „Pokud jde o vytvoření databáze, je toto kritérium originality splněno v případě, že její autor prostřednictvím výběru nebo uspořádání údajů, které databáze obsahuje, vyjádří své tvůrčí schopnosti originálním způsobem prostřednictvím rozhodnutí učiněných na základě své tvůrčí svobody.“²⁹² Je však otázkou, jestli lze mluvit o tvůrčí svobodě ve chvíli, kdy databáze a web na sebe musí navazovat a proto je databáze spíše uzpůsobena chodu webu jako počítačového programu a podřizuje se technickému aspektu chodu webu. Neodráží tak tvůrčí činnost svého autora, spíše funguje jako čistě technický prostředek ukládání informací. Samotnou databázi vytváří autor webu spolu s webem a její vznik je tedy závislý na začátku používání webu. Provozovatel nebo jím určená osoba tím, že na stránky vkládá jakýkoliv obsah, vytváří články, každou takovou vytvořenou položkou vytváří záznam v databázi. Jelikož ovšem autorskoprávní ochraně na základě směrnice o databázích a autorského zákona podléhá pouze struktura

²⁸⁹ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (třetího senátu) ve věci C-393/09 ze dne 22. prosince 2010: Bezpečnostní softwarová asociace - Svaz softwarové ochrany proti Ministerstvo kultury. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2010, Celex 62009CA0393, I-13971.

²⁹⁰ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (třetího senátu) ze dne 1. prosince 2011 ve věci c-145/10: Eva-Maria Painer proti Standard VerlagsGmbH a další. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2011, Celex: 62010CJ0145, ECLI: ECLI:EU:C:2011:798.

²⁹¹ Evropská unie. Rozsudek soudního dvora (třetího senátu) ze dne 1. března 2012 ve věci C-604/10: Football Dataco Ltd a ostatní versus Yahoo! UK Ltd a ostatní. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2012, Celex: 62010CJ0604, ECLI:EU:C:2012:115, bod 38.

²⁹² Tamtéž, bod 38.

databáze, její uspořádání, nikoliv obsah, pak ten, kdo vytváří viditelný obsah, nijak nezasahuje do struktury databáze, jelikož struktura a uspořádání je předem definována zdrojovým kódem a samotný provozovatel ji nemůže měnit. Proto tedy jediným, komu by mohlo připadnout autorské právo k databázi, je autor webu, ovšem jak je vyloženo výše, databáze webů postrádají originalitu ve smyslu že jsou spíše technicky nutným řešením, než vlastním duševním výtvořem autora, a tudíž nejsou předmětem autorskoprávní ochrany. Stejně je třeba přistoupit i k otázce ochrany databáze k samotnému CMS, tedy databáze, která obsahuje viditelné složky a texty, které jsou součástí GUI CMS. I tato databáze musí projít stejným testem nastíněným výše.

To ovšem neznamená, že součástí webové prezentace nemohou být originální databáze. SDEU jasně stanovil, že za databázi lze považovat i rozpisy fotbalových utkání,²⁹³ a proto bude také záležet na tom, jestli webová prezentace ve veřejné části prezentace zobrazuje databázi nebo nefunguje sama jako databáze. Existují například různé počítačové programy CRM (z anglického „Customer Relationship Management“ – systém řízení vztahů se zákazníky), které obsahují identifikaci uživatelů webové prezentace a umožňují vytvářet speciální databáze, na jejichž základě jsou rozesílána marketingová upozornění a vykonávány další činnosti. Pokud se bude jednat o webovou prezentaci, která má sloužit sama jako databáze, pak struktura databáze a uspořádání dat v ní vložených, bude výtvořem autora webu, jelikož ten rozhoduje o struktuře, jak budou vkládaná data vypadat. Je tedy jisté, že webová prezentace nebo její část může sloužit jako databáze ve smyslu směrnice o databázích a web může být pouze vyhledávacím prostředkem, který umožňuje v databázi vyhledávat. Přesto by ovšem taková databáze musela naplnit veškeré dříve uvedené předpoklady, aby jako taková byla hodna ochrany podle směrnice o databázích.

²⁹³ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 9. listopadu 2004 ve věci C-444/02: Fixtures Marketing Ltd proti Organismos prognostikon agonon podosfairou AE (OPAP). In: *Sbírka rozhodnutí*. 2004, Celex: 62002CJ0444, I-10549, bod 53.

3.5.2. Právo pořizovatele k databázi

Autorova tvůrčí práva a ochranu ve smyslu autorskoprávním je třeba odlišit od práva pořizovatele k databázi na základě ust. § 88 odst. 1 autorského zákona. Jde o dva odlišné právní režimy, které se vzájemně přímo neovlivňují. Aby vzniklo právo pořizovatele k databázi ve smyslu ustanovení § 88 autorského zákona, je třeba, aby:

- existovala databáze (viz výše definice databáze),
- existoval vklad pořizovatele k jejímu pořízení, ověření nebo předvedení jejího obsahu,
- přičemž tento vklad musí být kvalitativní nebo kvantitativní v podstatnosti tohoto vkladu.²⁹⁴

Existence databáze pro účely vzniku práv pořizovatele zde bez pochyb je, a to co se databáze viditelného obsahu týče, která, jak bylo uvedeno, sestává z nezávislých děl autorů, či jiných prvků, která jsou uspořádána podle zvláštního klíče tak, aby bylo možné v databázi vyhledávat a najít konkrétní obsah na základě zadaných kritérií. Tato kritéria jsou využívána webem k nalezení specifického článku, který se zobrazí návštěvníkovi po kliknutí například na odkaz v menu, který v sobě obsahuje identifikátor konkrétního záznamu v databázi. Pro posouzení je lhostejné, jestli je autorem samotného obsahu databáze její pořizovatel, nebo ne.²⁹⁵ Pro vznik ochrany práv pořizovatele k databázi je lhostejné, jestli obsah databáze nebo databáze samotná je autorským dílem, rozhodný je vklad a to kvalitativní a kvantitativní. Je zde tedy snaha o ochranu investice, která byla vynaložena na pořízení takové databáze. Kvantitativním kritériem jsou vynaložené prostředky na získání obsahu databáze a na její vytvoření, tedy na její samotné pořízení. Nikoliv prostředky vynaložené na vytvoření jejího obsahu, ovšem prostředky na vytvoření databáze a získání již hotového existujícího

²⁹⁴ TELEČ, Ivo. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2007, xviii, 971 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7179-608-4, str. 718.

²⁹⁵ Tamtéž, str. 720.

obsahu.²⁹⁶ „Existence vkladu do pořizení, ověření nebo předvedení obsahu databáze nezakládá sama o sobě vznik zvláštního práva pořizovatele databáze. Toto právo vzniká až tehdy, kdy relevantní vklad dosáhne určitých kvalit a stane se vkladem podstatným.“²⁹⁷ Podstatným vkladem bude již takový vklad, který sice nestačí na pořizení nebo předvedení celé databáze, ovšem již vznikla část databáze, která je svým rozsahem podstatná a jejímž vytěžováním či zužitkováním by došlo k porušení práv pořizovatele.²⁹⁸ Nebudou sem tedy spadat například odměny autorům článků viditelného obsahu a podobné, ale naopak náklad na vytvoření a obstarávání webu již zřejmě ano. Pro účely ochrany pořizovatele se pořizovatelem rozumí fyzická nebo právnická osoba, která na svou odpovědnost databázi vytvoří nebo její vytvoření zadá někomu jinému. Při aplikaci na webové prezentace je tedy zřejmé, že databáze byla sice vytvořena autorem webu, ovšem z podnětu provozovatele, který ji na svou odpovědnost buď sám, nebo prostřednictvím jiných a na své náklady (ať už se jedná o náklady na pořizení CMS nebo na zajištění obsahu databáze) naplnil a stále naplňuje dalšími informacemi, záznamy. Právo pořizovatele k databázi, v níž je uložen viditelný obsah, tak bude náležet provozovateli.

Pořizovateli (zde tedy provozovateli) náleží právo vytěžování a zužitkování databáze nebo její kvalitativně či kvantitativně podstatné části. Právo vytěžování databáze představuje trvalý nebo dočasný přepis obsahu databáze na jiný podklad, tedy ve své podstatě právo na pořizování rozmnoženin databáze. Zužitkováním se rozumí sdělování databáze nebo její části veřejnosti, a nebo jiné rozšiřování databáze, včetně rozšiřování kopií databáze online. Tato práva se ovšem vztahují k databázi jako celku nebo její kvalitativně nebo kvantitativně podstatné části. Kvantitativně podstatnou část je třeba vnímat vždy vzhledem k celkové velikosti databáze a kvalitativní část vzhledem

²⁹⁶ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 9. listopadu 2004 ve věci C-444/02: Fixtures Marketing Ltd proti Organismos prognostikon agonon podosfairou AE (OPAP). In: *Sbírka rozhodnutí*. 2004, Celex: 62002CJ0444, I-10549.

²⁹⁷ TELEČ, Ivo. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2007, xviii, 971 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7179-608-4, str. 724.

²⁹⁸ Tamtéž, str. 725.

k prostředkům vynaloženým na pořízení dané části databáze.²⁹⁹ Vnitřní hodnota prvků databáze není rozhodná, rozhodná je pouze hodnota prostředků vynaložených na pořízení takových prvků (Náklady na administraci vkládání příspěvků do databáze lze považovat za náklady na pořízení databáze). Přístup k elektronické databázi, kterou daná databáze je, lze pouze omezit technickými prostředky bránícími v neoprávněnému nakládání s databází ve smyslu ust. § 43 autorského zákona. Přístup k databázi webové prezentace je téměř vždy chráněn uživatelským jménem a heslem a proto do ní mimo provozovatele a případně autora webu nemá nikdo přístup. Jakýkoliv návštěvník má přístup vždy pouze ke konkrétnímu záznamu v databázi, který představuje viditelný obsah, který si aktuálně zobrazuje ve svém zařízení. Návštěvník tak sice má potenciálně přístup ke všem záznamům v databázi, ovšem vzhledem k tomu, že práva databáze se vztahují k databázi jako celku nebo její podstatné části, nelze toto považovat za vyčerpání práva pořizovatele na využití databáze. Jiný případ by byl, pokud by pořizovatel zveřejnil databázi nebo její část jako celek, pak by vyčerpal své právo a vzhledem k tomu, že jde o databázi elektronickou, kdokoliv by byl tedy oprávněn ve zveřejněné části databáze vyhledávat, přičemž v tom by mu nemohlo být bráněno.³⁰⁰ Zároveň by mohl databázi vytěžovat a využívat za podmínek ust. § 91 autorského zákona (musí jít o oprávněného uživatele, ovšem v případě zveřejnění databáze by jím byl kdokoliv, kdo k ní má přístup). Pokud by někdo chtěl kopírovat viditelný obsah cizí webové prezentace a zveřejňovat jej na své prezentaci, kromě potenciálního porušení práv autorů obsahu by tak porušil i právo pořizovatele databáze a to v případě, že by opakovaně přistupoval k cizí prezentaci a z ní stahoval obsah. Jelikož viditelný obsah je zároveň obsahem databáze, mohlo by tak tímto postupným nebo systematickým kopírováním, článek po článku, příspěvek po příspěvku, dojít ke zkopírování části databáze nebo jejího celku ve smyslu ust. § 90 odst. 5 autorského zákona (článek 7 odst. 5 směrnice o databázích) a porušení práv pořizovatele databáze. O obdobnou situaci půjde i v případě tzv. „meta vyhledávačů“,

²⁹⁹ Tamtéž, str. 734.

³⁰⁰ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 9. listopadu 2004 ve věci C-203/02: The British Horseracing Board Ltd a další proti William Hill Organization Ltd. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2004, Celex: 62002CJ0203, I-10415, bod 54 a 55.

keré ve své podstatě umožňují návštěvníkovi, aby prostřednictvím tohoto vyhledávače zadal své preference, a daný vyhledávač využije vyhledávací techniky cizího webu k tomu, aby v databázi tohoto cizího webu vyhledal informaci, kterou návštěvník hledá a tu mu zobrazil. Právě o takový případ šlo v nálezů *Innoweb*³⁰¹ kdy jedna webová prezentace fungovala jako vyhledávací portál, kde návštěvník mohl zadat svá kritéria a podle toho mu daný portál vyhledal automobil, který takovým kritériím odpovídal. Tento portál ovšem fungoval jako meta vyhledávač a k získávání informací využíval toho, že prozkoumal funkci vyhledávání na jiných webových prezentacích, na kterých byly umístěny inzeráty na automobily, tedy samotné záznamy v databázi, a tuto funkci zakomponoval do svého zdrojového kódu. Portál tak poté prohledal za použití zdrojového webu jeho databázi a výsledky, které odpovídaly kritériím návštěvníka, zobrazil přímo na webové prezentaci portálu. Tím tedy návštěvník již nemusel navštívit zdrojovou webovou prezentaci a veškeré informace se mohl dozvědět z webové prezentace portálu. SDEU v tomto případě rozhodl, že došlo ke zůžitkování sdělováním veřejnosti, které se dělo bez souhlasu jejího pořizovatele a způsobem, který nezamýšlel.³⁰² Navíc že smyslem a účelem směrnice o databázích je ochrana investice, kterou pořizovatel databáze vložil do pořizení databáze a ta je právě narušována tím, že návštěvník již nenavštíví hostitelskou prezentaci, jelikož mu byla daná informace zpřístupněna na webové prezentaci portálu.³⁰³ SDEU rovněž stanovil, za jakých podmínek dochází k porušování práv pořizovatele na zůžitkování databáze, a to pokud meta vyhledávací portál:

- *„poskytuje koncovému uživateli formulář pro vyhledávání, jež v podstatě nabízí stejnou funkčnost jako formulář databáze;*

³⁰¹ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (pátého senátu) ze dne 19. prosince 2013 ve věci C-202/12: *Innoweb BV proti Wegener ICT Media BV a Wegener Mediaventions BV*. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2013, Celex: 62012CJ0202, ECLI: ECLI:EU:C:2013:850.

³⁰² Tamtéž, bod 38.

³⁰³ Tamtéž, bod 42.

- překládá vyhledávací dotazy koncových uživatelů „v reálném čase“ do vyhledávače, kterým je vybavena databáze, takže jsou prohledávány všechny údaje této databáze, a
- koncovému uživateli prezentuje nalezené výsledky ve formátu své internetové stránky, přičemž spojuje dublety v jediný prvek, ale v pořadí založeném na kritériích, která jsou srovnatelná s kritérii, jež používá vyhledávač dotyčné databáze pro prezentaci výsledků³⁰⁴.

SDEU ještě doplnil, že není rozhodné, jestli byla prohledávána celá databáze nebo pouze její část, rozhodné je to, že obsah databáze jako celku byl zpřístupněn návštěvníkům portálu, tudíž někomu jinému a jiným způsobem, než pořizovatel zamýšlel.

Databáze webové prezentace tedy nebude zřejmě chráněna autorským právem, nicméně se na ni mohou vztahovat práva pořizovatele k databázi ve smyslu ust. § 88 autorského zákona, přičemž rozmnožováním nebo zveřejňováním databáze nebo její kvantitativně či kvalitativně podstatné části a to naráz nebo postupně, může být porušeno právo pořizovatele na vytěžování a zužitkování databáze. Pro úplnost je třeba podotknout, že právo pořizovatele k databázi trvá 15 let a počítá se ode dne vzniku práva. Pokud je ovšem databáze neustále doplňována, může nastat situace předvídaná autorským zákonem: „Každý nový kvalitativně nebo kvantitativně podstatný vklad do databáze spočívající v doplnění, zkrácení či jiných úpravách má za následek nový běh trvání práva“³⁰⁵ Přičemž k jednotlivým prvkům tohoto ustanovení je třeba přistupovat stejně, jako ke stejným pojmům vyloženým výše v této kapitole.

³⁰⁴ Tamtéž, bod 54; K tomu SYNODINOU, Tatiana-Eleni. Database sui generis right and meta search engines: what's new and what's next?. *European Intellectual Property Review*. 2014, roč. 36, č. 12, s. 755-761.

³⁰⁵ Česká republika. Zákon č. 121/2000 ze dne 7. dubna 2000 o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). In: *Sbírka zákonů*. Česká republika, 2000, Částka 36, ust. § 88a.

3.6. Jednotlivé webové aplikace

Jednotlivé webové aplikace jsou ve své podstatě samostatnými programy, které vyvolávají konkrétní funkci serveru. Respektive fungují samostatně a dokáží samostatně vyvolat reakci serveru, bez ohledu na existenci CMS, ovšem běžný uživatel je nedokáže použít bez samotného CMS, jelikož jsou určeny ke kooperaci s ním a přijímají od něj určité informace. Půjde buď o aplikace s vlastním grafickým rozhraním, a nebo o takové, které se přímo inkorporují do GUI CMS nebo do GUI webové prezentace. Jde často o programy, které vylepšují funkce CMS nebo jeho funkce jinak doplňují či dokonce naprosto rozšiřují o další možnosti. U veřejných licencí, které mají veřejný zdrojový kód, a navíc jsou velice benevolentní k jeho změnám, nevystává problém s tvorbou jednotlivých aplikací. Podle míry virálního efektu jednotlivých licencí je třeba uvažovat, jestli jde o virální licenci a taková webová aplikace musí být distribuována pod stejnou licenci, jako CMS k němuž náleží, nebo jde o méně virální licenci a distribuce webové aplikace může mít odlišné licenční podmínky.

U CMS, které nejsou distribuovány pod veřejnou licenci, může autor, který hodlá vytvořit webovou aplikaci pro konkrétní CMS, nahlédnout do dokumentace k CMS a z ní vyčíst možnosti interoperability aplikace s daným CMS. Pokud to nelze vyčíst z dokumentace nebo jiných manuálů a dalších dokumentů vztahujících se k CMS, pak může zkoumat kód CMS. Ten ovšem lze zkoumat právě pouze za účelem interoperability ve smyslu ust. § 66 písm. e) autorského zákona, tedy za podmínek, že:

- tak činí oprávněný uživatel webu (provozovatel) nebo osoba jím pověřená (oprávněný uživatel je oprávněný držitel licence, více k pojmu v kapitole 3.3.4. této práce),
- přistupuje pouze ke kódu, který je nezbytný pro zajištění interoperability jím vytvořeného programu,
- a tyto informace nemohl získat jinou cestou, než rozmnožováním, překladem či jiným zásahem do kódu CMS.

Pro tento závěr lze argumentovat i tím, že jedním z účelů samostatné webové aplikace je, aby ji mohl administrátor nerušeně používat, přičemž tak může učinit pouze, pokud bude moci využít prvků GUI CMS k přístupu k dané aplikaci a proto v rámci zjišťování interoperability programu lze nahlédnout do kódu, který by umožnil vložit do GUI CMS odkaz na aplikaci, jelikož pouze takto lze zajistit plné funkční propojení GUI CMS a GUI aplikace ve smyslu ust. § 66 písm. e) autorského zákona. Co se týče umístění webové aplikace či odkazu na ni do GUI CMS, jde nepochybně o zásah do programu, ovšem pokud je učiněn oprávněným uživatelem a jde pouze o umístění linku nebo jiného odkazu na danou aplikaci, pak lze takové vložení krátkého kódu považovat za upravení nebo vylepšení programu za účelem jeho užívání ve smyslu ust. § 66 písm. a) autorského zákona a k takovému zásahu nebude nutný souhlas autora/vykonavatele práv k CMS. Pokud by samotná aplikace měla GUI podobné GUI CMS, pak pokud využívá pouze CSS stylů a nevyužívá konkrétních prvků, které jsou duševním výtvozem autora GUI CMS, pak může GUI aplikace používat například stejné barvy nebo jejich barevnou kombinaci i z technického hlediska stejné ovládací prvky. U GUI webové prezentace bude mírně odlišná situace. Zde bude záležet na tom, kdo je vykonavatelem majetkových práv. Pokud provozovatel, kterému má aplikace sloužit, pak lze v aplikaci použít totožné grafické rozhraní, jako je GUI webové prezentace a tuto prezentaci v této podobě umístit do GUI.. Pokud nebude provozovatel vykonavatelem majetkových práv nebo tento výkon bude omezen na základě smluvního ujednání mezi jím a autorem nebo vykonavatelem práv ke GUI webu, bude možné použít pouze ty prvky GUI, které budou ryze technického charakteru, stejně jako u GUI CMS (CSS styly, kombinace barev apod.).

3.7. Vyhledávací servery, uživatelsky vkládaný obsah

K vyhledávacím serverům, které pracují na bázi meta vyhledávání bylo napsáno stanovisko již v kapitole 3.5.2. této práce. Tato kapitola se tudíž bude zabývat pouze klasickými vyhledávacími metodami, jako vyhledávání pomocí metatagů a linků, tedy tzv. indexováním, které používá například google.cz a to především ve spojení s několika nálezy soudů z poslední doby.

3.7.1. Vyhledávací servery

Vyhledávací servery jako google.cz používají k vyhledávání informací linky, které jsou umístěné na webových prezentacích a tím postupují www jako pavoučí sítě propojených vzájemných odkazů/linků. Právě vyhledávače Google se týká nález SDEU ve věci *Google*,³⁰⁶ kdy se soud zabýval osobnostními právy španělského občana. Španělský občan se domáhal svého práva na základě článku 4 odst. 1 písm. a) směrnice o osobních údajích, aby bylo společnosti Google Španělsko a Google Inc. nařízeno, aby již ve vyhledávání nezobrazovaly článek, který daného občana spojoval s jeho předchozími finančními problémy. Společnost Google se bránila tím, že jakožto společnost založená a sídlící v USA a provozující vyhledávání, které její pobočka ve Španělsku neprovozuje, je společností dle práva USA a proto na ni nelze vztahovat ustanovení směrnice o osobních údajích. K tomu SDEU uvedl jednoznačně odmítavé stanovisko a konstatoval, že přestože vyhledávací server provozuje americká společnost, neaplikování ustanovení směrnice o osobních údajích „by ohrozilo její užitečný účinek a účinnou a úplnou ochranu základních svobod a práv fyzických osob, kterou má zajistit (obdobně viz rozsudek *L'Oréal a další*, EU:C:2011:474, body 62 a 63), zejména práva na soukromí v souvislosti se zpracováním osobních údajů, kterému tato směrnice připisuje zvláštní důležitost“³⁰⁷ Existence dceřiné společnosti Google Španělsko tak lze vykládat jako existenci provozovny ve smyslu článku 4 odst. 1 písm. a) směrnice o osobních údajích, za kterou odpovídá i mateřská společnost. Dále SDEU vyložil, že „činnost vyhledávače spočívající ve vyhledávání informací zveřejněných nebo umístěných na internetu třetími osobami, v jejich automatickém indexování, v jejich dočasném ukládání a konečně v jejich poskytování uživatelům internetu v určitém preferenčním pořadí musí být kvalifikována jako „zpracování osobních údajů““³⁰⁸ ve smyslu směrnice o osobních údajích a provozovatel

³⁰⁶ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 13. května 2014 ve věci C-131/12: *Google Spain SL a Google Inc. proti Agencia Española de Protección de Datos (AEPD) a Mario Costeja González*. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2014, Celex: 62012CJ0131, ECLI: ECLI:EU:C:2014:317.

³⁰⁷ Tamtéž, bod 58.

³⁰⁸ Tamtéž, bod 100 odst. 1)

vyhledávače je tak správcem odpovědným za zpracování osobních údajů. Provozovatel vyhledávače, tedy společnost Google Inc. je tudíž povinna vymazat z výsledků vyhledávání provedených na základě zadání jména osoby veškeré odkazy na webové prezentace obsahující informace týkající se této osoby a to i v případě, že takové informace byly zveřejněny v souladu se zákonem a na dané prezentaci jsou stále zveřejněny.³⁰⁹ Toto právo dané osoby ovšem není absolutní. SDEU váže možnost uplatnění takového práva na následující podmínky: „v rámci posouzení podmínek pro uplatnění uvedených ustanovení je třeba zejména přezkoumat, zda má subjekt údajů právo na to, aby daná informace týkající se jeho osoby za současného stavu již nebyla nadále spojena s jeho jménem prostřednictvím zobrazeného seznamu výsledků vyhledávání provedeného na základě jeho jména, aniž přitom konstatování takového práva předpokládá, že zahrnutí dotčené informace do uvedeného seznamu subjekt údajů poškozují. Vzhledem k tomu, že posledně uvedený subjekt může s ohledem na svá základní práva podle článků 7 a 8 Listiny požadovat, aby dotčená informace již nebyla nadále poskytována široké veřejnosti na základě jejího zahrnutí do takového seznamu výsledků, převládají uvedená práva v zásadě nejen nad hospodářským zájmem provozovatele vyhledávače, ale rovněž nad zájmem veřejnosti nalézt uvedenou informaci při vyhledávání prováděném na základě jména subjektu údajů. Avšak nebylo by tomu tak v případě, kdy by se z konkrétních důvodů, jako je úloha subjektu údajů ve veřejném životě, jevílo, že zásah do jeho základních práv je odůvodněn převažujícím zájmem uvedené veřejnosti mít na základě tohoto zahrnutí k dotčené informaci přístup.“³¹⁰ Tedy daná osoba má ve své podstatě právo na to „být zapomenuta“ tedy nezahrnuta do výsledků vyhledávání a to v případě, že:

- má právo, aby daná zobrazovaná informace již nebyla nadále spojena s jejím jménem³¹¹ (informace je neúplná, neaktuální apod.), přičemž skutečnost, jestli dané osobě vznikla škoda, není rozhodná,

³⁰⁹ Tamtéž, bod 100 odst. 2) a 3).

³¹⁰ Tamtéž, bod 100 odst. 4).

³¹¹ Tamtéž, bod 72: „Podle tohoto článku 6 a s výhradou zvláštních ustanovení, která mohou členské státy přijmout pro zpracování pro historické, statistické nebo vědecké účely, přísluší

- osoba nemá úlohu ve veřejném životě takovou, že by bylo možné zásah do jejích práv odůvodnit zájmy veřejnosti.

Toto právo, být nezobrazován ve výsledcích, je označováno za „*right to be forgotten*“ tedy v překladu „právo být zapomenut“.³¹² Tento závěr SDEU byl mnohokrát diskutován a je považován za určitým způsobem kontroverzní. Je však třeba k němu přihlížet zejména v případě provozování vyhledávacích serverů a podobných typů webových prezentací. Rozsudek SDEU je však třeba aplikovat i v souladu s tuzemským právem, jelikož směrnice o osobních údajích umožňuje členským státům určitou diskreci, zejména co se zveřejňování informací týče.

3.7.2. Služby s uživatelsky vkládaným obsahem

Službami s uživatelsky vkládaným obsahem se rozumí webová prezentace, která umožňuje svým návštěvníkům nebo jakýmkoliv uživatelům vkládat jejich vlastní obsah na danou webovou prezentaci a to v jakékoliv podobě. Jde o všeobecně používané služby jako Youtube, ulož.to, a podobné servery, umožňující ukládání většího množství nebo obsahově větších dat. Povinnosti provozovatelů takovýchto prezentací jsou stanoveny v zákoně č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti a to konkrétně v ust. § 5 odst. 1 (dále v textu práce též jen „zákon o SIS“), které stanoví, že poskytovatel služeb, jejichž předmětem je umožnění návštěvníkovi webové prezentace uložit na prezentaci libovolné informace, odpovídá za obsah těchto informací, pokud:

správci zajistit, aby osobní údaje byly „zpracovány korektně a zákonným způsobem“, aby byly „shromažďovány pro stanovené účely, výslovně vyjádřené a legitimní, a [nebyly] dále zpracovávány způsobem neslučitelným s těmito účely“, aby byly „přiměřené, podstatné a nepřesahující míru s ohledem na účely, pro které jsou shromažďovány a/nebo dále zpracovávány“, aby byly „přesné, a je-li to nezbytné, i aktualizované“, a konečně, aby byly „uchovávány ve formě umožňující identifikaci subjektů údajů po dobu ne delší, než je nezbytné pro uskutečnění cílů, pro které jsou shromažďovány nebo dále zpracovávány“. V tomto kontextu musí uvedený správce přijmout přiměřená opatření k tomu, aby údaje nesplňující požadavky uvedeného ustanovení byly vymazány nebo opraveny“.

³¹² SALGADO, Monica. Right to be forgotten - guidance at last?. *Privacy & Data Protection*. 2014, roč. 15, č. 2, s. 13-15.

- mohl vzhledem ke své činnosti nebo okolnostem a povaze případu vědět, že obsah takto poskytnutých informací je protiprávní, nebo
- prokazatelně se dozvěděl o protiprávnosti takových informací a ty neodstranil nebo neučinil nepřístupnými.

Zákon o SIS ovšem také v ust. § 6 stanoví, že poskytovatel těchto služeb není povinen dohlížet na obsah informací jemu poskytovaných a rovněž není povinen aktivně vyhledávat protiprávní obsah takových informací. Poskytovatelé těchto služeb jsou tedy pouze povinni, pokud je někdo upozorní, danou informaci obsahující nelegální obsah, vymazat nebo zneprístupnit veřejnosti. V tuzemsku se již objevil první z případů, kdy za takovou nečinnost, tedy za porušení své zákonné povinnosti dle zákona o SIS, byl poskytovatel takových služeb potrestán, a to konkrétně v kauze *Kuky*,³¹³ kdy se spor dostal k Vrchnímu soudu, který potvrdil závěry Městského soudu v Praze a uložil poskytovateli služeb nahradit autorovi škodu za to, že i přes výzvu autora neodstranil odkaz na chráněné dílo a tím porušil svou povinnost.

Zákon o SIS a jeho jednotlivá ustanovení jsou založena na evropském právu, přičemž výše uvedené ustanovení konkrétně na směrnici o el. obchodu. V této souvislosti je vhodné zmínit zahraniční nálezy, které mohou předjímat další vývoj v dané oblasti v celé EU. Jedním z takových případů je rozhodnutí britského Court of Appeal ve věci *Tamiz*,³¹⁴ kdy soud rozhodl, že pokud někdo poskytuje službu, spočívající ve vytvoření vlastního blogu na určitém portálu, a pokud někdo provozovatele této služby upozorní na materiál, který je protiprávní, zveřejněný jedním z uživatelů na jeho blogu, je provozovatel této služby povinen zneprístupnit tuto informaci ostatním. Pokud tak neučiní, je odpovědný dle britského práva. Přistoupíme-li na závěry britského soudu, pak lze služby poskytování služeb vytváření blogů považovat za služby ve smyslu ustanovení § 5 odst. 1 zákona o SIS s čímž koresponduje ustanovení § 2 písm. a) a ust. § 5 odst. 1 zákona o SIS. Vzhledem k podobnosti služby

³¹³ Česká republika. Rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 2. prosince 2011 ve věci 31 C 72/2011. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2011.

³¹⁴ Velká Británie. *Tamiz v Google Inc* ze dne 14. února 2013. In: *[2013] EWCA Civ 68*. 2013.

poskytování vytváření blogů a služby poskytování webhostingu, lze mít za to, že i takové služby podléhají režimu zákona o SIS. To ostatně nepřímě koresponduje s nálezem SDEU ve věci *SABAM*.³¹⁵ Poměrně velký rozruch způsobil soud v Německu, kdy v podstatě ve stejné situaci, jako jsou popsány výše, kdy se jednalo o videa na serveru Youtube, rozhodl v tom smyslu, že vymazání takových videí až měsíc a půl od upozornění není neprodleným krokem, který vyžaduje německé právo (české se vyjadřuje v tomto směru stejně) a tudíž byl odpovědný za daný obsah, i když jej následně stáhl. Potud by se nejednalo o kontroverzi, ovšem soud pokračoval dále, kdy uvedl, že Youtube je povinen instalovat do svého systému na odhalování plagiátů a neoprávněně nahrávaných autorských děl slovní filtr, který bude účinně bránit znovunahrávání videí, u nichž došlo k porušení práv. Tento filtr by měl rozeznat alespoň jméno interpreta a název jeho skladby.³¹⁶ Nález Německého soudu je z roku 2010, přičemž SDEU ve věci *SABAM* judikoval, že: „*V tomto ohledu je nesporné, že zavedení takového systému filtrování předpokládá, že ISP*

- *zprvé bude identifikovat mezi všemi elektronickými sděleními všech svých zákazníků soubory přenášené v sítích „peer-to-peer“;*
- *zadruhé v rámci tohoto provozu bude identifikovat soubory obsahující díla, k nimž majitelé práv duševního vlastnictví údajně vlastní práva;*
- *zatřetí určí, které z uvedených souborů jsou vyměňovány protiprávně, a*
- *začtvrté zablokuje výměny souborů, které kvalifikuje jako protiprávní.*

Takový preventivní dohled by tudíž vyžadoval aktivní sledování veškerých elektronických sdělení přenášených v síti dotyčného ISP, takže by se vztahoval na veškeré přenášené informace a na všechny zákazníky využívající tuto síť.

³¹⁵ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 24. Listopadu 2011 ve věci C-70/10: Scarlet Extended SA proti Société belge des auteurs, compositeurs et éditeurs SCRL (*SABAM*). In: *Sbírka rozhodnutí*. 2011, Celex: 62010CJ0070, ECLI: ECLI:EU:C:2011:771.

³¹⁶ Peterson v Google Inc and Others, 3 September 2010, ref no 308 O 27/09 via LAMBERT, Paul. Liability and publication on the internet. *Communications Law*. 2013, roč. 18, č. 3, s. 83-87.

Vzhledem k výše uvedenému je třeba konstatovat, že příkaz, aby dotyčný ISP zavedl sporný systém filtrování, by tomuto poskytovateli ukládal povinnost aktivního dohledu nad všemi údaji každého z jeho zákazníků za účelem předcházení jakémukoliv budoucímu porušování práv duševního vlastnictví. Z toho plyne, že tímto příkazem by uvedenému ISP byla uložena povinnost obecného dohledu, který je zakázán článkem 15 odst. 1 směrnice 2000/31“. Navíc SDEU uvedl, že takový systém filtrování by mohl znamenat zásah do soukromí uživatelů a i zásah do svobody podnikání. Dle SDEU také není lhostejné, kdo nese náklady na zavedení takového systému a zároveň v jaké výši takové náklady jsou. SDEU se však vyjadřoval ke specifickému způsobu filtrování obsahu elektronických souborů, nikoliv přímo pouze k filtrování slov a slovních spojení zadávaných do vyhledávání. Nelze tedy jednoznačně odmítnout závěry Německého soudu. Vzhledem k tomu, že tuzemské soudy se poměrně často přiklánějí k nálezům soudů německých, nelze určitou extenzi tohoto nálezu vyloučit, ovšem také nelze paušálně tvrdit, že ke stejnému závěru dojde i soud tuzemský, jelikož zákon o SIS mluví ve své podstatě jistě, stejně jako směrnice o el. obchodu, že poskytovatelé služeb nejsou povinni dohlížet na obsah jimi přenášených informací a ani aktivně vyhledávat protiprávní obsah. Jak je doloženo výše, v této oblasti momentálně probíhá překotný vývoj a nezbývá než očekávat další rozhodnutí v této věci.

3.8. Doménová jména

Byť jsou doménová jména neodmyslitelně spjata s webovými prezentacemi, jejich existence je v podstatě na prezentacích nezávislá. Doménové jméno je pouze záznamem v databázi ICANN a v konečném důsledku nemusí být napojeno na žádný server a na žádnou webovou prezentaci. Doménová jména, vzhledem k narůstající důležitosti přítomnosti na www, se stávají velmi hodnotným obchodním artiklem, ovšem také prostředkem konkurenčního boje. Rovněž se v této oblasti rozmáhá registrace doménových jmen buď s úmyslem poškodit konkrétního provozovatele, nebo s úmyslem dosáhnout zisku na tom, že konkrétní doménové jméno se podobá doménovému jménu jiné významné webové prezentace. Poslední ze zmíněných činností

je nazývána „*domain squatting*“ a je považována za praktiku, která je sice nežádoucí, nicméně poměrně rozšířená a legální.

Problematika doménových jmen je mírně nepřehledná, ovšem základem pro spory o doménová jména je UDRP, neboli „*Uniform Domain-Name Dispute-Resolution Policy*“, neboli Jednotný systém řešení doménových sporů. UDRP je vydáváno ICANN jako jednotná metodika, na základě které je postupováno v případě sporu o doménové jméno. UDRP je založeno na předpokladu, že ICANN doménové jméno pouze pronajímá konkrétnímu držiteli a proto, pokud bude prokázáno porušení podmínek nastolených mezi ICANN a držitelem domény, pak ICANN může jeho doménu zrušit nebo převést na jiného, kdo je porušováním těchto pravidel dotčen (právě převod domény nebo její zrušení jsou jedinými možnými sankcemi, které lze uložit na základě využití UDRP). Tato metodika upravuje postup v případě, že se držitel doménového jména rozhodne řešit spor s jiným držitelem doménového jména podle této metodiky a druhá strana s tím souhlasí. Pokud tedy obě strany souhlasí, je spor vyřešen osobou pověřenou ICANN a výsledek je pro obě strany závazný. Nejde ovšem o rozhodčí řízení v pravém slova smyslu, spíše o dohodu o řešení sporu prostřednictvím mediátora. Tohoto řešení lze ovšem využít pouze u specifických doménových jmen, mezi něž patří jednak mezinárodní domény typu .com nebo .org, nebo i domény některých států. UDRP ale zároveň nebrání oběma stranám sporu o doménové jméno řešit tento spor soudní cestou. Další možností dle UDRP je rozhodčí řízení. Rozhodčí řízení ve stejné oblasti doménových jmen, tedy mezinárodních domén a některých státních domén, nabízí WTO. V tomto případě se již jedná o klasické řízení před rozhodcem a samozřejmě obě strany doménového sporu musí s tímto řešením souhlasit. Konečně UDRP upravuje i postup, který následuje po obdržení rozhodnutí soudu týkající se konkrétního doménového jména.

V České republice je správcem domény .cz sdružení právnických osob CZ.NIC. Toto sdružení ve spolupráci s Rozhodčím soudem při Hospodářské a Agrární komoře České republiky přišlo se zajímavým způsobem řešení sporů o doménová jména. Každý, kdo si zaregistroval doménu, souhlasil s podmínkami registrace domény,

v nichž rovněž byla uvedena veřejná nabídka na uzavření rozhodčí smlouvy. Tedy pokud kdokoliv měl za to, že konkrétní doména .cz porušuje jeho práva k doméně nebo jeho práva autorská či jiná, nebo je podobná jeho doménovému jménu či byla založena za účelem poškozování dobrého jména jeho domény, může přijmout danou veřejnou nabídku a zahájit spor o dané doménové jméno u rozhodčího soudu. Tento vynalézavý způsob řešení, které navíc probíhalo elektronicky, bez nutnosti přítomnosti stran sporu, bylo ovšem odmítnuto Nejvyšším soudem s tím, že veřejná nabídka na uzavření rozhodčí smlouvy by musela být druhou stranou sporu vždy formálně přijata a proto pouze odsouhlasením veřejné nabídky na uzavření rozhodčí smlouvy při registraci domény nezakládá vlastní nabídku na uzavření, a pokud někdo na základě této nabídky konal a spor o doménové jméno zahájil u rozhodčího soudu, pak muselo ze strany majitele napadené domény dojít opět k přijetí takového řešení sporu.³¹⁷ Nejvyšší soud ve stejném rozsudku rovněž uvedl: „*K tomu je třeba doplnit, že závěry dovolacího soudu v projednávané věci nemají přitom dopad na způsoby řešení sporů v případech jiných domén. Systémy nestátního řešení doménových sporů u generických domén, které jsou celosvětově zavedeny a známy jako Uniform Domain-Name Dispute-Resolution, jsou založeny na zcela jiném principu, než je zavedeno podle Pravidel a postupů při registraci doménových jmen u domény „cz“.*“ Tedy status UDRP není tímto rozhodnutím nijak ohrožen.

Problematika doménových jmen a jejich kolizí je v tuzemsku řešena buď na základě práva k ochranným známkám, nebo na základě práva nekalé soutěže případně práva k obchodní firmě. Neexistuje předpis, který by problematiku doménových jmen a praktik, které je provází, upravoval. Problémem doménových sporů je fakt, že vzhledem k vysokému provozu v rámci www, výše škody, která může vzniknout, velice rychle narůstá. Tomuto tempu ovšem neodpovídá rychlost klasického občanskoprávního soudního řízení, které může trvat v řádu několika let.

³¹⁷ Česká republika. Rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 17. prosince 2013 ve věci 23 Cdo 3895/2011. In: *Sbírka rozhodnutí Nejvyššího soudu*. 2013, ECLI:CZ:NS:2013:23.CDO.3895.2011.1.

Sdružení CZ.NIC reagovalo na předmětné rozhodnutí Nejvyššího soudu³¹⁸ vydáním nové metodiky k řešení doménových sporů, podobající se UDPR. Ve chvíli, kdy osoba registruje doménu, souhlasí s tím, že v případě, že třetí osoba vyvolá spor o doménové jméno prostřednictvím využití alternativního řešení sporů dle podmínek CZ.NIC, uděluje pro takový případ svůj souhlas, že se takovému rozhodnutí podřídí. Jinými slovy majitel domény souhlasí registrací domény s tím (tedy činí veřejnou nabídku k uzavření smlouvy ve smyslu ust. § 1780 NOZ), že pokud třetí osoba iniciuje spor podle pravidel CZ.NIC, pak touto iniciací vstupuje do smluvního ujednání s iniciátorem, jehož předmětem je právě vyřešení sporu dle CZ.NIC. Z pohledu majitele ohrožené domény jde o méně výhodné řešení, než spor před soudem, zejména proto, že nezakládá překážku věci rozhodnuté a jako sankci lze uložit pouze zrušení domény nebo její převod, tedy nikoliv náhradu škody. Ovšem přesto jde o způsob řešení sporu, na kterém se dohodly obě strany. Nejvyšší soud vyložil, že UDRP mají svůj význam³¹⁹ a nyní je otázkou, jak by rozhodl v případě, že ten, kdo bude souhlasit s řešením sporu dle nových pravidel pro domény .cz se i po rozhodnutí sporu obrátí na soud. Nejvyšší soud se v tomto smyslu zabýval smluvními vzory FIDIC,³²⁰ kdy jim přiznal váhu smluvního ujednání (ujednaného mezi podnikateli), které bylo mezi stranami platně sjednáno a proto pokud řešilo způsob řízení sporů v případě změn stavby, pak v souladu s tímto ujednáním měly strany postupovat, byť by tento postup měl za následek změnu smlouvy. Jestliže budeme aplikovat závěry soudu, pak pokud by tedy došlo k platnému ujednání mezi stranami sporu o doménu .cz o tom, že vyřeší svůj spor podle pravidel pro řešení sporů CZ.NIC a jedna ze stran se místo toho obrátila na soud, poruší tím ustanovení vzájemného smluvního ujednání a druhá strana má nárok uplatnit svá práva na náhradu škody vzniklé v souvislosti s porušením smlouvy³²¹ případně jiných smluvně dohodnutých sankcí. Dokud nedojde k vydání rozhodnutí v této konkrétní věci nového řešení sporů o doménová jména, nelze jednoznačně uzavřít, že závěry

³¹⁸ Tamtéž.

³¹⁹ Tamtéž.

³²⁰ Česká republika. Rozhodnutí nejvyššího soudu České republiky ze dne 29. srpna 2011 ve věci 32 Cdo 1818/2011. In: *Sbírka rozhodnutí Nejvyššího soudu*. 2011, ECLI:CZ:NS:2011:32.CDO.1818.2011.1.

³²¹ Dle ust. § 2913 odst. 1 a násl. NOZ.

Nejvyššího soudu ve věci podmínek FIDIC lze na takovou situaci bez dalšího aplikovat. Jednak ve věci v původním řízení se jednalo o spor mezi podnikateli, jednak smluvní vzory FIDIC jsou světově uznávanými obecnými podmínkami, ovšem užívanými u výstavbových projektů. Nicméně lze tím nastolit určitou představu, jak by v dané situaci soud rozhodnout mohl.

4. Budoucí východiska autorskoprávní ochrany webových stránek

4.1. Shrnutí nedostatků současné úpravy

Nedostatků autorskoprávní ochrany webových stránek a webových prezentací jako takových je mnoho, ovšem je třeba také doplnit, že kde existuje nedostatek v autorském právu týkajícím se webových prezentací, je často možné tento nedostatek úpravy řešit aplikací jiné úpravy, například v oblasti práva průmyslového vlastnictví nebo nekalé soutěže.

Jedním ze základních problémů je ochrana webu jako literárního díla. Ta vychází z mezinárodní a evropské úpravy a tak historického přístupu k počítačovému programu, tedy že jde o sousled kódu, který je psán v programovacím jazyce. Programům je sice pouze poskytována ochrana jako dílům literárním, aniž by jimi musely být, přesto rozdílů mezi nimi je mnoho. Argumenty zastánců současného stavu jsou založeny na podobnostech, z nichž nejčastěji jsou zmiňovány následující:

- zdrojový kód je jazyk, kterým je vytvářen souvislý text, a tudíž jde o literární dílo, jména postav a samotný děj literárních děl je ve své podstatě obdobné, jako vyjádření funkcí, pojmenování funkcí a jejich způsob vzájemného napojení v rámci zdrojového kódu,
- jak obyčejný jazyk, tak programovací jazyk žije v používání a každá osoba je může dle svých schopností číst,

- web je pouze souborem textu rozloženém v mnoha počítačových souborech a jeho vzhled (GUI) je jako vzhled obálky knihy nebo jiná grafická vyjádření v knize,
- ochrana literárních děl poskytuje webu obdobnou míru ochrany, přestože zde není vyžadována originalita..

Tyto nejčastější argumenty a údajné podobnosti počítačových programů, tedy webu s literárními díly je třeba ovšem porovnat s aspekty, ve kterých jsou bez pochyb naprosto rozdílné:

- u běžného jazyka existuje téměř neomezeně způsobů, jak vyjádřit určitou myšlenku a jak ji napsat, to u programovacího jazyka nejde, jelikož v něm neexistuje neomezené množství funkcí a způsobu jejich zapsání,
- existuje pouze omezené množství funkcí, které dokáže programovací jazyk vyvolat a tomu odpovídá pouze omezené množství reakcí počítače, kterých lze programovacím kódem dosáhnout,
- web vyvolává konkrétní reakci počítače, to kniha nedělá,
- web umožňuje uživateli ovládat kód počítače a tím měnit chování webu, to u knih nelze,
- na základě přečtení knihy si může kterákoliv osoba představit s užitím své fantazie jakoukoliv podobu postav, hlavního hrdiny a prostředí příběhu, u webu existuje pouze jednotný obraz a to je GUI a počítač může reagovat pouze předem daným způsobem na základě kódu. Což opět neodpovídá možnostem, jež představuje kniha ve spojení s fantazií čtenáře,
- kód v rámci webu na sebe navazuje a ve vzájemném propojení vytváří reakce počítače, přičemž stačí jediný znak umístěný v rozporu s požadavky propojení zdrojového a strojového kódu a web nebude fungovat; taková míra pečlivosti u literárních děl vyžadována není,

Jednoznačných rozdílů mezi počítačovým programem a literárním dílem je příliš na to, aby současný stav ochrany byl považován za vyhovující.

GUI je chráněno pouze do té míry, do které je autorovým vlastním duševním výtvořem a nejsou chráněny technické aspekty GUI a ty části, které jsou výsledkem technických požadavků CMS. Nejsou tedy chráněny CSS styly, které jsou ovšem základním stavebním kamenem celkového vzhledu GUI a tvoří kostru, na kterou jsou jako u lidského těla v podobě svalů, šlach a dalších orgánů umístovány až další grafické prvky GUI. Domnívám se, že GUI by mělo být chráněno jako jakékoliv jiné grafické dílo, například obraz. Jsou si v podstatě velmi podobné v tom smyslu, že jak GUI tak obraz byly vytvořeny za účelem vyvolání určitého pocitu u osob, které se na něj dívají, jsou komplexní soustavou prvků, které až jako celek vytváří dojem a myšlenku, kterou chtěl autor svým vyjádřením sdělit. Nikoho by nenapadlo oddělit ochranu úsměvu Mony Lisy od zbytku obrazu, ovšem u GUI se tak děje. Pokud programátor vytvoří naprosto specifický sled funkcí, které optimalizují funkci počítače nebo pokud vymyslí nový zápis jinak běžně používané funkce programu, mohou ostatní tyto nově vytvořené způsoby práce s informacemi poměrně snadno napodobit nebo i dokonce zkopírovat a využít ve svých vlastních výtvořech. U webu není problém zobrazit si zdrojový kód a na základě jeho studia konkrétní funkci napodobit, přičemž prokazování porušení autorského práva je vzhledem k jednoduchosti, s jakou lze zobrazit zdrojový kód, téměř nemožné.

Dalším velkým nedostatkem úpravy je její roztříštěnost, která se netýká pouze webů, ale i počítačových programů jako celku. Žádný platný předpis nebere v úvahu fakt, nakolik je web propojen s databází, kterou ke svému fungování používá, nebo nakolik je propojen s GUI a tím jak působí na uživatele nebo se samotným doménovým jménem. Na rozdíl od jiných děl (grafických nebo slovesných) je zde právě dojem, jaký webová prezentace vyvolává ve svém návštěvníkovi, zcela přehlížen a úprava se zaměřuje spíše na technický aspekt webové prezentace místo toho, aby více zohledňovala právě celkový „*look and feel*“ jaký je v návštěvníkovi vyvoláván.

Dalším nedostatkem, který už ovšem není natolik otázkou práva autorského, jako spíš soukromého práva jako takového, je odpovědnost za nezákonné praktiky. I přes některé snahy tuto problematiku upravit, odpovědnost provozovatele, majitele serveru nebo návštěvníka prezentace jsou dovozovány na základě judikatury a jejich zákonná úprava chybí. S tím je spojeno i sdílení informací, kdy v souladu s judikaturou není problematické zobrazit viditelný obsah cizí prezentace na jiné prezentaci a to i takovým způsobem, který vyvolá dojem, že daný obsah se nachází na prezentaci, která jej zobrazuje. Argumenty pro neomezování těchto záležitostí kvůli potřebě dalšího rozvoje a šíření informací jsou sice opodstatněné, ovšem kde již je hranice mezi zájmem veřejnosti na šíření informací a na další vývoj v oblasti informačních technologií, a zájmem autora na to, aby jeho chráněné dílo bylo zveřejněno pouze a takovým způsobem, který si zvolí? Nelze popřít, že rozvoj v oblasti informačních technologií obecně je raketový a legislativa na něj nemůže účinně reagovat, ovšem za současné situace se spíše zdá, že legislativa již zaspala i to, co již dávno mohla upravit a tím stanovit jasná pravidla pro další vývoj.

4.2. Nastínění východisek budoucí úpravy

4.2.1. Vzhled stránek

GUI je přímo spojeno s CSS styly a se strukturou webu jako takového. Aplikace GUI určeného na konkrétní CMS na jiné CMS je prakticky nemožná a pokud možná je, je třeba do GUI zasáhnout natolik, že ve své podstatě dochází k vytvoření GUI nového. Možná ne po stránce toho, co vnímá návštěvník webové prezentace, ovšem po stránce struktury a kódu CSS stylů GUI ano. Přestože judikatura jasně stanovila, že technické aspekty GUI, včetně jeho prvků, které jsou výsledkem potřeby CMS/web ovládat a jsou tedy více či méně pouze utilitárního charakteru, nejsou chráněny autorským právem. Ovšem pak nejsou chráněny nijak? Nejsou součástí CMS jako takového a jejich podoba je určována CSS styly, které zase určují výsledný vzhled a často i strukturu GUI v rámci daného CMS. Autorské právo by mělo GUI vnímat více

ve smyslu celkového „*look and feel*“, tedy toho, jaký dojem vyvolává u návštěvníka, a chránit jej jako celek spolu s CSS styly, tedy chránit i jeho funkční strukturu. Je jisté, že ochrana toho, jak jsou zobrazovány informace v GUI a podobné procesy, které jsou výsledkem práce a možností samotného CMS, chránit nelze, jelikož toho lze dosáhnout pouze omezeným počtem způsobů, který rozhodně není nevyčerpatelný a je žádoucí, za účelem rozvoje v oblasti webových prezentací, aby zrovna tyto aspekty GUI chráněny nebyly.

Co se týče ochrany samotného viditelného obsahu, domnívám se, že by nemělo docházet ke sdílení obsahu jiných webových prezentací pomocí embedded odkazů nebo pomocí framingu bez souhlasu provozovatele zdrojového webu nebo autora konkrétního obsahu, v závislosti na tom, jaký vztah mezi sebou provozovatel a autor obsahu mají. Tento v současnosti obecně přijímaný způsob sdílení obsahu jiné webové prezentace dle mého názoru může vyvolávat, že daný obsah je umístěn přímo na prezentaci, která takto původní obsah sdílí. Přestože webová prezentace, která obsah sdílí, v souladu s autorským zákonem, uvede autora i zdroj, domnívám se, že autor by měl rozhodnout o tom, kde své dílo zveřejní a měl by mít i tu možnost rozhodnout o tom, v jaké souvislosti bude toto dílo zobrazováno. Je sice možné na konkrétní prezentaci zakázat indexování, tedy znemožnit vyhledávacím portálům, aby danou prezentaci zobrazily, ovšem toto řešení není ideálním, jelikož tím omezuje přístup veřejnosti k dané prezentaci. Právo autora, aby jeho dílo nebylo zobrazováno způsobem, který by snižoval jeho hodnotu nebo důstojnost, lze dovodit z ust. § 11 autorského zákona, ovšem právo zakázat sdílení díla na jiných serverech, jež by na první pohled mohlo vyvolat dojem, že je dílo zveřejněno na prezentaci, která jej ve skutečnosti pouze sdílí, již dovodit nelze. Rovněž problematika domain squattingu je v současnosti řešena pouze na základě nekalé soutěže nebo v případě, že doménové jméno osahuje část ochranné známky, na základě práv z ochranné známky. Domnívám se však, že doménové jméno a jeho vytvoření je poměrně náročným duševním pochodem, jelikož již mnoho domén je využívaných jinými subjekty a proto ten, kdo danou doménu registruje, vynaložil duševní a tvůrčí činnost na to, aby konkrétní doménové jméno vymyslel. Právě v oblasti doménových jmen, které jsou ve své podstatě nositelem jména

webové prezentace a tvůrce hodnoty samotné prezentace a její prestiže, legislativa naprosto zaostává a bylo by vhodné přijmout opatření a doménová jména explicitně chránit, ať už za použití práva autorského, nebo jiného institutu.

4.2.2. CMS a GUI CMS

Ochrana počítačových programů je roztržena a nereflexuje charakteristické vlastnosti programů. Navíc CMS je klasickým počítačovým programům ještě více vzdálené především v tom smyslu, že nefunguje na počítači návštěvníka, ale na serveru napojeném na síť internet. Rovněž ke svému zobrazení, volání vyžaduje prohlížeč, který je již klasickým počítačovým programem. Kdokoliv si může i prostřednictvím prohlížeče zobrazit zdrojový kód CMS, přičemž není třeba dalších úkonů, jakých je potřeba u klasického programu, jako například dekompile. Propojení CMS s databází a způsob, jakým s databází pracuje je také unikátní a to současná úprava nezohledňuje. Weby by měly být chráněny samostatně, a to společně s jejich GUI a to svěbytnými předpisy, které budou do určité míry kopírovat doposud vydanou judikaturu. Konkrétně u webu by úprava měla i výslovně zohlednit jeho charakteristické vlastnosti a rysy. Byť se realizace takové myšlenky může zdát nereálná, domnívám se, že tomu tak není. Již dnešní úprava poskytuje určitou ochranu jednotlivým částem webové prezentace a sloučení všech svěbytných úprav do jednoho celku, jež by zohlednil specifikum fungování webů a webových prezentací, kdy je zapojeno do jednoho celku fungování serveru, prohlížeče a tedy i počítače na němž je naistalován a databáze, se zase tak nereálným nezdá. Daného výsledku by mohlo být dosaženo spojením již existujících institutů, jež by byly vhodně upraveny.

Rovněž v oblasti www dochází k rozvoji asi nejrychleji a domnívám se, že by bylo žádoucí, aby v rámci webů byla stanovena bezplatná zákonná licence na volné procházení zdrojového kódu webu, a to takového, který by bylo možné zobrazit pomocí běžných programů a bez dekompile. Právě takové omezení práv autorů by bylo žádoucí vzhledem k bezpečnosti. Na www jsou denně zveřejňována obrovská množství osobních dat a útoky na weby jsou velmi časté, přičemž osoby, jež je činí, neberou v potaz možné postihy v případě procházení zdrojových kódů webu, který chtějí

napadnout. Proprietární CMS velmi rychle zastarávají a jejich ochrana tak s přisunem nových technologií v dané oblasti, ztrácí na síle. Existence opensource softwaru, veřejně licencovaných CMS a možnosti reakce na bezpečnostní hrozby v tomto odvětví jednoznačně prokazují, že u softwaru se zveřejněným kódem dochází k napravení bezpečnostních chyb extrémní rychlostí a návštěvník ani provozovatel tak nejsou vystaveni bezpečnostním hrozbám po delší dobu.

Lze namítnout, že jakmile je kód veřejný ve smyslu myšlenek free a opensource softwaru, lze k němu i velmi rychle vytvořit kód, který se do daného CMS nabourá. To sice ano, ovšem takové nabourání je ihned hlášeno tvůrcům, kolem nichž je velká komunita programátorů, jež jsou schopni ve velice krátkém čase danou chybu napravit. Reakce na chyby ve zdrojovém kódu, jež lze využít k napadení webu, je v řádu dnů od objevení takové chyby. Zatímco u proprietárních CMS je tato reakce v řádu měsíců, někdy i let, pokud k ní vůbec dojde. V tomto lze pouze uvést „záplatování“ operačního systému Windows, jež vždy zaostávalo z hlediska hrozeb za automatickými a okamžitými aktualizacemi konkurenčních operačních systémů jako je Linux. Koneckonců i Microsoft nedávno uvedl, že systém Windows bude od nynějška rovněž aktualizován okamžitě a průběžně, což potvrzuje, že způsob nastolený Linuxem je správný.³²² Význam ochrany autorova práva ke zdrojovému kódu není natolik významný, jako osobnostní práva uživatelů webu a jejich právo na soukromí. S čímž souhlasí i SDEU.³²³

Takovéto umožnění procházení kódu by přineslo rozvoj v zabezpečení webů proti útokům zvenčí. Rovněž se domnívám, že by mělo být umožněno, pouze v oblasti webů, omezené kopírování zdrojového kódu. Právě volný přístup ke kódu a možnost jeho omezeného zkopírování, tedy pouze takové části, že by nedošlo ke zkopírování

³²² VŠETEČKA, Roman. Windows 10 budou poslední verzí tohoto operačního systému. In: *Technet.cz* [online]. 2015 [cit. 2015-05-13]. Dostupné z: http://technet.idnes.cz/windows-10-konecne-jmeno-0vv-/software.aspx?c=A150511_101808_software_yse

³²³ Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 24. Listopadu 2011 ve věci C-70/10: Scarlet Extended SA proti Société belge des auteurs, compositeurs et éditeurs SCRL (SABAM). In: *Sbírka rozhodnutí*. 2011, Celex: 62010CJ0070, ECLI: ECLI:EU:C:2011:771.

celé konkrétní funkce CMS, by umožnilo rychleji a efektivněji vytvářet vylepšení webu nebo samostatných aplikací k webu, které budou ku prospěchu jak majiteli webu, tak jeho návštěvníkům. Judikatura již tento trend naznačuje, ovšem jeho institucionalizace by byla velmi žádoucí.

4.2.3. Databáze

Současná úroveň ochrany databází je podle mého názoru dostatečná, až tedy na meta vyhledávání a jemu podobné techniky (data mining a zobrazování dat bez nutnosti navštívit webovou prezentaci, ze které data pocházejí). Přestože existuje v této souvislosti rozhodnutí soudu, které tedy vykládá ustanovení směrnice o databázích tak, že takovéto vyhledávání neumožňují, měly by být jasně zakázány i ostatní způsoby vyhledávání nebo obdobné techniky, které umožňují dosáhnout stejného výsledku. Tím se rozumí techniky, které pomocí instrumentů na konkrétní webovou prezentaci vyhledají konkrétní obsah dané prezentace a umožní její zobrazení návštěvníkovi jiné prezentace tak, že daný návštěvník nenavštíví původní webovou prezentaci. Mnoho webových prezentací získává prostředky na svůj provoz z reklamy na nich umístěné a hodnota takové reklamy je odvislá od počtu návštěvníků prezentace nebo od počtu kliknutí na danou reklamu (ovšem počet kliknutí je opět závislý na počtu návštěvníků). Obdobné techniky a praktiky tak poškozují provozovatele konkrétní prezentace a snižují jeho příjmy.

4.2.4. Ochrana webové prezentace jako svébytného celku

Webová prezentace je pro své odlišnosti, jak jsou patrné z v této práci nastíněných charakteristik, velice specifická. Domnívám se, že by webová prezentace měla být novým druhem autorského díla, které by bylo chráněno jako celek. Tedy GUI by mělo být chráněno spolu s CSS styly jako jedna ze součástí prezentace na ní přímo závislých. Stejně jako GUI je viditelnou částí prezentace, která zůstane v paměti každého návštěvníka, je doménové jméno prezentace jejím charakteristickým prvkem, jehož vytvoření si bez pochyb vyžádalo nemalé úsilí a rovněž i duševní činnosti a osobního přístupu autora názvu prezentace a podoby doménového jména. Právě kombinace GUI a doménového jména jsou ty části prezentace, které jsou pro ni

nejsignifikantnější a zůstávají v paměti návštěvníků a odlišují jednotlivé prezentace od sebe. V této souvislosti nelze opomenout ani viditelný obsah, jehož autorem může být osoba od provozovatele prezentace odlišná, nebo stejná. Pokud by šlo o stejné osoby nebo pokud by provozovatel byl zároveň vykonavatelem majetkových práv, pak by i viditelný obsah, tedy to, pro co návštěvníci prezentaci navštěvují, mělo být chráněno spolu se zbytkem prezentace. Tedy veřejná část webové prezentace by měla být chráněna jako jeden prvek celé prezentace a měl by být více kladen důraz na „*look and feel*“, který působí na návštěvníka a který si návštěvník spojuje s konkrétní prezentací. Je totiž nesporné, že v případě zde nastíněném, kdy je provozovatel zároveň autorem obsahu nebo vykonavatelem práv k obsahu, jde o určité umělecké vyjádření provozovatele, jde o jeho vlastní duševní výtvar v tom smyslu, že byť není sám autorem GUI, CSS stylů, případně i obsahu (pokud je ovšem stále vykonavatelem práv), kombinací všech těchto prvků, které tvoří veřejnou část prezentace, vytváří umělecky, vizuálně i funkčně hodnotný výtvar, který má svou hodnotu, příběh, vypovídací funkci a je originální, jedinečný a odlišný od ostatních. Tuto hodnotu lze vyjádřit v počtu návštěvníků prezentace, kteří umožňují pronajímat prostor na prezentaci pro reklamu a dalším navštěvováním prezentace generují příjem a zároveň i značkou prezentace, tedy její pověst, kterou má a která je často spojena s doménovým jménem. Právě kombinace těchto 3 prvků veřejné části prezentace je skutečnou hodnotou, kterou prezentace jako celek má a tyto prvky by neměly být vnímány odlišně, ovšem v celku jako svébytné dílo, kterým autor vyjadřuje svou osobnost.

Stejně tak CMS a GUI CMS je prostředkem, kterým dochází k realizaci a vytváření veřejné části webové prezentace. Bez CMS a jeho systému databází, stejně jako bez GUI CMS, které umožňuje CMS ovládat, by nemohla vzniknout veřejná část webové prezentace. Zde je ovšem třeba rozlišit případy, kdy je využíváno CMS od třetích stran a kdy je využíváno CMS, jehož majetková práva vykonává stejná osoba, jako u veřejné části prezentace. Pokud je autor/vykonavatel práv veřejné části prezentace i neveřejné části prezentace stejný, pak by měly obě části být chráněny jako jeden celek, jelikož právě svázanost obou částí, která v tomto případě bude daleko větší, než v případě CMS od třetích stran, dohromady vytváří hodnotu, vytváří prezentaci, jako

ocenitelnou věc *sui generis*, která má svou hodnotu pouze ve vzájemném propojení všech jejích prvků, tedy veřejné i neveřejné části. Navíc CMS takovéto prezentace může být velice odlišný od ostatních a může používat techniky a principy, které jej významným způsobem odlišují od ostatních. Pokud je autor/vykonavatel práv neveřejné části odlišný, pak lze mít za to, že mnoho webových prezentací je založeno na stejném CMS, na stejné neveřejné části a jsou v tomto stejné nebo podobné a takový CMS (spolu s GUI CMS a strukturou databáze) bude mít vlastní hodnotu, jako počítačový program, jelikož bude odpoután od faktické potřeby být spojen s jednotlivými prvky veřejné části prezentace. Takový CMS spolu se svými částmi by tedy byl chráněn jako zvláštní počítačový program, který vyvolává funkce serveru, místo funkce návštěvníkova počítače a který ke svému řádnému chodu potřebuje zobrazení pomocí prohlížeče, aby byl nakonec zobrazen provozovateli tak, aby jej mohl používat. Tím by nebyla dotčena ochrana veřejné části webové prezentace.

5. Závěr práce

Tato práce si kladla za cíl objasnit to, jak se právo dotýkající se www a webových stránek vyvíjelo a v jakém stadiu je dnes. Dalším z cílů práce bylo navrhnout, jakým směrem by se měla ubírat úprava webových prezentací a proč. Historický vývoj v oblasti autorského práva postupoval nejdříve od ochrany vydavatelů, k ochraně autorů a postupně i k ochraně jiných děl, než pouze literárních. Je pochopitelné, že v zájmu urgentní reakce na technologický vývoj byla na počítačové programy vztažena ochrana děl literárních, byť ta není úplně vhodnou.. Právě uplatnění programů v síti internet a následném vytvoření www změnilo i jejich využití a způsob, jak je s nimi nakládáno. Pokud vezmeme v úvahu autorské právo jako takové a vliv, jaký na něj měl rozvoj internetu a www, dojdeme k závěru, že www a webové stránky znamenaly revoluci v autorském právu a vnímání jeho pravidel. Jak vyplývá z judikatury soudů, autorské právo reaguje na překotný vývoj, odehrávající se především v souvislosti s internetem a www, velmi pomalu a snaží se upravovat jednotlivé nové způsoby nakládání s autorsky chráněnými díly a rovněž se snaží reagovat na nové způsoby realizace autorů, kteří vytvářejí nové konstrukty, jež si

zaslouží právní ochranu. Jak se tyto výtvoř vyvíjely, reagovala na ně také úprava ochranou databází, ochranou programů, ovšem reakce na ochranu webových prezentací jako takových na sebe nechává prozatím čekat. Tato práce postupnou analýzou jednotlivých prvků webové prezentace jasně ukázala, že webová prezentace je odlišná od počítačového programu jako takového a má svébytné funkce a je rovněž osobitým způsobem využívána a konstruována. Vysvětlila, že webovou prezentaci netvoří jenom program, ale i vzhled, obsah, databáze a doména, pod kterou je umístěn a pod kterou si jej návštěvníci zobrazují. Právě na toto faktické propojení mnoha prvků, které jsou na první pohled nezávislé, ovšem tvoří svébytný soubor, zatím právní úprava nereagovala.

Byť soudy napříč EU vyvinuly významnou snahu, kdy se snažily aplikovat různé instituty ochrany soukromého vlastnictví a autorského práva, jako je právo nekalé soutěže, právo ochranných známek nebo právě právo autora k autorskému dílu, nikdy se tímto vzájemným propojením různých institutů nepodařilo vytvořit systém nebo konstrukt, který by plně nahradil samostatnou úpravu webových prezentací a způsobů nakládání s nimi. Trh již ovšem dokázal reagovat na tento vývoj a dokázal pomocí mechanismů váznoucích na návštěvnosti, ocenit webovou prezentaci jako celek, jako věc *sui generis*, která má svou hodnotu pouze ve spojení s ostatními svými částmi. Právo jej stále vnímá jako spojení, soubor mnoha součástí, které od sebe lze oddělit. Pokud jsou však od sebe odděleny, ztrácejí na své ekonomické hodnotě a tím i na svém významu. V tomto ohledu právo neodpovídá realitě a i při podrobném zkoumání a výkladu, kterému byly předpisy dotýkající se webových prezentací podrobeny, je závěr celkové analýzy neúprosný a je třeba konstatovat, že současné právo nechrání webovou prezentaci dostatečným způsobem, aby investice, které jsou do jednotlivých prezentací vkládány, byly náležitě zhodnoceny.

Vývoj autorského práva ukazuje, že trvá vždy v řádu několika desítek let, než jeho instituty začnou reagovat na vývoj ve společnosti a technice. V současné době je tento vývoj ještě rychlejší, než byl dříve a lze pouze doufat, že právo bude v budoucnu na výzvy, jež mu tento vývoj dává, reagovat rychleji a flexibilněji.

6. Seznam použitých zkratk

ABGB	Všeobecný zákoník občanský ze dne 1. Června 1811
Bernská úmluva	Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl ze dne 9. září 1886, 133/1980 Sb.
WIPO	World Intellectual Property Organization – Světová organizace duševního vlastnictví
TRIPS	Agreement on Trade-related Aspects of Intellectual Property Rights – Dohoda o zřízení Světové obchodní organizace 191/1995 Sb.
WTO	World Trade Organization – Světová obchodní organizace
Úmluva WIPO	Úmluva o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví, ze dne 14. července 1967, 69/1975 Sb.
NOZ	zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
www	World Wide Web
IP adresa	Internet Protocol address
DNS	Domain Name System
směrnice o databázích	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/9/ES ze dne 11. března 1996 o právní ochraně databází, Celex: 31996L0009
směrnice o el. obchodu	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu (směrnice o elektronickém obchodu), Celex: 32000L0031
informační směrnice	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti
autorský zákon	zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů

EU	Evropská unie
URL	z anglického „ <i>Uniform Resource Locator</i> “, tedy adresa, pod kterou lze v rámci www najít konkrétní webovou stránku.
GUI	z anglického „ <i>Graphical user interface</i> “, tedy uživatelské prostředí.
ICANN	Internet Corporation for Assigned Names and Numbers
HTML	Hypertext Markup Language
CSS styly	z anglického „ <i>Cascading Style Sheets</i> “, tedy kaskádové styly.
PHP	z anglického „ <i>Personal Home Page</i> “ nebo „ <i>PHP: hypertext processor</i> “, tedy PHP: hypertextový procesor
CMS	z anglického „ <i>Content Management System</i> “, tedy systém pro správu obsahu
Směrnice o el.komunikacích	Směrnice evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES ze dne 12. Července 2002 o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací, Celex: 32002L0058
ČR	Česká republika
Ústava	ústavní zákon č. 1/1993 Sb., ústava České republiky
ZOOSÚ	zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů
Směrnice o programech	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/24/ES ze dne 23. dubna 2009 o právní ochraně počítačových programů, Celex: 32009L0024
SDEU	Soudní dvůr Evropské unie nebo Evropský soudní dvůr

FSF	z anglického „ <i>Free Software Foundation</i> “, tedy Nadace svobodného softwaru
GNU GPL	z anglického „ <i>GNU General Public License</i> “, tedy GNU všeobecná veřejná licence
LGPL	z anglického „ <i>GNU Lesser General Public License</i> “, tedy GNU Méně obecná veřejná licence
BSD	z anglického „ <i>Berkeley Software Distribution</i> “, tedy Softwarová distribuce Berkeley
MIT License	z anglického „ <i>Massachusetts Institute of Technology license</i> “, tedy Licence MIT
EULA	z anglického „ <i>End User License Agreement</i> “, tedy licenční podmínky pro koncového uživatele
původní směrnice	Směrnice Rady 91/250/EHS ze dne 14. května
o programech	1991 o právní ochraně počítačových programů
Evr. patentová úmluva	Česká republika. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 86/2007 Sb.m.s., kterým se nahrazují sdělení Ministerstva zahraničních věcí vyhlášená pod č. 69/2002 Sb. m. s. o přijetí Úmluvy o udělování evropských patentů (Evropská patentová úmluva), č. 4/2006 Sb. m. s. a č. 6/2006 Sb. m. s. o přijetí změn a doplňků Úmluvy o udělování evropských patentů (Evropské patentové úmluvy). In: <i>Sbírka mezinárodních smluv</i> . 2007, 48/2007
Patentový zákon	Česká republika. Zákon ze dne 27. listopadu 1990 číslo 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích. In: <i>Sbírka zákonů</i> . 1990, Částka 86
směrnice o osobních údajích	Evropská unie. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů. In: <i>Úřední věstník Evropské unie</i> . 1995, Celex: 31995L0046, L 281.
Nejvyšší soud	Nejvyšší soud České republiky
zákon o SIS	Česká republika. Zákon č. 480/2004 Sb. ze dne 29. července 2004 o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů (zákon o

některých službách informační společnosti). In: *Sbírka zákonů*. 2004, Částka 166.

UDRP

z anglického „*Uniform Domain-Name Dispute-Resolution Policy*“, tedy Jednotný systém řešení doménových sporů

rozhodčí soud

Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky

7. Bibliografie

Knihy

ROSE, Mark. *Authors and owners: the invention of copyright*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1993, x, 176 p. ISBN 06-740-5308-7.

TELEC, Ivo. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2007, xviii, 971 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7179-608-4.

CHALOUPKOVÁ, Helena. *Autorský zákon: komentář*. 4. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012, xii, 477 s. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-432-2.

WAEDELDE, Charlotte, G LAURIE, Abbe E BROWN, Smita KHERIA, Jane CORNWELL a Hector L MACQUEEN. *Contemporary intellectual property: law and policy*. Third edition. United Kingdom: Oxford University Press, 2011, lxxiv, 1025 pages. Third edition. ISBN 01-996-7182-6.

VAIDHYANATHAN, Siva. *Copyrights and copywrongs: the rise of intellectual property and how it threatens creativity*. New York: New York University Press, c2001, xi, 243 p. ISBN 08-147-8806-8.

Guide to the Berne convention for the protection of literary and artistic works (Paris act, 1971). Geneva: World Intellectual Property Organization, 1978, 229 p. ISBN 92-805-0002-3.

COTTIER, Thomas a Petros C MAVROIDIS. *Intellectual property: trade, competition, and sustainable development*. Ann Arbor: University of Michigan Press, c2003, xv, 558 p. World Trade Forum (Series), v. 3. ISBN 04-721-1205-8.

Intellectual property issues in software. Washington, D.C.: National Academy Press, 1991, xvi, 111 p. ISBN 0-309-04344-1.

BRYER, Lanning G, Scott J LEBSON a Matthew D ASBELL. *Intellectual property operations and implementation in the 21st Century corporation*. Hoboken, N.J.: Wiley, c2011, xix, 316 p. ISBN 978-111-8075-876.

Nový občanský zákoník a duševní vlastnictví. 1. vyd. Editor Ladislav Jakl. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2012, 163 s. ISBN 978-80-86855-87-5.

Nový občanský zákoník a duševní vlastnictví. 1. vyd. Editor Ladislav Jakl. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2012, 163 s. ISBN 978-80-86855-87-5.

DIXON, Rod. *Open source software law*. Boston: Artech House, c2004, xv, 287 p. ISBN 15-805-3719-7.

JANSA, Lukáš a Petr OTEVŘEL. *Softwarové právo: praktický průvodce právní problematikou v IT*. Vyd. 1. Brno: Computer Press, 2011, 340 s. ISBN 978-80-251-3458-0.

CONN, Kathleen. *The Internet and the law: what educators need to know*. Alexandria, Va.: Association for Supervision and Curriculum Development, c2002, xvi, 111 p. ISBN 08-712-0677-3.

SPARROW, Andrew Peter. *The law of virtual worlds and Internet social networks*. Burlington, VT: Gower, c2010, xii, 249 p. ISBN 978-056-6088-506.

PHILLIPS, Douglas E. *The software license unveiled: how legislation by license controls software access*. New York: Oxford University Press, c2009, xxi, 204 p. ISBN 01-953-4187-2.

WORLD INTELLECTUAL PROPERTY ORGANIZATION. *What is Intellectual Property?*. Ženeva: WIPO, 2011. WIPO Publication No. 450(E). ISBN 978-92-805-1555-0. Dostupné z: http://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/intproperty/450/wipo_pub_450.pdf

WIPO. *WIPO Intellectual Property Handbook*. 2. vyd. Ženeva: WIPO Publication, 2008. Second Edition. ISBN 978-92-805-1291-5. Dostupné z: <http://www.wipo.int/about-ip/en/iprm/>

Odborné články

WOOD, Leanne. A name of thrones - why domain names should now be a separate intellectual property right. *European Intellectual Property Review*. 2014, roč. 36, č. 7, s. 452-464.

SCHULTZ, Thomas. Carving up the internet: jurisdiction, legal orders, and the private/public international law interface. *European Journal of International Law*. 2008, roč. 19, č. 4, s. 799-839.

PRYKE, Matthew. Computer programming language held not to be protected by copyright. *Entertainment Law Review*. 2013, roč. 24, č. 3, s. 100-103.

KOHLER, Claus a Kai BURMEISTER. Copyright liability on the Internet today in Europe (Germany, France, Italy and the E.U.). *European Intellectual Property Review*. 1999, roč. 21, č. 10, s. 485-499.

CONNOR, Iain a Indradeep BHATTACHARYA. Copyright protection of software: a convergence of US and European jurisprudence?. *Communications Law*. 2013, roč. 18, č. 2, s. 45-48.

RAHMAN, Mohammad Mahabubur, Mohammad Aktaruzzaman KHAN, Nour Mohammad RAHMAN a Mohammad Osiur RAHMAN. Cyberspace claiming new dynamism in the jurisprudential philosophy: a substantive analysis of conceptual and institutional innovation. *International Journal of Law & Management*. 2009, roč. 51, č. 5, s. 274-290.

FOGED, Terese. Danish licences for Europe. *European Intellectual Property review*. 2015, roč. 37, č. 1, s. 15-24.

SYNODINOU, Tatiana-Eleni. Database sui generis right and meta search engines: what's new and what's next?. *European Intellectual Property Review*. 2014, roč. 36, č. 12, s. 755-761.

SMITH, Joel a Rachel MONTAGNON. Databases hosted outside the UK can infringe rights in UK databases: Football Dataco v Sportradar (C-173/11). *European Intellectual Property Review*. 2013, roč. 35, č. 2, s. 111-113.

SAMUELSON, Pamela, Thomas VINJE a William CORNISH. Does copyright protection under the EU Software Directive extend to computer program behaviour, languages and interfaces?. *European Intellectual Property Review*. 2012, roč. 34, č. 4, s. 158-166.

SIMONE, Daniela. Dreaming authorship: copyright law and the protection of indigenous cultural expressions. *European Intellectual Property Review*. 2015, roč. 37, č. 4, s. 240-250.

O'SULLIVAN, Kevin T. Enforcing copyright online: internet service provider obligations and the European Charter of Human Rights. *European Intellectual Property Review*. 2014, roč. 36, č. 9, s. 577-583.

BAKER, Alan. EU Copyright Directive: does internet browsing require copyright licences?: Public Relations Consultants Association Ltd v Newspaper Licensing Agency Ltd (C-360/13) (the Meltwater case). *Entertainment Law Review*. 2014, roč. 25, č. 7, s. 257-261.

LEA, Gary R. Extent of copyright protection in computer software: Karum Group LLC v Fisher & Paykel Financial Services Ltd. *Communications Law*. 2014, roč. 19, č. 4, s. 127-129.

ROSS, Alexander. Football Dataco Ltd v Sportradar GmbH. *Entertainment Law Review*. 2013, roč. 24, č. 2, s. 64-66.

RAUBENHEIMER, Andreas. Implementation of the EC Software Directive in Germany - special provisions for protection of computer programs. *International Review of Intellectual Property and Competition Law*. 1996, roč. 27, č. 5, s. 609-648.

HAAPANEN, Anna. GPL embedded in devices - 10 most important questions for device manufacturers' consideration. *European Intellectual Property Review*. 2011, roč. 33, č. 4, s. 245-251.

RYCHLICKI. GPLv3: new software licence and new axiology of intellectual property law. *European Intellectual Property Review*. 2008, roč. 30, č. 6, s. 232-243.

NEHALUDDIN, Ahmad. Hackers' criminal behaviour and laws related to hacking. *Computer and Telecommunications Law Review*. 2009, roč. 15, č. 7, s. 159-165.

a James A LAMBERT. Impacts and effects of publishing legal information in a small jurisdiction: privacy v open justice. *Legal Information Management*. 2014, roč. 14, č. 4, s. 284-289.

O'ROURKE, Karina. Integrity on the web. *European Intellectual Property Review*. 2012, roč. 34, č. 12, s. 815-822.

ARNOLD, Nick, Kevin BARROW, Jimmy DESAI, Lewina FARRELL, Sally HUI, Rachel MARTIN, Richard SINGLETON, Simon STOKES a Antonia TARNOY. Intellectual property and technology issues. *Compliance Officer Bulletin*. 2005, roč. 26, May, s. 1-34.

STOKES, Simon. Intellectual property and technology issues. *Compliance Officer Bulletin*. 2010, roč. 79, Sep, s. 1-36.

STERLING, J.A.L. International codification of copyright law: possibilities and imperatives. *International Review of Intellectual Property and Competition Law*. 2002, roč. 33, č. 3, s. 270-293.

HOY, Ruth. Internet blocking injunctions are alive and well in the post Svensson world. *Entertainment Law Review*. 2015, roč. 26, č. 2, s. 44-47.

LAMBERT, Paul. Liability and publication on the internet. *Communications Law*. 2013, roč. 18, č. 3, s. 83-87.

EUROPEAN COPYRIGHT SOCIETY. Limitations and exceptions as key elements of the legal framework for copyright in the European Union - opinion on the judgment of the CJEU in Case C-201/13 Deckmyn. *European Intellectual Property Review*. 2015, roč. 37, č. 3, s. 129-133.

GUARDA, Paolo. Looking for a feasible form of software protection: copyright or patent, is that the question?. *European Intellectual Property Review*. 2013, roč. 35, č. 8, s. 445-454.

BANDEY. Over-categorisation in copyright law: computer and internet programming perspectives. *European Intellectual Property Review*. 2007, roč. 29, č. 11, s. 461-465.

QUINTAIS, Joao Pedro. Private copying and downloading from unlawful sources. *International Review of Intellectual Property and Competition Law*. 2015, roč. 46, č. 1, s. 66-92.

WILLIAMS, Louise a David CRAN. Protection of software: what can and cannot be replicated following SAS Institute Inc v World Programming Ltd. *Computer and Telecommunications Law Review*. 2012, roč. 18, č. 7, s. 199-201.

SALGADO, Monica. Right to be forgotten - guidance at last?. *Privacy & Data Protection*. 2014, roč. 15, č. 2, s. 13-15.

WESTON, Sally. Software interfaces - stuck in the middle: the relationship between the law and software interfaces in regulating and encouraging interoperability. *International Review of Intellectual Property and Competition Law*. 2012, roč. 43, č. 4, s. 427-450.

YU, Qiang. Software interoperability information disclosure and competition law. *European Competition Law Review*. 2014, roč. 35, č. 5, s. 235-252.

STRATH, Janet. Technically unpatentable: invention fails to bring more to the party than the software alone. *Computer and Telecommunications Law Review*. 2015, roč. 21, č. 2, s. 21-23.

HART, Michael. The legality of internet browsing in the digital age. *European Intellectual Property Review*. 2014, roč. 36, č. 10, s. 630-639.

HAUNSS, Sebastian. The politicisation of intellectual property: IP conflicts and social change. *WIPO Journal*. 2011, roč. 3, č. 1, s. 129-138.

GERVAIS, Daniel a Estelle DERCLAYE. The scope of computer program protection after SAS: are we closer to answers?. *European Intellectual Property Review*. 2012, roč. 34, č. 8, s. 565-572.

TRIMBLE, Marketa. The territoriality referendum. *The WIPO Journal*. 2014, roč. 6, č. 1, s. 89-98.

ROSATI, Eleonora. Towards an EU-wide copyright? (Judicial) pride and (legislative) prejudice. *Intellectual Property Quarterly*. 2013, č. 1, s. 47-68.

KOTELNIKOV, Andrey. Trade marks and visual replicas of branded merchandise in virtual worlds. *Intellectual Property Quarterly*. 2008, č. 1. Dostupné z: 110-131

LEE, Yin Harn. United Kingdom copyright decisions 2013. *International Review of Intellectual Property and Competition Law*. 2014, roč. 45, č. 2, s. 206-211.

HARN LEE, Yin. United Kingdom copyright decisions and legislative developments 2014. *International Review of Intellectual Property and Competition Law*. 2015, roč. 46, č. 2, s. 226-237.

DAILEY, Michael Alan a Henry W. JONES. Whelan Associates Inc v Jaslow Dental Laboratories Inc: the expanding range of copyrightable expression. *European Intellectual Property Review*. 1987, roč. 9, č. 2, s. 50-54.

Akademické práce

AUJEZDSKÝ, Josef. *Autorskoprávní problematika volně šiřitelných počítačových programů* [online]. Praha, 2008 [cit. 6. 3. 2015]. 155 s. Dostupné z: <http://www.root.cz/specialy/licence/>. Rigorózní práce. Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí práce Irena Holcová.

PIETRIK, Michal. *Automatizované testování webových aplikací*. Brno, 2012. Diplomová práce. Masarykova univerzita v Brně Fakulta informatiky. Vedoucí práce Mgr. Šimon Suchomel.

DIBLÍK, Jan. *Autorskoprávní ochrana počítačových programů a problematika licenčních smluv*. Praha, 2009. Rigorózní práce. Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta. Vedoucí práce JUDr. Irena Holcová.

JANSA, Petr. *Právní aspekty implementace projektu "Creative Commons" v České republice* [online]. Praha, 2008 [cit. 10. 3. 2015]. 105 s., [16] s. příl. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/dtdownload/8800018679/?lang=cs>. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí práce Irena Holcová.

CIFUENTES, Cristina. *Reverse Compilation Techniques*. Brisbane, Austrálie, 1994. Doktorská práce (Ph.D.). Queensland University of Technology. Vedoucí práce Professor K. J. Gough.

HLAVÁČEK, Radek. *Užití autorských děl v prostředí Internetu*. Plzeň, 2013. Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni - Fakulta právnická.

PITELOVÁ, Olga. *Vývoj a ochrana autorských práv v oblasti kultury*. Brno, 2007. Diplomová práce. Masarykova univerzita Právnická fakulta.

KRÁL, Samuel. *Zaměstnanci jako veřejnost podle autorského práva*. Praha, 2014. Studentská vědecká odborná činnost. Univerzita Karlova v Praze.

Legislativní dokumenty

Velká Británie. Copyright, Designs and Patents Act 1988 ze dne 19. listopadu 1988. In: *c. 48*. 1988.

Austrálie. Dow Jones & Company Inc. v Gutnick [2002] HCA 56. In: *High Court of Australia*. 10. prosince 2002, HCA 56.

Česká republika. Důvodová zpráva k zákonu č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). In: *Sněmovní tisk 443/0*. 2000.

Velká Británie. HTC Europe Co Ltd v Apple Inc ze dne 3. května 2013. In: *[2013] EWCA Civ 451*. 2013.

Velká Británie. Lantana Ltd v Comptroller-General of Patents, Designs and Trade Marks ze dne 13. listopadu 2014. In: *[2014] EWCA Civ 1463*. 2014.

Velká Británie. Navitaire Inc. v Easyjet Airline Company and Another ze dne 30. 7. 2004. In: *[2004] EWHC 1725 (Ch)*. 2004.

Vyhláška ministra zahraničních věcí 69/1975 Sb. o mluvě o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví, podepsané ve Stockholmu dne 14. července 1967. 1975.

Velká Británie. Rozhodnutí Sněmovny lordů ze dne 22. března 1774 ve věci Alexander Donaldson, and Another v Thomas Beckett, and Others. In: *(1774) II Brown 129*. 1774.

Evropská unie. Rozhodnutí Evropského patentového úřadu ze dne 15. července 1986 ve věci T 0208/84: Vicom. In: *Sbírka rozhodnutí*. 1986, ECLI:EP:BA:1986:T020884.19860715.

Evropská unie. Rozhodnutí Evropského patentového úřadu ze dne 6. října 1988 ve věci T 0006/83: IBM/Data Processor Network. In: *Sbírka rozhodnutí*. 1988, ECLI:EP:BA:1988:T000683.19881006.

Česká republika. Rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 2. prosince 2011 ve věci 31 C 72/2011. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2011.

Česká republika. Rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 17. prosince 2013 ve věci 23 Cdo 3895/2011. In: *Sbírka rozhodnutí Nejvyššího soudu*. 2013, ECLI:CZ:NS:2013:23.CDO.3895.2011.1.

Česká republika. Rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 20. listopadu 2007 ve věci 30 Cdo 376/2007. In: *Sbírka rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu*. ECLI:CZ:NS:2008:30.CDO.376.2007.1.

Česká republika. Rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 27. února 2013 ve věci 8 Tdo 137/2013. In: *Sbírka rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu*. 2014, č. 1, 7/2014.

Česká republika. Rozhodnutí nejvyššího soudu České republiky ze dne 29. května 2013 ve věci 5 Tdo 271/2013. In: *Sbírka rozhodnutí Nejvyššího soudu*. 2013, ECLI:CZ:NS:2013:5.TDO.271.2013.1.

Česká republika. Rozhodnutí nejvyššího soudu České republiky ze dne 29. srpna 2011 ve věci 32 Cdo 1818/2011. In: *Sbírka rozhodnutí Nejvyššího soudu*. 2011, ECLI:CZ:NS:2011:32.CDO.1818.2011.1.

Česká republika. Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 29. listopadu 2012 ve věci 30 Cdo 725/2012. In: *Sbírka rozhodnutí Nejvyššího soudu*. 2012, ECLI:CZ:NS:2012:30.CDO.725.2012.1.

Velká Británie. Rozhodnutí Supreme Court of UK ze dne 15. dubna 1999 ve věci Cantor Fitzgerald International v Tradition (UK) Ltd. In: [2000] R.P.C. 95. 1999.

Velká Británie. Rozhodnutí Supreme Court of UK ze dne 24. března 1994 ve věci IBCOS Computers Ltd v Barclays Mercantile Highland Finance Ltd. In: [1994] F.S.R. 275. 1994.

Česká republika. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 2. 2011 sp.zn. 5 As 38/2008-288: Bezpečnostní softwarová asociace - Svaz softwarové ochrany. In: *Sbírka rozhodnutí Nejvyššího správního soudu*. 2011, roč. 9, č. 6, 2293.

Evropská unie. Rozsudek soudního dvora (čtvrtého senátu) ve věci C-360/13 ze dne 5. června 2014: PRCA vs NLA. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2014, Celex 62013CJ0360, ECLI:EU:C:2014:1195.

Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (čtvrtého senátu) ze dne 10. dubna 2014 ve věci C-435/12: ACI Adam BV a další proti Stichting de Thuiskopie a Stichting Onderhandeligen Thuiskopie vergoeding. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2014, Celex: 62012CJ0435, ECLI: ECLI:EU:C:2014:254.

Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (čtvrtého senátu) ze dne 13. února 2014 ve věci C-466/12: Nils Svensson a další proti Retriever Sverige AB. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2014, roč. 2014, Celex: 62012CJ0466, ECLI: ECLI:EU:C:2014:76.

Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (čtvrtého senátu) ze dne 16. července 2009 ve věci C - 5/08: Infopaq International A/S v. Danske Dagblades Forening. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2009, Celex: 62008CA0005, 2008/C 064/41.

SDEU. Rozsudek Soudního dvora (čtvrtého senátu) ze dne 23. ledna 2014 ve věci C-355/12: Nintendo Co. Ltd a další proti PC Box Srl a 9Net Srl. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2014, Celex: 62012CJ0355, ECLI: ECLI:EU:C:2014:25.

Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (čtvrtého senátu) ze dne 27. března 2014 ve věci C-314/12: UPC Telekabel Wien GmbH proti Constantin Film Verleih GmbH a Wega Filmproduktionsgesellschaft mbH. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2014, Celex: 62012CJ0314, ECLI: ECLI:EU:C:2014:192.

Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (čtvrtého senátu) ze dne 27. února 2014 ve věci C-351/12: OSA - Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním o.s. proti Léčebné lázně Mariánské Lázně a.s. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2014, Celex: 62012CJ0351, ECLI: ECLI:EU:C:2014:110.

Evropská unie. Rozsudek soudního dvora (čtvrtého senátu) ze dne 5. června 2014 ve věci C-360/13: Public Relations Consultants Association Ltd proti Newspaper Licensing Agency Ltd a další,. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2014, Celex: 62013CJ0360, ECLI: ECLI:EU:C:2014:1195.

Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (pátého senátu) ze dne 19. prosince 2013 ve věci C-202/12: Innoweb BV proti Wegener ICT Media BV a Wegener Mediaventions BV. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2013, Celex: 62012CJ0202, ECLI: ECLI:EU:C:2013:850.

Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (třetího senátu) ve věci C-135/10 ze dne 15. března 2012: Società Consortile Fonografici (SCF) proti Marco Del Corso. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2012, Celex 62010CJ0135, ECLI: ECLI:EU:C:2012:140.

Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (třetího senátu) ve věci C-173/11 ze dne 18. října 2012: Football Dataco Ltd vs Sportradar GmbH. In: *Sbírka soudních rozhodnutí*. 2012, Celex 62011CJ0173, ECLI: ECLI:EU:C:2012:642.

Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (třetího senátu) ve věci C-306/05 ze dne 7. prosince 2006: Sociedad General de Autores y Editores de España (SGAE) proti Rafael Hoteles SA. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2006, Celex 62005CJ0306, I-11519.

Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (třetího senátu) ve věci C-393/09 ze dne 22. prosince 2010: Bezpečnostní softwarová asociace - Svaz softwarové ochrany proti Ministerstvo kultury. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2010, Celex 62009CA0393, I-13971.

Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (třetího senátu) ve věci C-89/04 ze dne 2. června 2005: Mediakabel BV proti Commissariaat voor de Media. In: *Sbírka soudních rozhodnutí*. 2005, Celex 62004CJ0089, I-4932.

Evropská unie. Rozsudek soudního dvora (třetího senátu) ze dne 1. března 2012 ve věci C-604/10: Football Dataco Ltd a ostatní versus Yahoo! UK Ltd a ostatní. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2012, Celex: 62010CJ0604, ECLI:EU:C:2012:115.

Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (třetího senátu) ze dne 1. prosince 2011 ve věci c-145/10: Eva-Maria Painer proti Standard VerlagsGmbH a další. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2011, Celex: 62010CJ0145, ECLI: ECLI:EU:C:2011:798.

Evropská unie. Rozsudek soudního dvora (třetího senátu) ze dne 11. července 2013 ve věci C-657/11: Belgian Electronic Sorting Technology NV proti Bertovi Peelaersovi, Visys NV. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2013, Celex: 62011CJ0657, ECLI:EU:C:2013:516.

Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 24. listopadu 2011 ve věci C-70/10: Scarlet Extended SA proti Sociétés belge des auteurs, compositeurs et éditeurs SCRL (SABAM). In: *Sbírka rozhodnutí*. 2011, Celex: 62010CJ0070, ECLI: ECLI:EU:C:2011:771.

Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (třetího senátu) ze dne 16. června 2011 ve věci C-462/09: Stichting de Thuis kopie proti Opus Supplies Deutschland GmbH a další. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2011, Celex: 62009CJ0462, ECLI: ECLI:EU:C:2011:397.

Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ve spojených věcech C-509/09 a C-161/10 ze dne 25. října 2011: eDate Advertising GmbH. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2011, Celex 62009CJ0509, I-10269.

Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ve spojených věcech C-585/08 a C-144/09 ze dne 7. prosince 2010: Hotel Alpenhof GesmbH proti Oliver Heller. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2010, Celex 62008CJ0585, I-12527.

Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ve věci C-324/09 ze dne 12. července 2011: L'Oréal SA a další proti eBay International AG a další. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2011, Celex 62009CJ0324, I-06011.

Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 13. května 2014 ve věci C-131/12: Google Spain SL a Google Inc. proti Agencia Española de Protección de Datos (AEPD) a Mario Costeja González. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2014, Celex: 62012CJ0131, ECLI: ECLI:EU:C:2014:317.

Evropská unie. Stanovisko generálního advokáta ze dne 29. listopadu 2011 ve věci C-406/10: SAS Institute Inc. proti World Programming Ltd. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2011, Celex: 62010CC0406, ECLI: ECLI:EU:C:2011:787, body 8, 101, 123.

Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 2. května 2012 ve věci c-406/10: SAS Institute Inc. proti World Programming Ltd. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2012, Celex: 62010CJ0406, ECLI: ECLI:EU:C:2012:259.

Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 3. července 2012 ve věci C-128/11: UsedSoft GmbH proti Oracle International Corp.. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2012, Celex: 62011CJ0128, ECLI: ECLI:EU:C:2012:407.

Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 4. října 2011 ve věci C-403/08: Football Association Premier League Ltd a další proti QC Leisure a další. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2011, Celex: 62008CJ0403, I-09083.

Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 9. listopadu 2004 ve věci C-203/02: The British Horseracing Board Ltd a další proti William Hill Organization Ltd. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2004, Celex: 62002CJ0203, I-10415.

Evropská unie. Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 9. listopadu 2004 ve věci C-444/02: Fixtures Marketing Ltd proti Organismos prognostikon agonon podosfairou AE (OPAP). In: *Sbírka rozhodnutí*. 2004, Celex: 62002CJ0444, I-10549.

Evropská unie. Rozsudek Soudu prvního stupně (velkého senátu) ze dne 17. září 2007 ve věci T-201/04: Microsoft Corp. proti Komisi Evropských společenství. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2007, Celex: 62004TJ0201, II-03601.

Evropská unie. Rozsudek Tribunálu (třetího senátu) ze dne 16. prosince 2010 ve věci T-19/07: Systran SA a Systran Luxembourg SA proti Evropské komisi. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2010, Celex: 62007TJ0019, II-06083.

Velká Británie. SAS Institute Inc. v World Programming Ltd ze dne 25. 1. 2013. In: *[2013] EWHC 69 (Ch)*. 2013.

Česká republika. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí 191/1995 Sb. ze dne 15. dubna 1994 o sjednání Dohody o zřízení Světové obchodní organizace (WTO). In: *Sbírka zákonů*. 1995, Částka 51.

Česká republika. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 86/2007 Sb.m.s., kterým se nahrazují sdělení Ministerstva zahraničních věcí vyhlášená pod č. 69/2002 Sb. m. s. o přijetí Úmluvy o udělování evropských patentů (Evropská patentová úmluva), č. 4/2006 Sb. m. s. a č. 6/2006 Sb. m. s. o přijetí změn a

doplňků Úmluvy o udělování evropských patentů (Evropské patentové úmluvy). In: *Sbírka mezinárodních smluv*. 2007, Částka 48.

Evropská unie. Nařízení Evropského parlamentu a Rady 864/2007/ES ze dne 11. července 2007 o právu rozhodném pro mimosmluvní závazkové vztahy (Řím II) In: *Úřední věstník Evropské unie*. 2007, Celex 32007R0864, L 40.

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004 o dodržování práv duševního vlastnictví. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 2004, Celex: 32004L0048, L 157.

Evropská unie. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 2001, Celex 32001L0029, L167/10.

Evropská unie. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu („směrnice o elektronickém obchodu“). In: *Úřední věstník Evropské unie*. 2000, Celex 32000L0031, L178.

Evropská unie. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES ze dne 12. července 2002 o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací: Směrnice o soukromí a elektronických komunikacích. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 2002, Celex: 32002L0058, L 201.

Evropská unie. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/114/ES ze dne 12. prosince 2006 o klamavé a srovnávací reklamě. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 2006, L 376/21.

Evropská unie. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/136/ES ze dne 25. listopadu 2009 kterou se mění směrnice 2002/22/ES o univerzální službě a právech uživatelů týkajících se sítí a služeb elektronických komunikací,

směrnice 2002/58/ES o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací a nařízení (ES) č. 2006/2004 o spolupráci mezi vnitrostátními orgány příslušnými pro vymáhání dodržování zákonů na ochranu zájmů spotřebitele. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 2009, Celex: 32009L0136, L 337.

Evropská unie. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/24/ES ze dne 23. dubna 2009 o právní ochraně počítačových programů. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 2009, Celex 32009L0024, L 111/16-24.

Evropská unie. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 1995, Celex: 31995L0046, L 281.

Evropská unie. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/9/ES ze dne 11. března 1996 o právní ochraně databází. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 1996, Celex: 31996L0009, L 77.

Evropská unie. Směrnice Rady 91/250/EHS ze dne 14. května 1991 o právní ochraně počítačových programů. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 1991, Celex 31991L0250, L122/42-46.

Evropská Unie. SMĚRNICE RADY 92/100/EHS ze dne 19. listopadu 1992 o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 1992, Celex 31992L0100, L346/61.

Evropská unie. Směrnice Rady 93/98/EHS ze dne 29. října 1993 o harmonizaci doby ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 1993, Celex 31993L0098, L 290/9.

Evropská unie. Směrnice Rady ze dne 10. září 1984 o sblížení právních a správních předpisů členských států týkajících se klamavé reklamy. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 1984, L 250/17.

Evropská unie. Stanovisko generálního advokáta Yvese Bota ze dne 14. října 2010 ve věci C-393/09: Bezpečnostní softwarová asociace - Svaz softwarové ochrany proti Ministerstvu kultury. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2010, Celex: 62009CC0393, I-13971.

Velká Británie. Tamiz v Google Inc ze dne 14. února 2013. In: *[2013] EWCA Civ 68*. 2013.

Česká republika. Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 25. března 2009 ve věci 5 Tdo 234/2009. In: *Sbírka rozhodnutí Nejvyššího soudu*. 2009, ECLI:CZ:NS:2009:5.TDO.234.2009.1.

Evropská unie. Usnesení Soudního dvora (devátého senátu) ze dne 21. října 2014 ve věci C-438/13: BestWater International GmbH v. Michael Mebes, Stefan Potsch. In: *Sbírka rozhodnutí*. 2014.

Česká republika. Zákon č 40/2009 Sb. ze dne 8 ledna 2009, trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů*. 2009, Částka 11.

Česká republika. Zákon č. 121/2000 ze dne 7. dubna 2000 o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). In: *Sbírka zákonů*. Česká republika, 2000, Částka 36.

Česká republika. Zákon č. 480/2004 Sb. ze dne 29. července 2004 o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů (zákon o některých službách informační společnosti). In: *Sbírka zákonů*. 2004, Částka 166.

Česká republika. Zákon č. 89/2012 Sb. ze dne 3. února 2012, občanský zákoník. In: *Sbírka zákonů*. 2012, Částka 33.

Česká republika. Zákon ze dne 27. listopadu 1990 číslo 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích. In: *Sbírka zákonů*. 1990, Částka 86.

Ostatní zdroje

Summaries of Conventions, treaties and Agreements Administered by WIPO [online]. Ženeva: WIPO, 2013[cit. 2015-02-22]. WIPO Publication No. 442E/13. ISBN 978-92-805-2383-6. Dostupné z: http://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/intproperty/442/wipo_pub_442.pdf

Understanding Copyright and Related Rights [online]. Ženeva: WIPO, 2012[cit. 2015-02-22]. WIPO Publication No. 909(E). ISBN 978-92-805-1265-6. Dostupné z: http://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/intproperty/909/wipo_pub_909.pdf

WORLD INTELLECTUAL PROPERTY ORGANIZATION. *Guide to the Copyright and Related Rights Treaties administered by WIPO and Glossary of Copyright and Related Rights Terms*. Ženeva, 2003, 319 s. Dostupné z: http://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/copyright/891/wipo_pub_891.pdf

HOLLAAR, Lee A. 2002. Chapter 2: Copyright of Computer Programs. *Digital Law Online* [online]. [cit. 2015-4-10]. Dostupné z: <http://digital-law-online.info/lpdi1.0/treatise17.html>

72 % open-source projektů používá licenci GNU GPL. In: KRČMÁŘ, Petr. *Www.root.cz* [online]. 2009 [cit. 2015-03-13]. Dostupné z: <http://www.root.cz/clanky/72-open-source-projektu-pouziva-licenci-gnu-gpl/>

KOVALÍK, Jan. ACTA staví autorská práva nad svobodu projevu. In: *Aktualne.cz* [online]. 2012 [cit. 2015-02-22]. Dostupné z: <http://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/technika/acta-stavi-autorska-prava-nad-svobodu-projevu/r~i:article:730583/>

Anti-Counterfeiting Trade Agreement. In: *Electronic Frontier Foundation* [online]. 2012 [cit. 2015-02-22]. Dostupné z: <https://www.eff.org/issues/acta>

SILVER, Ingrid a Katie AITKEN-QUACK. CJEU zooms in on framing: CJEU ruling in BestWater International GmbH v. Michael Mebes and Stefan Potsch (C-348/13) (BestWater) that framing content does not constitute copyright infringement. In: *Dentons* [online]. 2014, 23. 11. 2014 [cit. 2015-04-08]. Dostupné z: http://www.dentons.com/en/insights/alerts/2014/november/13/cjeu-zooms-in-on-framing?utm_source=Mondaq&utm_medium=syndication&utm_campaign=View-Original

CMS Usage Statistics. In: *Built With* [online]. 2015, 9.3.2015 [cit. 2015-03-13]. Dostupné z: <http://trends.builtwith.com/cms>

PAVLÁT, David. Cookies: přechod z principu opt-out na opt-in. In: *Úřad pro ochranu osobních údajů* [online]. 2012 [cit. 2015-04-07]. Dostupné z: https://www.uouu.cz/vismo/zobraz_dok.asp?id_org=200144&id_ktg=1853&n=cookies-prechod-z-principu-opt-out-na-opt-in&query=cookies

Frequently Asked Questions. In: *Wiki.creativecommons.org* [online]. 2015, 2. 1. 2015 [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: https://wiki.creativecommons.org/Frequently_Asked_Questions#Can_I_apply_a_Creative_Commons_license_to_software.3F

GNU General Public License. In: *GNU.org* [online]. 2007 [cit. 2015-03-16]. Dostupné z: <http://www.gnu.org/licenses/gpl-3.0.html>

O licencích. In: *Creative Commons* [online]. 2015 [cit. 2015-04-09]. Dostupné z: <http://creativecommons.org/licenses/>

TROJAN, Oldřich. Právní rámec tvorby webových stránek. In: *Epravo.cz* [online]. 2009 [cit. 2015-02-26]. Dostupné z:

<http://www.epravo.cz/top/clanky/pravni-ramec-tvorby-webovych-stranek-57731.html>

BURGOS, Luis M. Vincente. První postihy za nedodržování zákona o cookies. In: *www.volawyers.com* [online]. 2015 [cit. 2015-04-07]. Dostupné z: <http://www.volawyers.com/cs/prvni-postihy-za-nedodrzovani-zakona-o-cookies/>

MELETTI, Bartolomeo. Public Domain. In: *Copyrightuser.org* [online]. 2015 [cit. 2015-03-24]. Dostupné z: <http://copyrightuser.org/topics/public-domain/>

MALÝ, Martin. Softwarové licence: úvod pro obyčejné lidi. In: *Zdrojak.cz* [online]. 2011 [cit. 2015-03-16]. Dostupné z: <http://www.zdrojak.cz/clanky/softwareve-licence-uvod-pro-obycejne-lidi/>

STALLMAN, Richard. The GNU Project. In: *GNU* [online]. 2014 [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: <http://www.gnu.org/gnu/thegnuproject.html>

Usage of content management systems for websites. In: *W3Techs - Web technology surveys* [online]. 2014 [cit. 2015-03-13]. Dostupné z: http://w3techs.com/technologies/overview/content_management/all

STIM, Rich. Welcome to the Public Domain. In: *Stanford University Libraries: Copyright and Fair use* [online]. 2010 [cit. 2015-03-24]. Dostupné z: <http://fairuse.stanford.edu/overview/public-domain/welcome/>

MYŠKA, Matěj, Radim POLČÁK, Jaromír ŠAVELKA a Libor KYNCL. *Veřejné licence v České republice*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014, 187 s. Spisy Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, sv. 482. ISBN 978-802-1071-926.

VŠETEČKA, Roman. Windows 10 budou poslední verzí tohoto operačního systému. In: *Technet.cz* [online]. 2015 [cit. 2015-05-13]. Dostupné z:

[http://technet.idnes.cz/windows-10-konecne-jmeno-0vv-
/software.aspx?c=A150511_101808_software_vse](http://technet.idnes.cz/windows-10-konecne-jmeno-0vv-
/software.aspx?c=A150511_101808_software_vse)

CREATIVEDOCK S.R.O., Badeniho 290/1, 160 00 Praha 6. *Singlecase.cz*
[online]. 2015 [cit. 2015-03-16]. Dostupné z: <https://www.singlecase.cz/>

WTFPL [online]. 2015 [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: <http://www.wtfpl.net/>

Oxford Dictionaries. *Oxford Dictionaries* [online]. 2015 [cit. 2015-02-27].
Dostupné z: www.oxforddictionaries.com

8. Shrnutí

Autorskoprávní aspekty webových stránek

Tato práce si klade za cíl představit stručnou historii autorskoprávní úpravy počítačových programů, její současnou úpravu obsaženou v zákoně č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, a její extenzi a aplikaci na velmi rychle rozvíjející se segment webových stránek a webových prezentací. Dalším z cílů této práce je rozbor a kritická analýza a aplikace současné judikatury tuzemských a zahraničních soudů a Soudního dvora Evropské unie v oblasti počítačových programů a internetového práva jako takového.

První kapitola této práce pojednává o historii vývoje autorského práva se zaměřením na ochranu počítačových programů, databází a právní úpravu chování v rámci sítě internet, respektive sítě World Wide Web.

Druhá kapitola se zaměřuje na definici pojmů, které jsou dále v textu práce užívány a na něž je v následujících kapitolách aplikována úprava autorského práva. Kapitola rovněž obsahuje detailní popis fungování webových prezentací a popis částí, z nichž se skládají.

Následující kapitola aplikuje současnou právní úpravu a nejnovější judikaturu existující v oblasti webových prezentací a internetu. V první části kapitoly je čtenář seznámen s nejčastěji se vyskytujícími druhy licencí, respektive licenčních podmínek, pod kterými jsou distribuovány Systémy pro správu obsahu – CMS. Dále se kapitola zaměřuje na výklad a aplikaci právní úpravy v souvislosti s nakládáním se CMS a pravidly a omezeními vyplývajícími z poslední dostupné judikatury. Dále kapitola rozebírá právní úpravu vzhledu webové prezentace a jeho svébytné pozice v tvorbě a fungování webových prezentací. Další pasáž kapitoly se zaměřuje na samotný viditelný obsah webových prezentací a rovněž právní úpravou, jež je na něj třeba aplikovat. Poslední část kapitoly pojednává o právu databází a aplikaci právní úpravy na další části webových prezentací včetně doménových jmen, respektive právní úpravy specifických druhů webových prezentací, jako jsou služby s uživatelsky vkládaným obsahem.

Předposlední kapitola se zabývá nedostatky současného stavu a rovněž náměty, jakým směrem by se právní úprava v dané oblasti mohla, či měla ubírat.

Poslední kapitolou je stručný závěr, který krátce sumarizuje obecné závěry, k nimž bylo dospěno v textu celé práce.

9. Abstract

Copyright aspects of webpages

The main purpose of this master's thesis is to introduce concise history of copyright of computer programmes and its present statutory provisions governed by Act number 121/2000 Sb., of the copyright and rights related to copyright, and its extension and application on one of the fastest developing area of law, such as websites and web presentations. Another important objective of this thesis is the critical analysis and application of the most recent judgements of Czech and foreign courts and also judgements of the Court of Justice of the European Union in the area of computer programmes and internet law itself.

First chapter deals with the history and development of the copyright with particular focus on protection of computer programmes, databases and legal aspects of behaviour in the internet, respectively World Wide Web.

Second chapter is focused on definition of terms which are defined to be used in the following chapters in purpose of application of provisions of the Copyright Act. Chapter also provides detailed description of functioning of web presentations and description of its unique parts which create the web presentation itself.

The following chapter applies the conditions of statutory law and the most recent jurisprudence, in the area of websites and the Internet, on web presentations. First part of the chapter introduces the reader to the most common and frequently used licences, respectively terms and conditions of licences of particular distributions of the

Content Management Systems – CMS. The chapter further introduce the jurisprudence and applies all the law and jurisprudence and all its conclusions on CMSs. The chapter also deals with the law applicable on graphic interfaces of web presentations and its unique position in websites making and functioning of such websites. Last but not least, the chapter does focus on visible content of the web presentations and legal provisions which has to be applied on such content. The last part of the chapter emphasises on databases and application of legal provisions and jurisprudence on other specific parts of websites and domain names, respectively legal provisions which deal with specific kinds of web presentations, such as services with user embedded content.

Another chapter deals with shortcomings of the present state of jurisprudence and law and also provides some suggestions on what precautions should be taken to improve the present state of legislation.

The last chapter contains concise conclusion which briefly summarizes general conclusions which has arisen from previous chapters.

10. Klíčová slova/Keywords

Webové stránky, webové prezentace, databáze, počítačové programy.

Websites, web presentations, databases, computer programmes.